

DVD

3 tam sürüm + film

İnternet mafyasına dikkat!

PC'niz ele geçirilmiş olabilir. Çözüm bu ay CHIP'te 124

AYLIK YAYINDIR • ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:13 • SAYI:2008/07 • 6.25 YTL

CHIP

07/2008

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ

Eski PC'nize
upgradeUcuz bir PC'yi bile
HD video ve Vista
uyumlu yapabilirsiniz

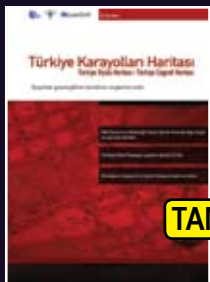
120

Tertemiz ve
hızlı Windows

Windows'u ilk günkü haline döndürün. Gerekli araçlar DVD'de 48

İSKOÇYALI
(HIGHLANDER)Fantastic maceranın
en başarılı ilk filminde
Christopher
Lambert başrollerde

DVD FİLM

Karayolları
HaritasıSeyahate çıkmadan
önce rotanızı kendiniz
belirleyin,
kaybolmaktan korkmayın

TAM SÜRÜM

Virüslere karşı
süper silahlar

Dev test: Yeni sekiz güvenlik yazılım paketi 70

3 TEST

Ekran kartları

Oyunlarınıza hayat verecek en güçlü
42 grafik canavarı mercek altında 92

+ GPS ve işlemciler 82

Kurtarma DVD'si

Herkes
lazım!

Silinen verileri kurtarın, sorunlu diski tamir edin, virüslü PC'yi temizleyin 128

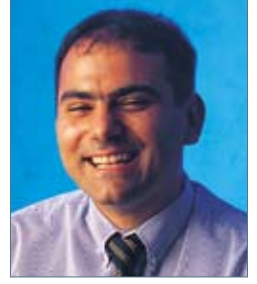
20 tam sürüm oyun

Her zevke hitap eden bu 20 muhteşem
oyun sizi ekran başına hapsedecek!

Dünyanın en iyi internet tarayıcısı

Bu Firefox en iyi 25 eklenti ile güçlendirildi 144

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

AYIN TAVSİYESİ

LEVEL'DAN TAM SÜRÜM OYUN

Beklenen an geldi ve **Metal Gear Solid 4: Guns of the Patriots** piyasaya çıktı. Hideo Kojima'nın efsanevi MGS serisinin yeni

oyunu, her yönüyle etkileyici bir başyapıt olmuş. Oyunun 10 sayfalık incelemesi bu ay LEVEL sayfalarında...

Tom Clancy's H.A.W.K. ve Dawn of War II ilk bakışları ile LEGO Indiana Jones, Mass Effect, Race Driver: GRID ve **Alone in the Dark**

incelemeleri bu ayın diğer önemli başlıkları.

Röportaj sayfalarında tam bir NBA yıldızına dönüşen ve En Çok Gelişme Gösteren Oyuncu ödülüne layık görülen **Hidayet Türkoğlu** ile yapılan keyifli sohbet yer alıyor. LEVEL Temmuz sayısının okurlarına bir sürprizi daha var: War Rock promo kodları. Bu kodlar sayesinde LEVEL okurları, özel birer silah kazanacaklar.

Temmuz ayının **tam sürüm oyunu** ise 2004 yılında piyasaya çıkan ve oldukça başarılı olan aksiyon / korku türündeki **The Suffering**.

Kesintisiz sanal reklâm

İzlediğiniz bir filmin en heyecanlı yerinde araya giren reklamların kaldırılması gerektiğini düşünüyor olabilirsiniz. Reklam endüstrisi de benzer şekilde düşünüyor. Binbir emekle ve dev bütçelerle hazırlanan reklamlar, sıkıcı dizi filmlerle kesintiye uğruyor. Bazı bilgisayar oyunlarında yapılan reklamlar, istenilen başarıyı yakalayamadığından, endüstri, film sektörünü şu günlerde yeniden mercek altına almaya başladı. Örneğin, Sony'nin geliştirdiği yeni bir teknoloji kesintisiz reklam vaat ediyor. Gelecekte Blu-ray filmler BD Live sayesinde bir internet sunucusundan güncel ürün resimlerini yükleyecek ve filmlere harmanlanmış biçimde adeta yedirecek. İzleyiciler de bunun farkına varmayacak ve zap'lamak için uzaktan kumandaya uzanmayacak.

Sony, bu yeni teknolojinin tanıtımını yaptı ve ben de bu yeni teknolojiyi görme şansı buldum. Martin Scorsese'in "The Departed" adlı filminin özel sürümünde yer alan bir sahnede, restorandaki oturan filmin kahramanın masası orijinal halinde boştu. BD Live sürümünde ise masada birden bir kutu Red Bull beliriyordu. Göze çarpmayacak şekilde bir köşede dursa da bu şişe oradaydı! Yeterince dikkat edildiği vakit, gayet algılanabiliyordu.

Sony'nin açıklamasına göre filmlerdeki hemen her sahne, bu şekilde sonradan bir sunucudan yüklenebilen ve istenilen yerde, istenilen zamanda görüntülenen ürün fotoğraflarıyla doldurulabiliyor. Şimdilik bu "sanal reklam" uygulamasında sadece sabit resimler kullanılabiliyor. Kamera geçişleri çok daha zahmetli, zira bu durumda sunucudan bir dizi görüntü sekansı yüklenmesi gerekiyor. Yönetmenlerden ileride bu yüzden fazla hareketli olmayan bir film stili kullanmaları ve ürün fotoğrafları için daha fazla boş alan ayırmaları istenebilir.

Kısa bir zaman diliminde Humphrey Bogart'ın en yeni sigara markasını içtiğini, Steve McQueen'in en yeni Roadster'ı kullandığını ve Marilyn Monroe'nun en yeni Prosecco'yu yudumladığını görmemiz mümkün. Sektörün pazar tüketimi için yeni arayışlarda, teknolojiyi sonuna kadar kullandığı kesin. Sanırım yapımcıların koltuğundan bakıldığında, bizler fazlaca pasif tüketiciler olarak görüyoruz.

CHIP Mayıs 2008 satışı:

32.374

Bu rakama aylık 3.754 abone dâhildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

KAPAK KONUSU

48 TERTEMİZ VE HIZLI WINDOWS

Windows'u benzersiz ipuçları ve araçlarla ilk günkü haline döndürün

GÜNCEL

10 TELEKOM DİZİ Mİ ÇEVİRECEK?

İnternet üzerinden yeni dizi dedikoduları

12 GÜNCEL HABERLER

24 TEKNİK SÖZLÜK

EFI, BIOS'un pabucunu dama atacak

37 RÖPORTAJ

Google'ın geleceği

38 CHIP BEYAZ/KARA LİSTE

Dizüstü PC'ler

40 GÜVENLİK RAPORU

42 INTEL ATOM İŞLEMCİLER

44 COOL TECH

Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri

46 CHIP FİYAT BAROMETRESİ

Fiyat gelişimleri ve PC satın alma rehberi

TEST + TEKNOLOJİ

52 UNINSTALL ARAÇLARI

Sorunsuz yazılım kaldırmak için en iyi araçlar

54 İNTERNETTEN DİZİ İZLEMEK

Türkiye'de yayınlanmayan dizileri internette takip edin

56 WEB 3.0

İnternette hangi hizmetler kazanacak, hangileri kaybedecek?

60 KABLOSUZ USB

WUSB sayesinde kablo karmaşası nihayet son buluyor

62 WEB EDITÖRLERİ

Kolay ve hızlı web tasarımı için en iyi araçlar

64 COMPUTEX 2008

Fuarda göze çarpan yeni ürünler ve teknolojiler

70 VİRÜSLERE ÖLÜM

Yeni anti virüs yazılımları karşılaştırmalı testte

74 CPU REHBERİ

Piyasadaki tüm işlemcilere genel bakış

78 CHIP ZAMAN TÜNELİ

Geçmişten günümüze sabit diskler

80 AMD PUMA

Dizüstü PC'ler için yeni platform

120

VISTA İÇİN TERFİ

Donanımlarınıza sadece birkaç küçük ince ayar yaparak eski PC'nizi Vista ile uyumlu hale getirebilirsiniz.

48 KAPAK KONUSU TEMİZ WINDOWS

Gereksiz dosyalardan kurtulun, sistemi frenleyen sorunları yok edin ve tamamen yeniden başlayın. Windows'unuz ilk günkü kadar hızlı olabilir.

70 TEST + TEKNOLOJİ EN HIZLI VİRÜS ÖNLEYİCİLER

Yeni virüsler saldırdığında mevcut taramacılar çoğu zaman ayak uyduramıyor. Ne var ki bu durumu değiştirecek olan virüslere karşı süper bir silah geliyor.

92 TEST + TEKNOLOJİ KILIÇLAR ÇEKİLDİ

150 dolar altı ve üstünde toplam 43 adet ekran kartının katıldığı testimiz, yaz sıcağında oyun oynamayı düşünen okuyucularımız için iyi bir rehber olacak.

TEST + TEKNOLOJİ

82 UYDU NAVİGASYON SİSTEMLERİ

GPS aygıtları karşılaştırmalı testte

88 RADYASYON RAPORU

Elektronik cihazlar sağlığımızı tehdit ediyor

92 TEST: EKRAN KARTLARI

Piyasadaki en yeni ekran kartları karşılaştırmalı testte

102 YENİ ÜRÜNLER

Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte

114 DONANIM GÜNLÜĞÜ

116 CHIP TOP10 TESTLERİ

En iyi donanımlar

PRATİK

120 ESKİ PC'YE VISTA TERFİSİ

Emektar PC'nizi HD video ve Vista uyumlu yapabilirsiniz

124 İNTERNET MAFYASI İŞ BAŞINDA

PC'niz haberiniz olmadan kötü kişilerin eline geçmiş olabilir

128 CHIP KURTARMA DVD'Sİ

Silinen verilerinizi kurtarın, sabit diskinizi ve sisteminizi tamir edin,

134 FACEBOOK HAKKINDA HER ŞEY

En popüler arkadaşlık sitesinin kullanımı

140 SOSYAL AĞLAR

Facebook alternatifi en popüler siteler

144 MÜKEMMEL FIREFOX

Süper eklentilerle web tarayıcınızı geliştirin

148 VISTA AKTİVASYONU

Vista'da etkinleştirme hakkında bilmeniz gerekenler

150 EN İYİ FREeware'LER

Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar

154 İPUÇLARI

Windows, uygulamalar, iletişim ve internet

160 AYIN WEB SİTELERİ

162 TEMMUZ 2008 DVD İÇERİĞİ

164 TAM SÜRÜMLER

DİĞERLERİ

4 SEVİR DEFTERİ

8 OKUR YORUMLARI

168 ABONE FORMU

170 BORSADA MANİPÜLASYON

177 KÜNYE

178 GELECEK SAYIDA CHIP

128

KURTARMA DVD'Sİ

Kolay, hızlı ve güvenilir: CHIP Kurtarma DVD'siyle sisteminizi kolayca tamir edebilirsiniz.

Windows XP için 100 yenilik: Windows'unuza daha çok güç

"Windows'unuza daha çok güç" yazınızda sadece Windows XP'den ve yeni özelliklerin Vista'yı unutturacağından bahsetmişsiniz. Aslında haklısınız, bu işlevlerin çoğu Vista'da zaten var. Yine de Vista hakkında da biraz bilgi olsaydı iyi olurdu. Sonuçta bahsettiğiniz araçlar Vista'da da çalışabiliyor.

ERHAN ASTAM

Linux sistemleri

Derginiz Unix tabanlı işletim sistemleri kullanan kişiler için yetersiz. Sırf Linux dağıtıyorlar diye başka bilgisayar dergisi almak istemiyorum. CHIP dergisi olarak geçmişiniz çok iyi. Bu sebeple derginizde ve dağıttığınız CD, DVD'lerinizde Unix, Linux işletim sistemleri hakkında bilgi veya ücretsiz dağıtımları görmek isterim.

SAİT GÜLLER

Voltcraft ölçüm aleti

1998 yılından bu güne abone olmadan her ay Chip dergisi tiryakisiyim. Bazen bana sayfa sayısı az geliyor ve çok çabuk bittiğini sanıyorum. Başarılı yayıncılığınızın devamını diliyorum. Benim isteğim, bu makalede bize tavsiye edilen sayfa 140'daki VOLT-CRAFT ölçüm aletlerini Türkiye'de nereden temin edebileceğimizin açıklanmış olmasıdır. E-posta adresime bu yararlı ve almayı istediğim ölçüm aletlerini temin edebileceğim firma ismi ya da adresini gönderebilirseniz sevinirim. Teşekkür eder, bilimin öncülüğünüzde yolunuzun sürekli açık olmasını temenni ederim.

YAHYA ALDOĞAN

CHIP: Elektrik ölçüm aletlerini elektronikçilerde, süpermarketlerde, büyük bilişim ve yapı marketlerinde bulabilirsiniz.

Baskı hatası

Bu ayın dergisini dün aldım. Fakat eve gelip açtığımda 163. sayfadan derginin sonuna kadar olan sayfaların baskı hatası sebebiyle yamuk basıldığını gördüm. Sayfaların başında ve sonunda kelime eksikleri var.

Sayfaların köşeleri ve kenarlarında eksikler var. Cilt yerinden bağımsız ve iki sayfa birleşik basılmış. Aldığım yerdeki (Zonguldak Kozlu Carrefour Express) son dergi idi. Bu sebeple oraya gittiğimde bu dergiyi değiştirebileceğimi sanmıyorum. Ve oturduğum yere de uzak bu sebeple dergiyi nasıl değiştirebileceğim konusunda yardımcı olursanız sevinirim.

UFUK ATA

CHIP: Hatalı basılan dergilerini okurhizmetleri@doganburda.com adresine veya (212) 478 0 300 numaralı telefona bildirerek yenisiyle değiştirilmesini talep edebilirsiniz.

CHIP

Eğitim CD'si isteği

CHIP Nisan 2008 çok güzel olmuş ellerinize sağlık. Tüm emeği geçenleri kutlarım. Mümkünse önümüzdeki sayılarda Eğitim CD'si olarak CorelDRAW X3 verirsiniz mutlu olurum.

NECİP UZUN

Su altında CHIP Dergimiz her yerde okunuyor.

Farklı makaleler

Derginiz gerçekten ilginç pratik püf noktaları ile okuyucu dostu bir yayıncılık örneği sunuyor. Bu konuda neredeyse bir kamu hizmeti veriyorsunuz. Çünkü ülkemizde bilgisayar konusu sadece yüzeysel ve ilkel bir şekilde ele alınıyor. Oysa sizin farklı makaleleriniz bilgisayar dünyasının derinliklerine inip madalyonun diğer yüzüne bir bakış atıyor ve işte bu noktada diğer dergi ve uzmanlardan ayrılıp zirveye yerleşiyorsunuz. Böyle devam edin, teşekkürler.

CEM TUNA

Aferin CHIP!

Sevgili CHIP, Elektronik postamızda, yayıncılık başarılarınızdan dem vurup, CD/DVD'lerinizdeki promosyonların isabetinden bahsedip sizi bolca pohpohlamayı isterdik ama bunu zaten herkes yapıyor. Bu gereksiz ayrıntılarla laf kalabalığı yerine biz size sadece "değişmeyin" demekle yetineceğiz. Çünkü bizden kocaman bir "aferin" i hak ettiniz. Tebrikler CHIP! Sizlere kocaman bir "aferin" veriyoruz çünkü ele aldığınız ilginç konulardan çok, verdığınız ilginç yorumlar yüzünden seviyoruz sizleri. Satır aralarındaki, profesyonelliğin ardındaki o amatör ruh için kocaman bir "aferin" veriyoruz size. İşte bu yurun: Bu da sizin ödülünüz...

ÖZER ÇARKÇI, UMUT SAYDINÇ

CHIP: Göstermiş olduğunuz ilgi tarafımızdan takdir ve beğeniyle karşılanmıştır. CHIP olarak, her kesimden okur kitlemizi memnun etmeye yönelik yayın ilke-mizi sürdürmekte kararlıyız. Sanırım, bu çabanızda en az bizim kadar üşenmemişsiniz.

İspanyolca eğitimi

Süpersiniz CHIP ekibi. İspanyolca eğitimi geçen ay istemiştim. Böylece isteğim boşa çıkmadı. Ancak benim de CHIP dergisinde eksik gördüğüm bir yer var.

1.) En çok önem verdiğim programlama (en azından son teknoloji programlama IDE'leri (Java ve .Net)) hakkında pek te bir destek ve ilgi görülüyor. İleride inşallah o da olur.

2.) Linux dağıtımlarının ince ayar ve özelliklerinden bahsedilse çok güzel olacak. Mesela ben Pardus'tan Open Suse'ye geçtim ama nasıl kullanılacak pek bilmiyorum kurcalaya kurcalaya öğreniyorum. İngilizce olması da cabası ve Türkçe yapmayı daha bilmiyorum.

CHIP ONLINE OKURU

BİLGİ

OKUR MEKTUPLARI CHIP YAZI İŞLERİ

Hürriyet Medya Towers 34212
Güneşli / İSTANBUL
Tel: (212) 478 03 00,
Faks: (212) 410 32 16

TEKNİK SORULAR yardim@chip.com.tr

DERGİ VE CD/DVD İLE İLGİLİ SORULAR okurhizmetleri@doganburda.com

ABONELİK, ESKİ SAYI SİPARİŞİ VE ÖZEL SAYILAR Tel: (212) 478 0 300, Faks: (212) 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com www.doganburda.com

Diğer gerekli tüm bilgileri
Künye'de bulabilirsiniz.
(► S. 177)

Türk Telekom dizi çekiyor

IPTV hizmetini görücüye çıkarmaya hazırlanan Türk Telekom'dan sürpriz bir atak. Kendi içeriğini üretmeye karar veren Türk Telekom internetten yayınlamak için dizi film mi çektiriyor?

CEM ŞANCI

Bu ay sessiz sedasız gelişen bazı hadiseler bizi ilginç haberlere götürdü. Türk Telekom'un 2007 Bilişim Fuarı sırasında görücüye çıkardığı ve ADSL'in yerine geçmesi beklenen VDSL2 teknolojisi, 2008 başında hizmete girecekken rekabet kuru-

lunun 3G ihalesini iptal etmesi planları biraz değiştirdi. Mobil operatörlerin 3G servisi vermesi ve bilgisayarınıza takacağınız küçük bir USB bellek ile cep telefonu şebekesi üzerinden kablolu olarak 7 - 8 Mbps hızında internete bağlanma şansınız ortadan kalkınca, büyük rek-

Galactica Beş yıl önce yeniden yorumlanarak çekilmeye başlanan bilimkurgu efsanesi Galactica, ilk sezondan itibaren dünya çapında ilgi görürken bir bilimkurgunun efektlere ve pahalı çekimlere ihtiyacı olmadığını gösterdi.

lamaları yapılan VDSL2 servisi de bir süre için daha rafa kalktı. Ancak Telekom'un üzerinde uzun süredir Ar-Ge yaptığı görüntülü telefon ve IPTV hizmetlerinin ortaya çıkması, VDSL2'yi de artık bir mecburiyet haline getirdi. Sadece bir telefon operatörü değil AOL örneğinde olduğu gibi içerik de sunan aktif bir medya şirketine dönüşmeye başlayan Türk Telekom için IPTV hamlesinin mümkün olabilmesi için ADSL'den daha hızlı bir geniş banta ihtiyaç duyuluyordu. "Haziran ayında geliyor, çok yakında", tadında küçük küçük televizyon reklamlarına başladığını gördüğümüz VDSL2, hizmetinin arka planında işte bu atılım planı yatıyor.

YouTube alternatifi mi?

Üstelik bu kadarla da kalınmadı. Türk Telekom'un internet servis sağlayıcısı, aynı TTNET Müzik hizmetine benzeyen bir video servisini sessiz sedasız başlattı. YouTube gibi dünya çapında bir hizmet kapalyken, TTNET'in kendisinin seçip içerik yüklediği ve henüz çok zayıf kalan video hizmetinin şimdilik hala alacak çok yolu var. Ama Türk Telekom'un bu adımlarla video yayıncılığına almaya başladığını söyleyebiliriz. Bir anlamda çok şiddetle yükleneneğini ve ülkedeki televizyon izleme alışkanlıklarını değiştireceğini düşündüğümüz IPTV'nin hazırlığını yaptığıda söylenebilir. Zira Türk Telekom IPTV için sadece ihale açıp, santrallere sunucular yerleştir-

mekle kalmıyor. Sahne ve sinema dünyasındaki güvenilir kaynaklardan aldığımız duyumlara göre Türk Telekom, sadece IPTV servisindeki müşterilerine izlettirmek için gizli gizli dizi filmler de çekirtmeye başlamış. Evet, yanlış okumadınız: Türk Telekom IPTV hizmetinde kullanmak için, yani bir anlamda internetten yayınlamak için dizi film çekirtiyor.

Dizi film çöplüğü Türkiye

CHIP'i incelediğinizde dikkatinizi çekecektir, internet üzerinden dizi film izlemek üzerine bir makalemiz var bu ay. Fark edeceğiniz üzere, dünyada bu kadar çok dizi film çekip de, dizileri dünyanın ilgisini çekemeyen başka bir ülke daha yok. Televizyon kanallarının, yapım-

Seinfeld Bir kazak ve bir kot pantolonla on yıl boyunca şov yapan Seinfeld'in şimdi lüks malikanesinde musluktan soda akıyor.

Güzel Kate Basit bir kaybolma hikayesini birkaç silah ve yaprakla kaplı çadırla dünya çapında bir fenomene çeviren Lost, zekice bir senaryonun ağa, mafya, gelinlik hayali kuran "hanım kızcağız" klişelerini ezip geçeceğini gösterdi.

cıların dizilere para kazanmak için yapılan ucuz ve değersiz şovlar olarak bakması, dizilerin dört bölümde yayından kalkmasına neden oluyor ve devam eden dizilerse hiçbir şekilde o hayran olduğumuz Lost'a, Hous'a, Heroes'a, Battlestar Galactica'ya, yaklaşmıyor.

6 milyar dolar ciroya sahip ve IPTV gibi devrimsel bir işe kalkışan, başarısızlığa tahammülü olmayan, profesyonel yönetimi ile Türkiye'nin en büyük, en etkili şirketlerinden biri olan Türk Telekom'un dizi çektiği duyumunu aldığımızda bizim aklımıza, dünyadaki örnekleri ile boy ölçüşecek kalitede yapımlar geldi.

Televizyonların mahkûm olduğu o reyting cihazlarının televizyon önünde pirinç ayıklayan annelerin, ev kadınlarının kontrolünde olduğunu artık her yerinden kız isteme, düğün hazırlıkları, gelinlik seçimi ve evlilik sorunları teması fişkıran şovlardan, dizi filmlerden anlıyoruz. Ancak IPTV denilince, evine VDSL2 servisi bağlatacak,

internette gezinmesini bilecek, yabancı dilden az çok anlayan, teknolojiyi hayatına katmış, IPTV gibi devrimsel bir teknolojiyi kullanmaktan çekinmeyecek genç ve bilinçli kullanıcılar gözümüzün önüne geliyor ve Türk Telekom'un dizilerini bu kitleyi hedef alarak hazırladığını düşünmek istiyoruz.

Dileriz yenilikçi ve devrimci mantığı ile telekom sektöründeki kısır döngüyü kırıp Ar-Ge'leri sayesinde hizmete soktukları modern servisleri gibi Türk Telekom IPTV fırsatını da iyi kullanır ve cesur senaryolarla, kaliteli yapımlarla televizyonlarda mahkûm kaldığımız o kız isteme, gelinlik alma, düğün ve evlilik telaşesi konulu bir zirilyon tane birbirinin aynısı dizilerden bizi kurtarır.

Yoksa 6 milyar dolarlık ciroyla yapabildikleri diziler bir başka ağa, mafya, koca arayan fakir kız klişesi olaksa, kalplerini kırmaktan çekinmeden en ağır eleştirmenleri biz olacağız.

cemsanici@chip.com.tr

HP ENVY 133

Dünyanın "en ince" dizüstüsü

Envy 133, incelik bakımından MacBook AIR'i bile geride bırakıyor. HP'ye ait markalardan Voodoo, yeni duyurusunu yaptığı Envy 133 isimli dizüstüyle dünyanın en ince taşınabilir bilgisayarını ürettiği iddiasında. HP'ye ait Voodoo'nun geliştirdiği bilgisayar, "jilet inceliginde" tabir edilen dizüstülere eklenen son model. 1,79 cm kalınlığında olan Voodoo Envy 133, 1,53 kg ağırlığında ve 13,3 inç ekrana sahip. Optik sürücüsü bulunmayan Envy 133, Haziran ayı sonlarında ABD'de, 2.099 dolar'lık fiyat etiketiyle satışa çıkacak.

BİLGİ İÇİN: www.hp.com

REMOULADE PROJESİ UMUT VAAT EDİYOR

DivX artık H.264 destekli

"Project Mayo" olarak geliştirilen Videocodex DivX'in onuncu yıldönümünde yazılım geliştiriciler yeni sürprizi açıkladı: "Project Remoulade". Yeni yazılımla, ilk kez MPEG4-Part-2 standardına ek olarak, H.264 kodlaması getirilmiş. DivX'e göre daha decoder'ın beta sürümü, filmlerin oynatılmasında, CoreAVC ve ffdshow gibi H.264 filtrelerden bariz bir biçimde daha az kaynağa ihtiyaç duyuyor.

DivX medyaların çalışması sırasında da, sekiz kadar işlemci çekirdeği desteklenmiş; rakip CoreAVC ise dört çekirdek desteğine sahip.

Ne var ki merakla beklenen yazılımın beta sürümü henüz son kullanıcılar tarafından test edilemedi.

BİLGİ İÇİN: <http://labs.divx.com>

YOUTUBE YERİNE TTNET VIDEO

IPTV'nin ayak sesleri

VDSL2 ile evlere 32 Mbps internet bağlantısı ulaştıracağının duyurusunu televizyon reklamları ile yapmaya başlayan ve geçen ay da IPTV için gerekli teknik altyapının ihalesini açıklayan Türk Telekom'da kıpırdanmalar başladı. Türk Telekom'un internet servis sağlayıcısı TTNET'in yeni servisi TTNET VIDEO, TTNET ADSL kullanıcılarına, çok geniş bir arşiv sunuyor. Yeni serviste haber, spor, eğlence, yaşam, eğitim, dizi, sinema ve otomobil alanlarındaki geniş video içerikleri yasal bir platformda sunuluyor. Kullanıcıların görsel iletişim dünyasındaki gelişmeleri yakından takip edebilmeleri amacıyla yayına geçen video portalı, sunduğu fragmanlarla da beğeni topluyor.

TTNET, video servisinde sunulan çeşitli konulardaki videoları hızlı, kesintisiz ve yüksek görüntü kalitesiyle yayınlıyor. Üyeler sadece TTNET video üyelerine özel sürprizlerle, birçok içeriğe herkesten önce ulaşabilecek. TTNET VIDEO'da sunulan tüm videolar, telif hakları ödenmiş ve yasal olarak DRM (Digital Rights Management - Dijital Haklar Yönetimi) sistemi dahilinde korumaya alınmış.

BİLGİ İÇİN: www.ttnetvideo.com

SONY ERICSSON SHIHO

8 MP kameralı telefonu

Sony Ericsson C905, kayan kapak tasarımı ve 8 MP'lik dijital fotoğraf makinesiyle piyasaya sunulacak. Kod adı Shino olan yeni telefon, 8,1 megapikselli algılayıcıya sahip olacak. Piyasaya çıktığında C905 adıyla satılması beklenen cihazın fotoğraf makinesi oto fokus, yüz tanıma ve görüntü sabitleyici gibi standart özelliklere sahip. İçeriği henüz belirtilmeyen "SmartContrast" isimli yeni bir özellik de cihazın teknolojileri arasında sayılıyor. Bunlara ek olarak, C905 üzerinde çift flaş bulunması bekleniyor. İlk fotoğraf çekimlerinde kullanılan Xenon, ikincisi ise video çekerken kullanılacak LED flaş.

C905'in, Sony Ericsson'un son zamanlarda sık sık kullandığı kayan kapak tasarımına sahip olacağı kesin gibi. Zaten internete sızan resimler de bu iddiayı doğruluyor.

BİLGİ İÇİN: www.SonyEricsson.com

DİZÜSTÜLERE HAYAT ÖPÜCÜĞÜ

Alternatif gümüş çinko bataryalar geliyor

Modern lityum iyon bataryaların performans eğrisi hemen hemen tepe noktasına ulaşmış durumda. İşin aslı tüm dizüstüler ne yazık ki elektrik kablolarına muhtaç durumda. Ancak yeni arayışlar da bitmiş değil. Önümüzdeki Ağustos ayından itibaren pil üreticisi ZPower, bir yıl önce duyurduğu alternatif güç kaynağını piyasaya sunacak. Yeni gümüş çinko alaşımlı bataryalar eski bataryalara oranla %40 daha fazla performans vaat ediyor ve şarj sırasında kapasitesi azalmıyor. Ayrıca iddialar arasında lityum iyon bataryalar gibi yanarak kullanıcıyı riske atmadıkları da bulunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.zmp.com

MICROSOFT MİNİ FACEBOOK YAPTI

Şirketimde neler oluyormuş?

Facebook'un başarısı, Microsoft'un Office Labs bölümüne ilham verdi ve şirketler için özel bir uygulama geliştirildi. Kod adı TownSquare olarak belirlenen platform, hemen hemen Facebook ile aynı özellikleri taşıyor. En büyük farkı ise internet üzerinden tüm kullanıcılara açık olmaması. Hedef kurumsal kullanıcıların birbiri ile ilişki kurabilmelerini sağlamak ve iş dünyasındaki iletişimi artırmak. TownSquare, özellikle büyük firmalarda ne olup bittiğini öğrenmek isteyen kullanıcıları ve personeline destek olmak isteyen insan kaynakları bölümlerini ilgilendiren bir proje. Yazılımdaki Facebook benzeri bir arabirim ve uygulamalarla kişiler arasındaki ilişkilerin ve iletişimin artırılması hedefleniyor.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

iPhone Türkiye'ye geliyor

Vodafone ve Apple anlaştı

Dünyanın önde gelen uluslararası mobil iletişim grubu Vodafone ile Apple, beklenen iPhone 3G'nin 11 Temmuz'da Avustralya, İtalya, Yeni Zelanda ve Portekiz'de, 2008'in ilerleyen dönemlerinde de Türkiye, Çek Cumhuriyeti, Mısır, Yunanistan, Hindistan ve Güney Afrika'da piyasaya sunulacağını duyurdu.

iPhone 3G, birinci nesil iPhone'dan iki kat hızlı. Yeni cihaz, 3G iletişim ağını ve genişletilmiş lokasyon bazlı mobil hizmetlere yönelik dahili GPS'ini, Microsoft Exchange ActiveSync desteği içeren iPhone 2.0 yazılımıyla birleştiriyor. Desteklediği çok sayıda üçüncü parti program kullanıcıların beğenisini kazanıyor.

Vodafone ile Apple arasında sağlanan işbirliğiyle ilgili konuşan Vodafone Grubu Küresel Pazarlama Yöneticisi Frank H. Rövekamp, "Bu yaz Avrupa genelinde ve gelişmekte olan pazarlardaki müşterilerimize iPhone'u sunuyor olmaktan büyük heyecan duyuyoruz. Vodafone'un geniş, yüksek hızlı ve güvenilir şebekeleri, müşterilerinin iPhone'larında mükemmel bir internet ve iletişim deneyimi yaşayabilecekleri anlamına geliyor" diyor.

Apple Operasyonlar Üst Yöneticisi Tim Cook ise, "Dünyanın en büyük mobil iletişim şirketi Vodafone'la çalışarak iPhone 3G'yi dünya genelinde

10 ülkeye sunmaktan büyük heyecan duyuyoruz. Bu çığır açan telefonu dünyanın dört bir yanında daha çok insanın kullanımına sunmak için sabırsızlanıyoruz" şeklinde konuşuyor.

iPhone 3G, Vodafone aracılığıyla hem kontrollü hem de sözleşmeli hatlarda kullanılacak ve yüksek değerde veri paketleri içerecek. Kesin lansman tarihleri ve ödeme planlarıyla ilgili ayrıntılar ilgili ülkelerdeki Vodafone şirketleri tarafından kısa ilerleyen zamanlarda açıklanacak.

BİLGİ İÇİN: www.vodafone.com.tr

SIRA HD VIDEO'LARDA

HD yazılımlarda rekabet tam gaz

Video işleme yazılımı Power Director 7, güncel sürümünde Blu-ray'e bel bağlamış. Program Blu-ray disklerin yazılmasında BDAV'ın yanı sıra BDMV'yi destekliyor. BDAV desteği sayesinde kullanıcılar HD-video'larını CyberLink'in "Right-to-Disc" yöntemiyle doğrudan disk üzerine yazabiliyor ya da video dosyalarını alıp yeniden kodlandırabiliyor. BDMV biçimi yerine yeniden yazılabilen Blu-ray diskler, disk menülerinin sonradan eklenmesini destekliyor. Ayrıca yazılımcılar video işlemeyi iyileştirmişler. Böylece kullanıcılar şimdi filmlere altıya kadar Picture in picture (PIP) dahil edebiliyor ve Keyframe'lerle çalışabiliyor. Yazılımın ultimate sürümü yaklaşık 100 Euro'ya satılıyor. Blu-ray'siz sürüm ise 60 Euro.

BİLGİ İÇİN: www.cyberlink.com

NVIDIA
Yeni dizüstü platformu

Dizüstünde yüksek grafik performansı elde etmek her mobil kullanıcının hayalidir. Şimdi nVidia'nın bir cevabı var: MCP79 - kulağa bir bilim kurgu filminden bir robot adı gibi gelen şey, nVidia'nın Intel CPU'ları için yeni dizüstü yonga setinin resmi nitelenmesi. Standart uyarınca tekli yonga sistemi bir DirectX 10 ehli GeForce-Grafik artı VP3 Video işlemcisi beraberinde getiriyor, ayrıca 3-Gbps-SATA'yı destekliyor. Diğer özelliklerin yanında çiftte grafikte, toplam altı çeşitte yonga setli Intel'in Centrino 2 yazdan itibaren pazar payı elde etmeğe çalışacak. Profesyonel grafikçi nVidia yongasının 3B performansı Intel'inkinden önde yer alabileceği için, bunu başarması mümkün.

BİLGİ İÇİN: www.nvidia.com

BİR GARİP AŞK ÜÇGENİ

MS-Yahoo-Google flörtleri

Önce Microsoft ile flört eden Yahoo, aldığı büyük teklifi redderek Google ile yakınlaşmaya başladı. Yahoo'dan yapılan açıklamada, Microsoft'un geçen Şubat'ta 44 milyarlık satın alma önerisiyle başlayan tamamen veya kısmen satın alma görüşmelerinin sona erdiği belirtildi. Microsoft'un, Nisan ayında teklifini 47 milyar dolara yükselttiği ve artık tümünden satın alma önerisini çektiği kaydedildi. Açıklamayla birlikte, Yahoo'nun hisse senetleri yüzde 10 dolayında değer kaybetti.

Microsoft'un sadece arama motorunu satın alma önerisini de reddettiğini bildiren Yahoo, açıklamasından 2 saat sonra Google ile online reklam alanında 4 ila 10 yıl sürecek bir ortaklık kurduğunu ilan etti. Yahoo ve Google tarafından yapılan açıklamada, 4 yıl öngörülen ve 10 yıla dek uzatılabilecek bu işbirliğinin, Yahoo'nun ABD ve Kanada'daki faaliyetlerini bağladığı, Yahoo'nun diğer yerlerde başka şirketlerle benzer anlaşmalar yapabileceği belirtildi.

İşbirliğini hayata geçirmek için Amerikan makamlarının incelemelerine izin vermek amacıyla 3,5 ay bekleyecek iki grubun anlaşması, birinin kontrolünü bir başka şirketin ele geçirmesi durumunda bozulacak.

BİLGİ İÇİN: www.yahoo.com

INTEL DIRECTX 10'A KAVUŞTU

Hatalarıyla Intel'in grafik sürücüsü

Yaklaşık bir yılın ardından, Intel'in yonga seti grafiği (GMA) için vaat ettiği DirectX 10 sürücüsü nihayet kullanıma hazır. Vista'nın yeni gözdesi GM965 ve GMA X3100 yonga setleri ve üst sürümlerini destekleyecek. DirectX 10 sayesinde yüksek performans artışı bekleniyor. Ancak yeni grafik özelliklerine rağmen, performans bakımından entegre grafik çözümleyicilerin bekleneni vermeyeceği belirtiliyor. Ayrıca sürücü henüz kararlı biçimde çalışmıyor.

BİLGİ İÇİN: www.intel.com

HP, PC DÜNYASINI DEĞİŞTİRİYOR

HP'nin yeni süper belleği yeni bir çağı müjdeliyor

Memristor (memory resistor) kuramı ortaya atıldıktan 37 yıl sonra Hewlett-Packard'ın Kaliforniya Quanten Teknik Laboratuvarı'ndaki dört araştırmacı, teorideki bu emsalsiz ögeyi hayata geçirmeyi başardılar. 1971 Eylül'ünde, Kaliforniya Berkeley Üniversitesi'nden Leon Chua, depolanmış bilgileri hafızasında alıkoymaya yarayan elektrik direnci Memristor hakkında ilk varsayımlarını ortaya atmıştı. Teorinin pratiğe geçmesiyle söz konusu direncin, IT dünyasını baştan aşağı değiştirmesi bekleniyor. Memristor teknolojisinin olası sonuçları şöyle özetleniyor: Bir veriyi asla unutmayan, güncel cihazlardan bariz biçimde daha az enerji tüketen ve gecikme olmaksızın bir elektrik düğmesine basmışınız gibi açılıp kapanabilen bilgisayarlar. A.B.D'de 60'ın üzerinde tek-

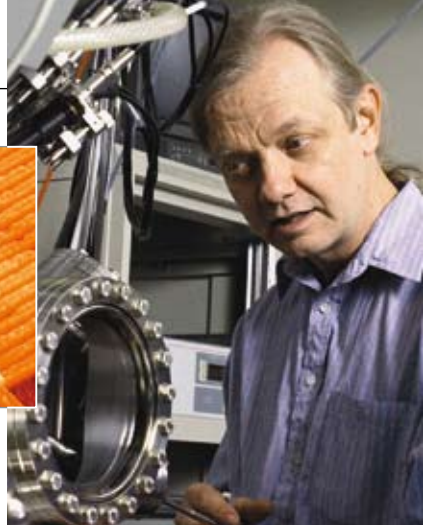
noloji patentine sahip, 300'den fazla bilimsel çalışma yayınlayan Quanten laboratuvarlarının yeni icadı, HP Laboratuvarları için hiç de sıradan bir başarı değil. Coşku öylesine büyük ki, HP Laboratuvar şefi Stan Williams: "Elektroteknik gibi bilinen bir alanda bu denli yeni ve bu denli temel oluşturan bir şeyi bulmak, bizim için devasa bir sürpriz." Belki de Memristor teknolojisinin önemini anlatmak için şöyle bir betimlemeye gitmeliyiz: Bobin ve kondansatörler dışında ilk kez elektrik devrelerine yeni bir öge katılmış olacak.

Windows açılış süresi artık nano-saniye cinsinden

Bu yeni bileşenle, tüm yapıtaşları yerinden oynuyor. Örneğin ana bellek olarak DRAM'lerin ya da flash sabit disklerin yerini kısa bir süre sonra yeni süper bellekler alabilir. Memristor bellekler,

Memristor HP araştırmacısı Stan Williams'ın yapıtaşı, gelecekte süper bilgisayar yongalarını olanaklı kılacak.

tıpkı bugünkü RAM'lerin nano saniyelik yüksek hızında çalışsa da, ayrıca içerik depolamak için fazladan akıma ihtiyaç duymuyor. Açılış süresi veya "yavaş" sabit diskler ve hafızasız RAM'ler arasında veri alış verişine yerine, tüm bu işlemler bir Memristor bellekte gerçekleştirilebilecek. RAM, sabit disk ve açılış hafıza işlemlerinin tek bir yapıda sunulabilmesi örneğin Windows'un saniyenin kısırları süresinde başlatılmasına yarayacak. Üstelik ani akım kesintisinde, hiçbir veri kaybı yaşanmayacak. Cep telefonları ya da dizüstüler gibi taşınabilir cihazların da bu teknolojiye hayli yararlanacağı aşikar. Her biri kullanım dışı kaldığında aygıtlar hızla kapanacak ve ihtiyaç halinde

yükleme süresi gereksizden uygulamaya devam edilecek. Böylelikle de belki de insan beyni gibi işleyebilen sistemlerin temeli olabilecek daha fazla performans ehli işlemciler araştırmacılara konu olabilecek. Son yıllarda olduğu gibi işlemci başına transistor sayısını yükseltmek yerine, "Memristor"lar ile melez devreler yapılacak. Konuyla ilgili olarak Williams "işlev çeşitliliğini bariz bir biçimde artırabiliriz" diyor. Yeni teknoloji piyasa için olgun hale gelene dek birkaç yıl geçebilir. Çünkü şimdilik araştırmacılar yalnızca modeli tasarladılar ve yonga üreticilerinin mühendisleri bunu yeni tasarımlarla hayata geçirmek zorunda.

BİLGİ İÇİN: www.hp.com

SITEADVISOR

Tehlikeli sayfalardan korunun

Yahoo, kullanıcılarını zararlı yazılım, spyware ve Truva atları karşısında korumak istiyor. Bu yüzden arama motoru isabet listelerini - McAfee'nin SiteAdvisor aracını temel alan bir teknik olan - arama tarayıcısı ile şüpheli içeriklere yönelik olarak sinama yapıyor. Sarı arka plan üzerindeki bir uyarı işareti kullanıcıları tehlikelere karşı uyarıyor.

BİLGİ İÇİN: www.yahoo.com

ELEKTRONİK İMZA TEHDİDİ

Elektronik imzalar Kaspersky'i düşündürüyor

Güvenlik uzmanları yeni bir sorunla karşı karşıya: Kaspersky virüs analisti Magnus Kalkuhl iki ila üç yıl içinde elektronik imzaların bugünkü önemini yitirmiş olacağı kanısında. Çünkü imzaların sayısı aşırı biçimde yükseliyor ve daha fazla imza, korunma programlarını bir o kadar yavaşlatıyor. Yalnızca son yılda, elektronik imzaların sayısı 320.000'den 740.000'e yükselmiş durumda. Bu yüzden güvenlik uzmanları virüslerle mücadele etmek için yeni yollara başvuruyor. Kaspersky, bunun için imza, davranış temelli tanıma, Heuristik ve siyah beyaz listelerin bir bileşimi olan "Hybrid Protection" (melez korunma) sistemi geliştirmiş bulunuyor. Kaspersky'ye göre bu teknolojiyle korunma yazılımı normal programların nasıl davrandıklarını algılayabiliyor. Yalnızca virüs buluşına işaret eden etkinliklerde alarma geçiliyor.

BİLGİ İÇİN: www.kaspersky.com

LIVE SEARCH ATAĞI

Microsoft, Live Search'e rötuş

Arama motorlarına hükmedenler reklam piyasasını da hükmedecek. Microsoft'un arama motoru Live Search'ün pazar payı, WebHit'in analistlerine göre sadece %1,8. Buna karşılık Google %89,6 ile liderliğini açık ara sürdürüyor. Şimdilerde ise Microsoft, Google'ın başarısını taklit etme yolunda. Açık biçimde de Google'ın sade tasarımını tekrarlama yolunda. Ayrıca isabetli araştırmalar için de sistem gözden geçiriliyor. Microsoft Ar-Ge yöneticisi Toni Pelg'e göre sinai birlik bunun için arama makinesini esaslı bir biçimde elden geçirmiş bulunuyor. Live Search'ün arama işlevi artık daha iyi sonuçlar ve daha hızlı yanıtlar sunacak.

BİLGİ İÇİN: www.live.com

KISA KISA

REKABET KIZIŞTI

Yetmişli yıllardan beri ABD'li Cray şirketi, ürettiği süper bilgi-sayarlarla tanıyor. Firma şimdilerde Intel ile bir işbirliğine gitme kararı aldı. Gelecek yıllarda Intel, süper bilgisayarlar için üretilmiş işlemcileri piyasaya sunacak. Hatırlatmakta yarar var: Süper işlemcilerde bugüne kadar AMD teknolojisi kullanılıyordu. Yeni ortaklık ise öncelikle çoklu çekirdek işlemcilerde ürün geliştirme yoluna gidiyor.

BİLGİ İÇİN: www.cray.com

IMAC İÇİN DAHA ÇOK GÜÇ

Yaklaşık bir yıldır MacBook'larda Intel'in 45 nanometre Penryn işlemcilerini kullanan Apple, şimdi de hepsi bir arada bilgisayarı iMac'te Intel işlemcileri kullanmaya karar verdi. 20 inç form faktöründe 2,0 GHz yerine 2,4 GHz'lik Core 2 Duo tercih edilmiş. Aynı zamanda fiyat yaklaşık 1.200'den yaklaşık 1.000 Euro'ya çekilmiş. 24 inç monitör-lü en büyük model 3,06 GHz'lik bir işlem gücü sunuyor ve 2.220 yerine hemen hemen 1.920 Euro'ya satılıyor.

BİLGİ İÇİN: www.apple.com

ADAMINA GÖRE MUAMELE

Türkiye, İran ve Çin gibi ülkelerden aldığı vetolardan sonra YouTube yasakçı zihniyete sahip ülkelerdeki müşterilerini kaybetmemek için ülkeye göre değişen video gösterim uygulamasını sessiz sedasız başlattı. Bu uygulamaya göre bazı ülkelerdeki kullanıcılar, bazı videolara ulaşmak istediğinde, o videonun o ülkeye gösterilmediğini anlatan küçük bir notla karşılaşılıyorlar.

BİLGİ İÇİN: www.youtube.com

KÂĞIT MASRAFI AZALİYOR

Kaynaklarda tasarruf etmek ve çöpe giden kâğıtları önlemek amacıyla yazıcı üreticisi Xerox birçok kez kullanılabilen kâğıt üretti. Işığa duyarlı olarak katmanlaştırılan kâğıt, UV ışıklı yazıcı ile yazıldığında, baskı 16 ila 24 saat sonra kendiliğinden siliniyor. Ayrıca kâğıt, 100 kez yeniden yazılabilir. Yeni kâğıt sayesinde, artık daha az ham madde tüketilecek. Xerox'un yaptığı araştırmalara göre neredeyse tüm baskıların yarısı yalnızca bir kez kullanılıyor.

BİLGİ İÇİN: www.xerox.com

İLK GALAKTİK HAVAYOLU
ŞİRKETİ KURULDU

Virgin Galactic

Virgin firması, müzik, medya, ticaret gibi pek çok alanda faaliyet gösteren uluslararası bir şirket. Kurucusu Sir Richard Branson ise NASA'nın açtığı ilk sivil uzay gemisi yarışmasının katılımcılarından bir NASA mühendisine sponsor olup, dünyanın ilk sivil uzay gemisini üretmişti. Şirket şimdilerde sivil uzay yolculuğu alanında hizmet verme arifesinde. Bu amaçla dünyanın ilk "uzay yolculuğu" şirketini kurmuş bulunuyor. NASA'nın yarışmasında birinci olan Spaceship One isimli uzay gemisinin tasarımını baz alarak geliştirilen ve yolcu taşımak üzere tasarlanan Spaceship Two isimli uzay gemisi modeli ile yö-

rüngeye uzay turisti taşımayı planlayan dünyanın ilk galaktik havayolu şirketinde biletler yüzbinlerce Euro'dan başlıyor. Ancak NASA'nın açtığı yarışmada nihai hedef bu araçların yakın gelecekte gezegenin her yerine yolcu ve kargo taşıyacak potansiyele sahip olmasıydı. Ayrıca Virgin Galactic'in sadece yörüngeye yolcu taşımakla sınırlı kalmayacağı, başta NASA'nın en önemli projesi olan Uluslararası Uzay İstasyonu'na ve gelecekteki başka yörünge görevlerine mürettebat ve erzak taşıyan bir NASA taşıronu olması planlanıyor. Ancak NASA'nın yarışması sırasında sorunsuz şekilde uzaya çıkıp inen SpaceShip

One'in yarışmanın ardından, 2007'deki test uçuşlarından birinde motorunun infilak etmesi nedeniyle içindeki üç mürettebatın hayatını yitirmesi, havayolu şirketinin 2009'da başlamayı planladığı ticari seferlerini askıya almasına neden oldu. Şirket 10 yıl içinde 40 uzay gemilik bir filo kurarak tam kapasite ile çalışmaya başladığında, uzaya çıkmak isteyen turistlere 26 bin dolarlık biletler satmayı, inşaatı tamamlanmış Uluslararası Uzay İstasyonu'nda konaklamak isteyen sayılı zengin müşterilerine ise 30 milyon dolar karşılığında bu fanteziyi yaşatmayı planlıyor.

BİLGİ: www.virgingalactic.com

FORCE SENSING

Klavye ve fareye yeni rakip

Klavye ve fareye alternatif cihaz arayışı Microsoft'a huzur vermiyor. Dokunmatik ekran, sesli iletişim ve avuçiçinden sonra yazılım devinin araştırma departmanı, şimdi de UMPC'ler ve başka taşınabilir mini bilgisayarlar için yeni bir sistem buldu. Yeni cihazla kullanıcı CD-Cover ve PDF sayfalarını çevirebiliyor, pencereleri küçültebiliyor ya da bir bilgisayar oyununu çekip, küçülebiliyor. Ancak Microsoft tümüyle yeni display'lere bağlı kalmamak için plastikgadget'lar gündeme getirmek istemiyor. Bunun yerine gelecekteki esnek PC'lerin kasasının bir bölümü hareketli ve algılayıcılarla donatılmış olacak. Böylelikle yeni teknoloji kolayca UMPC'lere veya MID'lere entegre hale gelebilecek. Hareket algılayıcılarına karşılık Microsoft'un izlediği yol kullanım sırasında hep görüş sahasında kalmak üzerine. Ancak Microsoft kendi yeni giriş yöntemini, Multitouch ve hareket girişi için rakip olarak görmüyor. Tekniklerin gelecekte birbirini tamamlaması bekleniyor. Oysa "güç tanıma", şimdiye kadar yalnızca yapısı değiştirilmiş Samsung-UMPC üzerinde laboratuvar ortamında çalışmıştı. İlk aygıtların ne zaman satın alınabileceği henüz belli değil.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

Prototip Baskı algılayıcıları sayesinde Microsoft'un yapısı değiştirilmiş Samsung-UMPC'si bükme veya döndürme hareketlerini uygulayabiliyor.

ARCHOS

Video oynatıcılar için dahiyane terfi

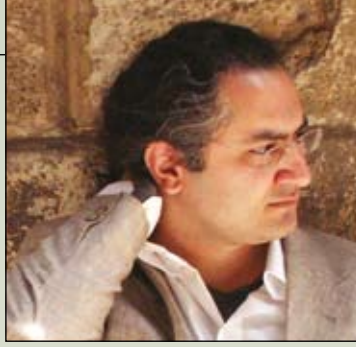
Küçük bir Firmware terfisiyle Archos günlük video oynatıcılarının ikisini gerçek Internet oynatıcısı olarak donatıyor: Ucuz yama 605 WiFi'ye ve 705 WiFi'ye güncel Flash sürümü 9 için destek sağlıyor. Bu Archos'a göre mobil medya oynatıcılarında şimdiye kadar emsalsiz. Ayrıca Windows Media Video 9 ve aynı adı taşıyan video uzmanının on2-Codec'i terfide içeriliyor. Böyle güncelleştirilmiş olarak, oynatıcılar tüm önemli video platformlarını ve doğal olarak tüm önceki flash temelli siteleri ağda canlandırabilecek. Yaklaşık 20 Euro için bir TV ve Radio-stream'ini sonradan donanım ekleyen bir Plug-in daha var.

BİLGİ İÇİN: www.archos.com

HABERİNİZ OLSUN

CEM ŞANCI, cemsanci@chip.com.tr

Dünyanın bir numaraları zombi'leriyiz

■ Anti virüs üreticisi Trend Micro'nun yurtdışındaki yöneticilerinin Türkiye'yi ziyareti sırasında yaptığı bir sunumda, Türk internet kullanıcıların, uluslararası hacker'lar tarafından en sevilen "enayiler" olduğunu anladık. Zira zombiye dönüştürülüp, kullanıcısına fark ettirmeden dünyanın başka bölgelerindeki bir bilgisayara saldırmak veya yığın posta göndermek için kullanılan bilgisayarların internet servis sağlayıcıları takip edildiğinde, birinci sırada TTNET çıkıyor.

Elbette bu güvenlik açığı TTNET'in suçu değil, TTNET üzerinden internete bağlanan kullanıcıların çoğunun bilgisayarlarını korsanlara, virüslere, Truva atlarına karşı korumak için hiç bir önlem almadıklarının ispatı.

Yani, dünyanın bir ucundaki bir korsan, yayınladığı virüsle, Truva atıyla, solucanla bilgisayarınızı ele geçiriyor ve siz farkına bile varmamışken, bilgisayarınız üzerinden başka bir ülkedeki banka hesaplarına saldırıyor, web sitelerini kırıyor, yığın postalar göndererek küçük servetler kazanıyor ve büyük ihtimalle de sizin ailenizle, arkadaşlarınızla sesli, görüntülü konuşma yapmak, YouTube'dan iki dakika klip video izleyip keyif bulmak için kullandığınız internet bağlantınızı sömürüp, klavye başında "bu bilgisayar neden bu kadar yavaş," sorusuyla saçınızı başınızı yolmanıza neden oluyor.

Oraya para, buraya para, şuraya para...

İnternet kullanıcılarımızın güvenlik önlemlerini önemsememelerini de anlayabiliyorum. İletişimin son derece pahalı olduğu bir ülkede, iki

dakikalık telefon görüşmesi için her ay vergisi, sabit ücreti derken onca paranın ödenmek zorunda bırakıldığı, modern dünyanın olmazsa olmazı gereklerine hala lüks tüketim maalesi yapıldığı ve yeni, daha ekonomik, daha kullanışlı teknolojilerin mevcut "land lord"larının tatlı karlarını bozacağı endişesiyle ülkemize sokulmadığı bir ortamda, dar gelirli insanların oradan buradan arttırıp zar zor ödediği iletişim ücretlerinin üzerine bir de yıllık 30 dolar anti virüs aboneliği fazla geliyor. Bu konuda kullanıcıları değil, Türk kullanıcılarına uygun çözümler üretmeyen anti virüs firmalarını ve hatta daha geniş bir tahlilde, insanları fakirleştiren politikaları suçlamak gerekiyor.

Bilgisayarlarımızı korsanlara hibe etmişiz!

Kredi kartı borçları ile ezilen devamlı negatif bakiye ile yaşayan halkın, Rusya'daki bir hacker'ın Amerika'daki, İngiltere'deki zengin kullanıcıların milyon dolarlıklarını çalmak için kendi bilgisayarına virüs atmasını umursamadığını tahmin edebilirsiniz. Bütün o borçlarının, negatif bakiyesinin üzerine bir de yılda otuz dolar eklemesi için kullanıcılarımızı ikna etmenin yolu zavallı Amerikalıların ve İngilizlerin kaybettiği milyon dolarlıkları sebep göstermek olmamalı. Kısacası, anti virüs üreticileri, Türk ev kullanıcısına özel çözümlerle ortaya çıkmadığı sürece, insanların neden anti virüs kullanmadığını anlamak için saçını başını yolmaya devam edecektir.

LESSONS FOR LIFE

Keyifli İngilizce dersleri

EuroSoft Yazılım, İngilizce öğrenimini kolaylaştıran yeni bir İngilizce eğitim programını satışa sundu. Tüm dünyada satılan Lessons For Life - English isimli interaktif İngilizce yazılımı ile İngilizce öğreniminin kolaylaştığı iddia ediliyor. Lessons Geniş kapsamlı ve esnek CD-ROM ve DVD-ROM paketlerinin yer aldığı eğitim setinde başlangıç, orta ve ileri seviye olarak üç sınıfa ayrılıyor. Sette ayrıca, pratik İngilizce dilbilgisi, pratik İngilizce konuşmalar ve interaktif İngilizce oyunları bulunan programda yüzlerce dilbilgisi, pratik konuşma alıştırmaları yer alıyor.

BİLGİ İÇİN: www.eurosoft.com.tr

MICROSOFT DIRECTX 11'İ TANITTI

Yavaş gel saçın başın dağılmasın

Microsoft, henüz DirectX 10 tam anlamıyla oturmamış ve yaygınlaşmamışken halefi hakkında bazı bilgiler verdi. Yeni sürüm Ağustos ayında tanıtılacak. DirectX 11: Microsoft yeni programlama ara yüzünü tanıtıyor. 26 Ağustos tarihinde Microsoft XNA Developer Connection (XDC) bölümünden Kev Gee, yeni multimedya arayüzünü tanıttik. NVISION 25 - 27 Ağustos tarihleri arasında Kaliforniya'da (San Jose) gerçekleşecek. DirectX 11, esas olarak güncel DirectX 10 teknolojisini baz alacak. Yeni işlevler arasında Tessellation (poligon parçalama), Multithreaded-Rendering, Compute Shaders (API'ye gerek duymadan grafik işlemciye doğrudan erişim) ve Shader Model 5 var. Yeni DirectX sürümü için kesin bir çıkış tarihi henüz belirlenmedi. Ancak Fudzilla sitesi geliştirme sürecinin sonu olarak 2009'un başına işaret ediyor.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

CANON HACKER'S DEVELOPMENT KIT

Canon SLR makinelere firmware dopingi

Birçok hızlı otomobile getirilen 250 km/h hız kısıtlamasına benzer biçimde çoğu fabrika çıkışı elektronik cihaz da kısıtlamalarla son kullanıcıya ulaşıyor. Canon'un DSLR fotoğraf makineleri de orijinal firmware'yle geliyor ve içinde pek çok profesyonel özellik barındırıyor.

Ne var ki, otomobil sürücülerini sınırladıklarının kaldırılması için tamirhanenin yolunu tutarken, Digic II veya Digic III işlemcili bir SLR'a sahip Canon kullanıcıları, cihazlarını kendi kullanım şartlarına göre ayarlayabiliyor. Bunu olanaklı kılan firmware eklentisi ise "Canon's Development Kit" (CHDK) adlı yazılım. Araç, RAW kaydı, HDR fotoğrafçılık ya da canlı histogram'lar gibi işlevsellikler ile cihazların kullanımını genişleten açık kaynak kodlu

bir yazılım. Yazılımın makinelere eklenmesi hayli basit: Aracı aygıtta dahil etmek için, internetten indirilen dosyalar boş bir bellek kartı üzerine kopyalanıyor ve kameraya yerleştiriliyor. Başlangıçtan sonra ana menüde üzerinden genişletmenin çağrıldığı yeni "Firm Update" noktası yer alıyor. Kameraların yazılımında ise bir değişiklik gerçekleşmiyor.

Çeşit bol: Yazılım stereo fotoğrafçılığı bile destekliyor

Canon garanti konusunda işi sıkı tutmuş: "Canon tarafından sertifikalandırılmamış herhangi bir yazılımla cihazlara müdahale edildiği tespit edilirse, garanti hakkı siliniyor", diye açıklamada bulunuyor Canon Almanya ürün müdürü Jörg Ammon. Ama CHDK, hiçbir modifikasyonda bulunmadığı için, müşteri hakları saklı ka-

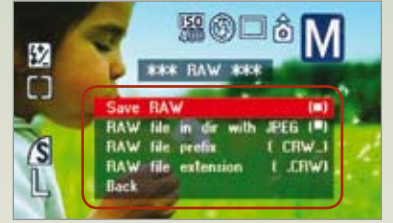

Dikkat: CHIP kameranızda ortaya çıkabilecek zararlar için sorumluluk üstlenemiyor.

lıyor. Şu sıralar CHDK yaklaşık 30 Canon modeli için kullanıma hazır durumda. Bunların hangileri olduğu ve hangi firmware sürümünün desteklediği, açık kaynak projesinin Wiki'sinde bulunuyor. Üstelik proje, yalnızca "GrAnd" programlayıcının başlangıç sürümü olarak mevcut değil. Stereo-Data-Maker-CHDK gibi daha başka sürümler ek işlevler sunuyor. Örneğin çift bağlantılı Canon dijital fotoğraf makineleri aracılığıyla gerçek 3B fotoğrafçılık yapılabilir.

BİLGİ İÇİN: chdk.wikia.com

Yeni: Kayıpsız fotoğraflar

RAW-Fotoğrafçılığı CHDK fotoğrafların kayıpsız depolanmasının şalterini açıyor.

Yeni: Aydınlatmanın sınanması

Live-Histogram sağdaki resmin doğru aydınlatılıp aydınlatılmadığını gösteriyor.

GOOGLE VISUAL RANK

Resim arayışının yeni biçimi

Google resim arayışının yeni bir sürümüne yönelik araştırmalarını sürdürüyor. Dünyanın en çok kullandığı arama motorunun iki geliştiricisi, Pekin'deki World Wide Web konferansında yeni yöntemlerini tanıttı: Yeni sistem, resim tanıma ve Google'ın değerlendirme sistemi "Page Rank"i birleştiriyor. Ranking yöntemi Google'ın yalnızca önemli sonuçlarını göstermesine yarıyor. Her iki öğenin de etkin kombinasyonu, araştırmacılar artık bariz biçimde daha iyi resim arama sonuçları elde etmeyi umuyor. Araştırmacılar, projeleri için en popüler 2.000 Google sorgusunu kullanmış ve bu sorguları resim taramayla bağdaştırmış.

BİLGİ İÇİN: www.google.com

PINNACLE STUDIO 12

Video görüntülerinde iyileştirme

Video işleme yazılımı Pinnacle Studio 12'de, geliştiriciler öncelikle ayrıntıda iyileştirmeler üzerine yoğunlaşmış. Yazılımın yüksek Ultimate sürümünde içerilen bu yeni işlevin adı "Magic Bullet Look". Yeni araçla kullanıcı, video'larını renklendirebiliyor. Böylece örneğin mavi tonlanmış bir film, öncelikle soğuk bir etkiye bulunuyor, buna karşılık sepya renklendirme sıcak ve romantik bir atmosfer oluşturabiliyor. İşin pratik olan kısmıysa, yazma işleminden sonra

PC'nin otomatik olarak kapatılabilmesi. Program üç sürümle piyasaya sunulmuş. Yaklaşık 60 Euro tutan sürümü video'ları YouTube'a yüklemek isteyen yeni başlayanlara yönelik hazırlanmış. 100 Euro tutarındaki Plus sürüm ise, ek olarak HD desteği sunuyor. Yaklaşık 130 Euro'luk Ultimate sürüm 5.1 ses desteğine sahip.

BİLGİ İÇİN: www.pinnaclesys.comtr

PLUG-IN

Office 2007 için yeni "arama"

Programlar geliştikçe onları kullanıcı dostu haline getirmek de başlı başına bir iş haline geldi. Microsoft'un yazılım paketi Office 2007, yeni bir arama işlevi edinmiş. "Search Commands" eklentisi Ribbon programının güncel arayüzüne ayak uyduramayan kullanıcılar için düşünülmüş. Yeni arama seçeneğiyle kullanıcılar, komutlar, yardımcılar ve resim galerileri arayabilecek. Araç "Scout" koduyla Office Labs'in programcıları tarafından yazılmış. 600 kişilik geliştirme ekibinin yeni işlevler tasarlaması bekleniyor.

Araç, Microsoft'ta birkaç ay boyunca test edilmiş ve orada büyük yankı bulmuş görünüyor. Yeni eklentinin kullanıcılar tarafından nasıl karşılanacağını yakında göreceğiz.

BİLGİ İÇİN: www.officelabs.com

BIOS'un veliahdı:EFI

BIOS'un geliştirilmiş olan EFI, çağdaş arabirimiyle kolayca kullanılabilir. Birçok özellikle donatılmış olan EFI, PC'leri geleceğe hazırlıyor. Peki, EFI sıradan bir BIOS mu, yoksa

MİNİ BİR İŞLETİM SİSTEMİ Mİ?

BARIŞ EMRE ALKIM / DH

Bilgisayarlarımızı 25 yıldır ayakta tutan o. Donanımı-mızı hazır hale getiren, işletim sistemimizi başlatan... Evet, BIOS'tan bahsediyoruz. Temel Giriş / Çıkış Sistemi (Basic Input Output System) anlamına gelen BIOS'un artık bir mirasçısı var. Extensible Firmware Interface (Genişletilebilir Belenim

Arabirimi), kısaca EFI. Bu yıldan itibaren Intel MSI anakartları aracılığıyla kullanıcıyla buluşacak olan EFI, 64 bitlik sistemleri destekliyor ve bu yüzden yeni donanımların beklentilerini karşılıyor ve yarınlara kucak açıyor.

Üretici firma MSI'a bakarsanız EFI neredeyse Windows aya-

rında küçük bir işletim sistemi. Diğer yandan, rakip firma American Megatrends Inc (AMI) bu teknolojiyi Aptio adıyla piyasaya sürdü ve bunun BIOS'un biraz geliştirilmiş halinden başka bir şey olmadığını söylüyor. EFI gerçekten mini bir devrim mi? Kullanıcılar için gerçekten ne değişiyor?

Atasından daha iyi: EFI'nin yeni işlevleri

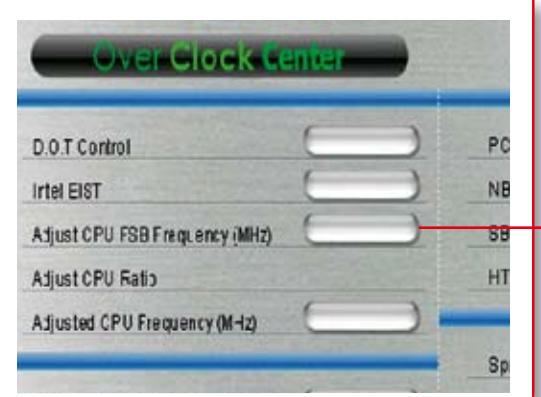
Farklılık daha ilk bakışta göze çarpıyor, zira EFI'nin en büyük özelliği görsel yanı. Renkli bir açılış ekranı kullanıcıyı selamlıyor. Ancak buradan sonra işletim sistemi normal olarak devreye giriyor. Yani kullanıcının EFI'nin avantajlarını görmesi için önyükleme işlemini kesintiye uğratması ve eski BIOS'ta olduğu gibi [Del] tuşuyla EFI'yi çalıştırması gerekiyor. EFI, BIOS'a göre çok daha seçkin bir görünüme sahip ve daha fazla özellikle donatılmış.

GRAFİKLER: O basmakalıp mavi ekran yerine, fareyle basılabilen düğmelerin bulunduğu, tepeden tırnağa yeni bir görünüm bekliyor kullanıcıları. Artık karmakarışık klavye kısayollarına veda edip kolay kullanımlı menülere kucak açmanın vakti geldi. Ağ kartı işlevleri bile işletim sistemine gerek kalmadan, EFI aracılığıyla doğrudan internetten güncellenebiliyor. Bunu mümkün kılan, fare ve grafik kartı arabirimlerinin artık işle-

tim sistemine kalmadan, doğrudan EFI'ye tümleşik halde olması. Donanım üreticileri bundan memnunar, çünkü artık açık sistem sürücülerini kullanabiliyorlar. Peki, XP ve Vista için aynı sürücülerini kullanmak mümkün olacak mı? Sorunun yanıtı maalesef hayır, zira EFI sadece Vista Service Pack 1 ve yukarısında destekleniyor; Windows XP ve diğer Windows sürümleri göz ardı edilmiş. Ama muhtemelen 2009'da çıkacak olan Windows 7'den itibaren Microsoft BIOS'un veliahdını tüm ek özellikleriyle birlikte destekleyecek.

UYGULAMALAR: EFI arabirimi üzerinden kullanılabilen önyükleme öncesi (preboot) uygulamalar dikkat çekiyor. Bunlar birçok yararlı hizmet sağlayan gizli sabit disk bölümlerinde gizlenmiş küçük yazılımlar. Bu programların hizmet kapsamı bir üretici firmadan diğerine farklılık gösteriyor. AMI kendini teşhis yazılımı, geleneksel BIOS ayarları ve yedekleme çözümleri gibi düşük düzey araçlarla sınırlarken, rakibi MSI bir adım önde: MSI marka EFI'li bir anakartınız varsa Windows'u çalıştırmadan da MP3 dinleyebilir ya da çekmiş olduğunuz fotoğraflara göz gezdirebilirsiniz.

Bu işlevleri EFI'yi işletim sistemlerine yaklaştırsa da, EFI'nin de sınırları var. Örneğin bir Exchange Server'a bağlı çalışan Outlook gibi karmaşık planlama

Overclocking EFI, BIOS'un yaptığı her işi yapıyor, hatta PC'lerin performansını artırıyor.

BİLGİ: BİLGİSAYARINIZI BÖYLE BAŞLATIYOR

Bilgisayar gerçekten de eskisi gibi açılıyor ama işletim sistemine kıyasla kimi pratik çözümler sunuyor. Önyükleme sürecinde bunları size açıklıyoruz.

Bileşen tanıma

EFI donanımı başlatıyor ve 64 bit ile adresliyor. Bu da daha fazla bellek demek.

Sürücü indirme

BIOS'un veliahdı, fare ve grafik kartı sürücüsü gibi standart arabirimlerin sürücülerini indiriyor.

Uygulamaları çalıştırma

Kullanıcı EFI'yi açtığında, görüntüleme araçları, ortam oynatıcılar ve ince ayar yazılımları hazır.

Açılış yöneticisi

EFI önceden yüklenmiş işletim sistemleri arasında seçim yapmanıza izin veriyor.

Önyükleme süreci başlıyor

EFI sadece Vista SP1'i destekliyor ve çok yakında bu listeye Windows 7 de eklenecek.

Eğlence İş arasında oynayabileceğiniz oyunlar burada

Yeni BIOS MSI ilk EFI'li anakartını çıkarttı. İşte en önemli özellikleri.

Uygulamalar Müzik çalın, fotoğraflarınızı gezin, yedek alın. EFI'yle hepsi mümkün.

Enerji tasarrufu GreenPower Center'da elektrik kullanımını azaltabilir ve çevreyi koruyabilirsiniz.

uygulamalar mümkün değil fakat pekala POP3 desteğiyle e-posta konu başlıklarını indirmek mümkün. Tüm programlar anakarta fabrikada yükleniyor. AMI'den Winfried Pröhl, kullanıcıya kendi uygulamalarını eklemeye seçeneği vermediklerini ancak ciddi teknoloji tutkunlarının bunu yapması ihtimalini de göz ardı etmediklerini söylüyor. Hangi uygulamaların kullanılabilirliği konusunda AMI programcıların becerisine bırakmış. BIOS hâlâ Assembler'la

yazılıyor olsa da, BIOS'un veliahdı C diliyle yazılmış. Bunun altında şöyle bir gerçek yatıyor: Artık üniversite mezunları C gibi modern ve standart dillerin eğitimini alıyor.

Artık Assembler kullanan kalmadı. Bu yüzden de gelecekte önyüklemeye öncesi uygulama geliştirebilecek teknoloji meraklıları bulmak zor olacak. AMI kendi ürününe Windows olmadan da çalışabilen üç oyun eklemiş bile. Bunun bir yararı olup olmadığı tartışmalı ve yanıtını henüz bilen yok.

İNCE AYAR: BIOS'un iyi bilinen ince ayar seçeneklerinin hepsinin birden EFI'ye taşınmış olması makul bir gelişme. Overclock gibi sistemle ilgili ayarlar ve hatta sabit disk kalıbı almak mümkün. Bu da çok yararlı çünkü Windows'ta bir sorun olursa, bilgisayarın eski haline dönebiliyorsunuz. Ayrıca MSI enerji tasarrufuna da önem veriyor ve bir Yeşil Enerji Merkezi (Green-

Power Center) sunuyor. Buradan, kullanıcı bilgisayarın ne kadar akımcı olduğunu görebiliyor. Çevre bilinci gelişmiş kullanıcılar böylece donanımın elektrik tüketimini azaltabiliyor. Tam da bu noktada akla şu sorular takılabilir: Neden EFI'de bir güç tasarrufu kipi var? Neden PC'ler daha en başından tutumlu çalışmıyor ki? Gelişkin arabirimi sayesinde, BIOS'un veliahdı böyle değişiklikleri kolayca yapabiliyor.

Ama bunun da belli bir riski var. Eski BIOS'un deneyimsiz kullanıcıların gözünü korkutup onları yıldırıldığı biliniyordu. EFI ise kullanıcıyı adeta bilgisayarı kurcalamaya davet ediyor. Bunun olumsuz sonuçlarının önüne geçmek içinse MSI kullanıcıların bir uzman kipiyle temel kipi arasında seçim yapmasına izin vermiş.

EFI'nin bir diğer avantajıysa, Master Boot Record (MBR, yani Ana Önyüklemeye Kaydı) kullanan BIOS'un aksine, GUID bölümlendirme tablosu kullanması.

MBR'nin şöyle bir ciddi dezavantajı var: 2 Terabyte'ı aşan sabit disk bölümlerini tanımıyor. Halbuki bu rakam günümüzde standarda dönüşme aşamasında.

Yarınlar hazır: 64 bit teknoloji-si sayesinde güncel

64 bit teknolojisi sayesinde EFI, 8192 Exabyte'a (yani sekiz milyon terabyte) varan kapasiteyi adresleyebiliyor. Bu da gelecek yıllar için yeterli ve gerek MSI gerekse AMI, ürünlerini geliştirmeyi sürdürecekler. EFI'nin gerçekten ufak çaplı bir devrim olup olmadığına son kararı zaman verecek. Ama Avrupalıların biraz daha sabırlı olması gerekiyor. Zira Windows kullanıcıları için EFI'li anakartlar önce Asya pazarında satışa sunulacak. Bu arada, Apple yine PC'den bir adım önde: EFI şu anda Intel tabanlı Mac'lerde çalışıyor ve hatta OS-X yüklü bilgisayarlarda Windows çalıştırmak için kullanılıyor. ☑

balkim@chip.com.tr

KARAR

Çağdaş arabirim, modern 64 bit teknolojisi ve kullanışlı özellikler. Gün gelecek EFI modası geçmiş BIOS'un tahtına kurulacak. En son donanımların taleplerini daha rahat karşılayabilen ve atasına nazaran daha büyük sabit disk alanı adresleyebilen EFI'nin PC performansında bir çığır açıp açmayacağı, beraberinde gelecek önyüklemeye öncesi yazılımlara bağlı.

READ.ME

MAHMUT KARSLIOĞLU, mkars@chip.com.tr

Meğer her verilen ödül, ödül değilmiş!

Kimseye kızmıyoruz. Ama üzülmedik desem yalan olur ...

Ödül! Sözlükte bir başarı karşılığında ya da bir iyiliğe karşılık olarak verilen armağan, mükâfat olarak tanımlanıyor. Yani istediğiniz yöne çekebileceğiniz bir ifade. Birbirinden farklı iki anlam için aynı kelimeyi kullanınca haliyle insanın kafası karışabiliyor.

O yüzden kimseye kızmıyoruz ama üzülmedik dersek de yalan olur. Aslında bu ay başka bir konu hakkında yazacaktım. Ancak gelişen bir olay karşısında tavrımızı belirtmek ve yapabilirsek de bu yanlış gidişatin düzeltilmesinde ilk adımı atmak adına konuya değinmek istedim. Amacım kimseyi rencide etmek değil. O yüzden kurum ismi vermeden üzüntümü üstü örtülü bir şekilde dile getireceğim.

CHIP dergisi, Türkiye'de 13 yılı aşkın süredir kesintisiz yayın yapan ve sürekli zirvede olan tek bilişim yayını. Bunun nedeni ise her zaman siz okurlarımızın isteklerine karşılık verebilmek için elimizden gelenin en iyisini yapmış olmamız. Şu an en çok okunan ve her zaman rehber olarak görülen dergi olmamızın bu çabaya karşılık verilmiş en büyük ödül olduğunun farkındayız. Zaten herhangi bir maddi ödülün de bizim gözümüzde bunun üstüne çıkması çok muhtemel değil.

Yine de zaman zaman farklı kurumlardan ve üniversitelerden elle tutulabilecek ödüller almanın da ayrı bir heyecanı yok değil. Çünkü bunların da bir şekilde sizin oylarınız ile belirlendiğini biliyoruz. Yıllar boyunca birçok ödül aldık, almaya devam ediyoruz ve umarım ileride de alacağız. Yaptığımız iş, başarılı görüldüğü için bize layık görülen her ödülü almak bize gurur veriyor. Diğer sözlük anlamındaki gibi yapılan "iyiliğe" karşı verilecek ödüllerin ise gözümüzde pek bir değeri yok!

Sakin yanlış anlamayın iyilik derken insanı iç huzura kavuşturan gerçek anlamda iyilikten bah-

setmiyorum. Yapılan ödül törenlerine çağrılan sanatçıların ücretlerinin, organizasyon giderlerinin ve salon kiralalarının karşılanması konusunda yapılacak "iyilik" (sponsörlük) karşılığında ödüle layık görülmekten bahsediyorum. Buna ihtiyacı olanlar olabilir. Ama CHIP dergisi bunlardan değil.

Kimse kırılmasın, darılmasın... Buradan ödül töreni düzenleyen tüm değerli kurum ve üniversitelerimize sesleniyorum: Gerçek anlamda bir anket çalışması yapıyorsanız ve bu değerlendirmeye katılanlar bizi ödüle layık gördülerse bunu almaktan gurur duyarız. Basın sponsoru olarak da her zaman arkanızdayız. Ama ödül satmak istiyorsanız ilgilenmediğimizi ve ilgilenmeyeceğimizi bilmenizi isterim.

"İyiliğe" karşı verilecek ödüllerin gözümüzde değeri yok!

da büyük üzüntü duyuyorum. Gerçek ödülün ne olduğunu anlayabilmeleri için de bu ay 8. sayfamızda okur yorumları bölümümüzdeki fotoğrafa bir göz atmalarını rica ediyorum.

Sevgili okuyucularımızdan İbrahim ve Umut bir örneğini okur yorumları sayfasında görebileceğiniz fotoğraflara ekledikleri yorumda şöyle demişler: "Sizi pohpohlamayı isterdik ama bunu zaten fazlasıyla herkes yapıyor. Biz direk size değişmeyin diyeceğiz. Aferim aldınız bizden. Hayatımızı neredeyse beraber geçirdik. Verdiğiniz yorum, program, ilginç konulara kattığınız ilginç ve doğaçlama yorumlarınızla aferim. Sizi seviyoruz."

Bu tür postalar ile bize sürekli moral depoladığı için tüm CHIP okurlarımıza ne kadar teşekkür etsek azdır. Şimdi tekrar soruyorum. Sizce bundan büyük ödül olabilir mi?

OYUN KONSOLLARI KISIRLAŞTIRIYOR

Greenpeace, konsolları test etti

Çevre koruma örgütü Greenpeace "Playing Dirty" incelemesi için oyun konsollarındaki zararlı maddeleri araştırdı ve endişe verici sonuçlarla karşılaştı. Xbox 360, PlayStation 3 ve Wii gibi üçüncü nesil konsollar, diğer yan etkilerin yanı sıra karaciğer ve böbreklere zarar veren Beryllium ya da Bromit gibi yüksek derecede zehirli maddelerin yükselmiş konsantrasyonlarını içeriyor. Ayrıca Xbox ve PS3'te bulunan yumuşatıcı DEHT, erkeklerde iktidarsızlığa neden olabiliyor. Solunum yoluyla etkisini gösteren zararlı maddeleri özellikle işgücünün ucuz olduğu ülkelerdeki işçilere zarar veriyor. Aygıtların AB'de halka açık satılabilmesi, tuhaf bir ironiyle oyuncağı olarak adlandırılmasından kaynaklanıyor.

BİLGİ İÇİN: www.greenpeace.com

GÜVENLİK KAMERALARI

Samsung Techwin ve Kont işbirliği

Güvenlik kameraları alanında Dünya pazarında geniş bir paya sahip olan, Türkiye pazarında ise kaliteli, yüksek teknoloji ürünlerine sahip Samsung Techwin, Kont Bilişim ile Dijital CCTV Sistemleri kapsamında dağıtıcılık anlaşmasını 2008 Ocak ayında imzaladı. Ritz Carlton Otelde gerçekleşen basın toplantısında Kont Bilişim Genel Müdürü Okay Nasır Kont Bilişim'in vizyonu hakkında bilgiler verdi.

Kont Bilişim İş Geliştirme Müdürü Süleyman Soğuktaş doğru zamanda, doğru üretici ve doğru ürünlerle, Kont Bilişim'in hizmet ve servis başarısını birleştirerek yeni ürün gruplarında atılımlar yaptıklarını ve Samsung CCTV ürünlerinin de bu adımların en yenisi olduğunu ifade etti.

Samsung Techwin, 30 yılı aşkın süredir optik ve dijital görüntüleme teknolojileri alanında ürünleri geliştiriyor.

BİLGİ İÇİN: www.kont.com.tr

VESTEL'DEN İNTERAKTİF OYUN

I Can Football

Teknolojinin Türkçesini dünyaya sunan Vestel, dünyada ilk kez internet üzerinden 11'e 11 online futbol maçı yapma imkanı veren "I Can Football"u piyasaya sundu. (b)www.icanfootball.com(b) adresinde futbol ve oyun tutkunlarının beğenisine sunulan "I Can Football", test sürümünün yayınlandığı Nisan ayından bugüne 20 bin kişi tarafından oynandı.

Oyunun tanıtımı için düzenlenen toplantıda bir konuşma yapan Vestel İcra Kurulu Üyesi Levent Hatay, "Dünyada hızla gelişen bilgisayar oyunu sektörünün önümüzdeki dört yıl içinde %30 büyüyerek 50 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Online oyun pazarı ise 2006'da 4,5 milyar dolar seviyesindeyken 2012'ye kadar üç kat büyüyerek 13 milyar dolar düzeyine erişecek. Bu, bilgisayar oyunu sektörünün online oyun

pazarıyla büyüyeceğini gösteriyor. Vestel olarak ülkemizde bu sektörü geliştiren firma olmaktan gurur duyuyoruz. Teknolojideki liderliğimizi yansıtabileceğimiz ve hedef kitlemiz gençlere ulaşabileceğimiz en önemli alanlardan biri kuşkusuz interaktif oyun sektörü" diye konuştu.

Hatay, "Artık dayanıklı tüketim malları sektöründe sadece cihaz üreterek farklılaşmak mümkün değil. Oyun dünyasına sunduğumuz ilk ürünümüz Kabus 22'nin ardından geliştirdiğimiz 'I Can Football', Vestel olarak 'kabımıza sığmadığımızın' ve sektörde içerik konusunda da söz sahibi olmaya kararlı olduğumuzun kanıtı" dedi.

"Mahalle maçları I Can Football'la internete taşınacak"

"I Can Football'un dünyanın ilk 11'e 11 maç yapmaya imkan ve-

ren online futbol oyunu olduğunun altını çizen Hatay, "Bu oyunla artık mahalle maçlarının sahası internet olacak. Oyuncularını dünyanın dört bir köşesinden oluşturan takımlar bilgisayar başında top koşturacak" dedi.

Vestel'in futbolseverlere armağanı "I Can Football", Sobee Yazılım ve dünyaca ünlü oyun yazarı Mevlüt Dinç'in önderliğinde yaratıldı. Yazılım ve altyapı çalış-

maları tamamen yerli yetenek ve emekle tamamlanan "I Can Football", 22 futbolseverin internet üzerinden online futbol oynatabilmesine imkân vermesi bakımından dünyada bir ilke imza atıyor. Oyuncular, dilerlerse daha az kişilik takımlarla sahaya çıkarak takımın geri kalan üyelerinin bilgisayar tarafından kontrol edilmesini de sağlayabiliyor.

BİLGİ: www.icanfootball.com

SHADOWPROTECT

Disk imaj yazılımı

StorageCraft'ın ShadowProtect yazılımı imajları herhangi bir eklentiye gerek duymadan farklı bir donanım üzerine kurabilmesi. Bir sunucudan alınan imaj bir dizüstü bilgisayarda kolaylıkla açılabilir ve bu işlem saatler değil dakikalar içinde gerçekleşiyor. Ayrıca piyasadaki popüler birçok yazılımın aksine, StorageCraft'ın kurtarma CD'si Linux değil kullanıcının seçimine göre Windows 2003 veya Windows Vista tabanlı geliyor. StorageCraft özellikleri arasında kullanım kolaylığı ve uygun maliyeti öne çıkıyor. Ürünü denemek ve daha detaylı bilgi almak isteyen kullanıcılar Türkiye dağıtıcısı Stratus Bilişim Sistemleri ile irtibata geçebilirler.

Tel: 0212 251 51 80

BİLGİ İÇİN: www.stratus.com.tr

ESET'E 50.VİRUS BULLEİN ÖDÜLÜ

Güvenlik mükemmelliği

ESET, Virus Bulletin'den 50. VB100 ödülünü kazandığını açıkladı. Virus Bulletin ilk VB100 ödülünü 1998 yılında vermişti. Kuruluş, her yıl çeşitli rakipleri Linux, Windows, Windows sunucular ve Novell Netware gibi değişik platformlarda yarıştırıyor. Bir anti virus yazılımı VB100 logosunu kazanabilmek için iki koşulu yerine getiriyor: Tüm yaygın virüsleri hem gerçek zamanlı taramada hem de isteğe

bağlı taramada tespit etmek ve bir set, temiz dosyayı taradığı sırada hiç false positive tespit etmemeli. 1998 yılındaki ilk VB100 ödülünden bu yana ESET'in anti virüs yazılımları %96 üzerinde bir başarı yakaladı. Birçok anti virüs üreticisinin başarı oranı %50 - 75 aralığında seyrediyor. Virus Bulletin'den John Hawes ESET'in mükemmel tespit ve sıfır false positive oranları ile 50. VB100 ödülünü kucakladığını söyledi. Hawes'e göre ESET'in yüklenmesi hızlı ve etkili olduğunu kanıtladı. Komut satırı tarama opsiyonu ise çok kullanışlı. ESET LLC CEO'su Anton Zajac, başka hiçbir şirketin 50 tane VB100 ödülü olmadığını ve ilk olmaktan çok mutlu olduklarını söyledi. Ayrıca ESET çalışanlarına ve özellikle de araştırma ve geliştirme takımlarına kişisel olarak teşekkür ederek piyasadaki en kesin, hafif ve hızlı güvenlik yazılımını üretmeye devam edeceklerini belirtti.

BİLGİ İÇİN: www.eset.com

YENİ STANDART

LED Notebook'lar ucuzluyor

Notebook üretiminde fiyatı da belirleyen en önemli parça ekrandır. Tayvanlı branşın uzmanlarına göre büyük Notebook üreticileri LED arka plan aydınlatma için bir standart yaratmak istiyor.

Şimdiye kadar her bir panel üreticisi farklı ekran imal ediyor; bir Notebook üreticisi böylece -örneğin sunum darboğazında - basit olarak başka bir LCD üreticiye geçmiyor.

Yeni bir standart yoluyla LED ışıklandırılmalı Notebook'ların yaygınlaştırılması ileriletiliyor ve aygıtlar böylelikle daha hesaplı oluyor. Panel üreticisi Chunghwa Picture Tubes (CPT) pazar payının 2007'de yüzde beşten 2008 sonunda yüzde 20'ye yükseleceğinden yola çıkıyor. LED tekniğinin avantajları: Daha canlı renkler, daha yüksek kontrast ve daha uzun dayanıklılık.

BİLGİ İÇİN: www.cptt.com.tw

SEKTÖR PROFESYONELLERİ

METİN SALT,

Vestel Genel Müdür Yardımcısı

İşe giriş teoremi

■ Tebrikler Hakan. 16 yıl okul sıralarında dirsek çürüttükten, 32.000 ders kitabı sayfası çevirip, 960 sınavı geçtikten sonra üniversite diplomanı aldın. Henüz bu başarıyı kutlamaya zaman bulamadan şimdi hayatının en önemli sınavlarından birini verip, seninle birlikte mezun olan 250.000 üniversiteli arasından sıyrılıp kendine en uygun işi bulmalısın. Eğer bu işin kirayı ödemenin ötesine geçip gerçek bir kariyer fırsatı olmasını istiyorsan, bilinçli seçimler yapmalı ve çaba göstermelisin.

Öncelikle iş dünyası ve seçeneklerin konusunda olabildiğince erken bilinçlenmeli ve plan yapmalısın. İşe girerken ve sonrasında o işle ilgili edindiğin tüm bilgi ve deneyim sana avantaj sağlayacaktır. Bu nedenle üniversite döneminde yaptığın yaz stajlarını çok iyi değerlendirmelisin. Vestel'in işe alacağı kişiler ile tanışması genellikle staj sırasında oluyor. Stajyer alımlarında ders seçimleri tutarlı olan, bir konuya odaklanan öğrencilere daha fazla şans tanınıyor. Özellikle akademik konulara yakın alanlarda çalışan bölümlerimizde, stajyerler öğretim görevlilerinden referans alarak seçiliyor. Gerçek proje işi verilen genç stajyerleri Vestel'in çalışma konularında yetişmesi sağlanırken, davranış ve becerilerini de gözlemleme olanağı doğuyor. Bu genç arkadaşlarımız arasından bazılarının okulu bitirdiklerinde tam zamanlı olarak, bazılarına ise okurken yarı zamanlı (part-time) iş teklif ediliyor.

Bir firmadan elde edeceğin kazanımlar sadece para ile özetlenemeyecek kadar değerlidir. İnsanın kariyeri yatırım ister. Bu yatırım insanın emeklilik hesabına yatırdığı paraya benzer. Ne kadar erken başlar ve ne kadar çok yatırım yapılırsa ileriki yıllarda birikimler o ölçüde katlanarak büyür. İş seçiminde özellikle ilk iş deneyimlerinde firma kültürünün kendini geliştirmen için açık olanaklar sağlamasına önem vermelisin. Vestel, iş ile birlikte yüksek lisans ve doktora destek-

yerek çalışanlarının konularında uzmanlaşmasını sağlıyor. Bu dönemde alınan derslerin iş yerindeki konular ile örtüşmesi, yapılacak tezlerin Vestel konularından seçilmesi işte başarıyı arttırırken, iş ve öğretimin aynı anda kolaylıkla yürütmesini sağlıyor. Vestel'in üniversite ve öğretim görevlileri ile alışılmışın dışında olan ilişkileri, çalışanlara en iyi üniversitelerden değerli kişiler ile yana çalışma olanağı sağlıyor.

Örneğin Vestel'in büyük başarı yakalayan Pixellence teknolojisini üreten grup yurt içi ve dışından değerli danışmanlar ile kendi ofis ortamında ortak araştırma yapıyor. İTÜ ve ODTÜ Teknokent'lere dağılmış olan gruplarımız, yakın çevredeki akademik dünya ile çalışıyor. Görüntü işleme ve yonga geliştirme alanlarında Vestel çalışanları ile üniversite araştırma görevlileri danışman profesörler

gözetiminde birlikte çalışıyor. Bu ortama yeni katılan biri çevresinde bilgi ve deneyimi yüksek olan bir ekip olduğu için kendini hızla geliştirip oldukça kısa sürede üretken olabiliyor. Bu şekilde yapılan çalışmalar ürüne dönüşmenin yanı sıra bilimsel yayın olarak üniversite için, patent olarak Vestel için tescil ediliyor. Sadece Pixellence ekibi proje sırasında otuzun üzerinde patent üretmeyi başardı. Birçok genç çalışmamız erken yaşta patent dünyasına adlarını yazdırdılar.

İş yerinde elde ettiğin deneyim en az bilgi kadar değerlidir. İş için olabildiğince çok yönlü ve uluslararası alanda etkin firmalar seçmelisin. Ancak uluslararası dendiğinde seninle ilgili kararların binlerce kilometre uzakta bir yabancı yönetici tarafından değil, seninle aynı havayı soluyan, seni anlayan, sana firmanın geleceği olarak bakabilecek biri tarafından verildiği firmaları tercih

etmelisin. Vestel'in Avrupa'nın her ülkesine, dünyanın birçok yerine dağılmış olan örgütlenmesi her

alandan çalışana eşsiz bir deneyim yaşama olanağı doğuruyor. Ayrıca sürekli yeni alanlara ve yeni teknolojilere yapılan yatırımlar nedeniyle çalışanlar değişik konularda deneyim elde ediyor. Bu yoğun ortamda, çalışanlara çok genç yaşta yüksek miktarda paranın ve önemli iş ilişkilerinin sorumluluğu veriliyor. Hakan sana verebileceğim en önemli öğüt insan ilişkilerine önem vermenedir. Seninle birlikte mezun olan arkadaşların, bir iki dönem öncesi ve sonrası senin hem rakibin hem de en önemli desteğidir. Çevrendeki insanlar ile rekabet ederken dost kalmayı öğrenmelisin. Millet olarak birlikte çalışmayı öğrenmemiz aşmamız gereken en önemli iç bariyerimizdir. Sen bizlerden daha iyi olmak zorundasın.

**16 yıl, 32.000 sayfa
ve 960 sınav sonucu**

İTERNET KAFEDE MASAÜSTÜ

Jooce ile alıştığınız düzen yanınızda

Jooce.com, aslında internet üzerinde bir veri saklama hizmetinin sitesi. Fakat farklı ara yüzüyle, internet tarayıcınızda tıpkı bir masaüstü gibi görünüyor ve dosyalarınızla ilgili birçok işlemi bilgisayarınızda yaptığınız gibi yapabiliyorsunuz. Sitenin ilk göze çarpan özelliği, internet üzerinden MSN, Yahoo, AIM ve ICQ'ya bağlanabiliyor olmanız. Sitenin kontrol paneline girip gerekli ayarları yaptığınızda, solda yer alan panelde istediğiniz sohbet programı açılı-

yor. Diğer bir özellik ise sitede saklanan dosyaların, tıpkı bilgisayarınızdaki gibi bir masaüstünde görebilmeniz ve düzenleyebilmeniz. İsterseniz bir klasör açıp, dosyalarınızı gruplandırabilir ya da üzerlerine tıklayıp görüntüleyebilirsiniz. Resimler veya videoları anında izleme şansına sahipsiniz. Site, bunlara ek olarak iki farklı masaüstü sunuyor. Her masaüstünü farklı düzenleyip, farklı dosyalar saklayabilirsiniz. Ayrıca istediğiniz dosyaları paylaşma-

açıp anında arkadaşlarınızla paylaşabilirsiniz ya da onların paylaştığı dosyaları görüntüleyebilir ve bilgisayarınıza indirebilirsiniz. Sitenin önemli bir özelliği de alan büyüklüğü sınırlaması olmaması.

BİLGİ İÇİN: www.Jooce.com

YÜZ TANIYAN SONY KAMERA

Gülümseme deklanşörü

Sony'nin Yüz Tanıma Teknolojisi'ni kullanan dünyanın ilk Gülümseme deklanşörü özellikli Handycam modeli HDR-CX11E; 10,2 megapiksel fotoğraf kaydı, 12x optik zum özellikli Carl Zeiss Vario-Sonnar T lensi ve Exmor teknoloji ClearVid CMOS algılayıcısıyla kullanıcılarına Full HD video ve fotoğraf çekme deneyimi sunuyor. Yeni Handycam HDR-CX11E, 7,6 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebiliyor. Gülümseme deklanşörü sayesinde deklanşöre basmaya veya video kaydını kesmeye gerek kalmıyor. 'Dual Capture' modunda fotoğraflar video kaydı sırasında biri gülümsediğinde otomatik olarak çekilebiliyor. Gülümseme Deklanşörü özelliği 'Always On' moduna alındığında kayıt bekleme mod'undayken bile fotoğraf çekilebiliyor. Bu sayede çekimler sırasında hiçbir gülümseme kaçırılmıyor. Ayrıca çocukların ya da yetişkinlerin yüzlerini algılamak için öncelik belirtilebiliyor. Yeni modelde "gülümseme

deklanşörü"ne yüz tanıma teknolojisi (Face Detection) eşlik ediyor. Yüz tanıma teknolojisi, hem fotoğraf hem de video çekimlerinde pozlama ve diğer ayarları otomatik olarak gerçekleştiriyor. Yeni CX11E, Exmor teknoloji ClearVid CMOS algılayıcısı sayesinde göz alıcı, Full HD görüntüler sunuyor.

Yeni model ile sunulan 4 GB 'Memory Stick' ile 85 dakikaya veya isteğe bağlı olarak temin edilebilen 16 GB'lık opsiyonel 'Memory Stick' ile LP modunda 5 saat 55 dakikaya kadar kayıt yapılabilir. HDR-CX11E'nin yüksek hızlı BIONZ işlemci ile güçlendirilen dinamik aralık geliştirici (DRO) özelliği, her görüntüyü dengeli ve doğal görünen sonuçlar için analiz ederek pozlama ve kontrastı en mükemmel şekilde ayarlıyor. HDR-CX11E'nin sık tasarımını tamamlayan 2,7 inç Clear Photo LCD Plus ekranı, video ve fotoğrafların güneş ışığı altında bile görüntüleri mükemmel kontrast ve ince ayrıntılarla sunuyor. Ayrıca film şeridi indeksi

ve yüz indeksi işlevleriyle, çekimlere göz atmak son derece kolay bir hale geliyor.

Yeni CX11E, mükemmel HD deneyimi için HD ready televizyonlara kolayca bağlanabiliyor. Sahip olduğu x.v.Colour teknolojiyle gerçekçi renkleri sunan CX11E, BRAVIA Sync teknolojisiyle de tüm kamera işlevlerinin TV'nin uzaktan kumandası ile kontrol edilmesini sağlıyor. CX11E doğrudan Memory Stick yuvası içeren PC'ler ya da PLAYSTATION3 (PS3) konsolu olanlar için de harika bir çözüm olarak dikkatleri çekiyor. CX11E ile sunulan Handycam Station'a bağlanan bir PC ile içerikler tek bir düğmeye basılarak Memory Stick'ten DVD'ye kaydedilebiliyor.

BİLGİ İÇİN: www.sony.com.tr

Handycam HDR-CX11E teknik özellikleri

- Memory Stick'e (4GB veriliyor) 1.920 x 1.080 Full HD kayıt (AVCHD)
- Carl Zeiss Vario-Sonnar T lens
- ClearVid CMOS algılayıcı
- Gülümseme deklanşörü / Yüz tanıma teknolojisi
- 12x optik zum /150x dijital zum
- Optik görüntü sabitleyici
- x.v.Colour
- 10,2 efektif megapiksel fotoğraf kaydı
- Zum mikrofona ile 5.1 kanal çevresel ses kaydı
- 2,7 inç geniş, Clear Photo LCD plus ekran
- 7 saate kadar STAMINA (isteğe bağlı batarya ile)

HP'DEN BİR YAZICI

Küçük ve hızlı

Bireysel kullanıcılar ve küçük ofisler için tasarlanan HP Officejet J4580 hepsi bir arada yazıcı, profesyonel baskı, fotokopi, faks ve masaüstü tarama özelliklerini tek bir cihazda sunuyor. Yazıcı, sayfa başına %15'e varan oranlarda daha az maliyetle üretiyor.1

HP Officejet J4580 Hepsini Bir Arada yazıcı, dakikada 28 sayfaya kadar tek renkli ve 22 sayfaya kadar renkli baskı ve fotokopi hızlarına sahip bulunuyor. 220 sayfalık otomatik doküman besleyici, 100 sayfalık kağıt tepsisi ve kullanımı kolay bir LCD ekran içeren cihaz, kullanıcı verimliliğini önemli ölçüde artırıyor.

BİLGİ İÇİN: www.hp.com.tr

GOOGLE AY'A ÇIKIYOR

Arama motoru uzayı arıyor

Dünyanın ilk sivil uzay aracının geliştirilmesini de sağlayan X PRIZE Foundation ve Google tarafından yürütülen Lunar X Prize projesi, 31 Aralık 2012 tarihine kadar Ay'a bir ya da birkaç robot göndermeyi hedefliyor. Proje kapsamında düzenlenen yarışma, dünyanın dört bir köşesinden katılan takımların, kendi çabaları ve bulacakları mali destek yardımıyla Ay'a kendi robotlarını göndermeleri üzerine kurulmuş. 20 milyon dolar ödüllü yarışmada takımların yapması gereken, Ay'a bir robot göndermek, bu robotun Ay üzerinde 500 metre ya da daha uzun bir mesafede hareket ettirmek ve çektiği fotoğraf veya

videoları Dünya'ya göndermesini sağlamak. Eğer takımlar amaçlarına 31 Aralık 2012'den sonra ulaşırlarsa bu durumda 15 milyon doların sahibi olacak. Son şansları ise 2014 yılı... Ay'a robot gönderme fikri, X PRIZE Foundation'ın başkanı Peter Diamandis ve Google'ın kurucuları Ser-

gey Brin ve Larry Page arasında geçen sohbetler sırasında ortaya çıkmış. X PRIZE'in iletişim direktörü Becky Ramsey, yaptığı açıklamada uzayın herkese açık olması her isteyenin Dünya dışına çıkmakta serbest olmasını savunduklarını söylüyor.

BİLGİ İÇİN: www.xprize.com

BENQ'DAN YENİ PROJEKSİYON: SP870

Işıklar açıkken de canlı ve renkli görüntü

BenQ SP870, dikkatinizi ekran-daki görüntü üzerine yoğunlaştıran güçlü 5000 ANSI lümenlik lambasıyla ışıkların kapatılmasını gerektirmiyor. SP870, ışıklar yanıkken bile oldukça canlı ve renkli bir görüntü veriyor. BenQ SP870, duvarlar veya kara tahtalar gibi standart olmayan projeksiyon yüzeylerinde bile mükemmel renk gösterimi sağlamak amacıyla farklı yüzeylere göre otomatik optimizasyon yapma imkanı sunuyor.

SP870, BrilliantColor, üç boyutlu renk yönetimi ve UNSHAPE gibi görüntü zenginleştirme tek-

nolojileri ile bir görüntü ziyafeti sunuyor. Uyarı tonları, SP870'in çalışması veya kapatılması istendiğinde, projektörün hangi durumda olduğunu bildiriyor. Sunum zamanlayıcısı, sunumların doğru hızla yapılmasına yardım ederken, panel tuş kilidi ise yanlışlıkla basılan düğmelerin sebep olduğu aksaklıkları ortadan kaldırıyor.

Video kaynaklarının otomatik tespit özelliği, hareketli ekran kontrolü için 12 V'luk bir tetikleyici, hızlı soğutma ve özel tasarımı BenQ SP870'in kullanımını kolaylaştırıyor. Bu saye-

de soğutma süresi kısaltılarak, zamandan tasarruf edilmesi ve hassas dahili bileşenlerde ısının neden olduğu hasar riskinin önüne geçilmesi sağlanıyor.

BenQ SP870'in MyScreen yazılımı ile etkileyici bir özel sunuş için fotoğraf veya bir şirket logosu gibi özel başlangıç ekranının oluşturulması sağlanabiliyor. Güvenilirlik için tasarlanan BenQ SP870, kullanıcılarına emniyetli bir çalışma ortamı sunuyor. Yüksek irtifa modu, SP870'in olumsuz koşullarda bile beklentilerin karşılanmasını sağlarken, otomatik kapatma modu sadece güçten tasarrufu değil aynı zamanda olası aşırı ısınmaların da önüne geçiyor. Yetkisiz kullanımı da önlemek amacıyla bir güvenlik parolası oluşturulabiliyor. Akıllı lamba bakımı teknolojisiyle, lambayı yüksek sıcaklıklarda çalışması nedeniyle oluşabilecek hasarlara karşı koruyor.

BİLGİ İÇİN: www.benq.com.tr

ASHAMPOO PHOTO OPTİMİZER 2

Resimleri işlerken ter dökmeyin

Ashampoo'dan Photo Optimizer'in yeni sürüm resimleri tek tıkla-mayla optimize etmek isteyen fotoğraf meraklılarına yönelik olarak çıkartılmış. Ne var ki yapılan testler, yazılımın profesyonel beklentilerden uzak olduğunu gösteriyor. Amatör kullanıcılara pratik çözümler üretmek için tasarlanan yazılımın yeni sürümü yaklaşık 15 Euro'luk satış fiyatına sahip.

BİLGİ İÇİN: www.ashampoo.com

YOL BİLGİLERİ DİJİTAL ORTAMDA

Gideceğiniz yeri tıklayın

Anadolu Ajansı'nın haberine göre Coğrafi Tabanlı Karayolları Bilgi Sistemi, yolları dijital ortama taşıyor. Türkiye Cumhuriyeti Karayolları Genel Müdürlüğü (TCK) Program ve İzleme Daire Başkanı Mustafa Karademir, "Coğrafi Tabanlı Karayolları Bilgi Sistemi"nin tamamlanmış ve kabul aşamasında olduğunu söyledi. Proje kapsamında 1 / 25 bin ölçekli raster haritalar, 1 / 25 bin ölçekli sayısal yükseklik verileri ile uydu görüntüleri kullanılarak coğrafi altlık oluşturulduğunu ifade eden Karademir, devlet ve il yolları, otoyollar, bölge ve şube sınırları ile il sınırlarının sayısallaştırdığını belirtti. TCK'nın daha sağlıklı karar alabilmesi, bilgi ve uygulamaların paylaşımı, bütçenin daha dengeli, gerçekçi ve önceliklere göre planlanması, acil durumlarda hızlı müdahale imkânlarının artırılması, kaynakların verimli kullanılması'nın amaçlandığını dile getiren Karademir, internet üzerinden en kısa yol analizi yapılmasına imkân verecek yazılımın geliştirilmesine yönelik çalışmaların sürdüğünü kaydetti.

BİLGİ İÇİN: www.kgm.gov.tr

WEB TRAFİĞİ İKİ YILDA KATLANACAK

Eksabayt terimine hazırlanın

İnternet kullanım hacmi artıyor. 2012 yılında eksabayt birimini kullanıyor olacağız. İnternet kullanım hacminin artması, Web 2.0 içeriğinin artmasının bir sonucu. Cisco Systems'in raporuna göre, 2007 - 2012 yılları arasında internet kullanım hacmi her iki yılda bir iki kat artacak ve internet trafiğini eksabayt (bir milyar gigabayt) birimi ile ölçmemiz gerekecek. Cisco'ya göre internet trafiğinde yılda %46'lık bir artış görülüyor. Bu artışın sebepleri arasında HD video akışı, web 2.0 uygulamaları ve raporda "görsel ağ" olarak geçen sosyal ağ sitelerinin kullanımının artması gösteriliyor. Görünüşe göre 2012'den sonra da zettabayt (bin milyar gigabayt) birimini kullanmamız gerekecek. Rapora göre günümüzde videolar bireysel internet trafiğinin yakla-

şık dörtte birini oluşturuyor. 2006 yılında %12'yken, 2007'de %22'ye çıkan bu oranın yılsonunda %32'ye ulaşması bekleniyor. Fakat bu rakamlar, geçen yılın bu ayından

beri 600 petabaytlık (600 milyon gigabayt) bir artış gösteren P2P aracılığıyla paylaşılan video dosyalarını içermiyor.

BİLGİ İÇİN: www.cisco.com

GÜLE GÜLE CAMCORDER

Hoşgeldin freecorder

Canon özgür çekimleri ifade eden 'Freecorder' ismiyle yeni bir kamera piyasaya sürdü. Canon'un freecording konseptiyle pazara sunduğu yeni video kamerası HF10, flaş belleğini ve düşük güç tüketimini iyi kullanarak, uzun uzun çekim sürelerinde bile gözünden hiçbir şey kaçırmıyor. Canon'un yeni konsepti 'Freecording', kullanıcılara istedikleri sınırsız çekim, kurlsız kaydetme imkanını sunuyor. Freecording, geleneksel video kamera kullanımıyla ilgili engelleri ortadan kaldırmayı amaçlıyor ve sizi sadece tatillerde, özel günlerde veya be-

beginizin ilk adımları gibi anlarda değil, gerekçesi ne olursa olsun istediğiniz her anda çekim yapmaya teşvik ediyor.

Canon'un, 'freecording' konseptiyle pazara sunduğu yeni video kamerası HF10, flaş belleğini ve düşük güç tüketimini iyi kullanarak uzun uzun çekim sürelerinde bile gözünden hiçbir şey kaçırmıyor! HF10'da bulunan flaş bellekte hareketli parçalar olmadığından, video kaydı darbe ve düşmelerden etkilenmiyor. 1920x1080 Full HD video kaydı

sunan HF10 ile yüksek netlik ve ayrıntıları yakalamak mümkün. HF10'un çift flash hafızası, dahili 16 GB hafızasına veya değiştirilebilen SD kartına 6 saate kadar çekim yapma imkânı sunuyor. Üstelik her şey full HD kalitesinde ve kolayca paylaşılabiliyor. Canon HF10, gelişmiş fotoğraf ayarlarıyla, 3.1 megapiksel kalitesinde fotoğraf çekmeye de olanak tanıyor. Canon'un yeni 3.3 MP Full HD

CMOS sensörü, 12x optik zoom Canon HD Video Objektifleri ve DIGIC DV II görüntü işlemcisinin - Canon HD Kamera Sistemi - kombinasyonu, gelişmiş görüntü kalitesi sağlıyor. Ayrıca hızlı ve hassas Instant AF otomatik odak sisteminden, Canon Süper Seri Optik Görüntü Sabitleyicisi ve Hızlı Başlangıç'a kadar güçlü çekim özellikleri sunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.canon.com.tr

MİLYAR DOLARESLE
iTunes ile 5 milyar şarkı satıldı

Apple, iTunes aracılığıyla bir haftada 1 milyon şarkı satmayı başarmış görünüyor ve Apple bu günlerde günde 12 milyona yakın şarkı satıyor. Şirketin kâr marjına bakıldığında Apple'ın iTunes servिसinden ayda 360 milyon, yılda ise 4.3 milyar dolar gelir elde ediyor. iTunes'un yanında, Apple yılın ilk çeyreğinde ortalama 194 dolar ücrete sahip olan 10.6 milyon adet iPod satışı gerçekleştirdi. Bu rakamlar, Apple'ın ABD'de müzik perakendesinde 2. sıraya yerleşmesini sağladı. Apple'a göre bugüne kadar 153 milyon iPod satıldı. Bunun anlamı şirketin her bir iPod için 33 adet şarkı satması. Kendine ait müzik kataloğunun 8 milyon şarkıyı içinde barındırdığına dikkat çeken Apple'a göre, iTunes'un video kütüphanesi, içerisinde 20,000 TV dizisi bölümü ve 2000 adet film barındırıyor. İnternete "öcü" olarak bakıp dizilerini, filmlerini, müzik eserlerini internete yerleştirmek istemeyen, televizyon, yapımcı, sanatçı ve yatırımcılara duyurulur.

BİLGİ İÇİN: www.itunes.com

SONY ERICSSON F 305

Sony Ericsson'dan oyun telefonu

Sony Ericsson'un yeni motion gaming telefonu F305, cep telefonun merkezine eğlenceyi yerleştiriyor. F305 yatay oyun ekranına ve özel oyun kontrol tuşlarına ek olarak, kullanıcının telefonu sallayarak da oynamasına izin veriyor. Genç kullanıcıları hedefleyen Motion Gaming telefonu F305, kullanıcının oyunları el ve kolunu sallayarak veya ekrana hafifçe vurarak kontrol etmesine izin veriyor. Gelişmiş hareket algılayıcı teknolojisini kullanan telefon, bowling oynamak veya bir oltanın suya atılmasını gerçekleştirmek gibi hareketlerini izleyebiliyor. Cihazdaki gelişmiş stereo hoparlörler, oyun de-

neyiminin keyfini daha da artırıyor. Cep boyutundaki kayan kapaklı telefona 2.0 inçlik bir ekran ekleniyor. 8 saate kadar oyun oynama şansı sunan F305; isteğe bağlı olarak alınabilecek Power Pack CPP-100 yedek güç ile oyun zevkinin yarıda kalmamasını sağlıyor. Cihazın gücü azaldığında ekstra pil gücüne ihtiyaç duyulduğunda telefona yerleştirilebilen yedek güç bir anahtarlığa takılabilecek kadar da pratik. Kapağı kaydırıldığında kullanıcıyı Sony Ericsson dünyasına taşıyan cihaz, 2.0 mega piksellik kamerasına da sahip.

BİLGİ İÇİN: www.sonyericsson.com.tr

UYURYAZARLIK

Uygunuzda SMS atıyor olabilirsiniz

Uzmanlar SMS alışkanlığını abartan gençlerde yeni hastalıklar görülmeye başladığı konusunda uyarıyor. Kısaca "uykusunda SMS mesajı atma" olarak tanımlayabileceğimiz bu hastalık kulağa şaka gibi gelse de bilinen bir çok vaka rapor ediliyor. Texas'ta 24 yaşındaki bir genç kız uykusundan uyandığında gecenin bir yarısı uykudayken erkek arka-

daşına iki SMS mesajı atmış olduğunu gördü. Jessica Castillo adındaki bu genç kız Pantech C300 model bir telefon kullanıyor ve SMS mesajı atabilmek için 11 ayrı adımı gerçekleştirmesi gerekli. Uykusundayken tüm bu adımları tek tek gerçekleştirmiş olduğu ortaya çıktı. Benzer bir vaka ABD'li bir web tasarımcısı olan 28 yaşındaki James Cross için de rapor edilmiş durumda.

“Google asla tatmin olmayacak”

Google Avrupa'nın gelişim baş sorumlusu Nelson Matton, **CHIP'İN RÖPORTAJINDA** web aramasının geleceğinden tutun da ofislerdeki banyo küvetlerine kadar her konuda konuştu.

BARIŞ EMRE ALKIM / AH, MS

Neden Google için çalışıyorsunuz, Mr. Matton?

Çünkü çok ilginç bir iş! Firmamız yenilikçi. Yeni internet teknolojilerini ve BT'nin geleceğini burada geliştiriyoruz. Buradaki iş kültürü geleneksel şirketlerdekinden çok farklı. Burada öncelikle yeni fikirler üzerinde yoğunlaşıyor, bunlardan nasıl para kazanabileceğimizi ikinci plana bırakıyoruz.

Google'ın en son büyük keşfi sizce neydi? Google mail mi?

Google Sky, android, opensocial, bunlar hep yeni başlattığımız hizmetler. Ayrıca düzenli olarak geliştirdiğimiz bir sürü irili ufaklı şey var. Örneğin, makine çevirisi. Gelecekte bir başka dili konuşan biriyle gerçek zamanlı olarak konuşup anlaşmak mümkün olacak. Bu çok yenilikçi.

Android henüz piyasaya sunulmadı. Taşınabilir aygıtlar için üretilen bu işletim sistemi neden Google'ın alışıldık gelişim süresi olan altı aydan uzun bir süre gerektirdi?

Android tek başına bir ürün değil, daha fazlası. Gelişiminde birçok firmanın rol oynadığı bir açık platform. Google platformu hazırlarken kimi firmalar uygulama yazıyor kimileriye aygıtları üretiyor. Bu yüzden Android'in çıkması birkaç aydan daha çok vakit alacak.

Ortaklar olmadan yenilik yapmak mümkün değil mi?

Google açık standartlara uyuyor. Açık web çevresi, şirketin başarısının ardında yatan bir sebep. Bu şeffaflık geleceğin web'i ve genişlemesi için anahtar rol oynuyor.

Böyle açık standartlara illaki ortaklar gerektiriyor.

Google Laboratuvarları'nda dikkati dağıtacak bir sürü şey var: Bilardo masaları, köpüklü banyo küvetleri, langırt oyunları. Sizi ofise bağlayan ne?

Benim ofiste çalışmam gerekmiyor. Dizüstü bilgisayarımla işimi her yere götürebiliyorum. Laboratuvarın kablolu ağı var. Benim en gözde mekanım kütüphane. Burada bir divan ve şömine var. Orada rahat ediyorum. Elbette kimseyi küvette uzanmaktan alıkoymuyorum, ama bu rahat tavır dışarıdan bakanları bazen yanıltabilir. Tüm çalışanlar işlerini önceden planlar ve belirli hedeflere ulaşmaları beklenir. Biz Google'da şüphesiz çok serbest bir çalışma ortamına sahibiz, ama dönemlik hedeflerimiz çok katıdır.

Bunu özellikle de teslim tarihlerinden hemen önce, herkes pür dikkat kendini işine vermişken görebilirsiniz.

Google'ın “Kötü olmayın” (Don't be evil) diye bir düsturu var. Yeni fikirleri sırf bu ilkeye uymadı diye reddettiğiniz oldu mu?

Evet, fikirleri geri çevirdiğimiz oluyor. Burada çok verdiğimiz bir örnektir, bir seferinde buradaki mühendislerden biri Google'ın kurucuları Larry Page ve Sergey Brin'e, Google'a çok para kazandıracak bir fikir sundu.

Ama Larry ile Sergey ona tek bir şey sordular. “Bu fikir kullanıcılar ne kazandıracak?” Mühendisin buna verecek bir yanıtı olmadığı için, konu orada kapandı. Eğer bir projede kullanıcı için bir katma değer görmezsek, o projeyi hayata geçirmiyoruz.

madığını sürekli kontrol ediyor, sürekli iyileştirme yolları arıyoruz. Asla arkamıza yaslanıp “bu ürün artık oldu” demiyoruz. Bugün tek bir arama isteğinize binlerce karşılık geliyor. Halbuki tek bir yanıtın, yani en iyi ve en ilgili olanın gelmesi gerekiyor.

Bundan beş yıl sonra, sizce bir arama motorunun yapabileceği beş şey ne olmalıdır?

Arama motoru farklı dosya formatlarını, örneğin resimleri, metinleri, belgeleri görüntüleyebilmeli. İkinci olarak, soruları klavyeden yazmaktansa, sesli olarak sorabilmelisiniz. Bu da bizi üçüncü noktaya getiriyor, yani sorunuzu herhangi bir dilde sorabilmelisiniz. Dördüncüsü, “Cloud Computing” kavramı daha da önem kazanacak ve e-postalarınıza, takviminize ve kişi listenize cep telefonunuzdan ulaşabileceksiniz. Sonuncu

“Başarımızın sırrı şeffaflık”

BİLGİ

KİŞİSEL BİLGİ

Dr. Nelson Matton, Zürih'teki Google Laboratuvarları'nda 2007'den bu yana çalışıyor. Mühendislik Müdür Yardımcısı olarak, Avrupa'da ürün gelişiminin başlıca sorumlusu. Brezilya kökenli Matton, Kaiserslautern'de bilgisayar mühendisliği okumuş ve IBM'in çeşitli geliştirme bölümlerinde 15 yıl çalışmış.

Sizce Microsoft'un Live Search'ü neden çok tutulmadı?

Arama sonuçları her zaman iyi değil. Bilgi arayanlar elbette alakalı sonuçlar bekliyor.

Ama Google da her zaman iyi sonuçlar sunmıyor. Wikia Search gibi arama konseptleri bu yüzden rağbet görüyor. Bu sizce dikkate alınması gereken bir rakip mi?

Eğer Google kullanıcıları görüntülenen sonuçlara tıklamıyorsa belli ki sunduğumuz sonuçlardan memnun kalmamışlar demektir. Görüntülenen sonuçların alakalı olup ol-

ve en az diğerleri kadar önemli olan bir nokta da mobil arama.

Bundan beş yıl sonra Google'ı nerede görüyorsunuz? Microsoft'la aynı düzeyde mi, yoksa Netscape gibi unutulmuş mu?

Biz o gözle bakmıyoruz. Yarın Microsoft'tan daha büyük ya da daha iyi olmak bizim için önemli değil. Biz kullanıcıları bir an olsun aklımızdan çıkarmıyoruz. Daima dünyanın dört bir köşesindeki insanlara bilgi sağlamak hedefimiz. Bu beni çok motive ediyor.

balkim@chip.com.tr

Dizüstüler: Güzel ve çirkin

AK VE KARA LİSTE Dizüstüler masaüstü PC'lerden daha çok satıyor. Ama hangisinin gerçekten paranızın karşılığını verdiği bu yazıda.

AK LİSTE

SAMSUNG R70 AURA DAMAYA

Hesaplı: Siyah, güçlü ve hesaplı. Düşük giriş fiyatı ve orta seviye GeForce 8600 GS grafiğiyle R70 birçok kullanıcıya hitap etmeyi başarıyor.
BİLGİ İÇİN: www.samsung.com; 900 Euro

ACER ASPIRE 6920G 814G32BN

Filmlere hazır: Acer taşınabilir bir sine- ma özelliğinde: 5.1 sesin yanında blu-ray sürücüsü ve filmlere özgü 16:9 biçiminde 16 inçlik geniş LCD ekranı var.
BİLGİ İÇİN: www.acer.com.tr; 2.000 dolar

LG R200

Stil sahibi: Piyano siyahı cilalı LG'nin subnotebook'u side-show ekrana sahip. 12 inçlik ekranlar için alışıldık olmayan ATI grafiği oyunları hızlandırıyor.
BİLGİ İÇİN: www.lge.com.tr; 1.400 dolar

LENOVO IBM T61P

Güçlü: T61p en güzel dizüstüler arasında sayılmasa da, harika işçiliği, süper hızlı bileşenleri ve uygun fiyatıyla gönülleri çelmeyi başarıyor.
BİLGİ İÇİN: www.lenovo.com.tr; 1.500 Euro

HP COMPAQ 6910P

İşkolik: Hızlı ve HSDPA, n-WLAN, uzun ömürlü piliyle komple bir dizüstü, ancak harici grafiği yok. Piyasadaki en iyi iş amaçlı dizüstülerinden biri.
BİLGİ İÇİN: www.hp.com.tr; 2000 dolar

EEE PC

Eee PC, normal bir kullanıcının ikinci bir dizüstü olarak satın almayı düşüneceği dizüstülerden olabilir. Buna pek şaşırmamak lazım, cihaz oldukça kullanışlı, küçük, şık ve ucuz.

KARA LİSTE

BENQ JOYBOOK A52

Kırpılmış: Webcam, kart okuyucu ve bluetooth yok; Benq standartların altında, ayrıca sürekli çalışan fan ve kalitesiz klavye rahatsız ediyor.
BİLGİ İÇİN: www.benq.com.tr; ca. 600 dolar

FUJITSU SIEMENS V5535

Yavaş: Yavaş SIS yongaseti ve performans aç Vista işletim sistemi kombinasyonu uzun açılış sürelerine neden oluyor. Sürekli olarak çalışan sabit disk de hoş değil.
BİLGİ İÇİN: www.fujitsu-siemens.com.tr; 600 dolar

PANASONIC TOUGHBOOK CF-29

Aşırı pahalı: Yaklaşık 4.400 Euro fiyatla satılan CF-29 eskimiş bir teknolojiye sahip. Cihaz yine de „ruggedized“, yani toza, suya ve çarpmalara karşı dayanıklı.
BİLGİ İÇİN: www.panasonic.com; 4.400 Euro

TOSHIBA SATELLITE X200-21K

Taşınmaz: Güç canavarı çift ekran kartı (SLI) ve 17 inçlik ekran üst seviye olsa da güç tüketimi çok yüksek, yakınlarda her zaman bir elektrik prizine ihtiyaç var.
BİLGİ İÇİN: www.toshiba.com.tr; 3000 dolar

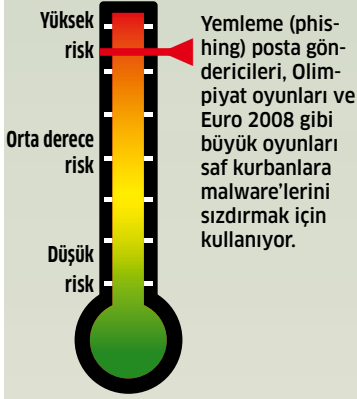
MAXDATA BELINEA SBOOK 1

Kötü klon: Eee PC'yi örnek alan Belinea amacına ulaşamamış, donanımlar aşırı yavaş ve fiyat yüksek. Dokunmatik ekransa oldukça pratik.
BİLGİ İÇİN: www.maxdata.com; 630 Euro

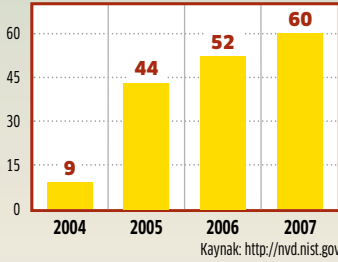
GRI BÖLGEDE:

Ucuz etin yahnisi: Fiyat oldukça düşük olunca, oyunların üstesinden gelemiyor. Ayrıca ilk nesil düşük bir ekran çözünürlüğüne sahip.
BİLGİ İÇİN: www.asus.com.tr; 369-499 dolar

GERÇEKLER

Tehlike barometresi
Haziran ayında

Virüs tarayıcı açıkları

Anti virüs aletlerinde güvenlik açıkları sayısı yükseliyor. Hacker'lar bunu kendi saldırıları için kullanabilir.

Virüs aileleri

Adı	Tür sayısı
Win32/Zlob	84.910
HTML/IframeRed	33.428
Win32/Zonebac	31.685
Win32/Dialsnif	30.260
Win32/Vanti	20.369
Win32/Vxidl	16.607
Win32/SystemHijack	14.893
Win32/Virtualmonde	13.872
Win32/Renos	12.951
Win32/Bankrypt	12.934

Kaynak: Microsoft

Storm-Worm (Zlob) şu sıralar istatistiğin önünde gidiyor. Bazı virüs tarayıcılar yalnızca bir bölümünü tanıyor.

Online güvenlik

www.chip.com.tr/guvenlik

En güncel virüs haberleri ve güvenlik konularında makaleler için CHIP Online'i ziyaret edebilirsiniz.

Politik korsanlar hayli etkin

Maddi kaynaklı olmayan web saldırılarının sayısı artıyor. **HACKERİZM** politik rakiplerin sırtını yere getirmede artarak kullanılıyor.

GARO ANTİKACIOĞLU / VP

Wall Street Journal Radio FreeEurope'un sunucusuna yapılan bir Internet saldırısı, "21. yüzyıl bilgi savaşının cephe saflarına hoşgeldiniz" şeklinde yorumlanıyor. Yayıncının toplam sekiz web sayfası saatlerce ulaşılmaz olmuştu. Önce tümüyle olağan bir sunucunun devre dışı kalması etkisi uyandıran engellenme, belirli bir hedefe yönelik bir saldırı olarak ortaya çıktı. Saniyede 50.000 sahte sayfa çağırılması, internet sayfasını çöktürdü. Bu saldırının arkasında ise Beyaz Rusya Devlet Başkanı Alexander Lukaschenko gösteriliyor. Hacktivism ile yani politik

amaçlı hacker'larla, devlet büyük olasılıkla bir muhalefet bildirisi-nin yayınlanmasını engellemek istedi. Raporda Sovyetler Birliği'nin çözülmesi anımsatılıyordu, Lukaschenko ise sosyalist rejimin ateşli taraftarlarından.

DDos: Neredeyse hiçbir panzehiri olmayan saldırılar

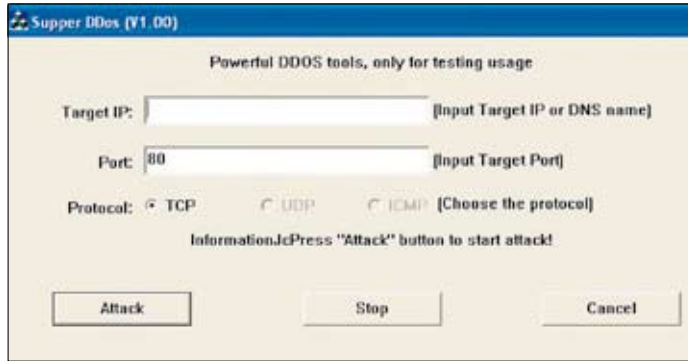
Bu tip saldırıların ardında yatan teknik hep birbirine benziyor. Örneğin CNN'in web sayfasına üç saatlik bir saldırıda Çinli hacker'lar önce tüm protestoculara özel olarak programlanmış bir alet dağıttılar. Önceden belirlenmiş bir zamanda katılımcılar

bir bot ağında olduğu gibi aynı zamanda bir Distributed-Denial-of-Service saldırısı (kısaca: DDos) başlattılar. Uygulama bir web sayfasının çağırılması için tümüyle yasal sorgular gönderiyordu. Ancak delicesine süratli ve devasa parça sayısı. CNN'in sunucuları sorguları işletemedi ve çöktü.

Bu saldırılara karşı gerçek bir korunma şu sıralar henüz bulunmuyor. Amerikalı yayıncı ise Asya kökenli sorguların sayısını sınırlayarak sorunu çözebildi. Ne var ki sorun yalnızca bastırılmış, çözülmemiş oluyor ve dünyanın geri kalan kısmı web sayfasını olağan bir biçimde çağırabilirken, Çin'den ve Hindistan'dan ziyaretçiler saatlerce dışlandı.

Günlük 100 dolar'lık bir bedelle internet mafyası bot ağlarını kiralyor. Bot ağlardan gelen DDos saldırıları ise genellikle şantaj amaçlı olarak kullanılıyor. Bir deneme saldırısıyla önce kurbanların gözü korkutuluyor daha sonra para talep ediliyor. Kurbanlar ödeme talebine kulak asmazlarsa, sunucuları günlerce devre dışı kalıyor. Müşterilerin bu kadar uzun süreler, üreticinin sayfasına ulaşamaması ise talep edilen harattan çok daha yükseklerde mali zarar veriyor.

Radyo ve televizyon yayıncılarına yönelik saldırılar zaten internetten önce de vardı. Sovyetler Birliği, RadioFreeEurope'un yayınlarını birçok kez uydu vericileri üzerinden engellemeye çalışmıştı.

Basit araçlar Supper DDos gibi araçlarla büyük sayfalar rahatsız edilip çöktürülebilir.

ANTIVIRUS DUAL PROTECTION FOR MAC

Mac için Norton koruması

Norton güvenlik yazılımı yaratıcısı Symantec, Mac kullanıcılarını açıkların getirdiği tehditlerden korumayı amaçlayan yeni açık koruma teknolojisi ile Boot Camp ve Windows sanallaştırma programlarını çalıştıran Mac kullanıcıları için gerekli antivirüs fonksiyonallitesini bir arada sunan Norton AntiVirus Dual

Protection for Mac çözümünü pazara sunduğunu duyurdu. Çözüm, hem Mac hem de Windows tabanlı açıklar ve virüsler için kapsamlı bir koruma sağlıyor. Bu ikili koruma fonksiyonallitesi ile kullanıcılar, bir yandan Mac Antivirüs çözümünün - Norton AntiVirus 11 for Mac - sunduğu olanaklardan faydala-

nırken, bir diğer yandan da Windows için geliştirilmiş Norton AntiVirus 2008'in ödüllü antivirüs ve açık koruma teknolojilerini de kullanabiliyorlar. İkili işletim sistemi üzerinde çalışan Mac kullanıcıları artık, oldukça kapsamlı bir güvenlik korumasına sahip bulunuyorlar. **BİLGİ:** www.symantec.com

TRUVA ATLARI

Olimpiyatlar

Pekin'deki Olimpiyatlar yalnızca sporcular ve izleyiciler için büyük bir organizasyon değil. Virüs yazarları da bu merakla beklenen organizasyon için hazırlıkta.

Yılın başından beri Asya kökenli saldırılar artıyor. "Der Fac-kelstaffellauf zu Beijing 2008" gibi elektronik postalarla, kullanıcılara Truva atları gönderiliyor. Haşerenin saldırdığı yer ise Microsoft Office Database (MID) dosya biçimi. Alıcılar eki açtıklarında bir EXE dosyası açılıyor, kuruluyor ve derhal yürütülüyor.

Bu elektronik postalar başka yığın postalarda olduğu gibi binlerce bilgisayara gönderilmiyor; işletmelerin yönetici elektronik posta hesapları hedefleniyor. MessageLabs'den virüs analizcisi Alex Shipp, ısrarla firmalara, askeriyeye, hükümete ve araştırma kuruluşlarına casus saldırılar karşısında uyarı bildirimleri sunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.message-labs.com

ROGUE ANTI-SPYWARE

Sahte araçlar

Güvenlik uzmanları yeni bir sahte codec dalgası ve Rogue Anti-Spyware karşısında uyarıyor: AntiVir Gear, VirusProtect, SpyDown, SpywareQuake ve VirusHeat gibi isimler, kurbanlara gerçek anti virüs araçları barındırdığı iddiasıyla güven telkin ediyor. Oysa gerçekte bunun ardında kullanıcıyı ispiyonlayan, başka ad ve Spyware kuran Zlob Truva atı saklanıyor. Çoğunlukla İngilizce olan yazılım, yasal virüs tarayıcının yalnızca dış görünüşünü taklit etmekle kalmıyor, ayrıca bunun için oluşturduğu web sayfalarıyla reklam da yapıyor. Sitenin ziyaretçileri virüs tarayıcıyı simule eden bir flash animasyonu görüyor. Akabinde kullanıcıyı sahte güvenlik yazılımını kurmaya ikna eden, çoğunlukla sahte olan bir Windows uyarısı beliriyor. Gerçek anti virüs yazılımı ise Truva atının farkına varıyor.

BİLGİ İÇİN: www.chip.com.tr/guvenlik

BİLGİ

Yeni güvenlik riskleri

REALTEK-HD SÜRÜCÜ

Realtek'in Vista sürücüsü bir güvenlik açığı barındırıyor. Realtek yongaları çok fazla tümleşik ses kartı ürettiğinden güvenlik açığı çok sayıda PC'yi ilgilendiriyor. Vista UAC'nin etrafını dolaşan saldırılar hayli düşündürücü.

► **Çözüm:** Üretici 1.91 sürümüyle açığı giderebiliyor.

BİLGİ İÇİN: www.realtek.com.tw

FOXİT READER

Foxit'in PDF-Reader'ıyla hazırlanan PDF dosyalarına zararlı kodlar sızdırılıyor. Buna tüm sürümler dahil.

► **Çözüm:** Aradan geçen süre zarfında üretici kendi çözümünü geliştirmişve güncelleştirilmiş Build 2825 indirilmeye hazır hale getirilmiş.

BİLGİ İÇİN: www.foxitsoftware.com

ADOBE PHOTOSHOP

Manipule edilmiş BMP dosyaları Photoshop CS3, After Effects CS3 ve Photoshop Album Starter Edition'da, XP'ye Truva atları sızdırmak için kullanılıyor. Hatta Photoshop Album zararlı kodu önizlemeyle yürütüyor.

► **Çözüm:** Yazı işleri kapanışına kadar Adobe daha Auto terfisi üzerine hiçbir güvenlik yaması hazırlamış değildi.

BİLGİ İÇİN: www.adobe.com

STORM WORM

Bot ağına sızılmış

Mannheim Üniversitesi ve Eurécom Enstitüsü'nden araştırmacılar, dünya çapında büyük bir bot ağına sızıp onu belirli bir süre felç etmeyi başardılar. Akabinde ağa kendilerinin bir otlakçısını sızdırmak için güvenlik uzmanları önce iletişim protokolünü analiz etti. Storm Worm bot'ları eDonkey'de de kullanım bulan Overnet protokolünün hafifçe modifiye edilmiş bir çeşidiyle aralarında iletişim kuruyorlar. Başka bot ağları bir IRC ya da web sunucusunun yardımıyla sevk ve idare ediliyor. Bu tip bir sunucu keşfedilir ve kapatılırsa, bot'lar artık hiçbir zarar veremiyor. Ancak Storm-Worm ağının P2P teknolojisi, mücadelelenin bu türünü önüyor. Buna rağmen araştırmacılar bot'ları hissedilir derecede rahatsız etmek için bir yol daha buldular. Uzman ekip, ağı tümüyle basit bir biçimde çarpıtılmış komutlar seline maruz bırakıyor; öyle ki asıl bağlantıyı sömüren zararlılar çok meşgul oluyor.

BİLGİ İÇİN: www.uni-mannheim.de

ADWORDS

Log-in-Phishing

Online reklamı devreye sokmak için Google AdWords'ü kullanan firmalar şu sıralar özel olarak uyarılıyor. Sahte elektronik postalarla ve web sayfalarıyla hacker'lar olabildiğince fazla AdWords kullanıcılarının parolasına ulaşmayı deniyor. Akabinde çalıntı hesaplarla tehlikeli Web sayfalarına yönlendiren reklamı yine devreye sokuyor. Saldırganların hedefi, olabildiğince fazla bilgisayar üzerinde kontrolü elde etmek.

BİLGİ İÇİN: www.google.com

OTOMATİK HACK'LER

Terfi tehlikesi

Gelecekte yamaların yayınlanması dakikalar içinde internette yeni saldırıların dolaşıma çıkmasına yol açabilir. Bu sıralar Amerikalı araştırmacı, iki yazılım sürümü arasındaki farkların analiz edilmesi ve bu bilgiler yardımıyla, otomatikman zararlı kod üreten bir sistem geliştirmeyi başarmış bulunuyor. Bu yüzden araştırmacılar yazılım üreticilerinden terfi mekanizmalarını gözden geçirmelerini talep ediyor.

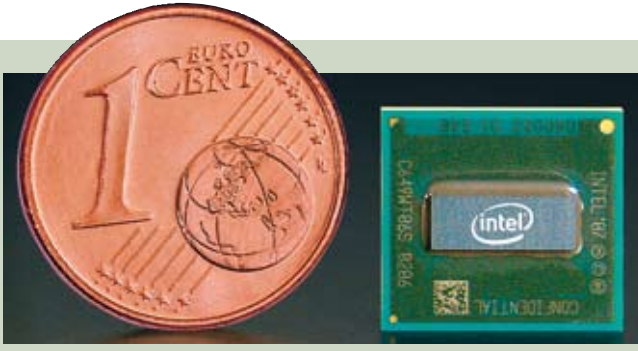
BİLGİ İÇİN: www.cs.cmu.edu

KERNEL YAMALAR

Konforlu

Linux kullanıcıları artık bir terfi-den sonra bilgisayarı artık yeniden başlatmak zorunda kalmayacak. Yeni yazılım Ksplice, güvenlik bakımından önemli yamaları sisteme çalışır biçimdeyken dâhil edebiliyor. Veri yapılarının ya da kod semantiğinin değiştirilmediği önkoşuluyla. İlk hesaplar Ksplice'nin tüm uygulamaların %84'üne yardımcı olabileceğini gösteriyor. Windows kullanıcıları ise gelişmelere ancak seyirci kalıyor. Microsoft'ta buna tekabül eden tarzda duyurular şu sıralar mevcut değil.

BİLGİ İÇİN: web.mit.edu

Karşılaştırma Atom işlemci pirinç tanesi büyüklüğünde. Standart işlemcilerden bariz biçimde daha küçük.

Cep interneti
Windows Vista çok atıl olduğu için, Asus R50A gibi (üstteki aygıt) ilk Atom MID'leriyle sörf yapmak henüz eğlenceli değil. Bu yüzden Intel kendi akıllı telefon prototipinde, Linux'a bel bağlıyor.

Intel'in yeni Atom işlemcileri geliyor

Yeni Atom işlemciler standart işlemcilerden çok daha az elektrik tüketiyor. Üstelik çok da hesaplılar. **SÜPER UCUZ BİLGİSAYARLAR** yolda.

GARO ANTİKACIOĞLU

Atom işlemci tamamen yeni bir yaklaşıma sahip: Intel'in Shanghai'daki geliştiriciler konferansı IDF'te tanıtılan bu yeni işlemci, performans yerine aşırı düşük akım tüketimiyle lanse ediliyor. Bu amaca ilk atom işlemciler hayli uygun. Z serisinden beş modelin teknik verileri bunu kanıtıyor: İşlemciler yalnızca 0,65 Watt (Z500, 800 MHz) ile 2,4 Watt'a (Z540, 1,83 GHz) arasındaki enerjiye ihtiyaç duyuyor. Böylelikle sıradan bir bilgisayarın onda birinden daha az güç tüketilmiş oluyor.

Atom işlemci, yapı bakımından yağı eritilmiş, akım tasarrufu sağlanmış, hesaplı bir Mini Pentium M'den başka bir şey değil. Çok az sıcaklık ürettiğinden fan kullanımına gerek kalmıyor. Yeni yonga seti SCH (System Controller Hub) ile kullanıldığında, cihaz "Centrino Atom" etiketini taşıyacak. SCH beraberinde çift PCI Express, sekiz USB 2.0 yuvaları, DDR2 400/533 ve bir IDEPort desteği sunuyor. İşlemci mimarisi, iPhone'da ol-

duğu gibi PowerVR 3B motoruyla geliyor.

Windows çok atıl: MID'lerin başlangıç zorlukları sürüyor

Z model serisinin Atom işlemcileri MID (Mobile Internet Devices) taşınabilir internet cihazlarını yani yaklaşık 6 inçlik diyagonal ekranlı PDA biçimli aygıtlar için biçilmiş kaftan. Artık MP3'ler de bu aygıtlarda dinlenebilecek, video'lar izlenebilecek, telefon görüşmeleri, navigasyon yapılabilecek ya da oyun oynanabilecek.

Herkes için cep interneti cazip olana dek biraz daha zaman geçebilir. Ucuz atom işlemcinin fiyatları düşse bile, MID'lerin ekranları henüz internette karmaşık olmayan sörf için çok küçük. Sorunların başında Windows Vista'nın avuçiçi aygıtları için çok fazla yer gerektirmesi geliyor. Intel Mobile Group şef yardımcısı Anand Chandrasekher, sorun karşısında oldukça açık sözlü konuşuyor: "Söz konusu aygıt segmenti için Microsoft'un ne sunacağını henüz ben de bil-

miyorum. Bu konudaki sorularınızı Redmond'a yöneltmeniz gerekiyor."

"Gerçekten akılcı internet taramasını olanaklı kılan ilk hakiki MID, olsa olsa iPhone'dur" diye başka bir Intel sözcüsü, naif bir biçimde

Yenilik Intel Mobile Group'un şef yardımcısı Anand Chandrasekher, Atom işlemciyi tanıtırken.

gerçekliği kabul ediyor. Görünen o ki, avuçiçi aygıtlarında Atom işlemciler herhalde ancak bir sonraki nesilde doğru uygulamalara kavuşabilecek. Intel buna kod adı "Moorestown" olan yeni bir platformla hazırlanıyor. 2009 - 2010 yıllarında piyasa sürülmesi beklenen platform, daha küçük ve

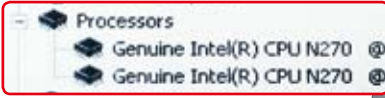
elektrikten daha çok tasarruf sağlayan işlemci, yonga seti ve telsiz modülünün platin bir tabaka üzerine yerleştirilmesinden oluşacak. Yeni platformla Atom işlemcilerin akıllı telefonlar ve cep telefonları için de uygun olması öngörülüyor. Chandrasekher'in Moorestown'ı, Apple şefi Steve Jobs'un ünlü "One more thing..." cümlesiyle duyurmuş olması boşuna değil. İlk Atom tarafından işletilen cep telefonu büsbütün bir iPhone olabilir.

Nettops & Netbooks: Yeni süper ucuz bilgisayarlar geliyor

Intel iPhone'da kullandığı işlemcilerle bu ay piyasaya çıkması beklenen N serisi Atom işlemcilerden çok daha fazla piyasayı sallayacak. Gerçi bu işlemciler Z Atom'larından daha fazla akıma (4 ila 8 Watt) ihtiyaç duyuyor ama biraz daha hesaplılar. Doğrudan Intel i945 ya da SiS yonga setli anakartlara eklenilebiliyorlar. Yeni sistem, süper ucuz bilgisayarlar ya da dizüstüler için gayet

Ucuz mini PC
Mac-Mini gibi bu masaüstü PC de, 200 Euro'nun altındaki satış fiyatıyla Intel "Nettops"a örnek oluşturuyor.

Eee PC
N serisi Atom işlemcileri bu ay çıktı. Eee PC'den daha tasarruflu ve bariz biçimde daha ucuz.

uygun bir çözüm. Asus, Eee PC yoluyla tam da şu sıralarda piyasaya giriş yapmış ve oldukça başarılı olmuş durumda. Intel bu yeni bütçeye uygun aygıtları, yeni sınır değerleri olarak kabul ediyor. Ne de olsa amaç, performans canavarı olarak lanse edilen işlemcilerle yüksek kar grafiği sağlamak.

Atom işlemcili dizüstüler sadece 200 Euro

Buna karşılık Asus, yüksek fiyat anlayışını bir kenara bırakıp, Eee PC'nin Atom işlemcili sürümünde ısrarcı görünüyor. Üstelik bir dizi başka üretici de Atom PC ve dizüstüleri tanıtmış bulunuyor. Shanghai'da 10 inçlik ekranıyla, Atom N270 işlemcili, 1 GB RAM'li ve 80 GB sabit diskli bir dizüstü prototipi de stand'larda sergileniyordu. Standı her ziyaret edişimizde, dizüstünün fiyatı hakkındaki sorumuza verilen yanıt aynı oldu: Sadece 250 dolar. Evet, dolar; Euro bile değil.

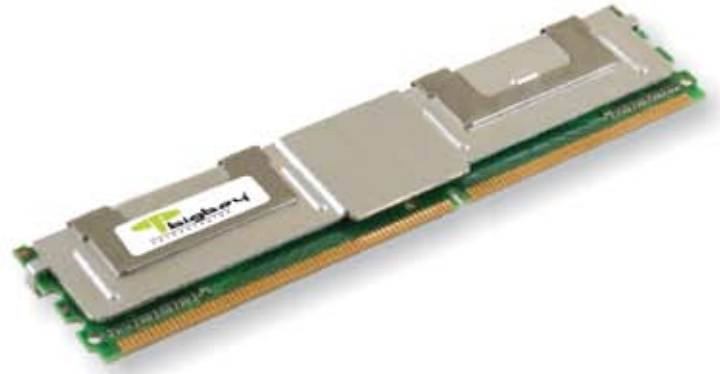
Atom işlemcili Nettop fiyatlarının yaz aylarında 200 Euro'nun altına düşmesi bekleniyor. Böylelikle Atom bilgisayarlara, gelişmekte olan ve Çin gibi eşik ülkelerinde (Çinlilerin sadece yüzde 20'si bir PC'ye sahip) dev bir başarıya imza atma peşinde. Şık, hafif, beş saat çalışabilen, Atom işlemciye sahip Aldi markalı dizüstüler, Çin'de oldukça rağbet göreceği benziyor.

BİLGİ İÇİN: www.intel.com

sunucu belleklerin için doğru adres

www.rambul.com

TÜRKİYE TEK YETKİLİ DAĞITICISI:

ASNET

www.asnet.com.tr

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Kumaştan otomobil

BMW GINA

BMW kumaşın ve metalin bulunduğu yeni bir otomobil konsepti geliştirdi. Tamamen deneysel bir konsept olan araç, hiçbir zaman trafiğe çıkmayacak ancak çalışma prensibi ve görünüşüyle bilimkurgu filmlerini andırdığı bir gerçek. Basitçe açıklamak gerekirse, GINA otomobillerin geleneksel olarak çelikten yapılan şasisini sağlam bir kumaşla değiştiriyor. Bir çerçevenin üzerine gerilen kumaş gereken her türlü şekle girebiliyor. Fakat asıl önemli olan bu çerçeveye takılacak motor eklentileri ile arabanın "şeklinin" de değiştirilmesine imkân sağlanması. Örneğin bagaj kapağı yukarı doğru değil yanlara doğru ikiye ayrılarak açılıyor veya farlar göz kapakları gibi açılıp kapanıyor. GINA modeli Münih'teki BMW müzesinde sergileniyor.

Fiyat: Her şey para değil.
Bilgi için: www.bmw.com

Müziği cebinizde taşıyın...

Logitech Pure-Fi Mobile

Logitech, cep telefonundaki düşük ses kalitesini yükselterek, kablosuz bir şekilde stereofonik sese dönüştüren Logitech Pure-Fi Mobile hoparlör sistemini geçtiğimiz günlerde tanıttı. Pure-Fi Mobile ile en sevdiğiniz şarkıları artık yüksek ses kalitesiyle cebinizde taşıyacaksınız. Gelişmiş Ses Dağılım Profili (A2DP) profililine sahip Bluetooth'lu bir cep telefonunuz varsa, kompakt tasarımıyla Pure-Fi Mobile hoparlör sistemiyle telefonunuzdan 10 metre uzaklıkta bile müzik dinleyebilirsiniz. 2 inç high-excursion sürücü ve 2 inç baskı sürücülerinin sunduğu net bas ve titreşim özelliği ile evinizi, arabanızı ve ofisinizi cep telefonunuzdan gelen müzikle doldurabilirsiniz.

Fiyat: Belli değil

Bilgi için: www.logitech.com.tr

Sabit disk devrimi

Samsung'dan yeni SSD

Flash bellek üreticisi Samsung, SSD pazarındaki çitayı yükseltecek yeni ürününü kullanıcılara sunmaya hazırlanıyor. Samsung'un yeni katı hal disk (SSD) modeli, 256 GB kapasitesi ve sunduğu yüksek performansıyla dikkat çekiyor. 9,5 mm inceliğindeki ürün 110,3 x 69,85 mm'lik ebatları ile aynı zamanda dünyanın en ince sürücüsü olma özelliğini taşıyor. 2,5 inç sabit disk yapısı ve SATA II arayüzüne sahip modelin okuma hızı 200 Mbyte/s ve yazma hızı ise 160Mbyte/s.

Fiyat: Belli değil

Bilgi için: www.samsung.com

Ruh halinden anlayan telefon

Sony Ericsson W890i

Sony Ericsson, Walkman telefon serisine eklediği son ürünü W890i ile müzikle yaşamaktan keyif alanları yepyeni bir deneyimle tanıştırıyor. Çok ince ve şık bir tasarıma, 2 GB'lık büyük bir depolama kapasitesine ve 3,2 megapikselli bir kameraya sahip olan W890i Walkman telefon, müzik, fotoğraf ve tasarımı hayatının parçası haline getirenlere dört dörtlük bir hizmet sunuyor. Model, SensMe özelliği sayesinde o an hangi ruh halindeyseniz, modunuza uygun müzik parçalarını çalabiliyor.

Fiyat: 895 YTL

Bilgi için: www.sonyericsson.com

iPod'a X-Fi desteği

Creative X-Fi SoundSystem

X-Fi SoundSystem i600, dahili X-Fi ses işlemcisi sayesinde, iPod'unuzdan gelen sesin çok daha net ve berrak çıkmasını sağlıyor. Bunun yanı sıra 24 bit Crystalizer özelliği ile MP3 ve MP4 dosyalarının sıkıştırılması sırasında yaşanan kayıpları en aza indiriyor. CMSS 3D özelliği ile de çevresel ses elde edebilmeyi sağlıyor. 130W RMS'lik güçlü subwoofer'ı ve 35W RMS'lik iki uydur hoparlörü ile toplam 200 W RMS'lik güçlü bir ses çıkışı sunuyor.

Eğer iPod'unuz dışında başka bir dijital müzik çalar veya ses kaynağı bağlamak isterseniz, üzerinde bulunan Line-in girişi ile kolayca bağlantı yapabilirsiniz.

Fiyat: Belli değil

Bilgi için: www.creative.com.tr

CHIP fiyat barometresi

AYIN EN İYİ FIRSATLARI: Şimdi almalı mı yoksa en iyisi beklemeli mi? CHIP, her ay satın alma kararlarınızda faydalanabileceğiniz yedi aygıt sınıfı için fiyat tahminleri yayınlıyor. Bu ay ayrıca üç fiyat kategorisindeki en sıcak dizüstü tavsiyelerine yer veriyoruz.

DONANIM REHBERİ

Dizüstü satın alma danışmanı

Her amaca uygun taşınabilir PC'ler: Hayalinizdeki dizüstünün nasıl olabileceğini açıklıyoruz

GİRİŞ SEVİYESİ

**Yaklaşık
750 dolar**

Adı	DELL INSPIRON 1520
İşlemci Intel	Core Duo T2370 (1,73 GHz)
Bellek	2 GB (maksimum 4 GB)
Grafik yongası	ATI Radeon Xpress 1250
Ekran	15,4 inç, 1.280 x 800 piksel
İşletim sistemi	Vista Home Premium
Sabit disk	160 GB
Pil süresi*	1:15/3:10 saat

GENEL ÇÖZÜM

**Yaklaşık
1.900 dolar**

Adı	Dell XPS M1530
İşlemci	Core 2 Duo T8300 (2,4 GHz)
Bellek	3 GB (maksimum 4 GB)
Grafik yongası	nVidia GeForce 8600M GT
Ekran	15,4 inç, 1.440 x 900 piksel
İşletim sistemi	Vista Home Premium
Sabit disk	250 GB
Pil süresi*	1:04/3:33 saat

MULTİMEDYA

**Yaklaşık
1.500 dolar**

Adı	Fujitsu Siemens Amilo Xi 2550
İşlemci	Core 2 Duo T8300 (2 x 2,4 GHz)
Bellek	2 GB (maksimum 4 GB)
Grafik yongası	ATI Mobility Radeon HD2400
Ekran	15,4 inç, 1.280 x 800 piksel
İşletim sistemi	Vista Home Premium
Sabit disk	250 GB
Pil süresi*	0:40/2:18 saat

* Tam yükte/Office

HEPSİBURADA.COM EN ÇOK SATAN DİZÜSTÜLER

ASUS EEE PC 900 20G INTEL MOBILE 1024MB 20GB FLASH DISK	499,00 USD + KDV	47%
TOSHIBA SATELLITE A210-199 AMD X2 DUAL CORE TK-57 1.9GHz 1GB 160GB	999,00 USD + KDV	17%
BENQ JOYBOOK A52-N20 DUAL CORE T2130 1.86GHz 1024MB 120GB 15.4"	499,00 USD + KDV	8%
ASUS EEE PC 700 INTEL MOBILE 512MB 4GB FLASH DISK	399,00 USD + KDV	5%
FUJITSU SIEMENS V5535 CORE DUO T2370 1.73GHz 15.4" 1024MB 120GB	549,00 USD + KDV	5%
MSI EX610 AMD X2 DUAL CORE TL-60 2GHz 2048MB 160GB	799,00 USD + KDV	5%
ASUS EEE PC 700 INTEL MOBILE 512MB 4GB FLASH DISK	369,00 USD + KDV	4%

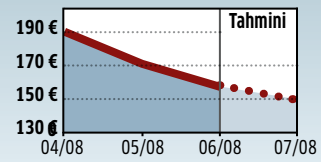
Fiyat gelişimleri

Hemen satın mı almalı yoksa beklemeli mi? Fiyat tahminlerimiz size yardımcı olacak

Dijital fotoğraf makinesi

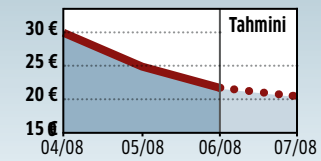
Ricoh Caplio R6

USB bellek

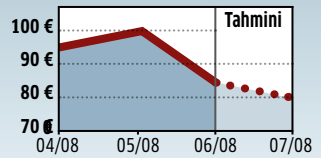
Sharkoon Flexi-Drive EC4 (8 GB)

MP3 çalar

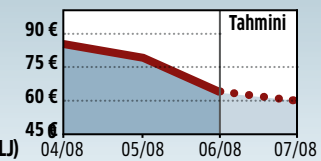
Creative Labs Zen (4 GB)

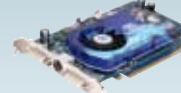
Sabit disk (SATA 3,5 inç)

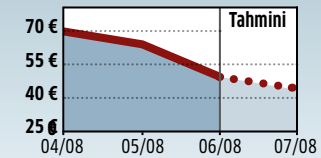
Samsung SpinPoint T133 400 GB (HD400LJ)

PC le ekran kartı

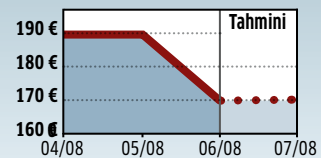
Sapphire HD 2600PRO OC

LCD 19 inç geniş ekran

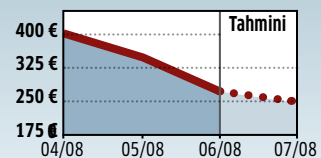
Hyundai N91W

Yazıcı (Lazer)

HP LaserJet P3005

CHIP PC satın alma rehberi

CHIP Test Merkezi her ay altı adet ideal PC sistemi oluşturuyor. Ofis, genel amaçlı, ev sineması, oyun ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS PC		GENEL AMAÇLI PC		EV SİNEMASI PC'Sİ	
250 Watt ATX	KASA	400 Watt ATX	KASA	300 Watt Micro ATX	
nVidia MCP68S (GeForce 7025 / Nforce 630A)	ANAKART	Intel P35 Express	ANAKART	AMD 780G	
AMD ATHLON 64 X2 3600+	İŞLEMCİ	Intel E2200	İŞLEMCİ	AMD ATHLON 64 X2 5000+	
2 x 512 MB DDR2-800	BELLEK	2 x 1 GB DDR2-800	BELLEK	2 x 1 GB DDR2-800	
Tümleşik	EKRAN KARTI	GeForce 9600 GT 512 MB	EKRAN KARTI	Tümleşik	
160 GB SATA2	SABİT DİSK	500 GB SATA2	SABİT DİSK	500 GB SATA2	
20x DVD yazıcı	OPTİK SÜRÜCÜ	20x DVD yazıcı	OPTİK SÜRÜCÜ	20x DVD yazıcı	
Yok	TV KARTI	Analog + Dijital Hybrid TV kartı	TV KARTI	Analog + Dijital Hybrid TV kartı	
Kablolu klavye-fare seti	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye-fare seti	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye-fare seti	
Windows Vista Home Basic	İŞLETİM SİSTEMİ	Windows Vista Home Premium	YAZILIM	Windows Vista Home Premium	
Yaklaşık 350 \$		Yaklaşık 800 \$		Yaklaşık 700 \$	

EKONOMİK OYUN		ÜST SEVİYE OYUN		PROFESYONEL PC	
450 Watt ATX	KASA	600 Watt ATX	KASA	750 Watt ATX	
Intel P35 Express	ANAKART	Intel P35	ANAKART	Intel X48	
Intel E7200	İŞLEMCİ	Intel E8400	İŞLEMCİ	Intel QX9650	
2 x 2 GB DDR2-800	BELLEK	2 x 2 GB DDR2-800	BELLEK	4 x 1 GB DDR3-1333	
GeForce 8800 GT 512 MB	EKRAN KARTI	GeForce 9800 GX2 1024 MB	EKRAN KARTI	GeForce 9800 GX2 1024 MB	
500 GB SATA2	SABİT DİSK	750 GB SATA2	SABİT DİSK	1 TB SATA2	
20x DVD yazıcı	OPTİK SÜRÜCÜ	20x DVD yazıcı	OPTİK SÜRÜCÜ	20x DVD yazıcı-Blu-ray kombo sürücü	
Yok	TV KARTI	Yok	TV KARTI	Analog + Dijital Hybrid TV kartı	
Kablolu klavye-fare seti	KLAVYE + FARE	Kablolu klavye-fare seti	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye-fare seti	
Windows Vista Home Premium	İŞLETİM SİSTEMİ	Windows Vista Ultimate	İŞLETİM SİSTEMİ	Windows Vista Ultimate	
Yaklaşık 900 \$		Yaklaşık 1.700 \$		Yaklaşık 4.000 \$	

Windows İlk günkü gibi temiz ve roket kadar hızlı

Gereksiz dosyalardan kurtulun, sistemi frenleyen sorunları yok edin ve tamamen yeniden başlayın. CHIP'in **İPUÇLARIYLA** Windows'u tekrar tam gaz kullanabilirsiniz.

RECEP BALTAŞ

Bilgisayarınız ilk kurduğunuz günlerde çalışmanın ne kadar zevkli olduğunu hatırlıyor musunuz? Bilgisayar hızlı çalışıyordu, programlar hemen açılıyordu ve internette sayfalar hızlıca açılıyordu. Zamanla bilgisayarın açılma hızı çok uzun sürmeye başladı, pencerelerin açılması da zaman almaya başladı ve sistemde sorunlar çıkmaya başladı. Bilgisayarınız bu şekilde kullanmanız olanaksız bir hale geldi. İşte tüm bu sorunlardan kurtulabilmeniz için Windows'u frenleyen sorunları ortadan kaldıran on adet ipucunu açıklıyoruz.

1. Sabit disk temizleyin

Zamanla sabit diskinizde birçok gereksiz ve çöp dosya birikir. Geçici dosyalar ve daha yüzüne bile bakmayacağınız MP3 ve video dosyaları Windows kurulu olduğu dizinde yer aldıkları zaman sistemi yavaşlatabilir. Üstelik bu dosyalar sadece sistem açılışını yavaşlatmakla kalmaz aynı zamanda yedek alma ve disk birleştirme işleminin de daha çok zaman almasına neden olur. Bu çöplerden kurtulmanın zamanı geldi! Fakat bu işlem her zaman sandığınız gibi basit olmayabiliyor. Zira dosyalar sabit disk üzerinde farklı bölgelerde yer aldıklarından, bunları elle tek tek bulup temizlemeniz gerekebiliyor. Fakat DVD'de bulabileceğiniz HD cleaner adlı araç bu işi sizin için otomatik gerçekleştirecek.

Araç sabit diskteki gereksiz dosyaları, geçici artık dosyaları, birbirinin aynı dosyaları ve DLL dosyalarını tarayarak gerekli temizlik işlemini gerçekleştiriyor. Yazılım her ne kadar beta aşamasında olsa da, işini eksiksiz bir şekilde yerine getiriyor.

Programı çalıştırdıktan sonra temizlenmesini istediğiniz sabit diskleri »Clean Hard Drive« bölümünden seçin ve »Start« seçeneğine tıklayın. Daha sonra gelen ekranda da alttan yine »Scan Now« seçeneğine tıkladığınızda tarama işlemi başlayacak ve bulunana çöp dosyalar silinecektir. Benzer dosyaları aram işlemi uzun sürebileceğinden bu işlemi, »Options« bölümünden devre dışı bırakabilirsiniz.

Gereksiz dosyalardan kurtulduğunuzu göre, artık JKDefrag adlı aracı (www.emro.nl/freeware) devreye sokabiliriz. Araç sabit diskinizdeki dosyaları fiziksel olarak birleştirerek dağınık dosyaları yeniden sıraya koyuyor. Üstelik aracı kurmaya da gerek yok. EXE dosyasına bir çift tıklama ile araç devreye giriyor. Eğer Vista kullanıyorsanız araç açılır açılmaz işleme başlıyor. Üstelik bu işlem esnasında aracı doğrudan kapatırsanız da hiçbir sorun oluşmuyor. Windows XP'de ise birleştirmek istediğiniz sürücülerini seçtikten sonra »Start« komutu ile disk birleştirme işini başlatabilirsiniz.

2. Sistemi zararlılardan temizleyin

Eğer bilgisayarınızda zararlı uygulamalar cirit atıyorsa sisteminiz hantallaşabilir. Zararlılar, kişisel bilgilerinizi sizden habersiz başkalarına gönderebilir, internet trafiğinizi gereksiz yere kullanabilir ve işlemci gücünü de boşa harcayabilirler. Bunları kesinlikle temizlemeniz gerek. İlk adım günlük bir virüs tarayıcı ile sistemi taratmak. Bu işlem için SpyBot Search&Destroy'u (www.safer-networking.org) kullanabilirsiniz. Araç sadece virüsleri ve Truva atlarını tespit eden diğer programların aksine di-

Zararlı yazılım olmadan hız SpyBot Search&Destroy Firefox ve Internet Explorer'i güvenlik için sıkılaştırıyor.

ğer zararlıları ve casus yazılımları da tespit edip silebiliyor.

Kurulum esnasında yazılım, Kayıt Defteri'nin bir yedeğini alıyor. Bu sayede herhangi bir sorun olduğunda bu yedek geri yüklenerek sistemin tekrar çalışması garantilenmiş oluyor. Kayıt Defteri'nizin yedeği alındıktan sonra "Bul & Yoket" butonuna tıklayın. Spyware S&D sisteminizdeki zararlıları ve oluşan sorunları saptayacaktır. En sonunda çıkan rapor dâhilinde "Seçili Hataları Düzelt" komutu ile bu sorunları çözebilirsiniz.

Fakat burada dikkatli olmakta fayda var. Spybot S&D'nin sistem ile otomatik başlatma özelliğini devre dışı bırakın ve mümkünse aracı elle başlatın. Aksi takdirde sistemde herhangi bir değişiklik olduğunda araç bir uyarı verip sorun çıkartabilir. Bu özelliği ayarlamak için ise "Mod/Gelişmiş Mod/Ayarlar/Ayarlar/Otomasyon" bölümüne gidin. Buradaki otomatik başlangıç öğelerinin devre dışı olduğundan emin olun.

3. Başlangıçtaki yükü hafifletin

Messenger, e-posta programı ve internet tarayıcısının Windows ile birlikte başlaması büyük kolaylık. Fakat tüm bu programlar başlangıca eklendiğinde sistemin açılması o kadar uzun sürüyor ki bu esnada köşede-

CD/DVD İÇERİĞİ

İnce ayar paketi

SpyBot Search&Destroy ► Casus yazılımları bulup siliyor.

NTRegOpt ► Bilgisayarınızın Kayıt Defteri'ne ince ayar çekiyor.

VLC media player ► Nerdeyse bütün ortam dosyalarını oynatabiliyor.

CleanHandlers ► Otomatik çalıştır girdilerini boşaltıyor.

HDCleaner ► Sabit diskteki gereksiz dosyaları siliyor.

UpdateStar ► Uygulamaları otomatik olarak güncelliyor.

CCleaner ► Sistemi gereksiz dosyalardan arındırıyor.

Gimp Portable ► Ücretsiz resim düzenleme aracı.

Thunderbird Portable ► Taşınabilir e-posta istemcisi.

Foxit Reader ► PDF dokümanlarını hızlı bir biçimde açıyor.

Revo Uninstaller ► Bilgisayarı programlardan arındırıyor.

Option Font Viewer ► Yazı tiplerini gösteriyor.

Personal Software Inspector ► Yazılım açıklarını kapatıyor.

 DVD'DE: Uygulamaları CHIP-Code HIZLI WINDOWS altında bulabilirsiniz.

ki kafeterya da bir Cappuccino bile içebilirsiniz. İşte bu yüzden başlangıçta gereksiz programları devre dışı bırakmanız gerekiyor. Başlangıçta ne kadar az program çalışırsa masaüstünüz de o kadar hızlı bir biçimde karlına gelecektir.

Microsoft'un web sayfasından indirebileceğiniz AutoRuns (www.microsoft.com) adlı araç bilgisayarın açılışında ne varsa listeliyor. Dikkat! sadece emin olduğunuz ve başlamasa da herhangi bir sorun yaratmayacak olan programları listeden çıkartın. Örneğin Skype'ı elle de çalıştırabilirsiniz fakat AutoRuns'ın listeye eklediği "explorer.exe"yi kesinlikle listeden çıkartmayın. En büyük kaynak yiyiciler ise bu uygulamalar: Word, Photoshop Elements ve Real Player 10.5 Gold. Bu uygulamaları her halükarda başlangıç listesinden kaldırabilirsiniz. Bunların yanında Adobe Reader, iTunes veya Nero ShowTime'ı da kendiniz başlatabilirsiniz.

4. Yazılımlara ince ayar

Bir işi birkaç kişi birden yapmaya kalkarsa ortaya sorunlar çıkabilir. Aynı durum programlar için de geçerli. Bilgisayarınızda ne kadar çok program varsa ve bu programlar Windows'un derinliklerine ne kadar işlemişse o kadar çok sorun yaşama olasılığınız artacaktır. Taşınabilir araçlar, özellikle de USB bellekler üzerinden çalışabilmeleri için ayarlanmış olanlar sisteme herhangi bir dosya kurmadıkları için atletik bir bilgisayar için ideal araçlar olarak kabul edilebilirler. Üstelik yine bu programlara ait kısa yolları başlat menüsüne veya hızlı başlata

da ekleyebilirsiniz. www.portableapps.com adresinde faydalı araçların bulunduğu bir listeye ulaşabilirsiniz. Buradaki uygulamaların hepsi taşınabilir olduğu için bilgisayarınıza herhangi bir yük bindirmeyeceklerdir. Örneğin resimlerinizi düzenlemek için ücretsiz bir araç olan GIMP'in taşınabilir sürümünü kullanabilirsiniz. Üstelik bu sayede normalde programı çalıştırmak için gerekli olan GTK Toolkit'i de sisteminize kurmanıza gerek kalmıyor.

Her ne kadar taşınabilir olmasa da orijinaline göre kat kat daha zayıf olan bir program da Foxit Reader (www.foxitsoftware.com). Adobe Reader'a alternatif olan bu araç performans konusunda bir numara. Örneğin bu araç ile bir sayfayı aşağıya kaydırırken %10 işlemci gücü ve 5 MB bellek harcanırken aynı işlem Adobe Reader ile %50 işlem gücü ve 50 MB bellek gerektiriyor.

5. Programları güncelleyin

Her program zamanla güncelleniyor ve bu güncellemelerle birlikte yeni özellikler kazanıp daha akıcı bir biçimde çalışıyorlar. Bir başka yararı da olası güvenlik açıklarının kapatılması. İşte bu yüzden daima bilgisayarınızda en son sürüm programlar yer almalı. Birçok program beraberinde otomatik güncelleme yeteneği ile birlikte geliyor; maalesef hepsi değil tabii ki.

Otomatik güncelleme yeteneği olmayan programlar için ise devreye UpdateStar (www.updatestar.com) giriyor. Araç bilgisayarınızdaki programları tarıyor ve sisteminizde yüklü olan sürüm ile en güncel sürümün hangisi olduğunu belirtiyor. Bir

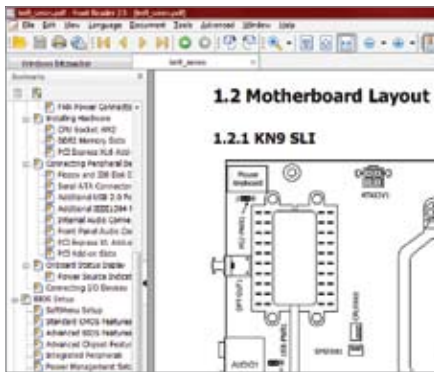
indirme butonu ile son sürümün yer aldığı web sayfasına yönlendiriliyorsunuz. Programın ayarlarından otomatik başlamayı kapatmanızı öneriyoruz zira her açılışta devreye girmesi sinir bozucu bir hal alabiliyor. Güncelleme kontrolünü elle de yapabilirsiniz.

6. Gereksiz uygulamaları kaldırın

Fotoğraf düzenleme aracının deneme sürümü çoktan doldu ayrıca ücretsiz müzik düzenleme yazılıma da artık ihtiyacınız yok. Normal hayatta olduğu gibi hazır garson gelmişken boş tabakları verin ve masada fazladan yer açın. İlk adım »Denetim Masası / Program Ekle / Kaldır« yolunu izleyerek uzun zamandan beri kullanmadığınız

programları silmek. Fakat ne yazık ki bazı programlar yüklenirken kolay yükleniyor fakat kaldırırken zorluk çıkartıyorlar. Yaptığımız testlerde silinmeyen programları kaldırmada en etkili aracın Revo Uninstaller (www.revouninstaller.com) olduğunu tespit ettik.

Araç sisteme yüklü bütün programları listeliyor ve programın simgesinin üzerine bir sağ tıklama veya »Uninstall« seçeneğine tıklayarak silinmesine olanak tanıyor. Ayrıca program sistemdeki artıkları da tarayıp silebiliyor. Fakat burada dikkatli olun. Program artıkları silmeden önce bir kontrol etmekte yarar var zira herhangi bir program için gerekli önemli bir dosyanın silinmesi halinde sorunlar baş gösterebilir. Eğer Revo programa ait klasörü silemezse bu işlemi elle kendiniz de gerçekleştirebilirsiniz.

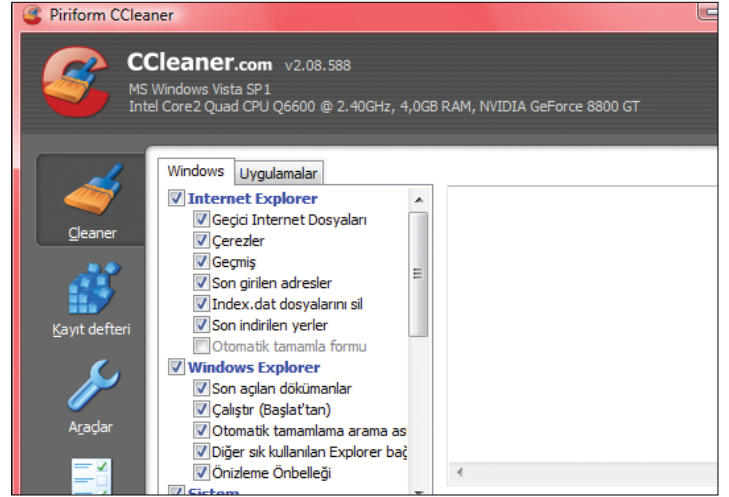
İnce alternatif PDF dosyalarını Adobe'a göre daha hızlı açmakla kalmayan Foxit aynı zamanda kullanışlı bir yorum özelliği sunuyor.

Daima güncel UpdateStar bilgisayarınızda yüklü programları tarıyor ve güncel olup olmadıklarını kontrol ediyor. Eğer yeni sürüm varsa tek tıklama ile indirmenize izin veriyor.

Update					
Start page Programs Import Help					
Search for Refresh Stop History		Uninstall Change Repair		Download Purchase More News Export Refresh	
General		Support		Programs	
S...	Name	Installed v...	Current ve...	News	Download Your rat...
☒	Acronis True Image Home	11.0.8053	11.0.8053		Download ★★★★★
☒	Add or Remove Adobe Creative Suite 3 Design P...	1.0	Unknown		Download ★★★★★
☒	Adobe Color Common Settings	1.0.1	1.0.1		Download ★★★★★
☒	Adobe Flash Player 9 ActiveX	9	9.0.124.0		Download ★★★★★
☒	Adobe Flash Player 9 ActiveX	9.0.45.0	9.0.124.0		Download ★★★★★
☒	Adobe Flash Player Plugin	9.0.115.0	9.0.124.0		Download ★★★★★
☒	Counter-Strike: Source		Unknown		Download ★★★★★
☒	CuteFTP 8 Professional	8.2.0	8.2.0		Download ★★★★★
☒	DataCastComponent	1.00.0000	Unknown		Download ★★★★★
☒	DH Mobility Modder.NET	1.0.0.0	Unknown		Download ★★★★★
☒	ESET Smart Security	3.0.657.0	3.0.650.0		Download ★★★★★

Hızlı alternatif Media Player Classic, Windows media Player'a göre daha hızlı çalışıyor ve çok daha fazla dosya biçimini oynatabiliyor.

Temiz Bilgisayar CCleaner daha önceden yükleyip kaldırdığınız programların geride bıraktıkları gereksiz çöpleri buluyor ve Kayıt Defteri'ni de temizliyor.

Programın otomatik başlangıç listesinde olmadığından emin olun. Gerekirse başlangıç listesinde hatta olmazsa işiniz bittikten sonra sistemden komple silebilirsiniz. Son olarak ise -bir sonraki adımda anlatacağımız biçimde- programdan kalan Kayıt Defteri kalıntılarını silebilirsiniz.

7. Kayıt Defteri'ni temizlemek

Zamanla yüklemiş olduğunuz tüm programların kaydı Windows "Kayıt Defteri"nde tutulmaktadır. Herhangi bir programı sildiğinizde de, normalde sistem buradaki verileri de silmektedir. Fakat kullanıcının bu veritabanını arada sırada kendi kontrol edip temizlemesi, sistemin hızı ve karalılığı açısından yararlı olacaktır. Bunu kolay yoldan gerçekleştirmenin yolu ise CCleaner (www.ccleaner.com) adlı araç ile mümkün. Aracı çalıştırdıktan sonra "Kayıt Defteri" bölümüne gelin ve buradaki bütün kutucukları işaretleyin, daha sonra da "Sorunlar için Tara" butonuna tıklayın. Program daha sonra bütün sorunları tespit edecektir. İşlem bittğinde "Seçili sorunları çöz" komutunu vermeniz yeterli. Ayrıca programın bulunan her girdinin neden silineceğine dair bir açıklama yazdığını da belirtelim.

8. Yazı tiplerini düzene koymak

Doğum günü kartı güzel gözükmeli ve ön plana çıkmalı. Bunun için bilgisayara yeni bir yazı tipi indirip içeriğini bu yazı tipi ile hazırlamak gerekiyor. Eğer sadece bir tane ile kalsa sorun değil fakat zamanla eklene yazı tipleri artık sistem açılışını yavaşlatacak kadar büyük bir yük haline gelebiliyorlar. Bu gibi durumlarda en iyisi bir yedekleme CD'si oluşturup bütün yazı tiplerinizi burada depolamak.

Silme işlemi nasıl yapılır: "C:\WIN-

DOWS\Fonts" klasörüne bir göz atın, bir çift tıklama ile yazı tipini görebilirsiniz. Daha kolay bir bakış için Opcion Font Viewer (<http://opcion.sourceforge.net>) adlı aracı kullanabilirsiniz. Bu araç sayesinde bütün yazı tiplerine hızlı bir biçimde göz atabilirsiniz. Bu sayede size sadece yazı tiplerini geri dönüşüm kutusuna gönderdiğiniz silme işi kalıyor. Ufak ipucu: Yazı tipi klasörüne arada sırada bir göz atın zira bazı programlar beraberinde kendi yazı tiplerini getiriyor. Yazılım silinse de yazı tipleri kaldığı için bunları elle silmeniz gerekebiliyor.

9. Media Player'ı hızlandırın

Eğer internet üzerinden kısa bir film izleyecek veya bir müzik dinleyecekseniz bir çoklu ortam oynatıcısının sistemde olması gerekiyor. Windows'un beraberinde gelen Windows Media Player, internetteki birçok içerik için yetersiz. Örneğin bir MOV dosyası veya Real Media dosyasını, Windows Media Player ile oynatamıyorsunuz. Bu işlem için Quicktime veya Real Player'ı sisteme yüklemeniz gerekiyor. Bu iki programın da performans ve güvenlik açısından eksiklikleri mevcut. Özellikle de Apple'ın QuickTime Player'ı, Windows üzerinde güvenlik açıklarına neden oluyor. Hepsini silme vakti! Bu programlara alternatif birçok araç mevcut. QuickTime Alternative ve Real Alternative adlı araçları www.codecpackguide.com adlı sitede bulabilirsiniz.

Real Alternative adlı araç kurulum esnasında Real Player'ı siliyor. Windows Media Player için ise başlı başına bir alternatif mevcut: Media Player Classic (www.sourceforge.net). Üstelik herhangi bir kurulum gerçekleştirmeyen bu araç ile doğrudan müzik ve filmleri izleyebilirsiniz. Bazı bilgisayarlar aşırı kaynak tüketen yüksek çöz-

nürlüklü videoları oynatırken yavaşlayabiliyorlar. Bu videoları izlerken virüs tarayıcınızı devre dışı bırakabilirsiniz. Böylece anti virüs aracı, izlediğiniz filmi taramıyor ve ekstra işlemci gücü kullanmamış oluyor. Tabii ki bu esnada bilgisayarınız internete bağlı olmadığından emin olun. Hatta kablolu ağ adaptörünüzü devre dışı bırakabilir veya ağ kablosunu çıkartabilirsiniz. Tekrar nete girmeden önce anti virüs aracınızı devreye sokmayı unutmayın.

10. Sürücüler gözden geçirmek

Tipik problem: İkinci el alışveriş sitesinden aldığınız tarayıcı beş adet farklı sürücü denemenize karşın yeni işletim sisteminizde çalışmıyor. Bu esnada moraliniz bozulduğu için eski sürücüyü silmeyi unutabiliyorsunuz. Tabii ki böylece biriken sürücüler sistemin yavaşlamasına neden oluyor ve bazı hatalara davetiye çıkartıyor. Gereksiz sürücüler silmek şart!

»Denetim Masası / Sistem / Gelişmiş / Ortam Değişkenleri / Sistem Değişkenleri« adresine gidin. Burada "1" değerini taşıyan "devmgr_show_nonpresent_devices" adında yeni bir girdi oluşturun. »Tamam« diyerek işlemi onaylayın ve »Aygıt Yöneticisi«ni çalıştırın. Burada görünüşü değiştirin. Artık ihtiyaç duyulmayan sürücüler yarı saydam bir biçimde gözükecektir. Dikkat! bilgisayarınıza henüz bağlamadığınız USB belleğinizin veya dijital kameranızın sürücüsünü silmemeye dikkat edin. Sağ tık menüsündeki »Özellikler«e tıklayarak sürücü ile ilgili daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz. Son olarak »kaldır« komutu ile gereksiz sürücüler silerek sistemi hızlandırabilirsiniz. Artık bilgisayarınız ilk günkü gibi hızlı ve çevik çalışacaktır. ☐

recepaltas@chip.com.tr

PC temizliği

WINDOWS'U TEMİZLEMEK gerçekten zorlu bir iş. Program kaldırıcılar kurulmuş yazılımları temizlemek gibi pis bir işi üstleniyorlar.

MM / BARIŞ ALKIM

CHIP EKSPRES TEST

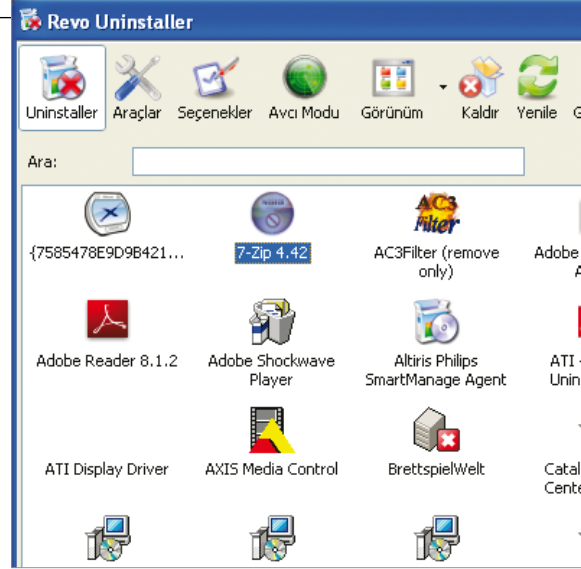
KISA VE ÖZ KARŞILAŞTIRMA

A rtık klişe bile sayılmaz. Windows'un çalışması yavaşlar. Bu yavaşlık da kullanıcının kaç yazılım kurduğuyula doğrudan ilişkilidir. Her yeni program, kendi program dosyalarının haricinde sisteme yeni DLL'ler ve Kayıt Defteri girişleriyle yük bindirir. Öyleyse, gereksiz öğelerden kurtulmak için daha ne bekliyorsunuz? Windows elbette yine yardım eli uzatmıyor. XP'de ve Vista'da her kurulan programın kendine ait doğru düzgün bir kaldırma bileşeni bulunmalı. »Başlat / Denetim Masası / Program Ekle Kaldır« komutunu izlerseniz, programların kaldırma rutinlerinin listesine erişebilirsiniz. Ne var ki bu kısmın işlevselliği çok kısıtlı. Kötü programlanmış bir yazılım ya da bozuk bir kaldırma rutini, PC kullanıcılarını bir anda taş devrine döndürüp elle silmek zorunda bırakabiliyor. Kullanıcının hem Kayıt Defteri'ndeki girişlerin hem de program dizinlerinin izini sürmesi ve bin bir zahmetle hepsini elle silmesi gerekiyor. Bu yüzden de, bu zorlu işin yükünü üstlenmek üzere, içinde ücret-

siz yazılımların da yer aldığı yeni bir kategori ortaya çıkıyor: Dosya kaldırıcılar. Peki, bu yazılımlar Windows'un başaramadığı görevin altından alınlarının ağıyla kalkabiliyor mu? Testimize katılan adaylar bile ek yöntemlere başvurmadan önce ilk önce Windows'un program kaldırma rutinine başvuruyorlar.

Bu dosya kaldırıcıların yaptığı tam olarak nedir? Birincil amaçları, kaldırılan dosyalardan geriye eser kalmamasını sağlamak. Bu çok gerekli bir şey, zira Windows'ta herhangi bir programı tümüyle kaldırdığınız sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Örneğin, Magix'in Total Media Converter adlı yazılımı kurulum sırasında dosya biçimleri ve program ayarlarıyla ilgili şu değişiklikleri yapıyor: Kurulumda Windows Kayıt Defteri'nin tamamına 5.096 adet girdisi değiştiriliyor. Ayrıntısı da şöyle. Araç 13 anahtarı siliyor, 2.214 yeni anahtar yaratıyor, 2.726 adet değer ekliyor ve 143 değeri değiştiriyor. Programın kendi kaldırma rutinini kullanırsanız geriye 1.610 adet değiştirilmiş değer kalıyor. Corel'in, Cyberlink'in ya da Pinnacle'in ürünlerini kullansaydık da değişen bir şey olmayacaktı. Bu durum tüm ticari ürünler için geçerli.

Temizlik ekibi iş başında: Program kaldırıcılar niye hayal kırıklığı yaratıyor. Program kaldırıcı yazılımlar testte büyük hüsrana yaratılar zira birçoğu programların kendi kaldırma rutinlerinden daha iyi bir tablo çizemedi. Sadece Revo Uninstaller daha becerikliydi. Araç, normal dosya kaldırmadan tutun da sistemin derinlemesine araştırılmasına varıncaya kadar dört farklı kipte çalışabiliyor. Böylece başıboş Kayıt Defteri girdilerini ve yazılımın geride bıraktığı öksüz dosyaları tespit edip silebiliyor. Total Media Converter'ı bu programla kaldırdıktan sonra geride sadece 20 dosya kaldı. Diğer dosya kaldırıcılar Revo'nun performansına sadece dahili Kayıt Defteri temizleyiciler kullanılırsa ve Magix'in ge-

Derinlemesine temizlik Kimi program kaldırıcılarda kayıt dosyasını elle silmeniz gerekebiliyor.

reksiz dosya yığını elle taranırsa erişilebiliyor ki bu da sadece profesyonellerin harcı. Ancak Revo'nun da ideal bir yazılım olması için önünde çok yol var. Zira yazılım, Windows'un yeni yazılım kurulumu sırasında oluşturduğu girdileri görmezden geliyor ve bunların sayısı da üçle beşle ölçülecek kadar az değil. İşte bu yüzden, dört başı mamur bir program kaldırıcının, Kayıt Defteri'ni "kayıt altına" alması ve sürekli gözlemlemesi şart. Kurulum sırasında da arta kalan her türlü iz silinmeli. Bu yöntem-

SIRA	1. SIRA	
Ürün	Revo Uninstaller 1.5	
İşletim sistemi (Windows)	2000, XP, Vista	
İnternet	www.revouninstaller.com	
Yaklaşık fiyat	Ücretsiz	
Toplam puan	74	
	■ ■ ■ ■ □	
Program kaldırma (%60)		79
Ek işlevler (%20)		65
Hizmetler (%20)		70
Program kaldırma		
Temizleme kalitesi (Hedef: 5.096 değişikliği geri alma)	İyi (geri alınan 3,582)	
Hızlı yükleme modülü	-	
Program kaldırma analizi	Program kalıntıları için derinlemesine arama	
Kaldırmadan önce yedekleme	Sistem kurtarma için yedekleme, Kayıt Defteri yedekleme	
Ek işlevler		
Otomatik başlangıç yöneticisi	●	
İz yok edici	Windows, tarayıcı, Office, dosya yok edici	
Gereksiz dosya silme	●	
Kayıt Defteri temizleyici	-	
Hizmetler		
Program arabirimi	Karmaşık ama iyi tasarlanmış	
Program yardımı	Özet, az bilgilendirici	
Güncelleme işlevi	●	

* Windows kendi başına 3.486 değişikliği geri alabiliyor

KARAR

Test edilen program kaldırıcılar ücretsiz ve bu işi Windows'tan daha iyi beceriyorlar. Bu programları kullanmak için başlıca iki sebep var. Sadece test birincisi Revo'yu gönül rahatlığıyla önerebiliyoruz. Katılımcılardan bir tek Revo etrafıca temizlik yapıyor. Bu da sıkça tıkanıp kalan Windows için çok önemli. Aksi takdirde hem yavaş açılıyor hem de düşük performansla çalışıyor.

DVD'de CHIP-Code **UNINSTALLER** ARAÇLARI ile temizlik araçlarına erişebilirsiniz.

MINİ ATÖLYE

Kayıt Defteri'ni hafifletme yolları

İpuçlarımız sayesinde Kayıt Defteri'nizi daha etkili bir şekilde temizleyebilirsiniz. Gereken tüm araçlar CHIP DVD'sinde.

1 ŞİPŞAK FOTO

<http://sourceforge.net/projects/regshot> adresinden indirebileceğiniz Regshot, Kayıt Defteri'nin "fotoğraflarını" çekip birbiriyle karşılaştırabiliyor. Yazılım kurmadan önce bir kayıt, kurduktan sonra bir başka kayıt alıp kıyaslıyor ve farkı bir metin dosyasına kaydediyor.

2 ESKİ HALİNE DÖNDÜRÜN

Regshot'la kaydettiğiniz metin dosyalarını Undoreg <http://neutronstar.cjb.net> aracına yükleyin. Yazılım tek tıklamada tüm Kayıt Defteri değişikliklerini geri alıyor. Dikkat: Undoreg, Regshot'ın sadece 1.8.1 sürümüyle çalışıyor. Biz de DVD'ye bu sürümü koyduk.

mi yukarıdaki kutudaki atölyede öğrenebilirsiniz, ancak dosya kaldırıcının düğmesi-ne basmaktan biraz daha zahmetli.

Durum böyleyken, neden bir dosya kaldırma yazılımı kullanasınız ki? Bu sorunun bir diğer yanıtı da, Windows 2000'den sonra Microsoft'un güncellediği Denetim Masası yazılımında saklı. Sisteminizde ne kadar çok yazılım yüklüyse, »Program Ekle / Kaldır« menüsü de o kadar yavaş çalışıyor. Her seferinde Windows programların bo-yutu, kullanım sıklığı ve son kullanma tari-

hi bilgilerini güncellemeye çalışıyor ve bu, tam kapasitede çalışan güçlü bir sistemde bir dakikayı bulabiliyor. Safarp gibi bazı yazılımlar bu sorguya müdahale edebiliyor ve Program Ekle / Kaldırma rutinine hemen erişebiliyorsunuz.

Windows için bahar temizliği: Ek işlevlerden hangileri işe yarıyor?

Kimi program kaldırıcılar genel amaçlı temizlik aracı görevi görüyor. Bunlar, geçici klasörlerdeki gereksiz dosyaları siliyor, ta-

rayıcılarda, medya oynatıcılarda ya da Office'te iz kalmasını engelliyorlar.

CCleaner 2.05 ve Revo'da ücretsiz bir dosya yok etme özelliği de var. Bu ek işlevler işe yarıyor ve kulağa da mantıklı geliyor, ama sistemde fark edilir bir hız artışına yol açmıyor. Bu noktada, Ascomp'un gibi bir otomatik başlama yöneticisi büyük önem taşıyor. Yazılım, Windows'a kendiliğinden başlatılan programları engelliyor. Ama Sysinternals'ın meşhur AutoRuns programının çok gerisinde. İşlevsellik konusundaysa, hiçbir program kaldırıcı kullanıcının kafasını çok karıştırmıyor.

Yazılımlar Kayıt Defteri girişlerini değiştirmenize ya da kaldırma rutinleriyle oynamanıza izin veriyor ancak bunların profesyonel kullanıcılara hitap eden özellikler olduğunu söylememize gerek yok. Önemli işlevler tek tuşla emrinize amade. Adaylarımızın hepsi Vista altında çalışıyor ve bu da çok önemli, çünkü yeni kurulmuş bir XP'de taş çatlasa 120.000 Kayıt Defteri girişi bulunurken, Vista'da bu rakam 320.000. Sırf bu bile Vista kullanıcıları için becerikli bir program kaldırıcıyı zorunlu kılıyor. Doğru olanı, bu yazılımları Microsoft'un geliştirmesi ama bunun için daha çok beklememiz gerekebilir. □

balkim@chip.com.tr

	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA	KIYASLAMA: Eski sürüm
	Ascomp Cleaning Suite 1.1	CCleaner 2.05	NirSoft MyUninstaller 1.38	Glarysoft Absolute Uninstaller 2.5	Safarp 0.5	CCleaner 1.1.6
	XP, Vista	98, ME, NT, 2000, XP, Vista	98, ME, 2000, XP, Vista	98, ME, 2000, XP, Vista	2000, XP	98, ME, NT, 2000, XP, Vista
	www.ascomp.net	www.ccleaner.com	www.nirsoft.net	www.glarysoft.com	http://wistinga.online.fr/safarp	www.ccleaner.com
	Ücretsiz	Ücretsiz	Ücretsiz	Ücretsiz	Ücretsiz	Ücretsiz
	70	64	47	37	23	49
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
	66	51	60	40	27	41
	70	95	0	0	0	60
	80	70	55	67	35	60
	Tatmin edici (3.546 geri alınan, 31 elle silinen)	Tatmin edici (3.519 geri alınan, 46 elle silinen)	Tatmin edici (3.552 geri alınan)	Yetersiz (3.507 geri alınan)	Yetersiz (3.516 geri alınan)	Yeterli (3.515 geri alınan, 35'i elle)
	-	-	●	-	●	-
	Temizleme işlemine dair rapor veriyor	-	-	Kaldırma rutininin özellikleri ayarlanabiliyor	-	-
	Kayıt Defteri yedekleme	-	-	Kayıt Defteri yedekleme	-	-
	●	●	-	Sadece paralı sürümde (yak. 40 Euro)	-	-
	Windows, tarayıcı, Medya Oynatıcı	Windows, tarayıcı, Medya Oynatıcı, dosya yok edici	-	Sadece paralı sürümde (yak. 40 Euro)	-	Windows, tarayıcı, Medya Oynatıcı
	-	●	-	Sadece paralı sürümde (yak. 40 Euro)	-	●
	●	●	-	Sadece paralı sürümde (yak. 40 Euro)	-	●
	Kolay kullanım	Kolay, çok işlevli	Kullanımı kolay	Kolay, profesyonel işlevlere sahip	Kullanımı kolay	Kolay kullanımlı
	Kapsamlı	Kısa çevrimiçi yardım	Kısa, az bilgilendirici	Kısa, az bilgilendirici	Mevcut değil	Kısa çevrimiçi yardım
	●	●	-	●	-	●

● Zirve sınıfı (100-90)
● Orta sınıf (74-45)

● Üst sınıf (89-75)
○ Tavsiye edilmez (44-0)

● var
- yok

Vista uyumlu:
Vista'dan önce geliştirilmiş olsa da eski Ccleaner da yeni işletim sisteminde çalışabiliyor.

Güvensiz: Ccleaner'in ne yeni sürümünde ne eski sürümünde bir yedekleme işlevi var.

Otomatik başlangıç:
Ccleaner'in eski sürümünde Windows'un açılışını hızlandırmak üzere bir otomatik başlangıç yöneticisi bulunmuyor.

İnternette dizi izleyin

TV'ler diziden geçilmiyor. Her hafta her biri sinema filmi uzunluğunda **ONLARCA DİZİ FİLM** çekilen bir başka ülke daha yok. İşte dizi severlere hayatı kolaylaştıracak ipuçları.

CEM ŞANCI

Bir örneği ancak amerika televizyonlarından görülebilecek dizi enflasyonuna sahip olup da, bu dizilerin bir tanesi bile dünya çapında tanınmayan, sabun köpüğü gibi dört bölümde bitirilip, hemen yenisine başlanan başka bir ülke daha yoktur. Televizyon kanallarının yüksek reyting arzuları, dizi film gibi yoğun ve dikkatli yaratıcı bir süreçten geçmesi gereken eserlerin başarısını, excell tablosundaki reytinglerin sıralamasına indirgediği için Amerika'da reytingi ne olursa olsun yayında kalmak üzere en az 13 haftalık anlaşmalar imzalayan ve 45 dakikayı geçmeyen sürelerine rağmen çoğunlukla her bölümün çekimi için 15 gün mülhet verilen dizilere, Türkiye'de sadece dört bölümlük başlangıç sözleşmesi yapıp, 90 dakikalık her bölüm için sadece bir haftalık çekim süresi tanınıyor.

Dolayısıyla seyircisine saygı göstermek ile reyting başarısının gerekleri arasındaki dengeyi umursamayan ve tüm kozlarını reyting üzerine oynayan gözlerini para hırsı bürümüş kanal yöneticilerimizin bütün ülkeyi ve dizi sevgimizi teröze etmesi nedeniyle dünyada kimsenin ciddiye almadığı saçma sapan kamera kayıtları ile dolu dizi çöplüğü bir ülke olarak anılıyoruz.

Orijinal fikirler üretmek yerine devamlı yurtdışından format çalan ve yurtdışına milyon dolarlar akıtarak Türkiye'ye format getiren televizyon kanallarının dizi başarısı konusunda yurt dışını örnek almak istemeyişi ise son derece düşündürücü. Çünkü üç beş bölümden fazla ilgiyi toplayabileceğine inanılmayan, Lost, Battlestar Galactica, Heroes gibi dizilere, bütün şüphelere rağmen 13 bölümlük sözleşme veren ve yaratıcı ekibin seyircinin tepkisine, ilgisine göre on üç bölümde diziye ince ayar yap-

masına olanak tanıyan yabancı televizyon kanalları sonunda tüm dünyanın hayranlıklar izlediği, onlarca yıl devam eden ve milyarlarca dolarlık gelir sağlayan diziler yaratmayı başarabilirken, yabancıların ne kadar gereksiz özelliği varsa alıp Türkiye'ye getiren televizyon kanallarımızın bu başarı modelini inatla görmezden gelmesi ekranlarımızdaki dizilerin dünya dizileri ile yarışamayan kıyırık, ucubuk ve yampirik görünümünün başlıca nedenini oluşturuyor. Zira dizileri çeken, hazırlayan, oynayan ekip bile artık yaptıkları işe inanmayıp, dört bölüm sonra yayından kaldırılacak proje için emek vermek yerine sadece mesailerini doldurup paralarını alacağı bir iş olarak ba-

kıyor.

Yine de tüm bu olumsuzluklara rağmen televizyon izleyicilerimiz takip etmek istediği diziler bulup, yerli veya yabancı diziler arasında değerli akşamlarını televizyonlara ayırmaktan çekinmiyorlar.

Neyse ki internet teknolojisi dizi severleri artık televizyon ekranına ve seyircisine saygı göstermeyen kanallara muhtaç kalmaktan kurtarıyor. Pek çok yabancı kanal, dizilerini ücretli veya ücretsiz olarak internet üzerinden yayına sokuyor. Veya iTunes gibi dağıtım kanalları üzerinden bölümleri küçük ücretler karşılığında dileyen kullanıcılara satıyor. Hatta nereye bakacağını bilenler için yerli dizileri bile internet üzerinde bulmak mümkün.

Yasallığı ve hukuki durumları tartışma

altında olsa da bir defakto olarak, şu anda Türk televizyon izleyicileri, izledikleri dizileri kaydedip YouTube üzerine yerleştiriyor. Ve bazı siteler de bu kayıtları düzenleyip, bir araya getirip, kaçırdıkları dizileri seyretmek için internete koştan Türk izleyicisine servis ediyor. Televizyon kanalları bu fiili oluşumlara ne tepki veriyor, yasal takipler yapılıyor mu, davalar açılıyor mu bilmiyoruz ancak para verip sponsor olduğu dizinin daha çok insan tarafından izlendiğini bilmenin sponsoru rahatsız etmeyeceği mantıklı bir çıkarım olacaktır.

Sonuç olarak, eğer canınız dizi izlemek istiyorsa ve televizyonlarımızdaki kısır döngüden şikâyetçiyseniz, zamansızlıktan dizileri kaçırıyor, kaçırdığınız bölümleri arıyorsanız, internet size aradığınız fırsatı sunuyor. 📺

cem sancı@chip.com.tr

YABANCILAR ŞOV İŞİNİ BİLİYOR

Yabancı yapımcılar, özellikle Amerikalılar, bilimkurgudan komediye, eğlenceden müziğe şov ve gösteri dünyasında liderliklerini kimseye kaptırmıyor. Lost ve birkaç başka isimle kendinden söz ettiren Avustralya ile İngilizler de hemen Amerika'yı takip ediyor. İnternet dünyasında TV izlemek söz konusu olunca, bu üç ülkenin yapımları bütün interneti domine ediyor.

İN2TV

Amerikan televizyonları emrinizde

Televizyon kanallarımızın seyriscisini hiçe sayarak önümüze koyduğu neresinden tutsanız elde kalan dizilerinden bıktınız, tüm ekranlarımızı işgal etmiş evlenme hayali peşinde devamlı gelinlikle sağa sola koşturan genç kızların hikâyelerini seyretmekten usandınız ve seyriscisine saygı gösteren, üzerinde düşünmüş, emek harcanmış, zekânın en güzel örnekleri ile süslenmiş TV şovları, sürükleyici diziler mi seyretmek istiyorsunuz? İnternetin ve İngilizce'niz varsa sizi kim tutabilir? Amerika'nın en büyük internet servisi

sağlayıcısı, Amerikalılar için eski ve yeni neredeyse bütün dizileri ve şovları internet üzerinden bedava yayınlıyor. Tek problem, bu hizmetin Amerika dışına yayın yapmıyor oluşu. Ancak bu problemi de ABD IP'leri veren uygun bir Proxy üzerinden internete bağlanarak çözebilirsiniz. Uygun proxy'lerin nasıl bulunacağını ve kullanılacağını CHIP dergisinde sık sık anlatıyoruz. Eski sayılarımızı karıştırıp yardım alabilir veya CHIP Online üzerindeki makalelerimizi inceleyebilirsiniz. Bir dizi tutkunu iseniz, bu siteden çıkmak istemeyeceksiniz.

Bilgi için: <http://television.aol.com/in2tv>

Reyting: ★★★★★

SURF THE CHANNEL

Her şeyi seyrederin

Surf the Channel bölgesel ayırım yapmadan bütün dünyaya yapan bir site. Dünya çapında ilgi görmüş tüm İngilizce dizileri bulup seyredebileceğiniz, basit, sade, kolay kullanımlı bir tasarımı var. Ayrıca, TV şovlarını, çizgi filmleri, spor karşılaşmalarını, müzik videolarını belgeselleri hatta filmleri de bu-

latabileceğinizi söylemek gerekiyor. Tek yapmanız gereken ekranın üstündeki sade menüden izlemek istediğiniz kanalı seçip, ardından o kanalda sıralanmış programlar arasından beğendiğinizi tıklamak. Yüzlerce, binlerce seçenek arasında kaybolup dünyadan kopmanızın çok kolay olacağı uyarısını da son not olarak eklemek gerekiyor.

Reyting: ★★★★★

Bilgi için: www.surfthechannel.com

TV LAND

Kendi dizisini çeken site

TV Land, hem eski ve beğenilen şovları seyriscisine sunarken, hem de kendi yeni dizi ve şovlar üreten, başlı başına bir TV kanalı gibi çalışıyor. Dizi seçenekleri AOL'ın veya benzer sitelerin sunduğu kadar çeşitli olmasa da, televizyon dünyasına yönelik ödül törenleri, tartışma ve eğlence programları hatta sadece kendi bünyesinde yayınlanan dizi filmler çeken site neyse ki tüm dünyaya yayın yapıyor. Türk Telekom'un da alt yapısını hazırladığı IPTV hizmeti için sessiz sedasız ilk dizisini çekmeye başladığı bugünlerde, bu siteye bir göz atıp, yabancıların internet için hazırladığı dizilerin kalitesini görmeniz de yarar var. Zira yarın bizim sitelerimiz kendi dizilerini çekmeye başladığında dünyadaki örnekleri ile karşılaştırma şansınız olacaktır.

Reyting: ★★★★★

Bilgi için: www.tvland.com

GELİNLİK VE EVLİLİK TEMALI YERLİ DİZİLER

Kaçırdığınız yerli dizileri internetten izlemek istediğinizde işiniz biraz zor. Eskiden ulusal kanallarımız dizilerin eski bölümlerini web siteleri üzerinden yayına sokarken, tekrar bölümlerinin de para ettiğini gördüklerinden olsa gerek, bu uygulamaya bir anda bıçak gibi kesildi. Gerçi hepsi birbirinin aynı konular ve sahnelerle dolu, çoğunlukla kız isteme, evlilik telaşı, gelinlik hayalleri kuran genç kız hezeyanları üzerine kurulu yerli dizilerimizi büyük bir heyecanla takip edip, TV kartları ile kaydederek YouTube üzerinden parça parça yayınlayan ve bu yayınları alıp, toparlayıp, bir site üzerinde bağlantıları tutarak internetten Türk dizilerini izlemek isteyenlere hizmet eden sitelerimiz var ancak bazı benzer siteler mahkeme kararı ile erişimi engellendiğinden, diğer sitelerin durumları da tartışmalı. TV yayınlarını izinsiz olarak kaydedip tekrar yayına vermenin hukuki sakıncaları nedeniyle bu sitelerin adreslerini veremiyoruz.

Web 3.0 raporu

2012'de internette yaşam

Web 3.0 kapıda. Peki, bizleri neler bekliyor? Geleceğin interneti hakkında herşey bu yazıda.

GARO ANTİKACIOĞLU

Gelecekte internet kullanımı nasıl olacak? Kullanıcılar kişisel tercihlerini ve alışkanlıklarını ne yönde geliştirecek? CXO'nun gerçekleştirdiği Web 3.0 raporu internetin beş yıl sonrasında alacağı şekli gösteriyor.

İnternet iki karşıtlığı bir araya getiriyor: Pasif ve aktif kullanıcılar. Google, Amazon gibi web siteleri, genellikle ilk sıttaki kullanıcılara yönelik uygulamalar olarak görülürken, etkin kullanıcılar Web 2.0 uygulamalarına yöneliyor. Etkin kullanıcılar tatil fotoğrafları doğrudan Flickr'a gönderirken (ki bunu artık cep telefonlarıyla bile yapabiliyorlar), dünya görüşlerine kendi blog sayfalarında yer veriyor ve kutladıkları doğum günü partisinin videolarını, katılmayan arkadaşlarına nispet yapmak amacıyla YouTube'dan yayınlıyorlar. Bu sırada internet ansiklopedimiz Wikipedia'da her geçen gün bilgi düzeyi katlanarak çoğalıyor; Second Life'ta insanlar yaşamlarına yeniden başlıyor.

Peki, kullanıcıların şu an nimetlerinden sonuna kadar yararlandığı internetin gelecekteki çehresi neye dönüşecek? Alışveriş mi, bilgi toplamak mı, haberler mi? Toplu-

lukların etkisi daha mı çok artacak ya da yapay dünyalarda mı dolaşılacak? İnternet TV'ye ve VoIP'e ne gibi yenilikler getirilecek? Bu gibi sorulara yanıtlar CHIP Xonio Online'ın Web 3.0 raporu 2007'de yer alıyor. Okurlarımız arasından 1.800 faal internet sörfçüsünün katılımıyla derlenen, ayrıntılı verilerin temel alınarak hazırlandığı ve internet kullanımının şimdisi ve geleceğine dair belirgin olgular sunan raporun sonuçlarını yayımlamaktan gurur duyuyoruz.

Statüko: Aramak, alışveriş yapmak, bilgilendirmek

İş yaşantısında ya da eğitim sürecinde internet zorunluluk haline gelmiş bulunuyor. Kişisel kullanımda ise yine hayatımızın vaz geçilmez unsuru. Ağda sörf yapan ev kullanıcıları, ihtiyaçlarını internette arıyor, buluyor ve satın alıyor.

Sörf tablosu

CXO'nun Web 3.0 raporundan çıkan genel kanı, az çok tüm katılımcıların (% 96) interneti kişisel amaçlarına yönelik kullandığı biçiminde. İş için online olanların oranı ise % 46; kullanıcıların % 56'sı okulda ya da

yüksek öğretimde eğitim ihtiyaçları için internete ihtiyaç duyuyor.

Rapor için düzenlenen ankette, katılımcıların internete nerelerden bağlandığı sorulduğunda, kullanıcıların % 64'ü çalışma odalarını işaret ediyor. Bu dilimin % 90'ı DSL bağlantısı sahip. Yalnızca % 6'lık bir dilim kablolu bağlantı üzerinden sörf yapıyor. Katılımcıların % 46'sı interneti işyerinde kullanıyor. % 39'luk bir dilim ise okul ya da yüksek okulda internete bağlanıyor. Yolda ya da mobil olarak % 19'luk bir oran cep telefonu üzerinden internete erişim imkânı buluyor.

Araştırmaya katılanların % 93'ü PC ile online oluyor. Dizüstü için bu oran % 60. % 7'lik bir kesim oyun konsoluyula, % 2'lik diğer bir kesim ise TV için bir Settop-Box ile sörf yapıyor.

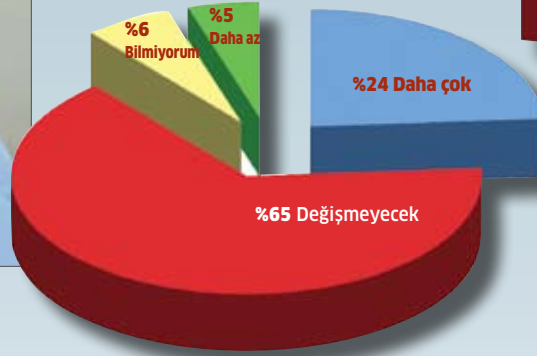
Sörf alışkanlıkları

"İnternette en sık kullandığınız siteler hangileri?" sorusuna katılımcıların % 84'ü, beklendiği üzere arama makineleri yanıtını vermiş bulunuyor. Hiç olmazsa dörtte üçü (% 76) kendilerini online müşteri olarak görüyor. % 74 ise neredeyse aynı oranda gün-

Ev konforu Kullanıcılar internete genellikle evlerinden bağlanıyor.

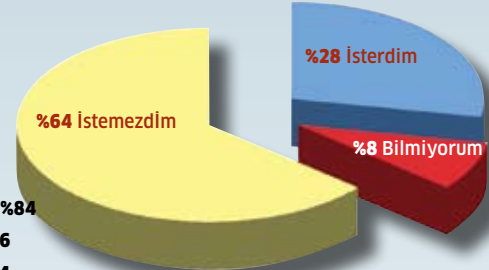
İnterneti 5 yıl sonra daha sık mı kullanacaksınız?

İnternet kullanımı Gelecekte artacak gibi görünüyor.

Online reklâm Reklamlar, internetin ücretsiz hizmetlerinin artmasında baş rolde.

Çevrimiçi kayıt Tüm kişisel belgelerinizin (fotoğraf, video, sözleşme, poliçeler) online olarak kaydedildiğini düşünün

cel haberler ve spor bilgileri ihtiyacını ağ üzerinden karşılıyor. Online sohbet için % 87'lik bir kesim MSN kullanıyor; % 61 ise sohbetlerde ve forumlarda zamanını geçiriyor. Katılımcıların % 60'ı online banka işlemleri yaparken; filmlerin veya müziğin indirilmesi (% 47) tipik web işlemlerine dahil. Buna karşılık blog'lar (% 16) ya da "Second Life" gibi yapay dünyalara katılım (% 5) çoğu kullanıcı için hiçbir rol oynamıyor.

Arama makineleri ve web	84
Online alışveriş	76
Dünyadan haberler, spor	74
Messenger	67
Chat ve forumlar	61
Online bankacılık	60
Yerel haberler ve bilgi	52
Takas borsaları	52

Güncel sörf alışkanlıkları Görünen o ki internet aramak, satın almak ve bilgi edinmek için kullanılıyor.

Geleceğe bakış

İlginç bir sonuç da araştırmaya katılanların % 65'inin interneti önümüzdeki beş yıl içinde bugünkü gibi aynı sıklıkta kullanacağını belirtmesi. Hatta katılımcıların yaklaşık dörtte biri (% 24) internet etkinliklerinin kapsamının daha da artacağından emin. Yalnızca yaklaşık % 5'lik bir dilim daha az internete bağlanacağını söylüyor.

SAŞIRTICI: PC'nin (% 87) ve dizüstünün (% 80) yanısıra başka araçlar da internet kullanıcılarının odak noktasında. Böylelikle katılımcıların % 61'i beş yıl içinde cep telefonu ile internete gireceğine inanıyor. Hiç olmazsa % 44, HDTV ehli bir TV ile ağda sörf yapacağını düşünüyor.

Sıfır şans: Sörfçüler reddediyor

HER ŞEY ÜCRETSİZ: İnternet kullanıcısı oldukça şımarmış durumda. Ne şimdi ne de gelecekte ücretli hizmetlerden yararlanmaya niyetli değil. Ayrıca ağdaki etkinliklerde izini belli etmemekten yana.

Reklamlar ve internet

İnternet gelecekte de ücretsiz kalacak gibi. Zira katılımcıların dörtte üçünden fazlası (% 74) online reklamların önümüzdeki beş yıl içinde ücretsiz hizmetleri finanse edeceği düşüncesinde. Buna karşılık yalnızca % 9 reklamsız hizmetler için para ödemeye hazır.

Online reklam nasıl olmalı?

Ankete katılanların % 81'i reklamların daha bilgilendirici ve daha eğlenceli olmasından yana. Buna karşılık ihtiyaçlara yönelik reklam içeriklerine daha az değer veriliyor. Katılımcıların yalnızca üçte biri gelecekte kişisel olarak önem taşıyan reklamlar istiyor.

Online depolamaya red

Kullanıcıların büyük bir çoğunluğu kendi verilerinin nerede saklanacağı konusunda karar vermek istiyor. Örneğin % 64'lük bir dilim kişisel belgelerinin (fotoğraflar, video, sözleşmeler vs.) online arşivlenmesine karşı. Kişisel mahremiyet duygusuyla kullanıcıların % 73'ü bir ya da birden fazla takma ad ile internette dolaşıyor.

İnternet kullanıcıları, internet gezintilerinde kendilerinden ve alışkanlıklarından gerekli bulduklarından fazlasının açığa vurulmasına hazır değil. Bu nedenle anket katılımcılarının % 71'i kişiselleştirilmiş hizmetlere ve bilgilere karşı çıkıyor. Kişisel bilgilerini hiç kimseye bildirmek istemeyenlerin oranı % 29.

In & out: Web 3.0'da kota

Sörfçülerde popülerlik söz konusu olduğunda sayısız hizmet çoktan en tepe noktasına gelmiş durumda. Hatta başka uygulamalar kullanıcıların artan anti-patisine

maruz kalmaktan korkmak durumunda. Doğal olarak gelecek yıllarda ortalamanın üzerinde gelişecek olan hizmetler de yok değil. Web 3.0 raporuna katılımcılar, hangi hizmetleri önümüzdeki beş yıl içinde tahminen daha sık ve hangilerini daha az kullanacaklarına dair bilgiler verdi. Burada bir hatırlatmada bulunalım: Katılımcıların % 24'ü interneti şimdiye kadar olduğundan olarak daha sık, % 5'i daha az kullanmak istiyor. Bu şu anlama geliyor: Önümüzdeki beş yıl içerisinde ilk dilime hitap edebilen hizmetler kazanabilecekken, diğer yüzdeye dahil olan hizmetler kaybeden tarafında yer alacak.

Web 3.0 alışverişi: Önce okuyun sonra satın alın

Online alışveriş, geleceğin web'inde daha da önemli olacak. Ağda alışveriş, daha şimdiden yükselen bir bilgi ihtiyacı tablosuna sahip.

Bağımsız görüşleri soruldu

Bir şeyi kimse görmeden satın almak istemiyor. Bu doğal olarak internette alışveriş yapanlar için de geçerli. Her ne kadar dükkana girip de ürünlere tek tek bakılmasa da Web 3.0 raporunun gösterdiği üzere başka bilgi olanakları da beraberinde geliyor.

İNTERNET TV

İnternetin 2012'deki yıldızları

Kullanıcılar internetin geleceğinden umutlu. İşte geleceğin yıldızları.

Popüler İnternet üzerinden TV yayını.

İNTERNET ÜZERİNDEN TV YAYINI

Daha çok: % 62
Daha az: % 9

VOİP (İNTERNET ÜZERİNDEN TELEFON)

Daha çok: % 56
Daha az: % 5

ONLINE ALIŞVERİŞ

Dha çok: % 51
Daha az: % 3

FİLM VE MÜZİK İNDİRME

Daha çok: % 38
Daha az: % 12

ONLİNE BANKACILIK

Daha çok: % 34
Daha az: % 1

DÜNYADAKİ OLAYLARA DAİR HABERLER

Daha çok: % 32
Daha az: % 3

Arama makineleri Ölçülü bir seviyede büyüme.

Ortalama performans: YEREL HABERLER VE BİLGİ HİZMETLERİ

Daha çok: % 28
Daha az: % 5

ARAMA MAKİNELERİ VE WEB KATALOGLARI

Daha çok: % 25
Daha az: % 2

TÜKETİCİ GÖRÜŞÜ PORTAL'LARI

Daha çok: % 27
Daha az: % 5

MESSSENGER

Daha çok: % 27
Daha az: % 11

Second Life Yapay dünyalar batıyor mu?

Web 3.0'da kaybedenler:

TOPLULUKLAR / SOSYAL AĞLARI

Daha çok: % 26
Daha az: % 19

BLOG'LAR / MİNİ BLOG'LAR

Daha çok: % 26
Daha az: % 20

FOTO VE VİDEO PLATFORMLARI

(Flickr, Youtube ve diğerleri)
Daha çok: % 23
Daha az: % 18

SOHBETLER / FORUMLAR

Daha çok: % 19
Daha az: % 18

EROTİK ARZLAR

Daha çok: % 14
Daha az: % 26

YAPAY DÜNYALAR

(Second Life ve diğerleri)
Daha çok: % 21
Daha az: % 33

ONLİNE OYUNLAR

(World of Warcraft ve diğerleri)
Daha çok: % 21
Daha az: % 33

Online alışveriş yapan anket katılımcılarının % 62'si, ürünleri satın almadan önce olabildiğince bilgi almak için yapılmış testlere göz atıyor. % 60'ı için o ürünü satın almış kullanıcıların görüşü de önemli. % 59'luk bir dilim ise testlerin ve kullanıcı görüşlerinin bir arada olduğu bir internet portal'ından yana. Kullanıcıların % 71'i aynı zamanda nasıl online ödeme yapacaklarına önem veriyor. % 63, teslimat koşullarının satıcı tarafından dikte edilmesini istemiyor. Ve % 33, satın alma sırasında online danışmanlıkta bulunulmasını istiyor.

Sonuç: İnternetin geleceği bugünkünden parlak

CXO'nun güncel Web 3.0 raporu neredeyse 100 sayfaya sahip. Raporun getirdiği ayrıntılı sonuçlardan en önemlilerini burada sıraladık.

Görünen o ki, sörf yapmak, alışveriş, telefon görüşmeleri web'in geleceğinde var. Katılımcıların PC'sine ve internetin olanaklarına en iyi biçimde hakim olduğu ve bunları sürekli optimize eden kullanıcılar olduğu raporun belki de en önemli sonucu.

AĞDA ALIŞVERİŞ: Katılımcılar online alışverişin bariz bir biçimde büyüyecek bir önemini öngörüyor ama bu sırada daha fazla kişisel danışma diliyor.

GELECEĞİ VAAT EDEN TEKNİK: İnternet TV

ANKET

İNTERNETTE NE SATIN ALINIYOR?

Güncel olarak internette alış veriş yapanların tercihlerinin tepesinde bilgisayar donanımı ve eğlence elektroniği bulunuyor. Peki, satın alma alışkanlıkları önümüzdeki beş yıl içinde nasıl değişecek? Yapılan araştırmanın sonucuna göre, online alış verişçiler aşağıdaki ürün guruplarını daha sık satın alacak:

- Bilgisayar donanımı ve aksesuarları: **% 88**
- Eğlence elektroniği, TV veya DVD cihazları: **% 70**
- Kitap: **% 65**
- Telekomünikasyon ürünleri: **% 62**
- Bilgisayar yazılımları: **% 62**
- Bilgisayar ve konsol oyunları: **% 59**
- DVD filmleri, videolar: **% 56**
- Elektrikli ev aletleri: **% 49**
- Müzik CD'leri: **% 47**
- Uçak ve diğer biletler: **% 45**
- Ücretli müzik veya film: **% 43**
- Sinema, tiyatro, konserler için biletler: **% 47**
- Uçak ve tren biletleri: **% 45**
- Tatil veya iş seyahatleri için otel rezervasyonu: **% 37**
- Tatil ve son dakika yolculukları: **% 36**
- Sağlık ürünleri, ilaçlar: **% 36**
- Bilgisayar donanımı ve aksesuarları: **% 35**
- Eğlence elektroniği: **% 30**

Editorial testler Müşterilerin satın alma kararlarında en önemli destek editörler.

ve VoIP (Voice over IP, internet telefonu) gibi uygulamalar, gelecekte bariz bir biçimde daha sık kullanılacak.

DOYUM NOKTASINA ULAŞILDI: Sosyal topluluklar, sohbet, forumlar ve blog'lar en tepe noktasına ulaşmış bulunuyor. Bunlar gelecekte bugün olduğundan daha büyük bir rol oynamayacak.

ANONİM KULLANICI: İnternet kullanıcıları kişisel verilerinin nerede saklanacağına karar vermeyi sürdürmek istiyor. Kullanıcılar parolaların, takma adların ve web'deki belgelerin (open ID) merkezi depolanmasına kesinlikle karşılar.

GERÇEKLIK DUYUSU: Örneğin Second Life gibi yapay dünyaların gelecekteki rolü bağlamında şüphe duyuluyor.

MULTIVISION: İnternetin gelecekte her yerde ve teknik kısıtlama olmaksızın, akla gelebilecek tüm aygıt tiplerinde kullanılmasına dair açık bir istek mevcut.

BEDAVA: Ücretli hizmetlere karşı tepki bariz. Online reklamcılık ise ücretsiz hizmetlerin finanse edilmesi bakımından anlayışla karşılanıyor. Söz konusu durum Web 3.0'da da değişmeyecek. ☐

garo@chip.com.tr

Sörf, alışveriş, telefon Web'in geleceği oldukça parlak. İlgili ve kullanım alanı sürekli artıyor.

Özgür USB

Bilgisayar teknolojisinin muazzam hızı, bizi sırada neyin beklediğini düşünmeye sevk ediyor. Çoğu zaman, düşler gerçeğe dönüşüyor. Peki, aynısı USB için de geçerli olacak mı?

BARIŞ ALKIM

Evensel seri yol (USB) ortaya çıktığında dünyamız kablo karmaşası, sürücü ve ikide bir bilgisayarı yeniden başlatma sorunlarıyla yüz yüze idi. USB bir anda yayıldı ve günümüzde neredeyse bu standardı desteklemeyen hiçbir çevrebirim aygıtı kalmadı. Hız artışı sağlayan birkaç güncellenmenin ardından, şimdi USB teknolojisinde çevrebirim aygıtı kavramını yeniden yazacak bir gelişme bekleniyor: USB yakında bilgisayarlarımızın arkasından sarkan kablo salatasına bir son verecek ve bilgisayarlarla diğer aygıtlar arasında fiziksel bir temas zorunluluğunu ortadan kaldıracak. Neredeyse on yaşına gelen USB standardı böylelikle büyük bir değişim yaşayacak ve bu senenin sonunda kablosuz USB (WUSB) standardının yürürlüğe girmesine şahit olacağız. Bu arabirim sayesinde dijital

fotoğraf makinesi, yazıcı, tarayıcı, çok işlevli aygıt gibi çevrebirimleri ve daha nice şeyi kablosuz olarak çalıştırabileceğiz.

Bu teknoloji USB 2.0'la aynı değerlere sahip olmakla birlikte, kablolardan yararlanmıyor. Elbette Wi-Fi, Bluetooth ve Wi-MAX gibi başka kablosuz çözümler de bulunduğu farkındayız.

Ancak Bluetooth'la benzer bir ilkeye dayanan WUSB, bu teknolojinin pabucunu dama atabilir. Yine de erken konuşmamak lâzım; tam ve net manzara, ancak birinci el

Herşey kablosuz
WUSB cihazlarıyla tamamen kablosuz iletişim mümkün.

Kapsamlı WUSB uyumlu cihazların sayısı giderek artıyor.

deneyimin sonucunda ortaya çıkacak. Bluetooth ile geleneksel USB arasındaki en büyük fark, sizin de bildiğiniz gibi, kablo! WUSB bu küçük farkı ortadan kaldırıyor. Elbette iki standardı birbirinden ayıran daha teknik konular da var ama bunlara sonra değineceğiz. Dilerseniz, şimdi bu yeni teknolojiyle tanışalım ve bize neler vaat ettiğini görelim.

Kablosuz USB nedir?

USB yerine WUSB kullanmak, sabit bir telefon yerine telsiz telefon kullanmaya benziyor. Bu hem zahmetsiz hem de yararlı; zira kablolu teknolojinin hızıyla kablosuz teknolojinin kullanım kolaylığını bir araya getiriyor. Bu, Güvenli iletişim sağlamak amacıyla aygıtların eşlendiği Bluetooth'a benziyor. Ama WUSB çok daha yüksek bir hızda çalışıyor. Wimedia Alliance'ın UWB platformunda çalışan WUSB, 3 metre uzaklıktan 480 Mbit, 10 metre uzaklıktan ise 100 Mbit hızında veri iletebiliyor ve frekans kapsamı 3,1 ila 10,6 GHz arasında.

Bu teknoloji nasıl işleyecek?

USB-IF birliğine göre, bir aygıtlı evsahibi bilgisayar arasında kablosuz bağlantı kurmanın iki yöntemi olacak. İlki, aygıtı yapılandırma için PC'ye kabloyla bağlama ve daha sonraki iletişimlerin kablosuz olarak sağlanması. İkinci yöntemde ise WUSB uyumlu aygıt bilgisayarla eşleştirme için sayısal bir kod yolluyor. Eğer aygıtın bir LCD

ekranı varsa, başarılı bir bağlantı kurulup kurulmadığı buradan izlenebiliyor. PDA gibi tuş takımı olmayan avuç içi aygıtlar için de aynısı şart. Bunlarda da kablosuz bağlantı için öncelikle aygıt aratma gerekiyor.

USB ile kablosuz bağlantı

Yakındaki aygıtlara kablosuz olarak bağlanmak bu gelişmeyle çok kolaylaşacak. Sürekli uçak seyahati yapanlar ve işadamları, dizüstülerini yakındaki tarayıcılara, yazıcılara ya da depolama aygıtlarına bir çırpıda bağlayabilecekler. Bu teknoloji, aygıtın sadece o anda bağlı olduğu bilgisayarla veri alışverişinde bulunması için güvenlik önlemleri de gerektirecek. Daha önce söylediğimiz gibi, bilgisayarlara, güvenlik açığını önleyecek bir parola görevi gören bir anahtar (numara) ile girilebilecek. WUSB'nin en çarpıcı özelliklerinden biri, civardaki diğer telsiz aygıtlarla herhangi bir girişime yol açmaması, zira WUSB diğer kablosuz aygıtların aksine, sürekli radyo sinüs dalgaları kullanmıyor.

WUSB diğer kablosuz teknolojilere karşı

Bluetooth, kısa mesafe kablosuz iletişimde artık yerleşmiş bir standart. Avuçiçi, taşınabilir, hatta sabit aygıtları birbirine bağlamada kullanılıyor. Bu aygıtlar birbirine aynı anda bir bağlantı olacak şekilde bağlanabiliyor ve bu da güvenlik düzeyini yükseltiyor.

IEEE 802.11 standardı üzerine kurulu olan Wi-Fi ise kısıtlı bir mesafe içinde bulunan bilgisayar ağlarında tercih edilen, jenerik bir kablosuz arabirim. Son zamanlarda, cep telefonları ve dizüstü bilgisayarlar da Wi-Fi teknolojisini sıkça kullanıyor.

Wi-Fi özellikle evlerde ve ofislerde tümüyle kablosuz ortamlar yaratmak için tercih ediliyor. Kablosuz yönlendiricilerin ADSL modemlere eklenmesiyle birlikte, ar-

tık aygıtları kutusundan çıkarır çıkarmaz kablosuz ağ erişimi sağlamak mümkün. Hatta evinizde müzik dinlemek, internet üzerinden evinizin güvenliğini denetlemek gibi birçok şeyi kablosuz olarak yapabiliyorsunuz.

Birden çok kablosuz iletişim standardı olunca, insan en iyisi hangisidir diye merak ediyor elbette. Bu teknolojilerin her birinin tüketici pazarında ve kurumsal dünyada kendi kullanım alanları var. En azından şimdilik kısa mesafeli bir bağlantı yöntemi olan WUSB, daha çok evlerde ya da aygıtların birbirine yakın olduğu ofislerde kabul görecektir.

Peki, Bluetooth ve Wi-Fi gibi kablosuz iletişim çözümleri varken niye WUSB'yi seçelim? Hız farkı bir yana, WUSB aygıtların pıl ömrünü uzatan ultra düşük güç tüketimli bir teknoloji. Wi-Fi'ye kıyasla yavaş kaldığı doğru, ancak Wi-Fi ek donanım ve yapılandırma gerektiriyor; oysa WUSB için bunların hiçbirisi şart değil. Kullanıcı, eşleştirdikten sonra aygıtları kullanım sırasında kolayca söküp takabilir. Bu yeni teknoloji tüketici pazarını kısa sürede eline geçirip, ev ağlarımızda boy göstermeye başlayacak potansiyele sahip. Bu da kablolardan büyük oranda kurtulmamız anlamına gelebilir. İlk önce bilgisayarlarla kablosuz bağlantı kurmak için WUSB dongle'ları ve hub'lar kullanılacak, ancak 2008'in ikinci çeyreğinden itibaren sertifikalı ve tümleşik WUSB destekli aygıtlar, örneğin dijital fotoğraf makineleri ve yazıcılar karşımıza çıkacak.

USB arabiriminin çıkışıyla seri ve paralel portlar hiçbirimizin inanmadığı bir hızla ortadan kayboldu. Kimbilir, elimizin altında daha kullanışlı bir teknoloji bulunduğu göre, bakarsınız kablolu USB de yarın müzeliğe olur.

balkim@chip.com.tr

Ağ yayıncılığı

Web editörleri

Birçok yol kendi web sayfanıza çıkıyor. İster web sayfanızı bir grafik editörle oluşturun isterseniz satır satır elle yazın. Gerekli çözümler bu yazıda.

GARO ANTİKACIOĞLU

HTML Editor Phase 5

"Phase 5" gayet kullanışlı bir web editörü. Çok düzenli yapılandırılmış olmasına rağmen hiçbir işlev eksik değil. Ticari yazılım ile karşılaştırıldığında program gayet yeterli: Kullanıcı kılavuzu başka uygulamalardan daha anlamlı. Dahili bir görüntü izleme modu, entegre edilmiş tarayıcı gibi özelliklere sahip.

KompoZer

Benzer şekilde ücretsiz HTML editörü KompoZer, Mozilla motorunu temel alıyor ve tam bir dizi eklentiyle genişletilebiliyor. Yazılımın içinde tasarımcıların işini kolaylaştırmak için metinler, görüntüler ve tabloları hızla kendini HTML sayfanızda bir araya getirebileceğiniz bir grafik arabirimi yer alıyor. HTML profesyonelleri için anasayfanın programlanmasına yönelik bir kod mevcut. Ama burada da her bir değişikliği

doğrudan web sitenizde izleyebilirsiniz.

PRATİK: KompoZer anasayfanızı online yerleştirmek bir FTP dosya yöneticisiyle geliyor. Yani FileZilla gibi ek bir FTP istemcisinin kurulumuna ihtiyaç duymuyor.

Eclipse IDE PHP Development Tools

İddialı PHP hizmetlerini bile kolaylıkla gerçekleştirebileceğiniz güçlü yazılım "Eclipse IDE - PHP Development Tools" bir adım ileri gitmiş. Öncelikle Java uygulamaları için tasarlanmış. Open-Source yapısı ve birçok eklentisi sayesinde desteklenen dillerin kapsamı bir hayli genişletilmiş. Bu özel Eclipse IDE'de programlama çevresi PHP temelli web hizmetlerinin gelişimi için e-ilevlerle genişletilmiş.

Web 2.0 özellikleri

Web 2.0 herkeslerin dilinde. Hemen hiçbir web sayfası bu gelişime adapte olmaya ça-

CHIP DVD'DE

► CHIP DVD'de: Web editörlerini CHIP-Code HOMEPAGE araçları altında bulabilirsiniz.

lışmıyor. En iyi ücretsiz araçlar sayesinde bir forum, blog ve Wiki sahibi nasıl olacağını burada gösteriyoruz.

WordPress

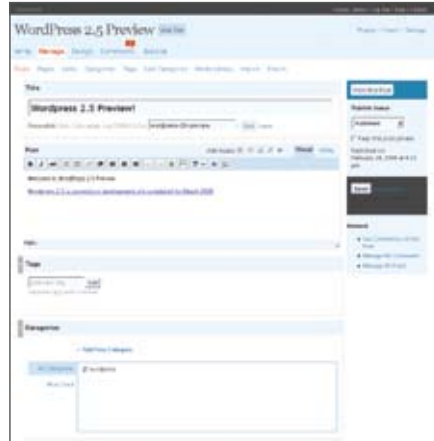
WordPress kolaylıkla aşına olacağınız, düzenli blog yayınlamanıza yarayan birinci sınıf ücretsiz bir yazılım. Wordpress aracılığıyla kendi internet blog'unuz yalnızca bir fare tıklaması ya da birkaç klavye girişi uzaklıkta. Açık kaynaklı yazılım PHP'yi temel alıyor ve önceden bir sunucu üzerinde yüklenmiş olmak zorunda.

phpBB

phpBB ile web sayfanıza forum ekleyebilirsiniz. Ücretsiz araç PHP'de yazılmış ve bu yüzden 4.4.3 sürümünden itibaren PHP'ye gerek duyuyor. Devamında bir SQL veritabanı bulunuyor. Desteklenen yazılımlar arasında MySQL, PostgreSQL, MS SQL

KompoZer Pratik HTML editörüyle işleriniz çok kolay.

WordPress Az sayıda tıklamayla kendi blogunuzu kısa sürede oluşturabilirsiniz.

phpBB İnternet sayfanıza opsiyonu bol forumlar ekleyebilirsiniz.

MediaWiki Bilgiyi dijital olarak depolayın ve paylaşma için.

Server ve Firebird bulunuyor.

Forum istenildiği gibi uyarlanabiliyor ve böylelikle mükemmel bir biçimde internet sayfasına bağlantılandırılıyor. Geliştiriciler özellikle performans ve telif hakkını göz önünde bulunduruyor. Bu yüzden phpBB görece daha büyük forumlar için de uygun. Üstelik yeni modifikasyonlar üzerinde de çalışıyor. Bunlarla forumunuza yeni işlevler entegre edebilir veya yeni bir görünüş ekleyebilirsiniz.

MediaWiki

Online Wiki'ler artık çok moda. Nihayet Wikipedia ve Co. yoluyla yapay sözlükler internette çok sık kullanılıyor. Wiki'lere yazanlar, bilgi katkılarıyla etkin içerik oluşturuyor. Böylelikle kullanıcı bilgisini kullanıma sunmak için uyarılıyor ve yalnızca edilgen bir tüketici olmakla kalınmıyor. Doğal olarak bir online sözlük kullanım olanakları bakımından çok fazla avantaj sağlıyor. Komple PHP'de yazılmış MediaWiki OpenSource ve online dokümantasyon sayesinde basitçe kurulabiliyor ve düzenlenebiliyor.

Kılavuzlar

Bir web sayfası oluşturmak bir büyü sanatı değildir. HTML, CSS, PHP ve Co. ile çalışmak için gerekli bilgiyi buradan bulabilirsiniz.

SelfHTML

Tüm anasayfa acemileri için SelfHTML çok ca tavsiye ediliyor. Yaklaşık 1.000 sayfayı kapsayan yapıta artık HTML, DHTML, XHTML, CSS, CGI, PHP, XML, Perl ve JavaScript'e dair referanslar da dâhil.

Web sitesi olarak yapılandırılan kaynak, HTML için öğrenim kursu olarak kullanılabiliyor. Disiplin kavramları anlaşılır bir biçimde açıklanıyor ve sıkça örneklerle veriliyor. Bir web sayfasının nasıl yapılan-

Joomla Görece daha küçük web sayfaları yönetiminde ideal.

dırıldığını adım adım herkes kendi kendine öğrenebiliyor. Grafik biçimlendirme için ipuçları bile tam.

SelfPHP

PHP betikleriyle (script) sayfanıza sürükleyici hareket vermek istiyorsanız, SelfPHP popüler ve hatırı sayılır bir başvuru kaynağı. Yazılımda PHP 4/5 komut referansları etraflıca açıklanıyor ve birçok basit örneklerle anlamlandırılıyor. Web sitesi olarak yapılandırılmış kaynak birincil olarak PHP öğrenim kursu olarak da kullanılıyor. Güncel sürümde 23 kategoride yaklaşık 600 komut bulunuyor.

Profesyonel web siteleri (eBook)

Profesyonellerden ipucu ve hileler: eBook ile hazırlanan profesyonel web sayfaları sayısız püf noktalarıyla çok kullanışlı.

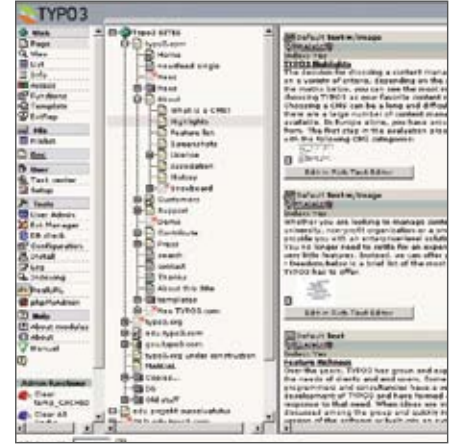
1.136 sayfalık PDF biçimindeki eBook'ta "profesyonel Web sayfanız" için gereken her bilgi bulunuyor. 50 Euro fiyatındaki el kitabı size kendi anasayfanızın planlanmasından gerçekleştirilmesine kadar eşlik ediyor. Bu eBook'ta her şeyi bulabiliyorsunuz: Kavram açıklamaları, yeni başlayanlar için temel bilgiler, Javaskript, HTML, CSS, XML ve sunucuların işletimine kadar web sayfaları.

İçerik yönetim sistemleri

Bir web sayfasını kotarmanın basit ve rahat bir yolu da Content Management System'dan geçiyor. Paket yazılım, içerik ve yeni başlayanlar için kullanıcılara hızla hitap edecek bir bütün sunuyor.

Joomla

Açık kaynak kodlu programla basitçe web sayfaları, online satış ve daha birçok internet hizmeti oluşturabilirsiniz. Proje birkaç yıl önce ana proje Mambo'dan ayrıldı ve

Typo3 Büyük web sayfaları için karmaşık içerik yönetim sistemi.

şimdi özgün olarak geliştiriliyor.

Joomla sayesinde web sayfaları basitçe yönetilebiliyor ve değiştirilebiliyor. Alet tarayıcıda yürütüldüğü için, önce bir sunucu üzerine yüklemelisiniz. Bu sırada önemli olan yazılımın MySQL, PHP ve Apache-Server olmaksızın hiçbir işlem çalıştırması.

BuddyW

Bu grafik HTML editörü web sayfası oluşturmayı tümüyle basitleştiriyor: 400 tasarım örneği, 1.000 metin yapıtaşı, bir içerik yönetim sistemleri ile program hem yeni başlayanlar hem de profesyoneller için ilginç.

BuddyW Add-On'lar üzerinden genişletilebiliyor. Genişletmelerin şimdiden edinebilir bir seçeneğini üretici anasayfasından bulabilirsiniz. Bunlar örneğin bir online dükkanın veya bir ziyaretçi kitabının oluşturulmasını olanaklı kılıyor. Ekranın sağ alt köşesindeki küçük bir program asistanı, programın tüm önemli işlevlerine erişebilirsiniz.

Typo3

Typo3 kapsamlı dinamik web sayfaları için PHP destekli bir açık kaynak çözümü. Typo3'ü yerleştirmek için biraz iş görmek ve zamandan yatırımda bulunmak gerekiyor. Böylece yerleştirmek için konfigürasyon dili TypoScript'e hakim olmak zorundasınız. Typo3'ü kullanabilmek için, ayrıca üzerinde PHP ve de MySQL'un kurulu olduğu Apache HTTP Server gibi PHP ehli bir sunucu sahibi olmak zorundasınız.

Typo3 Extensions aracılığıyla genişletilebiliyor. Böylece daha fazla külfete katlanmaksızın dükkan sistemleri, forum'lar, Newsletter ve daha da fazlasını yerleştirebiliyorsunuz.

garo@chip.com.tr

COMPUTEX 2008

Teknolojinin kalbi Tayvan'da attı

Haziran ayının ilk haftasında, Tayvan'ın başkenti Taipei'de gerçekleştirilen ve 1.500 civarında firmanın ürünlerini sergilediği Computex fuarı son derece hareketli geçti. İki farklı mekanda gerçekleştirilen fuar, katılımcı sayısı kadar kapladığı alan olarak da oldukça etkileyiciydi.

BURAK AKMENEK

Fuarda sergilenen ürünler ve stand'lar genelde hep küçülme teması üzerine kuruluydu. Küçük dizüstü bilgisayarlar, küçük anakartlar, küçük bilgisayarlar hatta küçük işlemciler. Fakat bunun yanında son derecede büyük kasalar, televizyonlar, monitörler ve hatta dizüstüler de vardı. Yani fuarda her şey ya çok küçük ve hafif ya da çok büyük ve ağırdı. Bazı markalar yeni ürün gruplarıyla ortaya çıkarken bazıları gerçekten de gözleri kamaştıran ürünlerle kendilerini yenilemeyi başarmıştı. Fuarda Intel ve AMD'nin yanı sıra, ASUS en büyük stand alanına sahipti. Şimdi gelin gözümüze ve objektifimize takılan haberleri sizlerle paylaşalım:

EHer şey küçülecek

ASUS fuarda EEE konseptindeki ürünler için tek başına bir stand'a sahipken diğer tüm ürünlerini başka bir stand'a koymuştu. Hatta tabiri caizse tıktırmıştı. Bu da ASUS'un yeni sezonda, bu ay ürün inceleme bölümümüzde ayın ürünü seçtiğimiz EEE PC'sine ne kadar önem verdiğinin bir kanıtı. Fakat tüm ürünleri bununla kalmıyor. ASUS, Nintendo Wii'nin kumandasına rakip bir EEE Stick geliştirmiş. Tıpkı Nintendo Wii'nin kumandası gibi çalışan ürün, bir bluetooth adaptörü ile en fazla 10 metreye kadar hareketlerinizi algılayarak ekra-

na yansıtıyor. Özellikle aksiyon ve FPS oyunlarında işe yarayabilecek bu üründe, bir kumanda yardımıyla karakterinizi yönlendirirken, diğeriyle dilediğiniz hareketi yapabiliyorsunuz.

ASUS'un standındaki bir başka önemli ürün grubu ise yine küçük ebatlardaki PC'lerdi. Oldukça şık tasarlanan ve dik olarak da konumlandırabildiğiniz bu ürün sayesinde hem evinizde film seyredebilir hem de yayınları kaydedebilirsiniz. ASUS önümüzdeki aylarda yalnızca bildiğimiz ürünleriyle değil, dijital fotoğraf çerçeveleriyle de piyasada olacak. Minik bir monitör olarak ta kullanabileceğiniz bu cihazlar, şu anda temel tasarımlara sahip. ASUS'un monitör ailesi USB üzerinde bağlanabilen ürünlere yönelmiş. Dizüstünde ise Lamborghini tasarımı veya deri kaplamalı modellerle tüketicilerin gözüne girmeye hazırlanıyor. Özellikle sunumlarda işe yarayacak, üzerinde kendi projektörü bulunan bir dizüstü oldukça ilginizi çekti. Son olarak VirtualReal adı verilen bir teknoloji sayesinde, monitörün üzerindeki kameranın el hareketlerinizi algılamasıyla bilgisayara komutlar verebildiğimiz bir sistemi gördük. Xona ise ses kartlarını HDMI destekli bir modelle devam ettiriyor. Görülen o ki ASUS, önümüzdeki aylarda piyasayı oldukça sarsacak.

Gelelim fuarın yıldızı Intel'e. Intel top-

lantılarını fuar alanına yakın olan Hyatt otelinde yapıyordu. Fuarın en bomba ürünlerinden olan Atom'un yanı sıra Intel MID (Mobile Internet Device) üzerinde oldukça durdu (Atom işlemciler hakkındaki detaylı yazımızı ► S. 42'de). Bunda hiç şüphesiz WIMAX'ın yaygınlaşmasının katkısı var. Bu sayede kullanıcılara ve pazara yeni olanaklar doğuyor. Katıldığımız toplantıda BenQ'nun Teknoloji Ürün Merkezi Genel Müdürü Peter Chen, Clarion'un Genel Müdürü Masatsugu Shinosazaki gibi büyük firmaların yöneticileriyle beraber yapılan gösteriyi izledik. Açıkçası yeni teknolojilerden etkilenmemek elde değildi. İnternete her yerden ulaşabilmenin yanında pek çok işimizi mobil haldeyken bile görebileceğimiz, üstelikte bu keyfi daha iyi grafikler, daha yüksek performans ve HD kalitesinde içerikle yaşayabileceğimiz iddiasında bulunan Intel, Wind River ile yaptığı anlaşma sonucu kullanıcılara Linux tabanlı işletim sistemlerinin de sunulacağını duyurdu.

Geçen ay test ettiğimiz Zalman'ın 3B monitörünün daha büyük sürümlerini görme fırsatı yakaladık. Bir gözlük yardımıyla 3b görüntü alabilmenizi sağlayan bu

Ülkemizde ürünlerini yakından tanıdığımız Aopen markası küçük ev PC'lerinin yanı sıra multimedya PC olarak da kullanılabilir modellere yönelmiş. XC serisinde bu türden ürünlerle kendini gösteren marka, modüler tasarımı sayesinde kullanıcıya ihtiyacına göre kendi PC'sinin parçalarını seçerek tek kasa altında kolayca birleştirmesine olanak tanıyor.

Geçen aylarda ürün inceleme bölümümüzde ve bu ayda GPS testimizde görebileceğimiz MIO markasının ülkemize gelecek yeni ürünlerini ve uzun süreçte ülkemizde göreceğimiz diğer ürün gruplarını fuarda kısaca inceledik. Firmanın Moov serisinden GPS'lerinin kamera özellikli olanlarının yanında kameralı PND'sini gördük. 8,2 megapiksel çözünürlük kameraya sahip bu ürünü daha detaylı incelemek için sabırsızlanıyoruz. Ayrıca firmanın Leap serisinden bir yüzü telefon öteki yüzü ise GPS olarak kullanılabilen cep telefonu ve dokunmatik ekranlı GPS PDA'i oldukça ilgimizi çekti. Bu ve benzeri ürünlerin gelecekte daha da yaygınlaşacağı ve adres sormanın tarihe karışacağı şüphesiz.

Oldukça zaman geçirdiğimiz Airlive

Çok sıcak Thermaltake'in sus soğutmalı kasaları o kadar serindi ki dışarı çok sıcak kaldı.

monitörlerle oyuncuların gözleri şenlenecek. Fuarda markanın 19, 22, 24 ve 32 inç modelleri vardı. Bunun yanında yine oyunculara yönelik FPSGun isimli, tamamen FPS oyunları için tasarlanmış "tetikli" bir fareyi de test etme olanağı yakaladık. Tek tuşla DPI değiştirebildiğiniz fare, iki adet programlanabilir tuşuyla öne çıkıyor. Bunun yanında firmanın ünlü fanlarına bakır ağırlıklı yeni modeller eklenirken, özellikle profesyoneller için geliştirilen Extreme Zmachine kodlu, su soğutma sistemli kasalar gözlerimizi kamaştırdı.

Eee ailesi Asus'un Eee PC'sinde Eee Stick ile oyun oynama fırsatı yakaladık.

standı ise firmanın yeni ürünlerini tanıma açısından büyük bir şans. Firmanın yeni modemlerinin yanında özellikle IP kameralar üzerine yoğunlaştığını gördük. Türkiye'de de görmeyi umduğumuz bu kameralar oldukça iddialı. Airlive bunun yanı sıra oldukça geniş ürün ailesiyle de ilgimizi çekti. Özellikle kablosuz multimedya sunucusu görülmeye değerdi. Evinizde, bilgisayarınızdaki filmleri televizyonunuzda kolayca seyretmenizi sağlayan bu sistem rahatlığı ve kablosuz özgürlüğü tercih edenler için biçilmiş kaftan.

Ülkemizde bulunmayan fakat dağıtıcı arayan Glofish markası ise standın'daki ürünlerle ilgimizi çekti. Bir telefon markası olan Glofish, navigasyon özellikli ürünle-

rinden, TV alıcılı telefonlara, kadar birçok farklı ürün tipine sahip. Tasarım açısından son derece çekici olan cep telefonu markası, ülkemizde bir dağıtıcı bulduğu takdirde ses getirebilir.

Sıcak sistem kalmayacak

Thermaltake'in standı ise her açıdan görülmeye değerdi. Özellikle markanın su soğutuculu kasaları hem işlev hem de görüntü açısından göz kamaştırıcıydı. Su soğutucu sistemin tamamını kasa içerisine alan tasarımları, performans ve oyun meraklılarının rüyalarını süsleyecek gibi görünüyor. Bahsetmiş olduğumuz Bigwater serisi kasalarda hem pompa hem de sıvı tankı kasa içerisine alınmış. 120 ve 240 mm'lik radyatörlerle desteklenen bu sistemler, ilginizi çekebilir. Bunun yanında artık kasaların yan duvarında çok daha büyük fanlar görmeye hazırlanın. Yeni gelen modeller neredeyse odanızı bile soğutabilecek kadar etkili ve hayli sessizler. Bunun yanı sıra Luxa marka Micro ATX ev sinema sistemleri, hem tasarım hem de performans açısından ilgi çekiciydi. Çoklu kart okuyucusu da olan bu sistemler, televizyonunuzun yanında oldukça şık duracak. Açıkçası biz kendimizi stand'dan zor ayırdık.

Kendi anakart ve ekran kartı ailesiyle fuarda yerini alan Gigabyte, büyükçe bir stand'la yer almıştı. Tek bir duvarda tüm anakart ve ekran kartı ailesini görmek etkileyiciydi. Firmanın bu ay ürün inceleme bölümümüzde de göreceğiniz Extreme serisi anakartları epey ses getireceğe benziyor. Ekran kartlarında ise ATI Radeon HD 3870 GPU'lu kartların yanı sıra 3450 ve 3650 GPU'lu kartlarını da ürün inceleme bölümümüzde görmek için sabırsızlanıyoruz. Bunun yanında firmanın dizüstü, MID (mobile Internet Device) ve UMPC ürünlerine de göz atma fırsatı bulduk.

ECS ise bizimle oldukça ilgilenen başka bir markaydı. Artık her ay dergimizde en az bir ürününü inceleme fırsatını bulduğumuz

InWin Standında bizi son derece çarpıcı tasarımlara sahip PC kasaları karşıladı.

muz firmanın en büyük sürprizi bir multimedia PC monitör birleşimi olan Fusion ürünüydü. Monitörün içerisine oturtulmuş bir PC ile tek üründe multimedia özelliklerini birleştiren firma, oturma odalarımızda kendisine yer bulabilecek, iddialı bir tasarıma sahip. 22 inçlik bu model, ileride oturma odalarımızda ne tip cihazların yer alacağını da habercisi.

Bunun yanı sıra GF9300 ve Diamondville adlı iki multimedia PC ürünüyle de ön plana çıkan firma, fuardaki diğer markalardan hiç de geri kalmayacak kalitede ve tasarıma sahip ürünler ortaya koymuş. Firmanın üst düzey kullanıcılara hitap eden Black serisi anakartları ise daha da iddialı olarak öne çıkacak gibi.

Hem USB hem de PCI arabirimi için yepyeni ürünleriyle pazarda yer alacak olan Avermedia, HDTV özellikli ürünlerini piyasaya sürecek. Bunun yanı sıra hem DVB-T hem de analog çözümleri sunmaya devam eden firma, yeni TV Box ürünleriyle salonlarımıza girecek.

Foxconn'un standında ise bayram vardı. ABD, İtalya ve Japonya'dan gelen overclock'çuların yaptığı şov görmeye değerdi. İki adet dünya rekorunun kırıldığı gösteride tabii ki sıvı nitrojen kullanıldı. Barebone enerji tasarrufu sistemlerinin ta-

nıtıldığı stand, Foxconn'un pazarda iddialı olduğunun bir göstergesiydi. AMD ise gerçekten şaşırtıcı teknolojilerle karşımıza çıktı. Özellikle dizüstü sistemler için geliştirilen ATI XGP teknolojisi oldukça ilginizi çekti. Günlük yaşamda dizüstü bilgisayarın taşınabilirliğine dair tüm avantajları yaşarken, evde, otelde veya bir LAN partide, PCI 2.0 arabiriminden bağlanabilen, fakat harici bir birim olan ve ayrıca soğutulan bir grafik destek birimi ile dizüstünüz bir anda bir grafik ve oyun canavarına dönüşüyor. İlk olarak ATI Mobility Radeon 3800 serisi ile piyasaya sürülecek olan bu teknoloji, artık masaüstünden dizüstüne doğru kayan pazarda alternatif bir ürün olarak kendine yer bulacak. Dizüstü demişken ATI'nın PowerXpress teknolojisi ise hem performans hem de pil ömrü için bir başka çözüm.

ATI Mobility Radeon HD 3400 serisi grafik işlemci ile dâhili ATI Radeon HD 3200 destekli AMD M780G arasında, sistemi yeni baştan başlatmaya gerek duymadan, otomatik veya manuel olarak geçiş yapılabilmesi sağlanmış. Bu sayede performans gerektiğinde ya da pil ömrüne ihtiyacınız olduğunda grafik işlemciler arasında geçiş yapabileceksiniz. Son olarak ATI Crossfire X teknoloji sayesinde artık dizüstü bilgisayarlarda da çift grafik işlemcili modeller görebileceğiz. ATI Mobility Radeon HD 3800 ile desteklenen dizüstü bilgisayarlar HD tecrübesini de sizlere sunacak.

Toplantının yapıldığı salonun hemen arka tarafında bulunan show room'da ise Gigabyte, Panasonic, Sharp gibi markaların ürünlerini ayaküstü inceleme fırsatı yakaladık. Intel'in yeni G45, G43, P45 ve P43 serilerinin yanı sıra G45 serisine önem verdiğini gördük. Intel'in grafik hızlandırabilen ilk yongaseti olan G45 üzerinde Display Port ile geliyor. Henüz bu arayüzü destekleyen monitörler yeterince yaygınlaşmadığı için kullanımı ise şu anda çok mümkün değil. Ayrıca arayüz henüz henüz 2560x1600 çözünürlüğün üstünü desteklemiyor.

Özetle baktığımızda fuarda bu yıl UMPC'ler, daha da küçülen ürünler ve bunun yanında su soğutmalı, uç ürünler vardı. Bunun yanında tüm anakart ve ekran kartı üreticileri ısrarla güç tasarrufu üzerinde duruyorlardı. Fuarın genel teması ise çevreye duyarlı üretim ve ürünler üzerine odaklanmıştı. Büyük firmaları oturma odalarımızda televizyonlarımızı ve yanımızda taşıdığımız çantalarımızı hedeflediği çok açık. Gelecek aylarda bizleri çok daha kolay taşınabilir ürünler ve birçok sürpriz bekliyor.

Avuçiçi WIMAX'in yaygınlaşmasıyla MID'ler de günlük yaşamımıza girecek.

INTEL'in sunumu Sunumlarda, dünyanın önde gelen markalarının yöneticileri de rol aldı.

akmenek@chip.com.tr

MSI Computex'te

Hazır Tayvan'a gitmişken Tayvan'ın teknoloji liderlerinden olan MSI'nin ofisine bir ziyarette bulunduk. Oldukça sıkı bir güvenlik çemberiyle korunan şirket, daha girişinden itibaren MSI'nin bir aileyi andıran sıcak çalışma ortamına bizleri de aldı.

Firmanın yıldan yıla hızla büyüdüğü ve oldukça genç bir çalışan profiline sahip olduğu bir gerçek. Ürünlerinde özellikle çevreye duyarlılık üzerinde ısrarla duruyor. Buna yalnızca üründe kullanılan malzemede veya enerji tasarrufu özelliğinden değil paketlemede bile dikkat ediyorlar.

Tüm dünyada 21 adet merkezi bulunan firma üç büyük kıtaya yayılmış durumda. Ayrıca Acer, IBM, Dell, Lenovo, HP, Fujitsu, Siemens, NEC, Gateway gibi OEM müşterileri var. Firmanın şu sıralar en çok önem verdiği konu ise kendi teknolojisi olan Dr MOS. Çevreye karşı duyarlı ve yüksek performanslı, yüksek soğutma performansına sahip ve sessiz fakat en iyi performansı sağlamak için hız aşırıya açık olan bu dahili Driver- MOSFET aslında MSI'nin tek taşla her konuda en iyiyi elde etmeye çalışmasının bir ürünü. Firmanın ikinci önem verdiği konu ise, klasik BIOS arayüzünü tarihe gömerek işletim sistemi üzerinden çalışmanıza olanak sağlayacak olan EFI (Extensible Firmware Interface) BIOS.

Hybris Freezer

Gelelim MSI'nin fuardaki bombalarına: MSI özellikle ekran kartlarındaki melez soğutma sistemi üzerinde oldukça duruyordu. Bakır borulardan oluşan pasif soğutma sisteminin geniş tasarımı bir heat sink ve büyük bir fanla desteklendiği bu sistem bir ilk olma özelliğini taşıyor. Dört adet 6 mm'lik fandan oluşan sistem en fazla 2.700 rpm'de çalışan bir fana sahip. Fakat sistem yalnızca fiziksel kurulumla kalmayarak yazılımla destekleniyor. Böylece ofis programlarıyla çalışırken sistem durdurularak sıfır gürültü elde edilirken oyunlarda fan yeniden çalışmaya başlıyor. Fakat buna karşın gürültü seviyesi 28 dBA'nın altında kalıyor. Tabii ki fan durduğundan dolayı enerji tasarrufu da sağlanıyor.

Savulun Wind geliyor!

MSI'nin ikinci bombası ise hiç şüphesiz

Wind serisi oldu. 8.9 ve 10 inçten oluşan, rengârenk ve süslü tasarımı bu dizüstü serisi, fuarda gösterilen ilk örneklerden birisi olarak, MSI'nin lider bir firma olmasından kaynaklanan farkı da ortaya koydu. DDR2 667 destekli, 533 FSB'ye sahip bu ürünler, 2,5 inçlik sabit disklerle sahip. Kart okuyucunsun yanı sıra web kamerası da olan cihazlar 80 GB'lık sabit disk alanı ile geniş bir depolama olanağı sunuyor. 87 tuşlu standart klavyesi bulunan ürünler, sıkışık bir tasarım yerine kullanıcıların alıştığı rahatlığı bulabilmesi üzerine odaklanmış. 1 kg daha hafif olan Wind serisi pil ile birlikte 1,2 kg ağırlığa sahip. Ürünler tabii ki Intel Atom işlemcisi ile çalışıyor ve işletim sistemleri ise Windows XP. MSI'nin oyuna girilmesiyle piyasa kızışacak gibi görünüyor.

P45 Platinum bombası

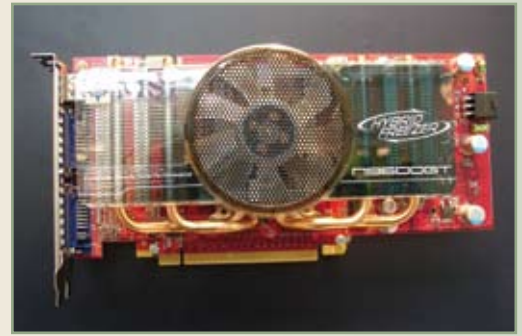
Son olarak MSI'nin fuarda oldukça göz önünde olan ve bizimde Test Merkezi'mizde inceleme olanağı bulduğumuz P45 Platinum anakarttan bahsedelim:

Öncelikle firma yeni anakart serisiyle beraber farklı bir kutu tasarımına gitmiş. Artık Quake 3'ten fırlamış gibi görünen fantastik bir karakter kullanarak daha sert, sıkı oyunculara yönelik bir görünüm kazanmış.

Anakartın üzerinde bulunan, MSI'nin yeni pasif soğutucu sistemi Circu-Pipe 2, kuzey köprüsünün üzerinde dört farklı yöne bakan ve bir yelpaze gibi açılan, aynı zamanda güney köprüsünü bakır borularla işlemci etrafındaki diğer soğutuculara ve anakartın arkasından dışarıya bağlayan bir yapıya sahip. Böylece kartın üzerindeki tüm ısı kaynakları, kuzey köprüsünün üstündeki ana yapının üstlendiği görevle etkili bir biçimde soğutuluyor. 1.600 FSB destekleyen kart, hız aşırıyla 2.008 FSB'ye kadar çıkartılabiliyor. DDR2 1.066 destekli (hız aşırıyla 1.200) dört adet bellek yuvasına sahip olan ürün ayrıca 2 adet PCI-E 16X yuvasıyla donanmış. Böylece perfor-

WIND PC MSI rengârenk modelleriyle piyasayı kavuracak.

HYBRID FREEZER Grafik işlemcinizi ısınma derdinden kurtaracak.

mans peşinde koşanların tüm beklentilerine cevap verecek bir sistem ortaya çıkmış. Bu sistem Realtek RTL8111BL Gigabit Ethernet ve 7.1 destekli ALC888 ses yongasıyla desteklenmiş. Arkada tarafında bulunan altı adet USB yuvasından dördü ayrı yerleştirilmiş. Ayrıca bir adet E-SATA yuvası da unutulmamış. Kartın üzerinde ise sekiz adet SATA girişinden altı tanesi dışarıya bakıyor. Tabii ki kart üzerinde reset ve power tuşları unutulmamış. Arka panelde Clear CMOS tuşu da bulunuyor. Ürün tamamı Japon malı katı kapasitörlerden oluşuyor. Son olarak iki adet PCI X1 ve iki adet PCI yuvasının bulunduğunu da belirtelim.

Anakartla beraber verilen Dual Core Center yazılımı sayesinde kartın BIOS'una girmeden, bir acemi bile kolayca tüm sistemi hız aşırıya denemesine sokabilir. Tamamen menülerden oluşan yazılım, bir yandan sisteme müdahale de bulunurken bir yandan da değişiklikleri izleyebilmenize yardımcı oluyor. Fan hızından sıcaklık göstergelerine ve voltaj değişikliklerine kadar tüm değişimleri ayrıntılı bir şekilde görebiliyorsunuz.

Ürünün yazılımının yanı sıra özellikle soğutma sisteminin, iyi bir kasayla desteklendiğinde etkili sonuçlar verdiğini belirtmeliyiz. MSI'nin bu anakart dışında P45D3 Platinum kodlu DDR3 2000 destekli bir ürünü daha var.

En hızlı virüs önleyiciler

Yeni virüsler saldırdığında mevcut tarayıcılar çoğu zaman ayak uyduramıyor. Güncellenmiş imzalar yoluyla sayısal haşereleri yakalamaları için saatler geçmesi gerekiyor. Ne var ki bu durumu değiştirecek olan **VİRÜSLERE KARŞI SÜPER BİR SİLAH** geliyor: CHIP, davranış temelli çözümleme yöntemini test etti.

BARIŞ EMRE ALKIM / VP

Zararsız e-posta gibi bilgisayarınıza sızıyor, sonra hileli web siteleri ve sahte uygulamalar aracılığıyla sisteminizi ele geçiriyorlar. Virüslerin, Truva atlarının ve diğer zararlı kodların sayısı gün geçmiyor ki artmasın. Geçen sene, güvenlik laboratuvarı AV'nin testine bakılırsa, 5,5 milyon yeni zararlı kod ortaya çıktı. Bu sayı 2006'dakinin beş katı, 2005'in toplam rakamı ise 2007'nin bir ayı bile etmiyor!

Virüs önleme yazılımı üreticileri bu dalgayla baş etmek için yeni bir silaha başvuruyor: Davranış temelli çözümleme (behavior based analysis). Yeni özel araçlar zararlı programları görünüşlerinden, imzalarından ya da durağan bir heuristikten (buluşsal öge) yola çıkarak değil, davranışlarına bakarak tanıyor. (Sağdaki kutuya bakınız.)

Anti virüs uzmanlarının bu yeni stratejiyi uygulamasının nedeni şu: Geçen seneki zararlı kod patlaması, virüs yazarlarının yeni sürümleri gitgide daha hızlı ve daha çok yayarak, tarayıcıları devre dışı bırakmayı planladığını gösterdi. Daha bir gü-

venlik firması çözüm bulamadan, sayısal zararlıların farklı sürümleri yayılıyor.

CHIP bu yeni silahın gerçekten işe yapıp yapmadığını test etti. İnsanoğlunun kolayca öğrenebildiği şeyleri bilgisayarın öğrenmesi için daha vakit gerekiyor. Bir örnek: Eğer bir program Windows'un güvenlik ayarlarını size danışmadan değiştirmeye kalkışır, zararlı bir yazılım olması kuvvetle muhtemeldir. Ama eğer sorarsa, bir ince ayar yazılımı olabilir. İkisi arasındaki farkı ayırt etmek bilgisayar için zor ve çözümleme araçlarından beklentimiz bu zor işin altından kalkmaları.

Leb demeden Norton AntiBot elinde imza olmadığı halde saldırıyı tespit edip sorumlu dosyayı engelliyor.

Eskiden: Virüs imzaları için bu kadar bekleniyordu

SONUÇ

Virüsleri davranışlarından yola çıkarak tanımak kolay değil. Çoğu üretici hâlâ bu teknolojiyle sorun yaşıyor. Tarayıcılar kimi zaman çok kimi zaman az tanıyorlar. Üreticilerin her şeyi göze alıp ürünleri geliştirmesi şart. Test galibi Norton AntiBot herkese ibret oluyor.

CHIP DVD'de

► CHIP DVD'de: Antivirüs araçlarını CHIP-Code **PROAKTİF ANTİVİRÜS** altında bulabilirsiniz.

Davranış tespiti: Virüs avcılarının yeni silahı

Testimiz için laboratuvarımızda sekiz virüs düşmanını seçtik. Mümkün oldukça, bunların davranış temelli yöntemler kullanmasına özen gösterdik.

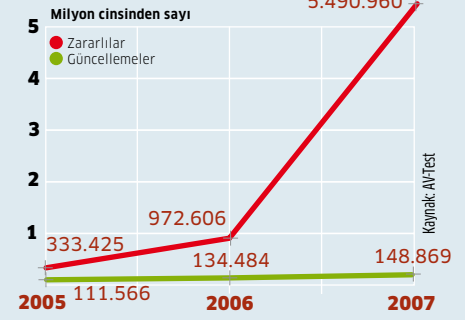
Üreticilerin birçoğu ise yeni silahı mevcut silahlarının arasına katmış ve geleneksel buluşsal ve imza tabanlı yöntemin yerine kullanmaya başlamış. İşte bu yüzden

sadece davranış temelli tespit testinde elde edilen sonuçları dikkate aldık. Bu da zor oldu zira paket çözümlerde (► S. 72)'deki işe güvenlik duvarı bile karıştı.

Aşağıda göreceğiniz imza bekleme süreleri, zararlıları daha imza bile olmadan hemen saptamanın ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Bu, özellikle de imza üretmesi çok uzun süren katılımcılar için geçerli. Örneğin Kaspersky gerçekten de im-

HAŞERE DALGASI

Zararlı yazılımların sayısı neredeyse katlanarak artıyor ve imza veritabanları buna yetişemiyor.

BİLGİ

BİLGİ

İmza: Günümüzde bile zararlıların büyük kısmı bu yöntemle tanınıyor. Avantajı şu: Tıpkı parmak izi gibi, bu test de kesin ve çabuk. Ancak veritabanında ne kadar çok imza varsa kontrol de o kadar uzun zaman alıyor. Üreticiler bu yüzden yeni saptama yöntemleri peşinde.

BULUŞSAL YÖNTEM (HEURİSTİK)

Virüs yazarları sürekli sil baştan kod yazmıyor; zararlılar çoğu zaman benzeşiyor. Bu benzerlikleri saptamak ise buluşsal yöntemin işi. Mesela, bir dosyada başka dosyalara bulaşma rutini varsa, o zaman kesinlikle bir virüs söz konusudur.

DAVRANIŞ ÇÖZÜMLEME

Bu yöntem, bilinmeyen zararlıları tespit için buluşsal yöntem gibi çalışıyor. Ancak durağan özellikleri aramak yerine, yazılımların davranışları inceleniyor. Şüpheli görülen yazılımlar anında engelleniyor. Ancak imza yönteminden farklı olarak, tespit için virüsün zaten hafızada ve etkin olması gerekiyor.

zaları çok hızlı güncellediğinden, davranış temelli saptamaya ihtiyaç duymuyor. Symantec gibi imzaları güncellemesi çok süren bazı firmalar ise davranış temelli çözümlmeden medet umuyor.

Bu lafın üzerine, davranış temelli saptamada birincinin Norton AntiBot olması bizi şaşırtmadı. Symantec'in geçen sene Sana Security'den satın aldığı teknoloji, parasını hak ediyor. Testte %100 saptama oranına

5 saat

6 saat

7 saat

8 saat

9 saat

PANDA

NORTON

Kaynak: AV-Test

sahip diğer katılımcı ise Mamutu'yu.

Eski ve yeni teknolojilerin bileşiminin ne kadar yararlı olabileceğini, Symantec'in diğer ürünü ortaya koyuyor: Norton Anti-Virus, Symantec'in kendi geliştirdiği teknolojiyi kullanıyor ve testteki tehlikelerin %80'inde alarm çalabili. Bu alarmların %35'inde yazılım güvenliği sağlayabildi ve saldıran virüslerin yalnızca %20'sini "tehlikeli" olarak sınıflandırıp otomatikman silebildi. Diğer katılımcılar işlerini bileklerinin hakkıyla yaptılar. Örneğin PrevX, zararlıların %80'ini tanıdı ve en az %65'ini göz açıp kapayana dek silebildi.

Ya da Safe'n'Sec'bakın: Araç, kendisinden tek bir zararlı bulması istendiği halde testtekilerin %75'ini tanımlayabildi. Diğer üreticilerin de bu rakama erişmesini umuyoruz!

Yanlış alarmlar: Çok sıkı ayarlar sistemi ve programları zorluyor

Anti virüs yazılımlarının tehlikeli buldukları her şeyi anında silmemeleri güzel bir

özellik. Zira davranış temelli yazılımın da bir zaafı var: Bu da yanlış alarm testimizde ortaya çıktı. İmza kullanan yazılımlarda hiç bu kadar büyük bir başarısızlık oranı görmemiştik.

Normalde binde birin bile tepki topladığı bu kategoride, davranış temelli saptama yazılımlarının birçoğu sınıfta kaldı. Örneğin, Emsi Software'in ürünü olan Mamutu, %100'lük tanıma oranıyla göz dolduruyor. Diğer yandan ise verdiği alarmların %70'i yanlış. Daha- sı, bu yanlış alarmların yarısını anında engelliyor. Tek bir yanlış alarm bile vermeyen yazılımlarsa sadece Norton'un AntiBot'u ve F-Secure'un AntiVirus 2008'i. Bu da, zararlıların %90'ını anında engelleyen AntiBot'un test birinciliğini kolayca ele geçirmesini sağlıyor.

Güvenli ama yavaş Windows

Symantec'in AntiBot teknolojisini en kısa zamanda tüm ürünlerine eklemesini umuyoruz. Ama ek korumanın da olumsuz yanları var elbette: Anti virüs yazılımının sürekli etkin olması gerekiyor, aksi takdirde bilgisayardaki yazılımların hareketleri sürekli gözlemlenemiyor.

Bu da sistem kaynaklarını tüketiyor. Çoğu vakada kullanıcı artık kesintisiz çalışamaz hale geliyor, programlara dış bilemeye başlıyor ve bazen de programı kapatıyor.

Bununla birlikte, testte sistem yükünü karşılaştırmalı olarak değerlendiremedik. Zira test katılımcılarının çok çeşitliydi ve eksiksiz güvenlik çözümlerini az yer kaplayan programlarla bir ar tutmak haksızlı olacaktı. Buna karşılık, RAM tüketiminin yanı sıra Windows açılışındaki gecikmeyi ölçtük. Test tablosunda sisteminizin ne kadar zorlandığını görebilirsiniz.

SIRALAMA

1. SIRA 2. SIRA 3. SIRA 4. SIRA 5. SIRA 6. SIRA

Ürün	Norton AntiBot	F-Secure AntiVirus 2008	PrevX 2.0	Safe'n'Sec Personal Pro	Kaspersky Anti-Virus 7.0	Mamutu
Fiyat (yaklaşık)	30 Euro	30 Euro	20 Euro	20 Euro	30 Euro	20 Euro
Web sitesi	www.symantec.com	www.f-secure.com	www.prevx.com	www.safensoft.com	www.kaspersky.com	www.emsisoft.com
Lisans sayısı	3	1	1	1	1	1
Güvenlik puanı	95	80	77	76	71	68
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Güvenlik						
Davranış temelli tanıma	% 100	% 50	% 80	% 75	% 20	% 100
İmza temelli tanıma	% 0	% 30	% 0	% 0	% 20	% 0
Diğer mesajlar (örneğin güvenlik duvarından)	% 0	% 0	% 0	% 0	% 30	% 0
Tespit edilen toplam zararlı	% 100	% 80	% 80	% 75	% 70	% 100
Tanınan ve engellenen toplam	% 90	% 60	% 65	% 70	% 65	% 85
Tanınan, engellenen ve silinen toplam	% 70	% 50	% 65	% 50	% 40	% 70
Yanlış alarm / Engelleme	% 0 / % 0	% 0 / % 0	% 30 / % 10	% 40 / % 0	% 10 / % 10	% 70 / % 40
Performans						
Açılış süresi (Vista ve anti virüs):	47 sn	70 sn	40 sn	45 sn	39 sn	34 sn
RAM gereksinimi PrivateBytes (kendine ayırdığı)	30 MB	160 MB	104 MB	42 MB	55 MB	17 MB
RAM gereksinimi Working Set (Görev yöneticisinde görünen)	46 MB	69 MB	17 MB	10 MB	9 MB	34 MB
Ergonomi						
Alarm iletilerinin anlaşılabilirliği	İyi	İyi	Tatmin edici	Tatmin edici	Tatmin edici	Tatmin edici
Yapılandırılabilirlik	Çok az seçenek	Birçok uzman seçenek	Birçok uzman seçenek	Birçok uzman seçenek	Birçok uzman seçenek	Birçok uzman seçenek
Ek işlevler	-	HTTP tarayıcı	-	-	HTTP tarayıcı	-

* Yeni Vista kurulumu: 30 sn

● Zirve sınıfı (100-90) ● Üst sınıf (89-75)
● Orta sınıf (74-45) ● Tavsiye edilmez (44-0)
Tüm değerler puanlandırılmıştır (maksimum 100)

KIYASLAMA: Yeni Vista kurulmuş Medion marka bir bilgisayardan oluşan test sistemimiz hiçbir ek yazılım içermiyordu ve açılması yaklaşık 30 saniye sürüyordu. Bu manzara, ilk güvenlik yazılımını kurduğumuz anda tepeden tırnağa değişiverdi.

Yazılımların en zahmetsizi olan Mamutu, Vista'nın açılışını sadece dört saniye geciktirdi. Diğer test katılımcıları ise Vista'nın açılışını 39 ila 49 saniye uzattılar. Tek istisna F-Secure AntiVirus oldu. Bu program, bilgisayarın açılışını akıl almaz bir şekilde, 70 saniye yavaşlattı.

F-Secure'un RAM kullanımında da sicili temiz değil. Kendine tam 160 MB bellek ayıran tarayıcı tam bir bellek canavarı!

Ergonomi: Kimi güvenlik tarayıcıları anladığınız dilden konuşmuyor

Performans sorunlarını bir yana bırakın; bir güvenlik aracı istediği kadar hafif ya da güçlü olsun, ancak kullanıcı tarafından sorunsuzca çalıştırılabilirse iyi olduğu anlaşılır. Çünkü öfkeden küplere binen kulla-

nıcılar güvenlik programlarını bir anda katabiliyor.

Ne yazık ki kullanım kolaylığı söz konusu olduğunda, kullanıcılar hâlâ kimi üreticilerden yana şikayetçi. Bu durum her şeyden önce uyarı iletileri için geçerli.

Davranış temelli çözümleme sonuçları bile çoğu zaman sıradan kullanıcının hiçbir işine yaramayacak bilgilerle dolup taşıyor. En kötüsü masaüstü güvenlik duvarlarından bildiğimiz durum: Kullanıcı anlamadığı gerçeklerle karşı karşıya kalıyor ve sonuca gelmektense ardı arkası gelmez sorulara "Evet, engelle" ve "Hayır, devam" yanıtlarını vermek zorunda kalıyor.

Bu da yetmezmiş gibi, ayrıntıları veren düğmeye basıp yardım almaya kalktığınız-

da baştan aşağı İngilizce bir sayfayla karşılaşıyorsunuz. İngilizceniz iyi olsa bile sizi karşılayan sayfada çok teknik bir dil kullanılmış oluyor. Hangi programın neden engellendiğini farklı dillerde söyleyen Mamutu bu konuda örnek olabilir.

Test katılımcılarının kullanıcı arabirimleri ve menüleri kullanıcı dostu tasarımların virüs önleme yazılımı üreticileri için yeni bir kavram olmadığını ortaya koyuyor, ta ki uzman kip etkinleştirilene kadar. Bu kipe geçince biraz ön bilgi sahibi olmanız gerekiyor. Neyse ki ön ayarlar gerçekten iyi seçilmiş. Artık tek dileğimiz, tüm katılımcıların güvenlik paketlerine AntiBot kadar iyi çözümler eklemeleri.

balkim@chip.com.tr

7. SIRA	8. SIRA
Norton AntiVirus 2008	Panda Antivirus + Firewall 2008
30 Euro	50 Euro
www.symantec.com	www.pandasecurity.com
1	3
68	58
	
% 10	% 45
% 20	% 0
% 50	% 0
% 80	% 45
% 35	% 15
% 20	% 0
% 0 / % 0	% 20 / % 0
42 sn	49 sn
60 MB	80 MB
8 MB	101 MB
İyi	İyi
Az sayıda uzman seçenek	Az sayıda uzman seçenek
Güvenlik duvarı ve tarayıcı güvenliği	Güvenlik duvarı ve tarayıcı güvenliği

● var Wert En iyi değer
 ■ yok Wert En kötü değer

KILAVUZ_DAVRANIŞ TEMELLİ TANIMA

KONTROL LİSTESİ

BİRLEŞTİRİN

Eğer halihazırda bir güvenlik paketiniz ya da virüs tarayıcınız varsa, sakın sisteminizden kaldırmayın. Güvenlik paketinizi test galibimiz gibi bir araçla birlikte kullanabilirsiniz.

TERFİ

Güvenlik yazılımları sistemleri zorluyor. Bu yazılımlar çok fazla RAM ve değerli işlem gücü gerektiriyor. Vista'ya yeni geçen kullanıcılar program satın alırken bunu hesaba katmalı ve gerekirse donanım terfisi yoluna gitmeli.

ÖNCEDEN SINAYIN

Kimi ürünler ayrıntılı bilgi sunarken bazıları doğrudan amatörler için değil. Bir aracın size uygun olup olmadığını bir demo yardımıyla öğrenebilirsiniz...

TEST GALİBİ

NORTON ANTİBOT

En yüksek tanıma oranı ve tek bir yanlış alarm bile yok. Norton AntiBot testte bunu başaran tek adaydı. Rakipleri ya çok yüksek etiketli ya da güvenilmez olan yazılım, hataya mahal vermiyor.

Norton AntiBot ayrı bir ürün, bu da demek oluyor ki sisteminizdeki Symantec Security ürünleriyle tümleşik çalışmıyor. Fakat asıl avantaj, farklı üreticilerin ürünleriyle bir arada çalıştırılabilmesi.

FİYAT: 30 Euro

NASIL TEST ETTİK?

AV-Test virüs test laboratuvarlarıyla birlikte yürüttüğümüz testte tüm tarayıcıları baştan aşağı sınadık. Bu sefer asıl bilmek istediğimiz zararlı yazılımların davranış temelli tanıma yöntemiyle ne derecede bulunabildiği. Performans ve ergonomi kategorilerinde ölçüm yapılmadı.

GÜVENLİK: Programların 20 adet etkin zararlıyı tanımları, engellemeleri ve silmeleri, bunu yaparken de 10 adet normal yazılıma dokunmamaları gerekiyordu. Tarayıcıların güvenlik bileşenlerini açıp kapamak çoğu zaman mümkün olmadığından, zararlıların hangi yöntemle tanındığı (imza

mı, yoksa davranış temelli mi?) da test defterine yazıldı. Davranış testinin sonuçları sıralamayı tek başına belirledi.

PERFORMANS: Programlar Windows'un açılışını ne kadar yavaşlatıyor? Virüs tarayıcılar ne kadar RAM kullanıyor? Şayet kullanıcı sırf performans için kapatıyorsa en iyi güvenlik yazılımı bile işe yaramaz.

ERGONOMİ: Kimi uyarı iletilerini uzmanlar dahi açıklayamadığından, iletilerin anlaşılabilirliğini de hesaba kattık. Tarama seçeneklerinin ve menülerinin ne kadar ayrıntılı ve anlaşılır olduğuna baktık.

CHIP CPU rehberi

Yeni bir masaüstü PC veya dizüstü bilgisayar mı satın almak istiyorsunuz? Sisteminizi mi terfi ettirmek istiyorsunuz? Piyasada satılan işlemcilerle ilgili performans bilgilerini **CHIP CPU** rehberimizde bulabilirsiniz.

UFUK YAMANKILIÇOĞLU / AV

Önce çift çekirdekli işlemciler, sonra dört ve şimdi de üç çekirdek: AMD'nin aylar öncesinden duyurduğu Phenom X3 işlemciler nihayet pazarda. Üretici üç çekirdekli işlemcilerini ucuz çift çekirdekli işlemcilerle üst seviye dört çekirdekli işlemciler arasındaki boşluğu dolduracak bir yenilik olarak lanse etse de, bunun ardında aslında ticari düşünceler yatıyor: Phenom X4 işlemcilerin üretiminde ortaya çıkan fire satılıyor. Bir çekirdeği bozuk dört çekirdekli işlemciler böylece üç çekirdekli bir işlemci olarak satılıyor.

Satış fiyatı da çok cazip değil, aynı fiyata daha performanslı dört çekirdekli işlemciler var. **AMD Phenom X3 8750** (CHIP performans puanı 68) 240 dolar fiyata sahipken, 79 puan alan **Intel Core 2 Quad Q6600** aynı fiyata sahip. AMD için iyi, ancak müşterileri için kötü bir durum bu.

AMD Athlon X2: Elektrik tasarrufçuları için iki yeni hesaplı işlemci

Yeni **Athlon X2** işlemcileri **4450e** (2,3 GHz, 80 dolar) ve **4050e** (2,1 GHz 75 dolar) çok daha ilginç. Bunların asıl avantajı düşük fiyatı ve güç tüketimi (maksimum güç tüketimi 45 watt). Yeni S3 ekran kartı Chrome 430 GT ile birlikte çok ucuz, enerji tasarruflu (tüm sistem 120 watt harcıyor) bir temel ve üst seviye sistemlere bir alternatif oluş-

turarak, Office, internet ve hatta HD videolar için yeterli bir performans sunabiliyor.

Arada bir üç boyutlu bir oyun oynayanlardansanız, tavsiyemiz ayın tavsiyelerinden olan 45 nanometre üretim teknolojisine sahip yeni **Intel Core 2 Duo E8300**. 2,83 GHz'lik yüksek saat hızı ve 6 MB'lık L2 önbelleği ile öncülü E8200'den biraz daha hızlı (77,5 puana karşı 74,2 puan), 185 dolar'lık fiyatı da gayet uygun. 65 watt maksimum güç tüketimine sahip işlemci enerji tasarrufunda da sınıfı geçiyor.

Günümüzde dizüstü işlemci pazarında pek bir hareketlilik yok. Yeni ürün pek çıkmasa da fiyatlar aşağı doğru seyretmeye devam ediyor.

En iyi fiyat/performans oranına sahip işlemciler de (Intel Core 2 Duo T8300 ve T8100 gibi) bu fiyat indiriminden faydalıyor. Donanım ve performans olarak aralarında pek bir fark yok, sadece saat hızları (2,4 ve 2,1 GHz) ve fiyatları farklı. **Core 2 Duo T8100**'ün fiyatı geriledi ve 240 dolar fiyatlı işlemci T8300'den yaklaşık 45 dolar daha ucuz. Böylece mobil işlemcilerde yeni satın alma tavsiyemiz olmayı başardı.

S3 Chrome 430 GT: Hep ATI veya nVidia olmak zorunda değilsiniz

ATI veya nVidia'nın dışında başka bir üretici ürününü en iyi grafik işlemcileri arasına koyabiliyorsa, bu küçük bir sansasyondur. S3, bu başarıyı Chrome 430 GT ile yakalamayı başarmış. 50 dolarlık bu ekran kartı DirectX 10.1 ve H.264 video codec desteğine sahip. Bu sayede HD video materyallerinin oynatılmasını sağlıyor. Ev sineması PC'lerinde ve ucuz dizüstülerde **Chrome 430 GT**'yi yakında daha çok görebiliriz. Kartın düşük gibi görünen puanı, performansı frenleyen sürücü problemlerinden kaynaklanıyor, ancak bunların yakında giderileceği söyleniyor.

Ayın satın alma tavsiyesi ise yeni orta sınıf ekran kartı **nVidia GeForce 9600 GSO**. Bu kart daha düşük yonga ve bellek frekansı dışında GeForce 8800 GS ile aynı. Performansları neredeyse aynı olsa da 9600 GSO'nun yaklaşık 45 dolar daha ucuz olması büyük bir avantaj ve bu da fiyat-performans endeksinde çok iyi bir değer almasını sağlıyor. 9600 GSO üç boyutlu oyunların üstesinden tamamen gelebiliyor ve hız aşırma potansiyeli de var.

Hatta bazı üreticiler 9600 GSO'yu hız aşırılmış olarak piyasaya sürüyorlar. Bu ay kapsamlı bir ekran kartı testimiz olduğu için GPU listemize yer veremiyoruz. Ekran kartlarının karşılaştırmalı testi için (► S. 92) bakabilirsiniz. □

uyaman@chip.com.tr

İpucu: Ayın satın alma tavsiyeleri

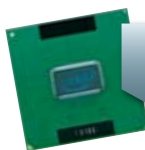
Masaüstü
CPU

INTEL CORE 2 DUO E8300

Ucuz, enerji tasarruflu, üst seviye bir işlemci, hız aşırma potansiyeli cabası.

Fiyat: 185 dolar

BİLGİ: www.intel.com.tr

Mobil
CPU

INTEL CORE 2 DUO T8100

İyi 3B performansı, düşük güç tüketimi ve fiyatı düşmeye devam ediyor

Fiyat: 240 dolar

BİLGİ: www.intel.com.tr

Grafik
yongası

NVIDIA GEFORCE 9600 GSO

İyi orta sınıf bir kart, oyunlarda sorunsuz ve çok ucuz, çekici bir kombinasyon

Fiyat: 145 dolar

BİLGİ: www.nvidia.com

Genel bakış Masaüstü işlemciler

Bu tablo en önemli 50 işlemciyi içeren tüm pazarı yansıtıyor. Sıralama, 45 dolar'lık ucuz ve ofis PC'lerinden, 1.300 dolar'lık oyun bilgisayarlarına ve profesyonel iş istasyonlarına kadar uzanıyor. Hangi işlemcinin sizin için uygun olduğu, kullanım amacına, performans ihtiyacına ve bütçenize bağlı. Office işlemleri

ve internet için 50'lik bir performans endekslisi yeterliyken, ev sineması PC'lerinde ideal olarak 50 ile 70 arasında bir endekse sahip işlemciler bulunuyor. Oyun ve video fanatikleri ise tablonun üçte birlik üst kısmını tercih etmelidir. Bu işlemciler pahalı olsa da oldukça hızlılar.

BİLGİ

Fiyat / Performans endeksi

İşlemciler performansları arttıkça çoğunlukla orantısız bir şekilde daha pahalı oluyor. Bu tablodaki yeşil çubuk ne kadar uzunsa, ilgili masaüstü işlemcinin fiyat/performans oranı da o kadar iyi demektir.

Cinebench 2003 maks CPU (Sanjve)															Performans puanı		FİYAT / PERFORMANS PUANI (100 ÜZERİNDEN)	
Sıra	İşlemci	Yakıt frekansı (GHz)	Çekirdek kodu	Yakıt frekansı (MHz)	Çekirdek sayısı	L2 önbellek (KB)	Front Side Bus (MHz)	Transistor sayısı (Milyon)	Mimarî (nm)	Max güç tüketimi (W)	PCMark05 CPU (Puan)	Doom 3 1024x768 (FPS)	Video Encode (Sanjve)	Video Decode (Sanjve)	Fiyat	Puan	Puan	
YENİ	1 Intel Core 2 Extreme QX9770	Yorkfield	1.500	775	4	3.200	12.288	FSB1600	45	820	130	10.307	128,5	243	14,6	1.150	100,0	25,3
	2 Intel Core 2 Extreme QX9650	Yorkfield	1.000	775	4	3.000	12.288	FSB1333	45	820	130	9.699	128,1	249	15,2	780	96,8	33,8
	3 Intel Core 2 Extreme QX6850	Kentsfield	1.000	775	4	3.000	8.192	FSB1333	65	582	130	9.697	123,5	275	15,6	770	93,1	30,5
YENİ	4 Intel Core 2 Quad Q9450	Yorkfield	400	775	4	2.666	12.288	FSB1333	45	820	95	8.579	123,1	277	16,1	300	89,4	69,2
	5 Intel Core 2 Quad Q6700	Kentsfield	250	775	4	2.666	8.192	FSB1066	65	582	95	8.450	120,0	303	17,9	190	84,3	91,6
YENİ	6 Intel Core 2 Quad Q9300	Yorkfield	300	775	4	2.500	6.144	FSB1333	45	820	95	8.066	120,0	301	17,3	225	84,2	77,1
	7 Intel Core 2 Duo E8500	Wolfdale	300	775	2	3.166	6.144	FSB1333	45	410	65	8.120	128,9	248	23,7	230	84,2	75,4
TAVSİYE	8 Intel Core 2 Duo E8400	Wolfdale	210	775	2	3.000	6.144	FSB1333	45	410	65	7.674	127,3	260	25,1	160	80,8	95,8
YENİ	9 Intel Core 2 Quad Q6600	Kentsfield	210	775	4	2.400	8.192	FSB1066	65	582	95	7.727	116,8	331	19,0	160	79,0	89,6
	10 Intel Core 2 Duo E6850	Conroe	195	775	2	3.000	4.096	FSB1333	65	291	75	7.689	124,3	273	27,3	150	77,9	91,6
TAVSİYE	11 Intel Core 2 Duo E8300	Wolfdale	195	775	2	2.833	6.144	FSB1333	45	410	65	7.285	125,0	274	26,5	150	77,5	90,2
YENİ	12 AMD Phenom X4 9850 BE	Agena	250	AM2+	4	2.500	2.048	HT4000	65	463	125	7.388	116,0	327	21,5	190	75,9	66,9
	13 Intel Core 2 Duo E8200	Wolfdale	185	775	2	2.666	6.144	FSB1333	45	410	65	6.849	124,1	290	28,2	140	74,2	84,8
YENİ	14 AMD Phenom X4 9750	Agena	235	AM2+	4	2.400	2.048	HT3600	65	463	125	7.096	115,2	339	22,4	180	73,7	64,6
	15 Intel Core 2 Duo E6750	Conroe	170	775	2	2.666	4.096	FSB1333	65	291	65	6.813	120,9	302	30,7	130	71,6	82,1
YENİ	16 AMD Phenom X4 9650	Agena	220	AM2+	4	2.300	2.048	HT3600	65	463	95	6.812	113,2	352	23,3	170	71,3	62,0
	17 Intel Core 2 Duo E6700	Conroe	340	775	2	2.666	4.096	FSB1066	65	291	65	6.670	120,1	310	30,8	260	70,5	39,2
YENİ	18 AMD Athlon 64 X2 6400+ BE	Windsor	170	AM2	2	3.200	2.048	HT2000	90	227	125	6.235	119,9	307	30,1	130	69,9	76,4
	19 AMD Phenom X4 9550	Agena	210	AM2+	4	2.200	2.048	HT3600	65	463	95	6.519	112,1	365	24,3	160	69,2	60,2
YENİ	20 Intel Core 2 Duo E7200	Wolfdale	155	775	2	2.533	3.072	FSB1066	45	410	65	6.175	119,5	322	30,1	120	68,8	78,9
	21 Intel Core 2 Duo E4700	Allendale	145	775	2	2.600	2.048	FSB800	65	167	65	6.463	117,7	330	31,0	110	68,4	84,6
YENİ	22 AMD Phenom X3 8750	Toliman	210	AM2+	3	2.400	1.536	HT3600	65	463	95	6.452	113,3	342	28,3	160	68,0	57,1
	23 AMD Athlon 64 X2 6000+	Windsor	155	AM2	2	3.000	2.048	HT2000	90	227	125	6.146	115,2	333	33,3	120	66,1	70,0
YENİ	24 AMD Phenom X3 8650	Toliman	175	AM2+	3	2.300	1.536	HT3600	65	463	95	6.179	111,4	356	30,0	135	65,6	60,8
	25 Intel Core 2 Duo E6550	Conroe	155	775	2	2.333	4.096	FSB1333	65	291	65	5.987	115,8	340	35,0	120	64,9	66,2
YENİ	26 Intel Core 2 Duo E4600	Allendale	120	775	2	2.400	2.048	FSB800	65	167	65	6.041	114,1	357	33,7	90	64,3	85,9
	27 AMD Athlon 64 X2 5600+	Windsor	120	AM2	2	2.800	2.048	HT2000	90	227	89	5.732	113,3	343	35,5	90	63,5	82,7
YENİ	28 AMD Phenom X3 8450	Toliman	155	AM2+	3	2.100	1.536	HT3600	65	463	95	5.639	108,3	385	32,3	120	61,5	56,3
	29 Intel Core 2 Duo E6420	Conroe	195	775	2	2.133	4.096	FSB1066	65	291	65	5.401	112,4	375	38,0	150	60,4	42,7
YENİ	30 Intel Core 2 Duo E4500	Allendale	120	775	2	2.200	2.048	FSB800	65	167	65	5.616	110,8	386	37,4	90	60,3	70,8
	31 AMD Athlon 64 X2 5000+	Brisbane	85	AM2	2	2.600	1.024	HT2000	65	221	65	5.480	105,2	374	37,9	65	59,2	92,8
TAVSİYE	32 Intel Pentium E2200	Conroe-L	80	775	2	2.000	1.024	FSB800	65	167	65	5.589	105,6	387	37,6	60	59,1	100,0
YENİ	33 AMD Athlon X2 4850e	Brisbane	100	AM2	2	2.500	1.024	HT2000	65	221	45	5.121	103,2	385	39,6	75	57,1	72,1
	34 AMD Athlon 64 X2 EE 4600+	Windsor	65	AM2	2	2.400	1.024	HT2000	90	154	65	4.932	100,9	404	41,0	50	55,2	97,8
YENİ	35 Intel Pentium E2180	Conroe-L	65	775	2	2.000	1.024	FSB800	65	167	65	5.105	100,3	428	41,6	50	54,5	94,1
	36 AMD Athlon X2 BE-2400	Brisbane	80	AM2	2	2.300	1.024	HT2000	65	221	45	4.607	98,5	445	44,6	60	51,8	67,3
YENİ	37 AMD Athlon X2 4450e	Brisbane	80	AM2	2	2.300	1.024	HT2000	65	221	45	4.513	98,1	441	44,8	60	51,6	66,6
	38 Intel Pentium E2160	Conroe-L	65	775	2	1.800	1.024	FSB800	65	167	65	4.646	98,8	458	45,6	50	51,4	78,9
YENİ	39 AMD Athlon X2 4050e	Brisbane	70	AM2	2	2.100	1.024	HT2000	65	221	45	4.316	94,8	459	47,3	55	49,5	64,1
	40 AMD Athlon X2 BE-2350	Brisbane	65	AM2	2	2.100	1.024	HT2000	65	221	45	4.300	92,9	457	47,4	50	49,2	69,2
TAVSİYE	41 AMD Athlon 64 LE-1640	Orleans	50	AM2	1	2.600	1.024	HT2000	65	81,1	45	3.819	106,3	547	71,1	40	45,8	69,8
YENİ	42 AMD Athlon X2 BE-2300	Brisbane	65	AM2	2	1.900	1.024	HT2000	65	221	45	3.889	87,6	496	52,3	50	45,4	54,4
	43 Intel Celeron E1200	Conroe-L	45	775	2	1.600	512	FSB800	65	167	65	4.063	83,6	540	53,2	35	43,9	70,3
YENİ	44 AMD Athlon 64 LE-1600	Orleans	40	AM2	1	2.200	1.024	HT2000	65	81,1	45	3.240	104,0	659	85,0	30	41,2	67,8
	45 AMD Sempron 64 LE-1300	Sparta	50	AM2	1	2.300	512	HT1600	65	81,1	45	3.411	96,6	660	81,2	40	40,4	47,9
YENİ	46 Intel Celeron S 440	Conroe-L	50	775	1	2.000	512	FSB800	65	167	35	3.646	84,2	648	80,0	40	38,8	42,4
	47 AMD Sempron 64 LE-1250	Sparta	45	AM2	1	2.200	512	HT1600	65	81,1	45	3.299	92,7	697	84,8	35	38,7	48,1
YENİ	48 Intel Celeron S 430	Conroe-L	40	775	1	1.800	512	FSB800	65	167	35	3.305	78,1	709	88,0	30	35,6	43,7
	49 Intel Celeron D 356	Cedar Mill	60	775	1	3.333	512	FSB533	65	125	84	3.915	62,6	747	91,0	45	33,5	24,3
YENİ	50 Intel Celeron S 420	Conroe-L	40	775	1	1.600	512	FSB800	65	167	35	2.928	73,0	790	99,0	30	32,4	33,0

SADECE
CHIP'TE

KARŞILAŞTIRMA: 2005 YILININ EN İYİ İŞLEMÇİLERİ VE TEORİK SIRALARI

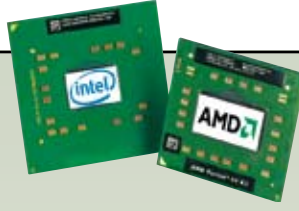
43 Intel Pentium 4 660	Prescott	50	775	1	3.600	2.048	FSB800	90	169	115	4.579	90,2	577	69,0
44 AMD Athlon 64 4000+	San Diego	40	939	1	2.400	1.024	HT2000	90	114	89	3.555	102,2	621	77,9

120

90*	44,1	27,7
40*	42,6	56,2

* Güncel eBay fiyatı

Genel bakış Mobil işlemciler

Bazı mobil işlemciler, terfi bileşeni olarak satın alınabilir de, bunları genelde bir dizüstü bilgisayarın içine paketlenmiş olarak görürüz. Bu yüzden bu tabloyu dizüstü satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Subnotebook'larda ve giriş seviyesi modellerde çoğunlukla alttaki iki bölümdeki işlemci

tiplerini bulacaksınız. 3B oyunlara ve resim düzenlemeye uygun olan tipik genel çözüm dizüstüler, tablonun ortasında yer alıyor. Taşınabilir oyun makineleri ve multimedya desktop replacement'ler ise üst kısımdaki güçlü işlemcilerle sahip, ancak bunlar çoğunlukla pil süresini dikkate almıyor.

BİLGİ

Fiyat / Performans endeksi

İşlemciler performansları arttıkça çoğunlukla orantısız bir şekilde daha pahalı oluyorlar. Bu tablodaki yeşil çubuk ne kadar uzunsa, ilgili mobil işlemcinin fiyat-performans oranı da o kadar iyi demektir.

Sistem Özellikleri													Performans Puanı		FİYAT / PERFORMANS PUANI (100 ÜZERİNDEN)				
Sıra	İşlemci	Yakıt Tutarı (S + KDV)	Sistem saat frekansı (MHz)	Çekirdek sayısı	L2 önbellek (KB)	Pil süresi (altı hırcel, dakika)	3DMark04 işlemci (Puanı)	3DMark04 grafik (Puanı)	3DMark05 işlemci (Puanı)	3DMark05 CPU (Puanı)	3DMark05 Onboard grafik (Puanı)	3DMark05 (default) GeForce Go 7400/Nvidia X1600	3DMark05 (default) GeForce Go 7400/Nvidia X1600	Fiyat	Performans puanı	Fiyat	Performans puanı		
1	Intel Core 2 Extreme X9000	Penryn	715	2	2.800	6.144	FSB800	44	154	6.993	504	855	10.812	1050	4.200	6.200	550	100,0	55,1
2	Intel Core 2 Extreme X7900	Merom	715	2	2.800	4.096	FSB800	44	154	7.054	466	837	10.213	1020	4.100	6.100	550	96,4	49,3
3	Intel Core 2 Duo T9500	Penryn	610	2	2.600	6.144	FSB800	35	205	6.867	472	835	9.551	930	3.900	5.900	470	94,4	54,2
4	Intel Core 2 Duo T9300	Penryn	310	2	2.500	6.144	FSB800	35	160	6.455	451	827	9.355	960	4.000	6.000	240	91,2	95,7
5	Intel Core 2 Extreme X7800	Merom	650	2	2.600	4.096	FSB800	44	154	6.487	424	768	9.238	910	3.800	5.800	500	88,0	41,3
6	Intel Core 2 Duo T7800	Merom	560	2	2.600	4.096	FSB800	35	160	6.455	423	767	9.223	910	3.800	5.800	430	87,7	47,5
7	Intel Core 2 Duo T8300	Penryn	250	2	2.400	3.072	FSB800	35	160	5.805	437	810	8.533	960	4.000	6.000	190	85,6	100,0
8	Intel Core 2 Duo T7700	Merom	310	2	2.400	4.096	FSB800	35	160	5.942	415	744	8.136	890	3.500	5.500	240	82,3	70,4
9	Intel Core 2 Duo T8100	Penryn	210	2	2.100	3.072	FSB800	35	160	5.433	402	753	8.261	960	4.000	6.000	160	80,4	98,4
10	Intel Core 2 Duo T7500	Merom	250	2	2.200	4.096	FSB800	35	160	5.420	377	670	7.464	870	3.200	5.200	190	74,8	66,7
11	Intel Core 2 Duo T7300	Merom	250	2	2.000	4.096	FSB800	35	160	5.325	354	622	6.992	850	3.000	5.000	190	70,8	56,6
12	Intel Core 2 Duo T7600	Merom	640	2	2.333	4.096	FSB667	34	166	5.382	373	676	5.203	550	2.300	4.100	490	68,2	19,6
13	Intel Core 2 Duo T7250	Merom	210	2	2.000	2.048	FSB800	35	160	5.070	328	603	6.366	830	2.800	4.800	160	66,5	55,7
14	AMD Turion X2 TL-66	Tyler	234	2	2.300	1.024	HT1600	35	160	4.458	334	603	6.998	1.050	3.000	5.000	180	66,3	49,0
15	Intel Core 2 Duo T7100	Merom	195	2	1.800	2.048	FSB800	35	160	4.673	315	558	6.420	830	2.800	4.800	150	63,4	51,5
16	Intel Core 2 Duo T7400	Merom	455	2	2.166	4.096	FSB667	34	166	5.231	332	605	4.833	540	2.200	4.000	350	62,8	21,4
17	Intel Core Duo T2700	Yonah	665	2	2.333	2.048	FSB667	31	186	4.896	327	601	4.889	480	2.300	4.100	510	61,6	13,9
18	Intel Core Duo T2600	Yonah	495	2	2.166	2.048	FSB667	31	186	4.818	319	590	4.803	470	2.200	4.000	380	60,5	17,7
19	AMD Turion X2 TL-64	Tyler	210	2	2.200	1.024	HT1600	35	160	3.928	302	543	6.125	631	2.400	4.200	160	59,0	38,9
20	Intel Core 2 Duo T7200	Merom	210	2	2.000	4.096	FSB667	34	166	4.755	309	566	4.621	530	2.100	3.900	160	58,6	38,1
21	Intel Core Duo T2500	Yonah	350	2	2.000	2.048	FSB667	31	186	4.461	295	544	4.617	450	2.100	3.900	270	56,4	20,1
22	AMD Turion X2 TL-58	Tyler	195	2	1.900	1.024	HT1600	31	186	3.838	280	524	5.666	1045	2.100	3.900	150	55,9	35,3
23	Intel Core 2 Duo T5750	Merom	260	2	2.000	2.048	FSB667	34	166	4.152	290	533	4.387	430	1.950	3.750	200	54,2	24,1
24	Intel Core 2 Duo T5600	Merom	250	2	1.833	2.048	FSB667	34	166	4.337	287	521	4.305	520	2.000	3.800	190	54,1	25,2
25	AMD Turion X2 TK-57	Tyler	170	2	1.900	512	HT1600	31	186	3.488	276	518	5.312	1045	2.100	3.900	130	53,4	35,5
26	Intel Core 2 Duo T5550	Merom	235	2	1.833	2.048	FSB667	34	166	4.284	281	510	4.189	430	1.950	3.750	180	53,0	25,1
27	Intel Core 2 Duo T5500	Merom	210	2	1.666	2.048	FSB667	34	166	4.274	274	501	4.125	510	1.900	3.700	160	52,2	26,9
28	Intel Core Duo T2400	Yonah	285	2	1.833	2.048	FSB667	31	186	4.085	271	498	4.359	430	2.000	3.800	220	52,1	19,5
29	Intel Core 2 Duo L7500 (LV)	Merom	490	2	1.600	4.096	FSB667	17	250	3.682	261	431	3.532	780	—	—	375	51,1	10,8
30	AMD Turion X2 TK-55	Tyler	155	2	1.800	512	HT1600	31	186	3.222	259	488	5.102	1045	2.100	3.900	120	50,3	32,1
31	Intel Core 2 Duo T5470	Merom	195	2	1.600	2.048	FSB800	34	166	3.910	258	486	4.156	430	1.950	3.750	150	50,0	25,2
32	Intel Core 2 Duo L7300 (LV)	Merom	455	2	1.400	4.096	FSB800	17	250	3.581	247	418	5.189	770	—	—	350	49,3	10,4
33	Intel Core 2 Duo T5450	Merom	130	2	1.666	2.048	FSB667	34	166	3.842	251	472	4.085	430	1.950	3.750	100	48,9	35,4
34	Intel Core 2 Duo T2450	Yonah	130	2	2.000	2.048	FSB667	31	186	4.440	289	509	2.705	460	1.950	3.750	100	48,3	34,1
35	Intel Core 2 Duo T5270	Merom	170	2	1.400	2.048	FSB800	35	160	3.802	247	467	3.988	430	1.950	3.750	130	48,1	25,9
36	Intel Core Duo T2300	Yonah	275	2	1.666	2.048	FSB667	31	186	3.743	248	452	4.167	410	1.900	3.700	210	48,1	16,1
37	AMD Turion X2 TK-53	Tyler	130	2	1.700	512	HT1600	31	186	3.085	242	462	4.886	1045	2.100	3.900	100	47,7	32,9
38	Intel Core Duo L2400 (LV)	Yonah	390	2	1.666	2.048	FSB667	15	288	3.708	246	450	4.085	410	—	—	300	47,6	10,9
39	Intel Core Duo L2300 (LV)	Yonah	340	2	1.500	2.048	FSB667	15	288	3.551	231	422	3.789	400	—	—	260	44,8	10,5
40	Intel Core 2 Duo U7700 (ULV)	Merom	455	2	1.333	4.096	FSB533	10	294	3.309	223	409	3.512	395	—	—	350	42,5	6,6
41	AMD mobile Sempron 3800+	Lancaster	105	1	2.200	512	HT1600	35	150	2.630	295	295	3.010	410	—	—	80	38,1	20,9
42	Intel Core 2 Duo SL7100	Merom	520	2	1.200	2.048	FSB667	17	250	3.049	216	373	2.486	704	—	—	400	37,0	3,8
43	Intel Core 2 Duo SL7500	Merom	585	2	1.600	2.048	FSB667	17	250	3.309	232	393	2.715	876	—	—	450	39,8	4,2
44	Intel Core 2 Duo U7600 (ULV)	Merom	365	2	1.200	4.096	FSB533	10	294	2.783	186	331	2.803	385	—	—	280	34,8	4,6
45	Intel Core Duo U2500 (ULV)	Yonah	315	2	1.066	2.048	FSB533	9	326	2.742	178	330	2.733	210	—	—	240	34,1	5,0
46	Intel Celeron M 450	Yonah	100	1	2.000	1.024	FSB533	28	205	2.670	237	237	2.828	420	—	—	75	33,8	15,6
47	Intel Celeron M 440	Yonah	40	1	1.866	1.024	FSB533	28	205	2.643	231	231	2.788	410	—	—	30	33,1	36,6
48	Intel Celeron M 430	Yonah	35	1	1.733	1.024	FSB533	28	205	2.611	229	229	2.751	400	—	—	25	32,8	42,8
49	Intel Core 2 Duo U7500 (ULV)	Merom	325	2	1.066	4.096	FSB533	10	294	2.559	172	307	2.687	380	—	—	250	32,5	4,2
50	Intel Celeron M 420	Yonah	35	1	1.600	1.024	FSB533	28	205	2.412	219	219	2.503	380	—	—	25	30,7	35,1

KARŞILAŞTIRMA: 2005 YILININ EN İYİ MOBİL İŞLEMÇİLERİ VE TEORİK SIRALARI

43	AMD Turion ML-37	Lancaster	130	1	2.000	1.024	HT1600	35	160	2.628	291	291	3.008	480	1.300	2.450	150 *	37,9	11,0
44	Intel Pentium M 750	Dothan	100	1	1.866	2.048	FSB533	27	211	2.787	263	263	3.323	220	1.240	2.340	100 *	37,4	15,8

¹ Çoğunlukla sadece bir dizüstü PC ile birlikte temin edilebilir ² Shared Memory grafikte çalışma süresi, hızlı grafik yongaları süreyi %40'a kadar azaltabiliyor

* Güncel eBay fiyatı

CHIP-Timeline: Sabit diskler

5 MB'tan 1 TB'a: Sabit diskler kadar hızlı gelişen ve kullanıcıya yararı dokunan bir başka teknoloji daha zor gösterilir. **CHIP SİZİ ZAMANDA YOLCULUĞA** çıkarıyor.

BARIŞ EMRE ALKİM /GT

Genellikle kullanıcılar sabit disklerin farkına, ancak bu aygıtlar çıktığı zaman varır. Doğru dürüst bir bilgisayara sahip olması gereken depolama alanı konusunda 1981 yılında Bill Gates şöyle bu-

yurmuştu: "640 KB herkese yeter."

Günümüzde 640 KB hiçbir şeye yetmiyordur elbette. Bir dijital fotoğraf makinesiyle çekilmiş 3 MB'lık fotoğraf bile bu rakamın neredeyse beş katına denk geliyor. Gün-

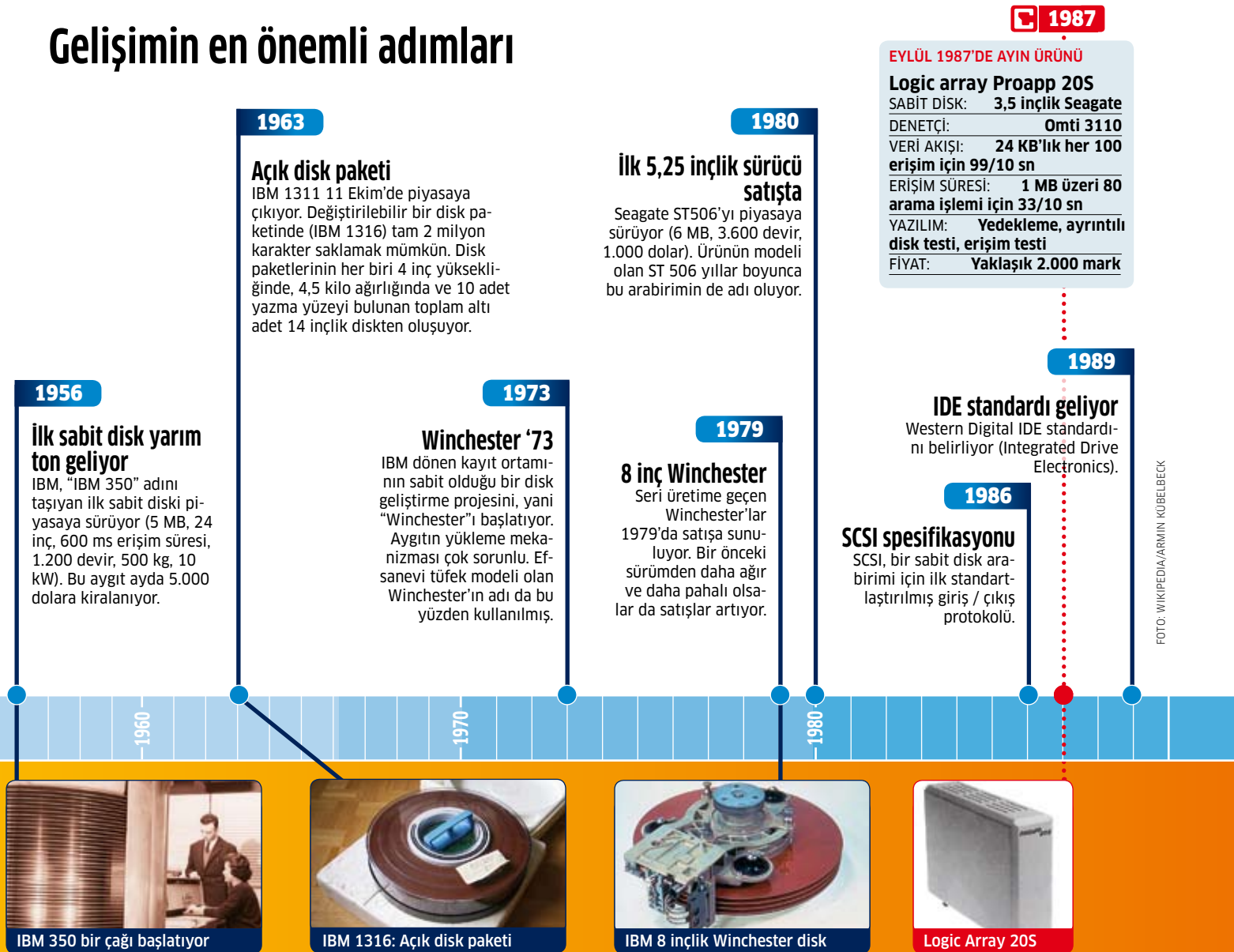
müz yazılımlarının depolama talebi muazzam ve dijital müzik, fotoğraflar ve videolar derken GB'lar birbiri ardına dolup taşıyor. Bilişim sektörü de buna göre sabit disklerin kapasitesini artırıyor.

Şu anda bu rakam 1 TB. Bunun için gereken depolama yoğunluğu, dikey kayıt teknolojisi sayesinde olanaklı ve uzun bir süre daha yeterli olacak. Örneğin, Hitachi 2009 yılında 2 TB'lık 3,5 inç boyutlu diskler üreteceğini açıkladı.

1987: Sabit diskler ancak parası olanın elinde

İlk sabit disk 1956'da satışa sunulduğunda IBM imzasını taşıyordu, yarım ton ağırlığındaydı ve tamı tamına 5 MB kapasiteliydi. Dahili hava kompresörü gerektiren bu depolama ortamı, bilgisayara ilgisi olan kimseler için bir hayalden ibaretti. Bu ta-

Gelişimin en önemli adımları

rihten 31 yıl sonra, sabit diskler hatırı sayılır oranda hafiflemişti ve ucuzlamıştı. 20 MB kapasiteli bir sabit diskin fiyatı 2.000 mark civarıydı.

1987'de CHIP, Logic Array firmasının ürettiği bir harici SCSI diski test etti. Disk yanında bir taşıma çantasıyla geliyordu zira ağırlığı 5 kg idi. Günümüz standartlarına göre kısıtlı olan kapasitesini bir kenara bırakırsanız, kağıdı gibi de yavaştı. Her biri 24 KB'lık 100 erişim için gereken süre 9,9 saniyeydi. Bu da kabaca bir hesaplama 0,5 MB/sn'ye, bir başka deyişle günümüz disklerinin hızının yüzde birine tekabül ediyordu.

Derken gerisi çorap söküğü gibi geliverdi. 1988'de Peter Grünberg ve Albert Fert çok daha yüksek veri yoğunluğunun önünü açan büyük manyetik direnç (GMR) yöntemini keşfettiler. 1998'de CHIP bu teknolojiden faydalanan ilk sabit disklerden birini teste soktu.

IBM'in diski 16 GB kapasitesiyle etkilese de, ancak 6. sırada yer alabiliyordu. Bunu nedeni, bir hayli vasat olan erişim zamanıydı.

Geleneksel sabit disk teknolojilerinde bir sonraki dönüm noktası ise dikey kayıt. Sıfırlar ve birler halinde kodlanan veri, diske yatay değil de dikey olarak kaydediliyor. Böylece bitlerin "kayması" engellenebiliyor ve diske daha fazla veri sığdırmak mümkün oluyor.

Böylelikle kapasite tavana vurdu. 2007'de Hitachi ilk terabyte kapasiteli diski satışa çıkardı. Bununla beraber, en az dikey kayıt kadar önemli bir başka yenilik daha var: Flash belleklerin fiyatı gün geçtikçe aşağı iniyor ve hem melez disklerde hem de ilk flash sabit disklerde kullanılıyor. Gelecek ise katı hal disklerinin (SSD). Bununla beraber, terabyte'lık SSD'lere hâlâ yıllar var.

balkim@chip.com.tr

Depolama kapasitesindeki artış

Fizik dünyasındaki en son gelişmeler veri yoğunluğunun artışına ve sabit disklerin kapasitesinin de katlanarak büyümesine yol açıyor. Kapasite hemen her beş yılda bir on katına çıkıyor.

GELECEK

Katı Hal Sürücüler (SSD)

Geleceğin diskleri sessiz, hızlı, tasarruflu ve şaşılacak denli sağlam. Şu an en büyük SSD'ler azami 64 GB kapasite sunuyor. Bunun birincil nedeni ise maliyet. Flash bellek hala çok pahalı. Bununla beraber, uzmanlar SSF'lerin geleneksel sabit diskleri aynı fiyata aynı kapasiteyi sunacak şekilde yakalamasının hepi topu beş yıl alacağını söylüyor.

2001

2001 ŞUBAT TEST BİRİNCİSİ

Maxtor VL40 32049H2

AKTARIM HIZI:	24,4 MB/sn
GÜRÜLTÜ:	1,4 sone
KAPASİTE:	19.469 MB
ARABİRİM:	U-DMA/100
FİYAT:	290 Mark

2007

2007 ŞUBAT TEST BİRİNCİSİ

Samsung T133 HD401LJ

AKTARIM HIZI:	57,3 MB/sn
ERİŞİM SÜRESİ:	12 ms
GÜRÜLTÜ:	1,9 sone
KAPASİTE:	400 GB
ARABİRİM:	SATA
FİYAT:	115 Euro

1998

MİHENK TAŞI 06/1998

IBM DTTA-351680

ARABİRİM:	UDMA
KAPASİTE:	16.104 MB
ÇALIŞMA GÜRÜLTÜSÜ:	40 dB (A)
GÜÇ TÜKETİMİ:	6 Watt
ORTALAMA ERİŞİM SÜRESİ:	17,1 ms
FİYAT:	2.000 Mark

2005

İlk melez disk

HM08HHI modeliyle, Samsung hem manyetik - mekanik bileşenlere hem de hızlı tampon olarak kullanılan NAND flash belleğe sahip 2,5 inçlik bir melez disk üretiyor.

2006

Dikey kayıt

Seagate'in 160 GB kapasiteli, 2,5 inçlik diski olan Momentus 5400.3, dikey kayıt teknolojisiinden faydalananıdır.

1997

Büyük manyetik direnç

Bu teknolojinin etkilerini ilk olarak Peter Grünberg keşfediyor. IBM, DTTA-351680 ile 10 GB engelini aşıyor.

2004

NCQ sahneye çıkıyor

Yerel Komut Sıralama (NCQ) teknoloji ile ilk SATA sabit diski Seagate üretiyor.

2007

Terabyte'lık sabit disk

Deskstar 7K1000 modeliyle, Hitachi piyasaya ilk terabyte kapasiteli sabit diski sunuyor.

1990

2000

2010

Peter Grünberg

IBM DTTA-351680

Maxtor VL40

Samsung HM08HHI

Hitachi 7K1000

Solid State Drive

Yeni dizüstü PC platformu AMD atakta

Dizüstü PC'lerde Intel'in ezici üstünlüğü sona mı eriyor? AMD **YENİ DİZÜSTÜ PLATFORMU** Puma ile Intel'i yumuşak karnından yani 3B grafik performansından vuracak.

ŞAHİN EKŞİOĞLU

4 Monitör AMD'nin yeni sihirli kutusu XGP sayesinde 3B performansı artmakla kalmıyor ayrıca 4 monitörden görüntü alınabiliyor.

AMD son zamanlarda farklı alanlarda önemli ataklar yaptı. Sonbahar'a girerken bazı dengeler değişiklik gösterirse şaşırmanın. AMD, ATI'yı satın almasının meyvelerini nihayet toplayacak gibi. Zira çok yakında piyasada bolca göreceğimiz Puma platformuna ait dizüstü PC'ler, özellikle dizüstü bilgisayarında oyun oynamayı seven kullanıcılar için biçilmiş kaftan.

CPU önemli fakat...

Intel, Core 2 Duo mimarisiyle CPU tarafında yakaladığı başarının tadını çıkaradursun AMD konuya farklı bir yaklaşım getiriyor ve modern CPU'ların zaten belli bir performans çitasını aştığını ve aradaki küçük farkları tartışmak yerine tüm sisteme eğilerek performans dar boğazları üzerine yoğunlaşmak gerektiğini öne sürüyor. Bunda çok da haksız sayılmaz. Zira geçtiğimiz ay Roma'da yapılan Puma duyurusundaki Santa Rosa – Puma karşılaştırmalı perfor-

mans testlerini ve AMD'nin grafik performansı açısından Intel'i ne kadar geride bıraktığını görünce, ister istemez Core Duo ile Core 2 Duo arasındaki fark yerine X3100 ekran kartının performansı artıramaz mıydı diye şöyle bir düşündük. Puma platformunun kalbinde Turion X2 Ultra ve AMD 7 serisi yongaseti bulunuyor. Ayrıca konfigürasyona göre platform ATI Radeon HD 3200 ekran kartıyla kendini tamamlıyor.

Puma'nın 3B performansı

AMD'nin yaptırdığı bir araştırmaya göre dizüstü PC kullanıcıları en çok eğlenceye yönelik uygulamaları (film, müzik v.s.) kullanıyor. Bu bağlamda Puma'nın kalbindeki Radeon HD 3000 serisinde bulunan gelişmiş video oynatım özellikleri, özellikle dizüstü PC'lerde büyük önem taşıyor. Zira video çözümü çoğunlukla GPU üzerinde yapıldığı için CPU'ya daha az iş düşüyor bu da

film izlerken size daha uzun bir pil süresi sağlıyor. Kuşkusuz Puma platformunun hoş özelliği Hybrid CrossFireX özelliğini desteklemesi. Bunun anlamı, 780G mobil yonga seti içindeki grafik kartı (Radeon HD 3200) ve mobil Radeon HD 3000 serisi ekran kartının anda kullanılabilmesi. Tahmin edebileceğiniz gibi Radeon HD 3000 serisi kart, sadece 3B uygulamalarla çalışırken ve AC bağlantısı söz konusuken devreye girdiği için pil tüketimi ve performans açısından dengeli bir tablo ortaya çıkıyor. Peki tüm bu grafik özellikler performansa pratikte nasıl yansıyor dersiniz, Roma'daki Puma lansmanında Centrino Santa Rosa Refresh ile birebir yapılan 3B performans testlerinde Puma'nın 3 kata kadar daha iyi sonuçlara imza attığına şahit olduğumuzu söyleyebiliriz.

Harici ekran kartı kutusu: XGP

AMD'nin Puma platformuyla getirdiği 3B yenilikleri bunlarla sınırlı değil. XGP adı verilen ve özel bir kabloyla dizüstü PC'ye bağlanan harici ekran kartı kutusu sayesinde dizüstü PC'lerle masaüstü PC'ler arasında performans farkı iyice kapanacak. Intel Centrino'nun aksine kablosuz ağ kartı için AMD, üreticileri serbest bırakmış. Dolayısıyla Puma platformunda farklı kablosuz ağ kartı çözümlerini görmek sizi şaşırtmasın. AMD'nin Puma platformuyla ilgili olarak iddialı olduğu bir konu da kablosuz bağlantı performansı. Lansmanlarda ya da toplantılarda bu konuda bir test yapılmadıysa da firma üstüne basa basa Puma platformunun Centrino'dan çok daha başarılı bir kablosuz bağlantı özelliği olduğunu vurguluyor.

	ATI Mobility Radeon™ HD 3400	ATI Mobility Radeon™ HD 3600	ATI Mobility Radeon™ HD 3800
Segment	Mainstream	Performance	Enthusiast
Stream Processing Units	40	120	320
Number of Transistors	181 million	378 million	666 million
Manufacturing Process	55nm	55nm	55nm
PCI Express® 2.0	Yes	Yes	Yes
Microsoft DirectX® 10.1	Yes	Yes	Yes
Unified Shaders	Yes	Yes	Yes
UVD	Yes	Yes	Yes
DisplayPort™	Yes	Yes	External Transmitter
HDMI with audio	Yes	Yes	Yes
Dual-link DVI	Yes	Yes	Yes
HDCP (keys)	Integrated	Integrated	Integrated
Memory Bus Width	64-bit	128-bit	256-bit

Yeni Mobil GPU'lar AMD'nin yeni mobil platformu Puma, desteklediği güçlü GPU'larla oyun severleri mutlu etmeyi planlıyor.

esahin@chip.com.tr

Yolunuzu bulun

Tatil aylarına girerken
gezmeyi sevenler ve yola
çıkacaklar için en iyi

NAVİGASYON SİSTEMLERİNİ

test ettik

GÖKHAN BODUR

Sıcakların artmasıyla her Türk gibi daha sıcak olan Güney sahillerine inmeye karar verdiniz. Eğer İstanbul'daysanız Antalya Kaş'a yaklaşık 850 km yolunuz var demektir. Bir de araba ile gidiyorsanız şimdiden kolay gelsin. Yol boyunca karayolları haritası vazgeçilmez rehberiniz olacaktır. Yine de bu harita en kısa veya en hızlı yolu çizme işini size bırakıyor. Eğer bütçeniz elveriyorsa iyi bir navigasyon sistemi tatilinizi daha keyifli bir hale getirebilir.

GPS Sistemler

Global Positioning System, Türkçe'si ile Küresel Konumlandırma Sistemi 24 uydudan oluşan bir ağ sayesinde hayata geçiyor. Amerikan ordusu tarafında yılda 750 milyon dolar harcanarak hayatta tutulan bu sistemde çalışma prensibi aslına bakarsanız gayet basit. Yeryüzünde bulunan GPS alıcısı bu uydulardan gelen mikrodalgaların varış sürelerinin farkına bakıp hesaplamalar yapıyor. Bu hesaplamalar sonucunda da alıcının bulunduğu konum, gittiği yön veya hızı gibi veriler ortaya çıkıyor.

Çalışma koşulları

Aynı telefonun çekmemesi gibi navigasyon cihazınızın çekmemesi de olası. Bunun en büyük sebebi uydulardan gönderilen sinyallerin kolaylıkla durdurabilmesi. Yüksek binalar, yoğun bitki örtüsü gibi etkenler sinyallerin engellenmesine ya da yansıyarak sistemin hata yapmasına bile yol açabiliyor. Araba camınızdaki yaz aylarında aşırı ısınmayı azaltmak için konan film bile sinyal için bir barikat. Bu noktada iki alternatifiniz var. Ya cihazı/anteni açık bir alana çıkartacaksınız ya da önceden iyi bir GPS yongasına sahip cihaz alacaksınız.

Aynı bilgisayarlarda olduğu gibi GPS sis-

temler için de sinyali alıp hesaplamaları yapan yongalar mevcut. Hali hazırda bu yongalardan en popülerleri daha düşük kuvvetteki sinyalleri algılayabilmesi bakımından SırfStar III diyebiliriz. Yine de GPS sisteminin çalışabilmesi için genel kanının aksine dört adet uyduyu cihazınızın algılaması gerekiyor. Zira üç boyutlu koordinatlara ek olarak zaman da değişkenler arasında yer alıyor. Elbette yonganın çıkardığı sonuçları anlamlı bir hale getirmek için iyi bir navigasyon yazılımına ve haritaya da ihtiyacınız var.

Kullanım alanları

Navigasyon sistemi sadece tatillerde kullanacağınız bir cihaz değil elbette. İyi bir hari-

tayle sadece açık adresi girerek gideceğiniz yere kadar sistemin size rehberlik etmesini sağlayabilirsiniz. Daha da önemlisi ise acil durumlar için navigasyon cihazınızı kullanabilmeniz. Size en yakın eczane, itfaiye gibi noktalar navigasyon sistemi ile gelen haritalarda mevcut. PIO; (Points of Interest) olarak geçen bu harita koordinatlarında alışveriş merkezleri, ATM'ler, oteller gibi hizmet alanları da bulunuyor. Bunlara ek olarak bazı navigasyon cihazları sizleri hız limitleri veya trafik kameraları konusunda da uyarıyor. Tabii bunun için trafik kameralarının yerlerinin ya önceden haritada ya da sonradan sizin tarafınızdan belirtilmiş olması gerekli.

Rota çizme konusunda da navigasyon

TEST SONUCU

Testimize popüler navigasyon sistemlerinden yedi tanesini dahil ettik. Bu sistemlerin beşinde yukarıda bahsettiğimiz SırfStar III yongası kullanılıyor. (Garmin'e attığımız e-postaların yanıtında yonga ve pil kapasitesi gibi teknik bilgilerin yayınlanması istenmediğinden veriler tabloya dahil edilemedi) Sinyal çekme konusunda aynı yongaların benzer performanslar sunduğunu gördük. Rota hesaplaması konusunda ise özellikle harita ve yazılımın büyük farklar oluşturduğu bir gerçek. Harita konusunda yaptığımız rastgele denemelerde Başarsoft tarafından hazırlanan haritanın daha detaylı olduğu ortaya çıktı. Elbette farklı firmalar tarafından hazırlanan haritaların farklı bölgelerde daha iyi sonuçlar vermesinin son olarak Bluetooth'lu sistemlerin özellikle araç içi handsfree kullanım için oldukça kullanışlı olduğunu ispatladığını belirtelim.

sistemleri sizlere birçok alternatif sunuyor. Ara sokakları kullanarak en kısa yolu veya otopanları kullanarak en uzun yolu çizdirebildiğiniz gibi paralı yolları, feribotları kullanıp kullanmamasını da belirtebilirsiniz. Eğer yurt dışındaysanız navigasyon sisteminizi sizi trafikten de kurtarabilir. Radyo kanalları tarafından yapılan TMS (Traffic Messaging System) yayını algılayan sistemler trafik yoğunluğuna göre size daha iyi bir rota çizebiliyor.

Geotagging/Geocaching

Sadece bir sokağın ya da ilçenin konumu değil, bazen çekilen bir videonun ya da olan bir olayın konumu da kullanıcılar için önem taşıyabiliyor. Geotagging denilen işlem ise video, resim, ve hatta RSS beslemeleri gibi medyalara konum bilgisi eklemekten ibaret. Hali hazırda Picasso ve Google Earth'ü kullanarak bu işlemi gerçekleştirebilirsiniz. Dahası resimlerde kullanıldığında geotagging gideceğiniz yeri sadece gideceğiniz yerin resmini tıklayarak navigasyon cihazınızın rotayı çizmesini sağlayabiliyor.

Eğer GPS sistemi ile bir hazine avı oynamak istiyorsanız bu da mümkün. Geocaching adı verilen bu oyunda daha önceden belli ödüller, yerleştirilen noktalar, internetten yayınlanıyor. Bu noktalara ulaşanlar ise genelde aynı değerinde bir cisim bırakarak ve anı defterine ufak bir not olarak ödülünü alıyor. Daha detaylı bilgi için <http://www.geocaching.com> adresine başvurabilirsiniz.

Esktra özellikler

Yine cep telefonlarında olduğu gibi navigasyon sistemleri de artık sadece navigasyon için kullanılmıyor. Müzik çalma, video →

oynatma gibi özelliklere de artık sıkça rastlıyoruz. Bunun dışında özellikle Bluetooth sistemler cep telefonunuzla eşleşerek cihazı bir araç kiti olarak kullanmanıza izin veriyor.

Teste katılanlar

GPSTURK 8608: Fiyat / performans birincimiz olan GPSTurk'ün 3503'ün büyük kardeşi GPSTurk 8606, farklı olarak 4,3 inçlik ekrana sahip. Ekranın büyük olması elbette kullanımı da kolaylaştırıyor. Kısacası 8608'i kalem olmadan parmağınızla da rahatça kullanabiliyorsunuz. Büyük ekran boyut ve ağırlığın da büyümesi anlamına gelirken firma cihazın pil ömrünü de bu modelde artırmış. 3503'de beğenimizi kazanan navigasyon sistemi, menu hızı, kutu içeriği gibi özellikler ise aynı. Eğer büyük ekranlı bir se-

çim düşünüyorsanız GPSTurk 8608'i mutlaka göz önünde bulundurun.

PİRANHA VOYAGER: SırfStarIII yongasını kullanan bir başka navigasyon cihazı da Piranha voyager. Navturk haritasını kullanan cihaz Türkiye haritasını ve önemli noktalarını içeriyor. Bluetooth özelliği ile araç kiti olarak da kullanabileceğiniz Voyager'da ayrıca resim, müzik ve video da oynatabiliyorsunuz. Bunun için SD hafıza kartına önceden bir kart okuyucu kullanarak verileri aktarmanız gerekiyor. Araç kullanmıyorken kitap okumak isterseniz de e-book desteği sunulmuş. Dokunmatik ekranın kirlenmemesi için stylusun dahil edilmesi güzel. Türkçe menü desteğinin olmaması ve yetersiz kullanım kılavuzu ise ürünün en çok gözümüze çarpan eksileri oldu. Vakumlu araç kiti ile voyager'ı aracınızın ca-

Yolda GPS Navigasyon sistemleri yoldaki en büyük yardımcınız olabilir.

mına kolayca monte edebilirsiniz.

GARMIN NÜVO 255W: Menülerden ekrandaki klavyeye başarılı bir şekilde Türkçeleştirilen Garmin Nüvo 255W, kullanım kolaylığı açısından da testimizdeki en başarılı ürün. Araç kitiyle beraber gelen ürünü hafifliği ve deri taşıma çantasıyla yaya olarak da rahatlıkla kullanabilirsiniz. Navcity Türkiye haritasına ek olarak cihazda Avrupa'nın birçok ülkesinin bulunduğu harita da geliyor. Resim gösterme özelliğine sahip üründen koordinat bilgi olan resimleri cihaza yükleyerek resmin çekildiği alana rota çizdirebiliyorsunuz. Bunun dışında birim dönüştürücü, dünya saati, hesap makinesi gibi ufak araçlar da işinizi kolaylaştırıyor. Bu araçlar arasında en faydalısı ise Garmin Secure. Bu yazılım ile cihazınızı belli konum veya pin ile şifreleyerek başkası tarafından açılmasını engelleyebilirsiniz.

BULBUL: Eğer cebinizde bile kolaylıkla taşıyabileceğiniz bir navigasyon sistemi arıyorsanız BulBul size göre. Stylusla beraber gelen ürünü isterseniz aracınıza da monte edebilirsiniz. Türkiye haritası ile gelen Bulbul, SırfStar III yongasıyla sinyal çekimi gücünde de başarılı. Buna karşın rota hesaplaması konusunda özellikle şehirlerarası mesafelerde ayarlamalar yapmak zorunda kalabiliyorsunuz. 64 MB'lık dahili hafıza elbette cihazın resim, müzik ve video oynatma özellikleri için yeterli değil. Bu yüzden firma kutu içeriğine 2 GB'lık bir de SD kartı dahil etmeyi unutmamış.

GARMIN NÜVO 200 PİNK: Pembe ve ufak kasası ile daha çok bayanlar için tasarlanan Nüvo 200, Nüvo 255W ile özellik bakımından neredeyse aynı. Navcity haritasıyla gelen sistemde dünya saati, hesap makinesi ve garmin secure gibi yazılımlar aynen bulunuyor. En büyük fark ise 3,5 inç boyutunda ekran. Ekranın küçük olması kullanımı biraz zorlaştırmasına karşın taşımayı da o derece de kolaylaştırıyor. 256 MB hafızanın dörtte üçü kullanımda olduğundan resim ve verileriniz için fazla bir alan yok.

gokhan@chip.com.tr

TEST SONUCU

TEST BİRİNCİSİ

MIO C720 Ekstra özellik dolu

Popüler SırfStar III yongasını kullanan MIO C720 ekstra özellikler bakımından testimizin en başarılısı. Video/resim oynatma, müzik çalma dışında ekranın arkasında bulunan 2.0 megapikselli kamera ile resim ve video çekimi de yapabiliyorsunuz. Resim çektiğinizde MIO C720 dosyaya bir de koordinat bilgisi iliştiyor. Bu sayede resme tıklayıp beni bu resmin olduğu yere götür diyerek her seferinde adres girme derdinden kurtuluyorsunuz. Bluetooth 2.0 desteği ise cep telefonu ve stereo ses sistemlerine bağlantı yapmanızı sağlıyor. Kısacası MIO beraberinde bir de araç kitiniz oluyor. Tüm bunların dışında Mio C720'yi hesap makinesi, telefon rehberi ve kartvizit okuyucu olarak da kullanabilirsiniz. Kamerası kullanarak kartvizitin resmini çektiğinizde kartvizit üzerindeki bilgiler başarıyla veritabanına aktarılıyor.

ÖZELLİKLER

CHIP puanı	★★★★★
Fiyat / Performans	Orta
GPS sistem	SırfStar III, 20 kanal
Ekran	4.3" 480x272
Dahili hafıza	2 GB
Kart yuvası	SD/MMC
Bluetooth	Var
Fiyat	795 \$

UYGUN FİYAT

GPSTURK 3503 Hızlı ve doğru

3,5 inç ekrana sahip bu küçük GPS sistemi açıkçası kendisinden beklenenin fazlasını sunuyor. Beraberinde gelen 1 GB SD karta Başarsoft'un Türkiye haritası yüklü. Bu harita ve 400 MHz'lık Samsung işlemcisiyle GPSTurk daha pahalı alternatiflerinden çok daha hızlı ve doğru bir şekilde rotayı çiziyor. Aynı şekilde harita üzerinde zum ve kaydırma işlemlerini de diğerlerine nazaran daha hızlı bir şekilde yapıyor. Önemli nokta, trafik kamerası ekleme gibi detaylı işlevlerin de navigasyon kısmına dahil edilmesi güzel. Resim, video oynatma gibi özellikler cihazın küçük ekranı için biraz fazla iddaalı olsa da müzik için dahili hoparlörün ses kalitesi gayet yeterli. Bunun dışında ekran üstündeki düğmeler parmakla kullanmak için açıkçası biraz küçük fakat ürünün üstündeki stylus bunu sorun olmaktan çıkarıyor.

ÖZELLİKLER

CHIP Puanı	★★★★★
Fiyat / Performans	Orta
GPS sistem	SırfStar III, 20 kanal
Ekran	3,5 inç 320 x 240
Dahili hafıza	64 MB
Kart yuvası	SD/MMC
Bluetooth	Yok
Fiyat	294 \$

SIRALAMA	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA
Ürün	MIO C720	GPSTURK 8608	GPSTURK 3503	Piranha Voyager	Garmin Nüvi 255W
Firma, telefon	MIO	GPS Turk	GPS Turk	Piranha Bilişim	Baytekin
		312 478 7270	312 478 7270	0212 528 2025	0212 251 20 23
Fiyat \$ + KDV (yaklaşık)	795	448	294	310	688
İnternet (www.)	mio-tech.com.tr	gpsturk.net	gpsturk.net	piranha.web.tr	baytekin.com.tr
Toplam puan	95	94	90	85	82
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Performans (%30)	100	100	100	77	90
Donanım (%30)	100	89	72	89	72
Taşınilabilirlik (%20)	89	90	95	90	89
Ergonomi (%10)	100	97	94	94	94
Servis ve dokümantasyon (%10)	75	100	100	83	58
Fiyat/Performans	39 Kötü	69 Orta	100 Çok iyi	90 Çok iyi	39 Kötü
Teknik özellikler					
GPS Sistem	SiRFStar III, 20 kanal	SiRFStar III, 20 kanal	SiRFStar III, 20 kanal	SiRFStar III, 20 kanal	-
Ekran	4,3 inç 480 x 272	4,3 inç 480 x 272	3,5 inç 320 x 240	4,3 inç 480 x 272	4,3 inç 480 x 272
Dahili hafıza	2 GB	64 MB	64 MB	128 MB	2 GB
Kart yuvası	SD / MMC	SD / MMC	SD / MMC	SD / MMC	SD / MMC
Bluetooth	●	●	-	●	-
Kamera	●	-	-	-	-
Video	●	●	●	●	-
Müzik	●	●	●	●	-
Resim	●	●	●	●	●
Kulaklık / Ses ayar düğmesi	● / -	● / -	● / -	● / ●	- / -
Harita	Tele Atlas, Batı Avrupa / 34 ülke / 39 ile detaylı Türkiye	Başarsoft, Doğu Avrupa	Başarsoft, Doğu Avrupa	Navturk	Navcity, City navigator eu-rope nt
Sıkça kulln. / Geçmiş	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
PIO / Kamera ekleme	● / ●	● / ●	● / ●	- / -	- / -
2B / 3B gösterme	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
En kısa / En hızlı rota	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Araç kiti	●	●	●	●	●
220 V / Araç adaptörü	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	- / ●
Pil	1.300 mAh	1.800	1.240	1.100 mAh	0
Pil süresi	270 dk	300 dk	240 dk	300 dk	240 dk
Boyutlar	126 x 81 x 19.9	117 x 98 x 24	91 x 76 x 21	115 x 100 x 20	122 x 74 x 20
Ağırlık	190 g	220 g	144 g	221 g	147 g

● Zirve sınıfı (100-90)
● Orta sınıf (74-45)

● Üst sınıf (89-75)
● Tavsiye edilmez (44-0)

● var
- yok

6. SIRA	7. SIRA
NAVTEQ BULBUL B90	Garmin Nuvi 200 Pink
Odit	Baytekin
0212 288 7186	0212 251 20 23
358	339
buldabul.com	baytekin.com.tr
80	79
■■■■■	■■■■■
80	80
70	65
91	100
94	94
75	58
73 iyi	76 iyi
SIRFStar III, 20 kanal	-
3,5 inç 320 x 240	3,5 inç 320 x 240
64 MB	240 MB
SD / MMC	SD / MMC
-	-
-	-
●	-
●	-
●	●
● / ●	- / -
Navteq	Navcity, Rec Routeable Hwy Basemap
● / ●	● / ●
- / -	- / -
● / ●	● / ●
● / ●	● / ●
●	●
● / ●	- / ●
1.350 mAh	0
240 dk	300 dk
93 x 87 x 23	97 x 71 x 20
189 g	147 g

KILAVUZ GPS

SATIN ALIRKEN

YONGA / HARİTA

İyi bir navigasyon için yonga, yazılım ve program üçlüsü önem taşıyor. Şu an piyasada kullanılan en popüler yonga SirtStar III olmasına karşın farklı yongalar düşük güç tüketimi gibi farklı avantajlara sahip olabiliyor. Bu konuda www.gpspassion.com adresinde detaylı verilere ulaşabilirsiniz. Harita konusunda ise öncelikle cihazı en çok ne-relerde kullanacağınıza karar vermelisiniz. Üreticiler çoğunlukla cihaz ile beraber gelen haritanın kapsamını web sitelerinde yayınlıyorlar.

BLUETOOTH

Bluetooth destekli navigasyon sistemlerini cep telefonunuzla eşleştirerek bağlantı kurmanız mümkün. Bu sayede dahili hoparlör ve mikrofonu kullanarak cihaz aynı zamana bir handsfree araç kiti olarak da kullanabilirsiniz.

HAFIZA

Navigasyon sisteminiz aynı zamanda video oynatıp müzik çalabiliyor da olabilir. Fakat bunun için MP3'lerinizi ya da videolarınızı koyacağınız bir hafıza kapasitesine sahip olmanız gerektiğini de unutmayın. SD hafıza yuvasıyla gelen sistemlerde kutu içinden çıkmıyorsa bir 10-20 dolar hafıza kartı maliyetini de göz ardı etmeyin.

EKRAN

Alternatifler 4,3 ve 3,5 inç olarak karşımıza çıkarken, büyük ekranlı çözümlerin özellikle sürüş esnasında daha rahat kullanıldığını belirtelim. 3,5 inçlik çözümler ise cebinize koyup yanınızda taşıma açısından daha avantajlılar.

BİRİNCİLER

MIO C720

Ekstra özelliklerle dolu; MIO, Bluetooth 2.0 desteğine sahip

FİYAT: Yaklaşık 795 dolar

GPSTURK 3503

Testin en uygun fiyatlı katılımcısı yüksek hızıyla da dikkat çekiyor.

FİYAT: Yaklaşık 294 \$

NASIL TEST ETTİK?

Performansı test ederken farklı cihazların farklı mekanlarda algılama kuvveti, ilk yakalama süresi, sinyali tutma süresi gibi değişkenlere baktık. Harita ve rota performansı içinse Türkiye'nin üç farklı konumuna en kısa rotayı çizdirdik ve olması gereken rota ile karşılaştırdık. Donanım puanı için Bluetooth desteğinden USB'den şarja kadar birçok özelliği test ettik. Ergonomide ise menü navigasyonu, araç montaj kolaylığı gibi etkenler öne çıktı. Taşınabilirlik için pil ömrünü ve ağırlığı ön plana çıkartırken servis dokümantasyonda garanti, kullanım kılavuzu ve güncelleme dışında kutu içeriğini de dikkate aldık.

2008 büyük radyasyon raporu

Kablosuz ağların, cep telefonlarının ve benzeri aygıtların yaydığı **ELEKTROMANYETİK DALGALAR** insan sağlığına zararlı mı? Aldığınız günlük dozu zahmetsizce azaltmanın yollarını pratik ipuçlarıyla gösteriyoruz.

BARIŞ EMRE ALKIM / TL

Görmesek de, duymasak da, tadını ya da kokusunu almasak da, satın aldığımız her aygıtlarla birlikte radyasyon hayatımızın içine giriyor. Günümüzde, hiç kimse bu dalgaların zararlı olup olmadığını kesin bir şekilde söyleyemiyor. Eğer zararlıysa da bu zararın boyutları bilinmiyor. Araştırmacılar yıllardan beri olası sonuçlar üzerinde tartışıyor. Büyük ölçekli araştırmalarda, yapay radyasyonun zararlı etkileri olduğunu savunan ya da reddeden kanıtlara ulaşmaya çalışıyorlar. Ancak bugüne kadar ikna edici sonuçlar alınabilmiş değil. Kesin olan tek şey, ister optik olsun ister elektromanyetik, ister yüksek fre-

kanslı (HF) ister alçak frekanslı (LF), radyasyonun varlığı. Varlığı tartışma götürmeyen bir diğer şey ise herkesin payına düşen radyasyonu azaltabileceği. Üstelik bunu yapmak o kadar kolay ki, şaşıracaksınız. 2008'in büyük radyasyon raporunda CHIP evinizdeki elektro kirliliği azaltmak için yapabileceklerinizi ve az radyasyon yayan aygıtları anlatıyor.

Tehlikeli telefonlar: Kablosuz telefonlar ve cep telefonlarıyla daha güvenli görüşme

DECT (Digital Enhanced Cordless Telecommunications, yani geliştirilmiş sayısal kablosuz telekomünikasyon) standardına göre

DECT TELSİZ TELEFON

SÜREKLİ RADYASYON DECT telefonların baz istasyonları radyasyonun birincil sebebi. Normal modeller sürekli en üst düzeyde yayın yapıyor. Üstelik ahize istasyonun yanında durduğunda ve kullanılmadığında bile.

RADYASYON: **0,01 mW/cm²**

ÖNERİ

RADYASYON: **SAR değeri 0,0003 - 0005 mW / cm²**
ÜRÜN: **Panasonic KX-TG8220**

Panasonic'ın KX-TG8220 modeli iletim gücünü baz istasyonla uzaklığa göre ayarlamakla kalmıyor, istasyona yerleştirildiğinde yayını tümüyle kesiyor.

CEP TELEFONU

BAŞINIZIN ÜSTÜNDE YERİ VAR Cep telefonları saatlerce başımıza yakın tuttuğumuz radyasyon kaynakları. Çoğu cep telefonu sınırların altında kalsa da, ne kadar az, o kadar iyi.

RADYASYON: **SAR değeri 2.0 W/kg**

ÖNERİ

RADYASYON: **SAR değeri 0,08W/KG**
ÜRÜN: **Samsung SGH-X830**

Samsung SGH-X830 CHIP Top 10 listesinde SAR değeri kısmında birinci. Sadece 0,08 W/kg değeriyle radyasyonsuz cep telefonları için "Blue Angel" etiketini rahatça alabilir.

BEBEK TELSİZLERİ

EMEKLEYENLER İÇİN TEHLİKE Bebek telsizlerinin birçoğu sürekli sinyal gönderiyor ve yanı başında yatan çocuğu etkileyebilir. Bu yüzden yüksek radyasyon değerlerinden uzak durmanızda fayda var.

RADYASYON: **0,003 mW/cm²**

ÖNERİ

RADYASYON: **0,0001 mW/cm²**
ÜRÜN: **Vivanco Babyphone BM440 ECO Plus**

Vivanco bebek telsizlerinin ECO serisi için "radyasyonsuz" desek yeridir. İyice yalıtılmış modelin yol açtığı manyetik alanı ölçmek neredeyse imkansız.

üretilmiş kablosuz telefonlar çok güçlü radyasyon yayıyor. Birçok modelin baz istasyonu telefonda konuşun ya da konuşmayın, ahizeyle istasyon arasındaki mesafe ne olursa olsun tam güçte yayın yapıyor.

Bu durumdan kurtulmanın en iyi yöntemi kablolu bir telefon kullanmak. Ancak DECT'in konforundan vazgeçemiyorsanız en azından bu radyasyon yükünden kurtulmak için birkaç önlem alabilirsiniz. Her şeyden önce, baz istasyonu asla sürekli ya da uzun süre oturduğunuz yerlere koymayın. Sizden en aşağı bir metre uzakta olsun. Elektromanyetik alan yayılımının kuvveti, uzaklığın karesiyle ters orantılı olarak azalıyor. Yatağınızın başucu, çalışma masanızın üzeri ya da koltuğunuzun kenarı tehlikeli yerler. En ideali, evinizin holünde bir konum olacaktır.

Günümüzde üreticiler iletim gücü azaltılmış modelleri de arda ardına piyasaya sürüyor. Bu güzel bir gelişme, ama bu özelliğin gerçekten işe yarayıp yaramadığından emin olmak lazım. En ideali, kullanımda değilken telefonun telsiz modülünün devre dışı kalması. Bizim tavsiyemiz olan Panasonic KX-TG8220'de durum böyle, ancak bu sadece ahize baz istasyonuna yerleştirilmişken geçerli.

Cep telefonlarından yayılan radyasyonu bile çok basit bir şekilde azaltabilirsiniz. Sadece telefonunuzun sinyali tam olarak çektiği vakit konuşun. Cep telefonunuzun sinyal alım gücünü gösteren işarete bakın. Eğer tüm çubuklar doluysa, cep telefonunuz daha düşük bir iletim gücüyle çalışacaktır. Bu da demek oluyor ki kapalı odalarda değil de açık yerlerde cep telefonu kullanmak daha sağlıklı. Dahası, arama yapar yapmaz telefonu kulağınıza götürmeyin. Zira cep telefonlarında iletim gücü aramanın başlangıcında bir anlığına çok yükseliyor. Bağlantı

BLUETOOTH KULAKLIK

DİKKAT Kulağınıza sürekli cep telefonu dayamaktansa kulaklık kullanmanın daha iyi olduğunu düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Kalitesiz Bluetooth kulaklıkların yaydığı radyasyon çoğu cep telefonundan yüksek.

RADYASYON: **SAR değeri 0,5 W/kg**

ÖNERİ

RADYASYON: **SAR değeri 0,003 W/kg**
ÜRÜN: **Trust Bluetooth Headset BT210**

Trust'ın BT210'u Bluetooth sınıflarının en zayıfı olan Class 3'ü destekliyor ve kullanımda değilken kendini kapatıyor. Bu yüzden aşırı radyasyona maruz kalmıyorsunuz.

PRİZDEN AĞ BAĞLANTISI

TARTIŞMALI AĞ Elektrik şebekesi üzerinden ağ bağlantısı, radyasyon söz konusu olduğunda çok tartışılıyor. Sinyal doğrudan korunmamış güç şebekesi üzerinden yayılıyor ve bu da tıpkı bir anten gibi çalışıyor.

RADYASYON: **0,000026 µW/cm²**

ÖNERİ

RADYASYON: **0,000016 µW/cm²**
ÜRÜN: **devolo ML dLAN duo (14 Mbps)**

Veri hızı ne kadar yüksekse yayılan enerji de o kadar büyük. Devolo ML dLAN gibi yavaş modeller gücü ve yaydıkları radyasyonu azaltabiliyor.

WLAN YÖNLENDİRİCİ

SÜREKLİ TAM GÜÇTE DECT telefonlar gibi kablosuz ağ (WLAN) baz istasyonlarının da birçoğu sürekli radyasyon saçıyor. „G“ standardında uzaklığa bağlı statik güç azaltımı mümkün.

RADYASYON: **0,03 mW/cm²**

ÖNERİ

RADYASYON: **0,01 mW/cm²**
ÜRÜN: **AVM Fritz!Box Fon WLAN 7270**

7270 diğerleriyle aynı güçte yayın yapıyor ama otomatik zamanlama devresi ve güç düzenleme seçeneği mevcut.

sağlandığında ise güç tekrar azalıyor. Çok daha iyi bir yöntem arıyorsanız, kablolu bir kulaklık - mikrofon seti satın alabilirsiniz.

Kulaklık kullanırsanız cep telefonu başınızdan yeterince uzakta kalacak ve radyasyon çok daha zayıf olarak ulaşacaktır.

Acı ama gerçek: Bebekleri dinlemek için kullanılan kablosuz telefonlar da radyasyon yayıyor. Bu yüzden, gönderici üniteyi çocuğunuzdan en aşağı bir - iki metre uzağa yerleştirin. Alçak frekans alanlarından uzak durmak içinse, telefonu adaptörle değil de pille çalıştırın. Hemen her markanın pille çalışan ve gece boyu çalışabilen modelleri var.

Tehlikeli internet: Bluetooth'u ve WLAN'ı gerektiğinde kapatın

Artık internetsiz yaşamıyor. Tek sorun şu:

Nasıl bir yandan internete her odadan erişeceksiniz ve aynı anda minimum oranda radyasyona maruz kalacaksınız? Yanıt çok basit ve ortada: Babadan kalma, emektar Ethernet kablolarıyla. Bu yöntemin radyasyon oranı çok düşük. Ama yine de kablosuz ağ kullanacağım diyorsanız, erişim noktası ya da yönlendirici almadan önce aygıtın desteklediği standartlara iyice bir bakın. IEEE 802.11b standardı artık gözden düştü. IEEE 802.11g standardını destekleyen çoğu modelde statik güç düzenlemesi bulunuyor; yani baz istasyonun iletim gücü sade-

Tasarruflu ampuller çok radyasyon yayıyor!

ce WLAN gereken alanı kapsayacak kadar azaltılabiliyor. Erişim noktasını ya da yönlendiriciyi, kesintisizce veri alıp gönderebileceği bir şekilde konumlandırın. Tavan çizgisinin hemen altına, duvara monte etmek yerinde olur.

Ayrıca kablosuz modülün hiç değilse gece boyunca kapalı kalmasını sağlayın. Zira bu saatlerde hiçbir bağlantı kurmasanız da, WLAN istasyonları düşük güçle bile olsa sürekli yayın yapıyor. Bazı aygıtlar kablosuz ağı zamana bağlı olarak devre dışı bırakan bağlantılara sahipler. Hatta kimi modellerde sırf bu iş için bir düğme bile var. Ayrıca dizüstü bilgisayarınızın WLAN bağdaştırıcısını sadece işiniz olduğunda etkinleştir-

melisiniz. Eğer WLAN etkinse bilgisayar kesinlikle kucağınıza almayın. Anten vücudunuza ne kadar yakınsa o kadar yüksek radyasyona maruz kalırsınız.

Bluetooth ağlarındaysa, özellikle de Bluetooth Class 1'de (100 metreye kadar kapsama alanı) yayılan radyasyon WLAN'daki kadar yüksek. Bluetooth'lu kulaklıklarda dikkat etmeniz gereken şeyler var. Asla Class 3 (kapsama alanı 10 metreden az) aygıtlardan şaşmayın, bunlar kullanım dışıyken kablosuz modülü kapatıyor. Kulaklığı sürekli takmayın, arama yapmak istediğinizde kullanın.

Tehlikeli ofisler: Doğru monitör seçimiyle radyasyondan korunun

Tüm elektrikli aletler radyasyon yayar, buna PC'ler de dahil. 1992 yılından beri CRT monitörlerin daha az radyasyon yaydığını garanti eden TCO kalite etiketi kullanılsa da, kritik değerler sadece monitörün önünde ölçülüyor. Asıl sorun, monitörün arkası. Ofislerde çoğu zaman çalışanlar yüz yüze oturdukları için, birbirlerinin monitörlerinin arkasını görüyorlar. Kimi modellerde bu bölümlerden X ışınları yayılıyor. Çözüm ise basit: İşyerinizde oturma planını hiç kimsenin bir monitörün arkasını doğrudan göremeyeceği şekilde ayarlayın. Daha da iyisini isterseniz, tüm monitörleri TFT'lerle değiştirin.

Kablosuz klavye ve fareler ise zararsız. Bunlar sadece kullanım sırasında radyasyon yayıyor. Ama elinizde sürekli yayın yapan bir aygıt tutmak istemiyorsanız kablolu ürünlere geçebilirsiniz. Bu durumun bir alternatifi kızılötesi kablolar olabilir. Kızılötesi ışık da yüksek frekanslı (HF) radyasyon kapsamına girse de, normal günışığının da kızılötesi kısmı var ve zararsız sayılıyor. Ancak kablosuz modellerin de kendin-

PC MONİTÖRÜ

İŞYERİNDE RİSK En iyi CRT ekranlar bile manyetik alanla çevrelenmiş durumda. Tüplü monitörlerin arkasından da X ışınları sızabiliyor. LCD ekranlar bu konuda da çok daha iyi.

RADYASYON: Yaklaşık 1,6 µT manyetik akı yoğunluğu

ÖNERİ

RADYASYON: Yüksek frekans radyasyonu yok
ÜRÜN: Acer P223Wd

TFT monitörler kesinlikle radyasyonsuz. 22 inçlik Acer dahili güç kaynağı ve bekleme kipindeki ölçülmesi neredeyse imkansız güç tüketimiyle enerji tasarrufu da yapıyor.

KABLOSUZ KLAVYE

MINİ RADYASYON KAYNAĞI Kablosuz klavye ve fareler büyük bir risk oluşturmuyor, çünkü sadece kullanım sırasında radyasyon yayıyorlar. Aygıtlar ya Bluetooth'la (2,4 GHz) ya da bebek telsizleri gibi 37 MHz'de çalışıyor.

RADYASYON: 0,00002 mW/cm²

ÖNERİ

RADYASYON: Yüksek frekans radyasyonu yok
ÜRÜN: GeneralKeys IR Mini Keyboard (Pearl)

Kimi dezavantajları olsa da Pearl'inki gibi kızılötesi klavyeler -kablo kullanıyorsanız- diğer aygıtlara iyi bir alternatif.

KULAKLIKLAR

KULAKTAKİ MİKNATIS Bunlar sözü edilecek bir radyasyon yaymasa da, başın iki yanında yarım daire biçimli bir manyetik alan oluşturuyor. Yine de radyasyon tehlikesi yok denecek kadar az.

RADYASYON: Yaklaşık 1.0 µT manyetik akı yoğunluğu

ÖNERİ

RADYASYON: 0,09 µT manyetik akı yoğunluğu
ÜRÜN: Ultrason HFI-580

Ultrason-HFI 580 diğer modellerle kıyaslandığında, MU metalden üretilmiş koruyucu kalkan ile baş kısmında %98 azaltılmış bir manyetik alan sunuyor.

ce dezavantajları var. Örneğin, klavyeyle alıcı arasında sürekli bir görsel temas bulunmalı ve aralarındaki uzaklık bir metreyi geçmemeli.

Çok ciddi bir tartışma konusu da güç tasarruflu ampuller. Çoğu flüoresan lamba civarda (30 metre kapsamda) TCO'nun belirlediği kritik değerleri aşan yüksek frekanslı radyasyona yol açıyor.

Ne mi yapabilirsiniz? Enerji tasarruflu ampulleri sadece tavanda kullanın. Aşağı, örneğin yemek masasının üzerine sarkan avizelerde ya da yatağınızın başucunda normal ampulleri tercih edin.

Prizdeki tehlike: Kablolar ve adaptörler de sürekli radyasyon yayıyor

Kablosuz iletişimde çoğu zaman tercih edilen yüksek frekanslı radyasyondan korunmak nispeten kolay. Ancak 100 kHz'nin altındaki alçak frekanslı radyasyona gelince iş zorlaşıyor. Bu radyasyon, akımın yol açtığı bir yan ürün. Fakat bunu da bir yere kadar engelleyebilirsiniz. Tüm elektrikli aygıtların açıp kapama düğmesi olan prizlere bağlayın çünkü hiç enerji kullanımı olmasa da elektrik kablolarının etrafında bir manyetik alan oluşuyor.

Priz bağlantısında faz ve nötr kabloların birbirinden ayrılmış olması da önem taşıyor. Eğer bunlardan sadece biri ayrılmışsa (bu nötrün yerine geçecektir) tüm kabloda elektrik var demektir. Bunu test etmek için bir kontrol kalemi kullanabilirsiniz. Kontrol kalemini uçlara değdirin, eğer lamba yanarsa nötr bağlantı ayrılmış, faz kapalı kalmış demektir. Düzeltmek için prizi söküp ters olarak takın.

Bazı aygıtlarda ise prizın düğmesine basmaktan daha iyi çözümler var. Örneğin Conrod'un "PowerSaver" marka prizi (yaklaşık 50 Euro) TV'yi ve müzik sistemini,

BİLGİ

Gigahertz Solutions HF35C ve ME3830B

Evinizde radyasyonun ne kadar güçlü olduğunu ölçmek mi istiyorsunuz?

ÖLÇÜMLERİ KENDİNİZ YAPIN

Ayrıntılı ölçümler uzmanların işi. Ama basit ve bir hayli geçerli sonuçlara herhangi bir ticari dozimetreye ulaşabilirsiniz. Örneğin Gigabyte Solutions'un 250 Euro'ya sattığı HF35C, 800 MHz ile 2,5 GHz arasındaki yüksek frekanslı radyasyonu ölçüyor ve kablosuz ağlardan yayılan radyasyonu, DECT ve WLAN'ı saptayabiliyor. Emisyon yoğunluğu hem ekranda görünüyor hem de bir sesiyle belirtiliyor. Bu değerleri yüzde yüz doğru saymamak lazım zira bilimsel olarak bir dozimetre kesin sonuç veremiyor. Ama güçlü radyasyon kaynaklarını bulmak ve çocuğunuzun beşiğini bunlardan uzak bir yere yerleştirmek istiyorsanız HF35C yeterli ya da artıyor bile.

Elektrik şebekesinden ya da güç kaynaklarından yayılan alçak frekanslı radyasyon içinse yine Gigahertz Solutions'un

ME3830B modeli ölçüm aletini kullanabilirsiniz (yaklaşık 160 Euro). 5 Hz ile 100 kHz arası frekans kapsamına sahip olan aygıt, açıp kapatabileceğiniz güç kaynaklarının ya da tasarruflu lambaların harmoniklerini kaydedebiliyor.

Bu iki aygıtı bir arada kullanmanın tek olumsuz yanı 100 kHz ile 800 MHz arası frekansı kaydedememeniz. Birçok kablosuz klavye, fare ve bebek telsizinin yayınları işte bu aralıkta gerçekleşiyor.

Ölçüm aygıtları
Gigahertz Solutions'un aygıtları çoğu yüksek ve alçak frekans alanını güvenilir biçimde ölçebiliyor.

uzaktan kumandayla kapattığınız anda devreden çıkarıyor. Uzaktan kumandanın "aç" düğmesine bastığınız anda da tekrar elektrik veriyor.

Saat içerdği için sürekli prize bağlı kalması gereken aygıtlara gelince iş daha zor. Adaptörü olan ya da doğrudan prize bağlanan alarmlı radyoları başucunuza koymayın. Ya pilli bir model seçin ya da aygıtı yatağınızdan olabilecek en uzak noktaya yerleştirin. Böylece eviniz birkaç basit adımda elektronik kirlilikten kurtulmuş olacak.

balkim@chip.com.tr

GÜÇ TASARRUFLU AMPUL

YÜKSEK FREKANSLI Bu ampuller elektrik sarfiyatını düşürüyor olabilir ama manyetik alanın yanı sıra zararlı yüksek frekans radyasyonuna da yol açıyorlar. Yine de bu değerler sınırların altında kalıyor.

RADYASYON: 13 mW/cm²

ÖNERİ

RADYASYON: 0,06 mW/cm² (Abstand 30 cm)
ÜRÜN: Neolux 10 W

Yapılan teste göre tüm tasarruflu lambalar yüksek frekans alanı üretiyor. Hatta birçoğu TCO'nun koyduğu sınırı 30 cm'de aşıyor. Neolux 10W testteki en iyi değeri elde etti.

TELEVİZYON

SALONDAKİ RADYASYON Tüplü televizyonlar tıpkı tüplü monitörler gibi çalıştıkları için radyasyonu arkalarından yayıyorlar. Televizyonun yakınında oturuyorsanız duvardan yansıyan radyasyona maruz kalabilirsiniz.

RADYASYON: Yaklaşık 4.0 µT; 2,4 mW/cm²

ÖNERİ

RADYASYON: Yüksek frekans radyasyonu yok
ÜRÜN: Sony KDL-40V3000

LCD TV'lerde sadece güç kaynağı manyetik alan oluşturuyor. Bu kategoride en iyisi de Sony'nin 40 inçlik KDL-40V3000 LCD TV.

ÇOKLU PRİZ

UNUTULMUŞ YARDIMCI Birden çok aygıtı güç sağlayan prizler, sizden uzak durdukları için manyetik alanı engelliyor ama genellikle erişilmesi güç yerlerde durduklarından insan açıp kapamayı unutabiliyor.

RADYASYON: ca. 24,0 µT; 14,4 mW/cm²

ÖNERİ

RADYASYON: Kapalıyken radyasyon yok
ÜRÜN: No-e MoneySaver

MoneySaver'in devre kesici düğmesi 1,5 metre uzunluğunda bir kabloya bağlı. Bu yüzden çoklu prizi duvarın arkasına yerleştirseniz bile kolayca açıp kapayabilirsiniz.

Kılıçlar çekildi

150 dolar altı ve üstünde toplam 43 adet **EKRAN KARTININ** katıldığı testimizin, yaz sıcaklığında oyun oynamayı düşünen okuyucularımız için iyi bir rehber olacağını umuyoruz.

ŞAHİN EKŞİOĞLU

AMD ve nVidia yeni GPU'larını piyasaya sürmeden mevcut şartlar altında ekran kartı arenasında kimler var kimler yok büyüteç altına almayı amaçlayan testimiz, önümüzdeki aylarda nVidia GeForce 200 ve AMD Radeon HD 4000 serisi kartların savaşı başlamadan size bir durum değerlendirmesi yapma şansı verecek. Ağustos / Eylül itibarıyla doruğa çıkacak olan AMD / nVidia savaşının Sonbaharda kıran kırana geçeceğine şüphe yok. Yeri gelmişken biz makalelerde "darbe vurmayı planlıyor" ya da "GeForce katili" türü "haşin" ibareler kullandığımızda gözünüzün önünde nasıl bir tablo canlanıyor bilemiyoruz fakat rekabet "kıran kırana" devam ediyor olsa da bu rakiplerin aynı zamanda iş ortağı olduğunu da unutmamak gerek.

Nitekim oran olarak baktığımızda AMD işlemcili sistemlerde nVidia yonga setinin ezici bir üstünlüğü var. Intel de benzer şekilde hem nVidia hem de AMD ile farklı alanlarda iş birliği yapmış durumda. Hatta bildiğiniz gibi Intel yonga setlerinde nVidia SLI değil AMD CrossFire teknolojisi destekleniyor. Kısaca bu firmalar mevcut dengeler dâhilinde rakiplerinin çok zayıflaması durumunda strateji değiştirmek zorunda kalacaklarının bilincinde ki bu istemedikleri bir durum. "Peki tüm bu tantana ne için o zaman" diyebilirsiniz. Kuşkusuz bu sorunun cevabını vermek için ekran kartı testi yazısı sayfaları ne doğru, ne de yeterli bir mecra. Fakat kısaca şöyle söyleyelim; tüm bu patırtının sebebi; bahsettiğimiz rakiplerin birbirlerini yok etme değil kontrol altına alma çabası. Bu süreç içinde her firma kendi avantaj ve dezavantajlarına sahip ve satranç taşlarını en iyi taktik anlayışla oynamak en büyük amaç.

Güç kaynağı konusuna dikkat!

Testimizdeki ekran kartlarının çoğu yüksek

güç tüketimine sahip hızlı kartlar. Bu tür kartları 30 dolarlık kasanızdaki güç kaynağına bağlarsanız yangın bile çıkarabilirsiniz. Bu işin şakası yok! Paraya kıyıp üst seviye bir ekran kartı alırsanız sisteminizin buna uyumlu olması gerekli. Eğer değilse uyumlu hale getirmeniz şart. İlk yapmanız gereken minimum 450 W'lık bir güç kaynağı satın almak. Üstelik bu güç kaynağının piyasada iyi tanınan, güvenilir bir üreticiye ait olması tercih sebebi.

450 W gözünüze çok gelmesin, belirttiğimiz gibi bu minimum rakam. Eğer SLI ya da CrossFire bağlantı söz konusuysa (ki buna 9800 GX2 ve 3870 X2 de dahil) siz iyisi mi onu 550 – 600 W yapın içiniz daha rahat olsun.

Kasanızın içi de çok önemli

Diğer bir önemli konu da kasa içi havalandırma. Yeni ekran kartlarının soba misali bulundukları ortamı çok ısıttığını fark etmişsinizdir. Kasanızın içinde oluşacak bu sıcak havayı uygun bir şekilde dışarı atmazsanız, hem sistemdeki bileşenleri soğutmak adına fanlar maksimum devirde çalışacağı için kafanız şışer hem sisteminiz kararlı çalışmaz hem de PC'nizdeki bileşenlerin ömrü kısalmır. Olası veri kayıpları da cabası.

Kasanızın içinde ilk dikkat etmeniz gereken şey, kablolanın düzgün yapılması. Kablolar hava sirkülasyonunu engellemecek şekilde bir araya toplanmalı ve mümkün mertebe demet haline getirilmeli. Kasanın ön ve arka kısmındaki fanların biri içeri hava üflerken diğeri içerdeki sıcak havayı dışarı atmalı. Böylece oda sıcaklığı ve kasa içi sıcaklık arasında bir uyum sağlanabilir. İşlemci fanınız kaliteli ve etkin olmalı. İyi soğutulamamış bir işlemci, kasa içi sıcaklığa olumsuz etkide bulunacaktır. Kartlarınız arasında mümkün mertebe fazla boşluk bırakmanız ve eğer RAID kullanıyor-

sanız sabit diskler için de soğutucu kullanmanız, toplam sıcaklık değerini aşağı çekecek etkenler arasındadır. Tabii tüm bu noktalara dikkat ederken kasanızın da kaliteli olması anahtar role sahip.

Sürücülerin önemi çok büyük

Gerçekleştirdiğimiz testlerde nVidia'nın son sürücü güncellemesiyle 9800 GX2 kartlarda bazı oyunlar için %70'e yakın performans artışı ortaya koyabildiğini gördük. AMD ATI'da da o kadar dramatik olmasa da benzer bir durumu söz konusu. Fakat oyun geliştiricilerle nVidia'nın arasının daha iyi olması, hatta nVidia'nın bu işe milyonlarca dolar harcaması sonucunda sadece sürücülerde değil oyun yamalarında da nVidia'ya özgü bazı bazı optimizasyonlar söz konusu olabiliyor. Sözgelimi 1 ay önceki sürücü ve yamalarla test yapsaydık muhtemelen X2, 9800 GTX'e değil nerdeyse 9800 GX2'ye denk bir tablo ortaya koyacaktı. Dolayısıyla şu anda top AMD ATI'da. Şimdi eski ve yeni nesil nVidia ve AMD ATI işlemcili 43 ekran kartını yarıştırdığımız testimize geçelim.

MSI N9800GX2: eForce 9800GX2 işlemcisi, testteki diğer benzer kartlar gibi referans tasarımı taşıyan bu kart, 3B performansı olarak testteki en yüksek değerlere imza attıysa da test birincisi Asus EN9800GX2'nin kutu içeriğinin daha iyi olması yüzünden kıl payıyla ikinci oldu. Öte yandan kartın test birincisi Asus'tan çok daha uygun bir fiyatla satıldığı aşikar.

GIGABYTE GV-NX98X1GHI-B: Testteki diğer GX2 kart olan Gigabyte'ın bu modeli, testimize katılan dört adet nVidia GX2 kart arasında kuşkusuz en uygun fiyatlı seçenek. Aynı GPU'yu aynı saat hızlarında kullanan kartlar arasında çok az fark olduğu düşünülürse, bu kartı zirve sınıfındaki en mantıklı seçenek olarak tanımlamak yanlış olmaz.

TEST SONUCU

150 dolar üstü kategorisini nVidia GeForce GX2 işlemcili kartların domine ettiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Radeon X2 bu noktada GeForce X2 ile başa çıkamadı ne yazık ki. Overclock'lu GeForce 8800 kartların genel performansının etkileyici olduğunu belirtmek gerek. Bunun dışında GeForce 9800 GTX işlemcili kartlar da kendilerinden bekleneni yerine getirdi. Fakat GeForce 9600 GT işlemcili kartlar gerçek birer fiyat/performans şampiyonu. Eğer bütçeniz geniş değilse ve oyunlara meraklıysanız 150 dolar civarında bir maliyetle GeForce 9600 GT işlemcili bir kart alarak (sisteminizdeki diğer bileşenlere de bağlı olarak) mevcut 3B oyunları takılmadan kare atlamadan yüksek bir görüntü kalitesiyle oynayabilirsiniz. 150 dolar altı kategorisindeyse test birincimiz Sapphire Radeon HD 3850 size pahalı geldiyse Sapphire Radeon HD 3650 çok düşük fiyatıyla sizi kolayca cezbedebilir. Ayrıca testimizdeki bazı GeForce 8600 GT işlemcili kartların da başarılı bir fiyat / performans oranı sunduğunu söyleyebiliriz.

TEST SONUCU 150 \$ ÜSTÜ EKRAN KARTLARI

ASUS EN8800 GTS TOP: Kutusundan CD çantası bile çıkan bu kart, testteki diğer Asus kartların çoğu gibi başarılı bir yazılım paketiyle satışa sunulmuş. Kart, GeForce 8800 ailesinin hala dimdik ayakta olduğunu iyi bir göstergesi. Kartın yüksek performansının sırrı tabii ki yüksek saat hızlarına sahip olması. GeForce 8800 ailesinin piyasada bulabileceğiniz bu en hızlı sürümü tahmin edebileceğiniz gibi fiyat olarak pek de mütevazı sayılmaz. Tüm bunları söylerken Asus EN8800 GTS'in (aslında aynı aileye mensup olduğu) 9800 GTX taşıyan katılımcılardan daha iyi bir performans ortaya koyduğunu da vurgulamakta yarar var.

SAPPHIRE 3870 X2: Performans testleri itibarıyla Point of View 9800 GTX'e denk bir tablo çizen Sapphire'in 3870 X2'si henüz tam keşfedilmemiş bir hazine. Bunu bize söyleten sürücülerde hala önemli bir potansiyelin saklı olduğunu düşünmemiz. 1-2 ay içinde çıkacak yeni sürücülerle bu kartın 9800 GTX'i geçmesi şaşırtıcı olmaz. 2 adet Radeon 3870 GPU'su üzerine kurulu toplam 1 GB GDDR3 bellek kullanan bu kartın test birincisi Gigabyte GX2'den daha sessiz olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Ek olarak kartın etkileyici bir kutu içeriğiyle satışa sunulduğunu da belirtelim.

ASUS EN8800 GT: Üst sınıftaki başarılı fiyat/

TEST BİRİNCİSİ

ASUS EN9800 GX2

Şu an için ekran kartlarının Ferrarisi

Bu kart o kadar heybetli ve performansı cüssesiyle o kadar orantılı ki, sanki işlemci olmadan bile çalışacak gibi görünüyor. SLI bağlantısıyla tek bir yapıda birleştirilen iki kart yüzünden (512 MB + 512 MB) ürün tek kelimeyle kocaman. Üstelik çok ısınıyor ve yük altında değilken bile duyulabilir bir fan gürültüsü söz konusu. Diğer yandan kartın performansına diyecek yok. Bu kart dikenine katlanacak kadar gülü sevenleri, yani güç tüketimi, gürültü ya da ısınma sorunlarını dert etmeyecek "gerçek" oyun tutkunlarını hedefliyor. Tek bir ekran kartıyla yetinmiyorsanız SLI bağlantılı çift kart yerine böyle bir kart daha mantıklı olabilir.

ÖZELLİKLER

CHIP Puanı	■■■■■
Fiyat / Performans	Kötü
GPU	GeForce GX2
Bellek	1 GB GDDR3/256 bit
Çekirdek saat hızı	600
Bellek saat hızı	1.000
ROP/Shader sayısı	16/128 (x2)
DirectX desteği	10.0
Fiyat	713 \$ + KDV

UYGUN FİYAT

XPERT VISION 9600 GT SONIC 512MB

Daha az paraya daha fazla kare/sn

Bu kategori içindeki en uygun fiyatlı kart olan Xpert Vision 9600 GT Sonic 512MB, sadece güçlü (saat hızları artırılmış) GeForce 9600 GT işlemcisiyle değil 2 adet DVI, 1 adet HDMI ve 1 adet de DisplayPort çıkışıyla da bizden önemli puanlar topladı. Tabii bu çıkışlara bir adet de S/PDIF ses çıkışını ekleyelim. Kartın hoşumuza giden diğer bir özelliği de sessiz olmasıydı. Performans çitası yükseldikçe fiyat/performans oranı da yükselir ki bu doğanın kanunudur. Bu kartsa fiyat/performans konusundaki altın oranı tutturmuş gibi. Hemen hemen tüm oyunları bu kartla hızlı ve kaliteli bir şekilde oynamak mümkün.

ÖZELLİKLER

CHIP Puanı	■■■■□
Fiyat / Performans	Çok iyi
GPU	GeForce 9600 GT
Bellek	512 MB GDDR3/256 bit
Çekirdek saat hızı	700
Bellek saat hızı	1.000
ROP/Shader sayısı	16/64
DirectX desteği	10.0
Fiyat	150 \$ + KDV

performans oranıyla dikkat çeken bu kart, ortalama bir bütçeye sahipseniz kenidinizi zorlayıp biraz "ek kaynak" bulmanıza degecek bir seçenek. Kart 3B performansı olarak 9800 GTX işlemcili kartlara az farkla geçilse de zengin kutu içeriği ve donanım özellikleriyle durumu dengeleyip test sıralaması içinde kendine takdire şayan bir pozisyon bulmayı başarıyor. Tek slot kaplayan bu kart, makul bir ses seviyesine sahip.

POINT OF VIEW 9800 GTX: Bu kart, iri ve "korkutucu" görüntüsüne rağmen nispeten sessiz. Hem oyunlarda sırtım yere gelmesin hem de gürültüden kafam şişmesin diyorsanız bu kartı dikkate alabilirsiniz. 512 MB GDDR3 bellekle donatılmış olan kartın GPU, bellek ve shader saat hızları nVidia'nın belirlediği değerlerde. Diğer bir deyişle kart overclock'lu değil. Açıkçası buna pek ihtiyacı da yok.

SPARKLE CALİBRE 8800 GTS: Referans tasarımını kullanan bu kart, sistem çalıştığında

sizi korkutucu bir sesle karşılarsa da daha sonra gürültü çok azalıyor. Hatta karta sessiz bile diyebiliriz. Ek olarak artırılmış saat hızları sayesinde performans beklenenin üzerinde. Kartta kullanılan malzemenin de oldukça kaliteli olduğunu ilk bakışta farke ediyorsunuz. Lakin fiyat olarak baktığımızda testte Sparkle Calibre 8800 GTS'den daha uygun seçenekler olduğu aşikar.

INNO 3D İCHİLL GF8800 GT: 100 MHz artırılmış bellek ve GPU saat hızlarıyla performans konusunda öne çıkan bu kartın kesinlikle ilginç bir soğutma tasarımı var ve bu farklı görünümün daha az ısınmasını sağladığını söyleyebiliriz. Öte yandan etkin soğutmaya rağmen bu soğutucu tasarımının gürültü açısından karta ciddi bir avantaj sağladığını söylemek zor. Fiyat/performans oranı açısından kart vasat bir tablo çiziyor. Fakat özellikle biraz performanstan ödün verirsiniz yeni nesil GeForce'lar arasında daha iyi fiyat/performans oranına sahip

pek çok model mevcut.

INNO 3D I-8800GTI: Tek slot kaplayan bu kart, başarılı fiyat/performans oranıyla öne çıkıyor. Gürültü seviyesi makul bir seviyede olan kart, şu an için 200 dolar civarında bulabileceğiniz en iyi seçeneklerden biri.

XPRT VİSİON 9600 GT SONİC 1024 MB: 512 MB'lık modeli uygun fiyat ödülü kazanan bu kart, en yüksek kalite ayarlarıyla 1.280 x 1.024 çözünürlükte gerçekleştirdiğimiz testlerde fazladan 512 MB belleğin önemli bir avantajını gösteremedi. Öte yandan 512 MB modelle bu kart arasındaki fiyat farkı 50 dolar ki bu hiç de azımsanacak bir miktar değil. Kartı ödüllü kardeşiyle karşılaştırmayı bir kenara koyarsak test ortalaması itibarıyla fiyat açısından dikkat çekici olduğu söyleyebiliriz. Ayrıca karttaki 2 DVI, 1 DisplayPort, 1 HDMI ve S/PDIF çıkışın ürünü benzerlerinden ayırdığı aşikar.

ASUS EN9600 GT :Kartın üzerinde bulunan Asus'a özel Glaciator fanı gerçekten de sessiz ve etkin bir soğutma sağlıyor. Ayrıca kartta kullanılan malzemenin kalitesi de dikkat çekici. Standart saat hızlarıyla çalışan kartın performans açısından diğer overclock'lu 9600 GT'lerin arkasında yer alması şaşırtıcı değil. Başarılı bir yazılım paketiyle satışa sunulan kartın fiyat/performans oranı ortalarda.

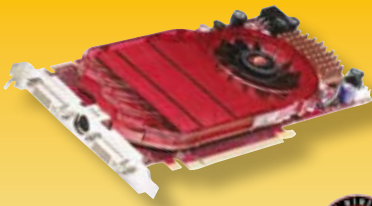
GIGABYTE GV-NX96T512HP: Bu kart testteki en ilginç katılımcılardan biri. Kartı ilginç yapan sadece fansız yani pasif olarak soğutulması değil. Ek olarak saat hızlarının artırılmış olması. Bu durumun iki sonucu ortaya çıkıyor: İlki hız aşırma sayesinde kart, aynı GPU'yu kullanan arkadaşlarını geride bırakıyor ki buna itirazımız yok. Diğer sonuçsa yük altında GPU sıcaklığının 100 dereceyi aşması. Açıkçası bu denli yüksek ısı biraz tedirgin edici. İyi bir fiyat/performans oranı sunan bu kartı satın alırsanız, kasanızın içinde çok iyi bir hava dolaşımını sağlamanız şart.

INNO 3D I-9600GT: 512 MB GDDR3 bellek ve GeForce 9600 GT işlemcisiyle donatılmış olan bu kart, uygun fiyat ödülünü çok az farkla kaçırıyor. Tek slot kaplayan kartın kutusundan ek yazılım çıkmıyorsa da, komponent kablosu unutulmamış.

MSI RX3870 T2D512E: Kutusundan CrossFire bağlantı aparatı ve DVI/HDMI dönüştürücüsünden tutun da Colin McRae Dirt ve Lord of the Rings Online olmak üzere iki adet başarılı oyun çıkan bu kart, Radeon HD 3870 GPU'su ve 512 MB GDDR3 bellekle donatılmış. Artırılmış saat hızlarına sahip olan ürün, test ortalaması itibarıyla sonlarda kendine yer bulabildi.

esahin@chip.com.tr

TEST SONUCU 150 \$ ALTI EKRAN KARTLARI

TEST BİRİNCİSİ

SAPPHİRE RADEON HD 3850
Uygun fiyat kategorisinde gerçek bir prens

Aslında genel özellikleri itibarıyla 150 dolar üstü kategorisine ait olan bu kart fiyatındaki ani bir düşüşle alt kategoriye dahil oldu ve beklenen şekilde kolay bir birincilik elde etti. 256 MB GDDR bellek ve Radeon HD 3850 işlemcisi üzerine kurulu bu kart, yük altında belli bir miktar ısınsa da sessiz sayılabilir. Kartın kutusundan ek yazılım çıkmıyorsa da CrossFire aparatı, Komponent çıkış kablosu, DVI-HDMI dönüştürücü ve S-Video-kompozit dönüştürücü unutulmamış. Kart sadece fiyatıyla değil fiyat / performans oranıyla da gönülleri fethetmeye aday bir ürün.

ÖZELLİKLER

CHIP puanı	■■■■■
Fiyat / Performans	Çok iyi
GPU	Radeon HD 3850
Bellek	256 MB GDDR3/256 bit
Çekirdek saat hızı	669
Bellek saat hızı	829
ROP/Shader sayısı	16/320
DirectX desteği	10.1
Fiyat	139 \$ + KDV

UYGUN FİYAT

SAPPHİRE RADEON HD 3650 512 MB DDR2
Dar bütçelerin dostu

512 MB DDR2 bellek ve Radeon HD 3650 işlemcisi kullanan bu kart, Sapphire kalitesini yansıtıyor. Genel toplamda 150 dolar altındaki 18 kart arasından 13. sırada kendine yer bulan ürün, yaklaşık 70 dolarlık fiyatıyla oyunlarda makul bir performans arayan dar bütçeli kullanıcılar için çölde su gibi. Ek olarak Radeon HD 3650 işlemcisindeki video hızlandırma özelliği sayesinde kart sayesinde yüksek tanımlı videoları takılma olmaksızın CPU'ya fazla yüklenmeden izleyebilirsiniz. Ayrıca kartın kutusundan komponent kablosunun çıktığını da unutmadan belirtelim.

ÖZELLİKLER

CHIP puanı	■■■■□
Fiyat / Performans	Çok iyi
GPU	Radeon HD 3650
Bellek	512 MB DDR2/128 bit
Çekirdek saat hızı	725
Bellek saat hızı	500
ROP/Shader sayısı	4/120
DirectX desteği	10.1
Fiyat	66 \$ + KDV

150 \$ ALTI	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA
Model	Sapphire 3850	Gigabyte GV-NX86S256H	MSI NX8600GTS T2D256E OC	MSI NX8600GT T2D256E OC	Gigabyte GV-NX86T256H
Firma, telefon	Arena: (212) 364 64 64 Datagate: (212) 332 15 00 Penta: (216) 528 00 00	Kont: (216) 499 6299 Mersa Sistem: (212) 444 0 140	Datagate: (212) 3321500 Koyuncu: (216) 5288888	Datagate: (212) 3321500 Koyuncu: (216) 5288888	Kont: (216) 499 6299 Mersa Sistem: (212) 444 0 140
Fiyat \$ + KDV (yaklaşık)	139	139	120	89	103
İnternet (www.)	sapphiretech.com/ty	gigabyte.com.tr	msi.com.tr	msi.com.tr	gigabyte.com.tr
Toplam puan	96	78	78	68	67
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
3B Performansı (%75)	100	76	76	64	62
Donanım özellikleri (%15)	80	85	80	80	83
Birlikte gelenler (%10)	85	85	85	85	85
Fiyat/Performans	82 iyi	67 orta	78 iyi	92 çok iyi	78 iyi
Teknik özellikler					
GPU	Radeon HD 3850 (RV670)	GeForce 8600 GT (G84)	GeForce 8600 GTS (G84)	GeForce 8600 GT (G84)	GeForce 8600 GT (G84)
GPU çekirdek saat hızı	669	675	700	580	600
Bellek	256 MB GDDR3	256 MB GDDR3	256 MB GDDR3	256 MB GDDR3	256 MB GDDR3
Bellek saat hızı	829	1008	1050	800	720
Shader saat hızı	-	1500	1450	1188	1188
Bellek veriyolu genişliği	256 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit
Arabirim	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16
ROP / Shader sayısı	16 / 320	8 / 32	8 / 32	8 / 32	8 / 32
DirectX / SM desteği	10.1 / SM 4.1	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0
Bellek bantgenişliği	53 GB/sn	32,3 GB / sn	33,6 GB / sn	25,6 GB / sn	23 GB / sn
Doku doldurma hızı	10,7 GTeksel/sn	10,8 GTeksel / sn	11,2 GTeksel / sn	9,36 GTeksel / sn	9,6 GTeksel / sn
Güç girişi sayısı	1 x 6 pin	-	1x6 pin	-	-
Kapladığı yuva sayısı	1	2	2	1	1
Üretim teknolojisi	55 nm	80 nm	80 nm	80 nm	80 nm
Çıkışlar	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video
Kutu içeriği					
Birlikte gelen yazılım	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si, Supreme Commander, Gigabyte V-Tuner	Sürücü CD'si, MSI Multimedia Beyond 3D	Sürücü CD'si, MSI Multimedia Beyond 3D	Sürücü CD'si, Supreme Commander, Gigabyte V-Tuner
Birlikte gelen donanım	Detaylı kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablosu, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, CrossFire aparatı, DVI-VGA dönüştürücü, S-Video-kompozit dönüştürücü.	Kurulum kitapçığı, broşür, DVI-VGA dönüştürücü, komponent / S-Video çıkışı.	Kurulum kitapçığı, broşür, DVI-VGA dönüştürücü, komponent kablosu, S-Video kablosu, ek güç girişi için kablo.	Kurulum kitapçığı, broşür, DVI-VGA dönüştürücü, komponent kablosu, S-Video kablosu.	Kurulum kitapçığı, broşür, DVI-VGA dönüştürücü, komponent / S-Video çıkışı.
Performans değerleri					
Company of Heroes: Opposing Fronts (kare/sn)	81,6	74,7	76,7	63	61,2
Call of Duty 4: Modern Warfare (kare/sn)	100	55	55	44	44
Crysis (kare/sn)	91,59	93	92	82,69	79,59
Half-Life 2: Episode 2 (kare/sn)	71,68	63,35	63,8	53	50,63
3D Mark Vantage (kare/sn)	11,948	51,97	51,71	42,80	40,51

● Zirve sınıfı (100-90) ● Üst sınıf (89-75)
● Orta sınıf (74-45) ● Tavsiye edilmez (44-0)

150 \$ ALTI	6. SIRA	7. SIRA	8. SIRA	9. SIRA	10. SIRA	11. SIRA
Model	HIS HD 3650 IceQ 512 MB GDDR3	PowerColor AX3650 - 512MD3	Sapphire HD 3650 256 MB GDDR3	HIS HD 3650 512 MB GDDR3	Inno 3D I-8600GT - I4F3D	Xpert Vision 8600 GT Super+
Firma, telefon	Mascom: (212) 312 50 00	Multimedya: (212) 479 46 46	Arena: (212) 364 64 64 Datagate: (212) 332 15 00 Penta: (216) 528 00 00	Mascom: (212) 312 50 00	Vektron: (212) 211 80 65	Endeks Bilişim: (216) 313 68 68
Fiyat \$ + KDV (yaklaşık)	148	105	75	75	82	88
İnternet (www.)	hisdigital.com	powercolor.com	sapphiretech.com/ty	hisdigital.com	vektron.com.tr	endeksibilisim.com
Toplam puan	64	64	60	60	60	59
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
3B Performansı (%75)	58	59	53	52	53	53
Donanım Özellikleri (%15)	85	85	80	85	80	80
Birlikte Gelenler (%10)	80	75	85	80	80	75
Fiyat/Performans	52 orta	73 orta	97 çok iyi	96 çok iyi	88 iyi	81 iyi
Teknik özellikler						
GPU	Radeon HD 3650 (RV635)	Radeon HD 3650 (RV635)	Radeon HD 3650 (RV635)	Radeon HD 3650 (RV635)	GeForce 8600 GT (G84)	GeForce 8600 GT (G84)
GPU çekirdek saat hızı	790	800	725	725	540	540
Bellek	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	256 MB GDDR3	512 MB GDDR3	1 GB DDR2	1 GB DDR2
Bellek saat hızı	890	900	801	700	400	400
Shader saat hızı	-	-	-	-	1188	1188
Bellek veriyolu genişliği	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit
Arabirim	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16
ROP / Shader sayısı	4 / 120	4 / 120	4 / 120	4 / 120	8 / 32	8 / 32
DirectX / SM desteği	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0
Bellek bantgenişliği	28,2 GB /sn	12,7 GB /sn	25,3 GB /sn	22,2 GB /sn	12,8 GB /sn	12,8 GB /sn
Doku doldurma hızı	6,36 GTeksel / sn	5,86 GTeksel / sn	5,86 GTeksel / sn	5,8 GTeksel / sn	8,66 GTeksel / sn	8,66 GTeksel / sn
Güç girişi sayısı	-	-	-	-	-	-
Kapladığı yuva sayısı	2	1	1	1	1	1
Üretim teknolojisi	55 nm	55 nm	55 nm	55 nm	80 nm	80 nm
Çıkışlar	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	1 x DVI, 1 x VGA, 1 x video	1 x DVI, 1 x VGA, 1 x HDMI
Kutu içeriği						
Birlikte gelen yazılım	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si
Birlikte gelen donanım	Kurulum kitapçığı, DVI-HDMI dönüştürücü, CrossFire aparatı, DVI-VGA dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, kompozit dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, komponent kablosu, DVI-VGA dönüştürücü, DVI-HDMI dönüştürücü, kompozit video adaptörü	Kurulum kitapçığı, kompozit dönüştürücü, DVI-HDMI dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, komponent kablosu, kompozit video kablosu	Kurulum kitapçığı, VGA / kompozit dönüştürücü kablo
Performans değerleri						
Company of Heroes: Opposing Fronts (kare/sn)	53,3	53,2	48,3	48	52,1	52,5
Call of Duty 4: Modern Warfare (kare/sn)	52	53	48	47	41	40
Crysis (kare/sn)	83,29	83,86	77,1	75,99	68,33	68,54
Half-Life 2: Episode 2 (kare/sn)	34,64	35,28	31,77	30,79	40,26	40,32
3D Mark Vantage (kare/sn)	41,56	42,17	37,89	37,15	37,08	36,98

● Zirve sınıfı (100-90)
● Orta sınıf (74-45)

● Üst sınıf (89-75)
○ Tavsiye edilmez (44-0)

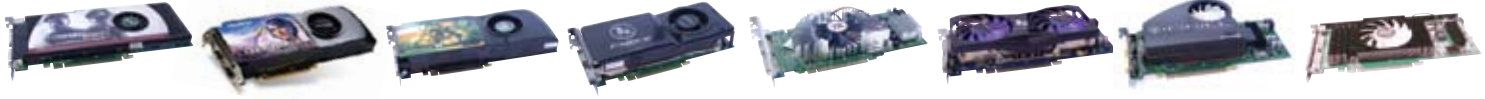
	12. SIRA	13. SIRA	14. SIRA	15. SIRA	16. SIRA	17. SIRA	18. SIRA
	Inno 3D I-8600GT - H4F3CD	Sapphire HD 3650 512 MB DDR2	PowerColor AX3650 - 512MD2	Gigabyte GV-NX85T512HP	Xpert Vision 8500 GT Super+	Inno 3D 8500GT I4F3D	Inno 3D 8500GT H4F3D
	Vektron: (212) 211 80 65	Arena: (212) 364 64 64 Datagate: (212) 332 15 00 Penta: (216) 528 00 00	Multimedya: (212) 479 46 46	Kont: 216 499 6299 Mersa Sistem: 212 444 0 140	Endeks Bilisim: (216) 313 68 68	Vektron: (212) 211 80 65	Vektron: (212) 211 80 65
	72	66	89	69	75	73	59
	vektron.com.tr	sapphiretech.com/ty	powercolor.com	gigabyte.com.tr	endeksbilisim.com	vektron.com.tr	vektron.com.tr
	59	55	52	50	40	39	39
	53	48	44	39	27	26	27
	78	78	78	80	80	80	78
	80	75	75	85	80	75	75
	99 çok iyi	100 çok iyi	70 orta	86 iyi	64 orta	65 orta	80 iyi
	GeForce 8600 GT (G84)	Radeon HD 3650 (RV635)	Radeon HD 3650 (RV635)	GeForce 8500 GT (G86)	GeForce 8500 GT (G86)	GeForce 8500 GT (G86)	GeForce 8500 GT (G86)
	540	725	725	600	459	459	459
	512 MB DDR2	512 MB DDR2	512 MB DDR2	512 MB DDR2	1 GB DDR2	1 GB DDR2	512 MB DDR2
	400	500	400	400	400	333	333
	1188	-	-	1570	918	918	940
	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit
	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16
	8 / 32	4 / 120	4 / 120	8 / 16	8 / 16	8 / 16	8 / 16
	10.0 / SM4.0	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0
	12,8 GB / sn	15,8 GB /sn	12,7 GB /sn	12,8 GB /sn	12,8 GB /sn	10,7 GB /sn	10,7 GB /sn
	8,66 GTeksel / sn	5,86 GTeksel / sn	5,86 GTeksel / sn	9,66 GTeksel / sn	7,36 GTeksel / sn	7,36 GTeksel / sn	7,3 GTeksel / sn
	-	-	-	-	-	-	-
	1	1	1	1	1	1	1
	80 nm	55 nm	55 nm	80 nm	80 nm	80 nm	80 nm
	1 x DVI, 1 x VGA, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	1 x DVI, 1 x VGA, 1 x video	1 x DVI, 1 x VGA, 1 x video	1 x DVI, 1 x VGA, 1 x video
	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si, Warhammer 40K Dawn of War, Gigabyte V-Tuner	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si
	Kurulum kitapçığı, komponent kablosu, kompozit video kablosu.	Kurulum kitapçığı, komponent kablosu, DVI-VGA dönüştürücü.	Kurulum kitapçığı, kompozit dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü.	Kurulum kitapçığı, broşür, DVI-VGA dönüştürücü, komponent / S-Video çıkışı.	Kurulum kitapçığı, komponent kablosu, kompozit video kablosu.	Detaylı kurulum kitapçığı, S-Video / kompozit dönüştürücü kablo.	Detaylı kurulum kitapçığı, S-Video / kompozit dönüştürücü kablo.
	52,3	43,3	39,5	39,7	25,4	25	25
	41	45	42	27	18	19	19
	67,35	69,74	63,85	51,56	35,1	34,28	34,9
	39,43	26,27	22,91	31,31	24,37	23,33	23,48
	36,64	34,43	32,26	23,62	16,64	16,03	16,21

150 \$ ÜSTÜ	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA
Model	Asus EN9800 GX2	MSI N9800GX2	Gigabyte GV-NX980X1GHI-B	Point of View GF9800 GX2	Asus EN8800 GTS TOP	Sapphire 3870 X2
Firma, telefon	Boğaziçi, Çizgi	Datagate, Koyuncu	Kont, Mersa Sistem	Denge	Boğaziçi, Çizgi	Arena, Datagate, Penta
Fiyat \$ + KDV (yaklaşık)	713	607	585	644	345	429
İnternet (www.)	asus.com.tr	msi.com.tr	gigabyte.com.tr	denge.com.tr	asus.com.tr	sapphiretech.com/ty
Toplam puan	95	93	93	92	73	71
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
3B Performansı (%75)	98	99	98	97	70	64
Donanım özellikleri (%15)	80	80	80	80	75	90
Birlikte gelenler (%10)	95	75	75	65	85	100
Fiyat/Performans	33 kötü	38 kötü	40 kötü	35 kötü	52 orta	41 kötü
Teknik özellikler						
GPU	GeForce 9800 GTX (G92) (x2)	GeForce 9800 GTX (G92) (x2)	GeForce 9800 GTX (G92) (x2)	GeForce 9800 GTX (G92) (x2)	GeForce 8800 GTS (G92)	Radeon HD 3870 (RV670) x2
GPU çekirdek saat hızı	600	600	600	600	740	823
Bellek	1 GB GDDR3 (2x 512 MB)	1 GB GDDR3 (2x 512 MB)	1 GB GDDR3 (2x 512 MB)	1 GB GDDR3 (2x 512 MB)	512 MB GDDR3	1 GB GDDR3 (2x 512 MB)
Bellek saat hızı	1.000	1.000	1.000	1.000	1.035	900
Shader saat hızı	1.500	1.500	1.500	1.500	1.800	-
Bellek veriyolu genişliği	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit
Arabirim	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0 x16
ROP / Shader sayısı	16 / 128 (x2)	16 / 128 (x2)	16 / 128 (x2)	16 / 128 (x2)	16 / 128	16 / 320 (x2)
DirectX / SM desteği	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.1 / SM 4.1
Bellek bantgenişliği	64 GB/sn (x2)	64 GB/sn (x2)	64 GB/sn (x2)	64 GB/sn (x2)	66,2 GB/sn	57,6 GB/sn (x2)
Doku doldurma hızı	38,4 GTeksel/sn (x2)	38,4 GTeksel/sn (x2)	38,4 GTeksel/sn (x2)	38,4 GTeksel/sn (x2)	47,4 GTeksel/sn	13, 2 GTeksel/sn (x2)
Güç girişi sayısı	1 x 6 pin, 1 x 8 pin	1 x 6 pin, 1 x 8 pin	1 x 6 pin, 1 x 8 pin	1 x 6 pin, 1 x 8 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin, 1 x 8 pin
Kapladığı yuva sayısı	2	2	2	2	2	2
Üretim teknolojisi	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	55 nm
Çıkışlar	2 x DVI, 1 x HDMI	2 x DVI, 1 x HDMI	2 x DVI, 1 x HDMI	2 x DVI, 1 x HDMI	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video
Kutu içeriği						
Birlikte gelen yazılım	Sürücü CD'si, Company of Heroes: Opposing Fronts, Asus Gamer OSD, Asus Video Security Online, Asus Smart Doctor, DVD içinde Türkçe el kitabı	Sürücü CD'si, MSI Multimedia Beyond 3D	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si, Asus Gamer OSD, Asus Video Security Online, Asus Smart Doctor, DVD içinde Türkçe el kitabı	Sürücü CD'si, Power DVD, Cyberlink PowerProducer, PowerDirector5 Express, Power2GO 5.5, Medi@show 3
Birlikte gelen donanım	Kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablo, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü, S/PDIF kablo, CD çantası	Kurulum kitapçığı, broşür, HDMI kablo, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, S/PDIF kablo	Kurulum kitapçığı, S/PDIF kablo, ek güç girişi için kablo, 2 x DVI-VGA dönüştürücü DVI-HDMI dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, HDMI-VGA dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablo, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, CD çantası	Detaylı kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablo, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, CrossFire aparatı, 2x DVI-VGA dönüştürücü
Performans değerleri						
Company of Heroes: Opposing Fronts (kare/sn)	100,9	101,2	100,9	99,1	73,1	55,8
Call of Duty 4: Modern Warfare (kare/sn)	130	130	127	126	76	45
Crysis (kare/sn)	34,52	34,56	34,82	34,43	21,54	21,37
Half-Life 2: Episode 2 (kare/sn)	125,46	128,54	127,98	128,89	136,8	134
3D Mark Vantage (kare/sn)	73,54	73,36	74,06	73,46	43,87	52,21

● Zirve sınıfı (100-90)
● Orta sınıf (74-45)

● Üst sınıf (89-75)
● Tavsiye edilmez (44-0)

	7. SIRA	8. SIRA	9. SIRA	10. SIRA	11. SIRA	12. SIRA	13. SIRA	14. SIRA
	Asus EN8800 GT	Gigabyte GV-NX98X512H-B	Point of View GF9800-GTX	Sparkle Calibre 8800 GTS P890	Xpert Vision 8800 GT Sonic	Sparkle Calibre 8800GT P888	Inno 3D iChill C8800GTX1	Inno 3D I-8800GTI-H5GTCDS
	Boğaziçi, Çizgi	Kont, Mersa Sistem	Denge	Mersa Sistem	Endeks Bilisim	Mersa Sistem	Vektron	Vektron
	249	440	359	345	285	259	276	215
	asus.com.tr	gigabyte.com.tr	denge.com.tr	mersasistem.com.tr	endeksibilisim.com	mersasistem.com.tr	vektron.com.tr	vektron.com.tr
	71	69	69	68	67	67	66	65
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
	64	68	67	67	63	65	63	59
	85	73	80	75	80	75	75	85
	95	70	65	65	80	70	75	75
	70 orta	39 kötü	47 orta	49 orta	59 orta	64 orta	59 orta	75 iyi
	GeForce 9800 GTX (G92)	GeForce 8800 GTS (G92)	GeForce 8800 GT (G92)	GeForce 8800 GT (G92)	GeForce 8800 GT (G92)	GeForce 8800 GT (G92)	Radeon HD 3850 (RV670)	Radeon HD 3850 (RV670)
	675	678	650	675	700	600	730	730
	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3
	1.100	972	950	1.000	1.000	900	950	950
	1.688	1.728	1.625	1.728	1.500	1.500	-	-
	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit
	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16
	16 / 128	16 / 128	16 / 112	16 / 112	16 / 112	16 / 112	16 / 320	16 / 320
	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1
	70,4 GB/sn	62,2 GB/sn	60,8 GB/sn	64 GB/sn	64 GB/sn	57,6 GB/sn	60,5 GB/sn	60,5 GB/sn
	43,2 GTeksel/sn	43,6 GTeksel/sn	36,4 GTeksel/sn	37,8 GTeksel/sn	39,2 GTeksel/sn	33,6 GTeksel/sn	11,7 GTeksel/sn	11,7 GTeksel/sn
	2 x 6pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin
	2	2	2	2	2	1	2	2
	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	55 nm	55 nm
	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video	2 x DVI, 1 x Video
	Sürücü CD'si, Company of Heroes: Opposing Fronts, Asus Gamer OSD, Asus Video Security Online, Asus Smart Doctor, DVD içinde Türkçe el kitabı	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si, Thomb Raider Anniversary	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si, Ghost Recon	Sürücü CD'si, Ghost Recon
	Kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablosu, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü, CD çantası	Kurulum kitapçığı, broşür, Ek güç girişi için kablo, 2x DVI-VGA dönüştürücü, Komponent / S-Video kablosu	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, HDMI-VGA dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, S-Video kablosu	Kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablosu, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü, kompozit video kablosu	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, komponent çıkış kablosu, S-Video kablosu	Detaylı kurulum kitapçığı, S-Video-Kompozit Dönüştürücü kablo, komponent çıkış kablosu, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, komponent çıkış kablosu, kompozit video kablosu
	58.5	69,1	69,8	70,2	63,2	66,7	61.4	58
	73	73	68	70	68	68	66	64
	19.82	20,65	20,59	20,26	18,63	19,34	18.55	17,29
	132.93	136,32	133	132,19	130,93	132,2	134,36	128,52
	3999	40,93	40,65	40,84	37,82	38,83	36,91	33,83

150 \$ ÜSTÜ	15. SIRA	16. SIRA	17. SIRA	18. SIRA	19. SIRA	20. SIRA	21. SIRA
Model	Xpert Vision 8800 GT Super+	Xpert Vision 9600 GT Sonic 1024 MB	Asus EN9600 GT TOP	Xpert Vision 9600 GT Sonic 512MB	Asus EN9600 GT	Gigabyte GV-NX96T512HP	Inno 3D I-9600GT-H5GTCd
Firma, telefon	Endeks Bilişim	Endeks Bilişim	Boğaziçi, Çizgi	Endeks Bilişim	Boğaziçi, Çizgi	Kont, Mersa Sistem	Vektron
Fiyat \$ + KDV (yaklaşık)	264	199	204	150	194	182	150
İnternet (www.)	endeksbilisim.com	endeksbilisim.com	asus.com.tr	endeksbilisim.com	asus.com.tr	gigabyte.com.tr	veptron.com.tr
Toplam puan	62	61	61	60	58	57	56
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
3B Performansı (%75)	58.0	52.8	54.1	52.5	48.4	52.4	48.7
Donanım özellikleri (%15)	73	95	83	90	83	70	85
Birlikte gelenler (%10)	75	75	75	75	90	70	70
Fiyat/Performans	58 orta	77 iyi	74 orta	100 çok iyi	74 orta	78 iyi	93 çok iyi
Teknik özellikler							
GPU	GeForce 8800 GT (G92)	GeForce 9600 GT (G94)	GeForce 9600 GT (G94)	GeForce 9600 GT (G94)	GeForce 9600 GT (G94)	GeForce 9600 GT (G94)	GeForce 9600 GT (G94)
GPU çekirdek saat hızı	600	700	720	700	650	720	650
Bellek	1 GB GDDR3	1 GB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3	512 MB GDDR3
Bellek saat hızı	900	1.000	1.000	1.000	900	1.008	900
Shader saat hızı	1.500	1.750	1.800	1.750	1.625	1.800	1.625
Bellek veriyolu genişliği	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit
Arabirim	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16	PCI-E 2.0, x16
ROP / Shader sayısı	16 / 112	16 / 64	16 / 64	16 / 64	16 / 64	16 / 64	16 / 64
DirectX / SM desteği	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0	10.0 / SM4.0
Bellek bantgenişliği	57,6 GB/sn	64 GB/sn	64 GB/sn	64 GB/sn	57,6 GB/sn	64,5 GB/sn	57,6 GB/sn
Doku doldurma hızı	33,6 GTeksel/sn	22,4 GTeksel/sn	23 GTeksel/sn	22,4 GTeksel/sn	20,8 GTeksel/sn	23 GTeksel/sn	20,8 GTeksel/sn
Güç girişi sayısı	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin
Kapladığı yuva sayısı	2	2	2	2	2	2	1
Üretim teknolojisi	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm	65 nm
Çıkışlar	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x DisplayPort, 1 x HDMI, 1 x S/PDIF	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x DisplayPort, 1 x HDMI, 1 x S/PDIF		2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video
Kutu içeriği							
Birlikte gelen yazılım	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si, Tomb Raider Anniversary	Sürücü CD'si, DVD içinde Türkçe el kitabı	Sürücü CD'si, Tomb Raider Anniversary	Sürücü CD'si, Asus Gamer OSD, Asus Video Security Online, Asus Smart Doctor, DVD içinde Türkçe el kitabı	Sürücü CD'si	Sürücü CD'si
Birlikte gelen donanım	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, kompozit video kablosu, DVI-HDMI dönüştürücü, komponent çıkış kablosu	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, S/PDIF kablo, optik kablo	Kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablosu, Ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü, S/PDIF kablo	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, S/PDIF kablo, optik kablo	Kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablosu, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü, S/PDIF kablo	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, 2 x DVI-VGA dönüştürücü, DVI-HDMI dönüştürücü	Kurulum kitapçığı, ek güç girişi için kablo, DVI-VGA dönüştürücü, komponent çıkış kablosu, kompozit video kablosu
Performans değerleri							
Company of Heroes: Opposing Fronts (kare/sn)	53,8	50,2	50,5	50	45,5	51,1	45,4
Call of Duty 4: Modern Warfare (kare/sn)	58	52	58	52	48	52	50
Crysis (kare/sn)	17,59	14,96	15,25	14,94	13,68	14	13,68
Half-Life 2: Episode 2 (kare/sn)	129,92	126,47	126,54	124,87	117,53	125,32	117,74
3D Mark Vantage (kare/sn)	34,78	28,69	29,47	28,65	25,92	29,22	25,87

● Zirve sınıfı (100-90)
● Orta sınıf (74-45)

● Üst sınıf (89-75)
● Tavsiye edilmez (44-0)

KILAVUZ_EKRAN KARTLARI

SATIN ALIRKEN

SİSTEM UYUMLULUĞU ÖNEMLİDİR

Ekran kartı satın alırken (özellikle 150 dolar üstü kategorisi için) yüksek kapasiteli bir güç kaynağına ihtiyacınız olacağını unutmayın. Bu bir yana, kasanızın içinde iyi bir hava dolaşımı olması, sisteminizin kararlılığını ve ömrünü artıracaktır. Eğer hızlı bir kart almaya niyetliyseniz, sisteminizdeki işlemci ve bellek gibi bileşenlerin darboğaz yaratmayacak ölçüde performanslı olması, ödediğiniz paranın boşa gitmesini engeller.

SATIN ALIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Eğer en hızlıyı istiyorsanız en pahalı kartı almanız gerekir çoğu zaman. Diğer yanda bir kartın en hızlı olması, ondan maksimum oranda faydalanabileceğiniz ya da paranızın karşılığını size sonuna kadar ödeyeceği anlamına gelmez. Eğer bütçeniz gerçek anlamda sınırsız değilse (ki çoğu zaman değildir) satın almayı düşündüğünüz kartın performansı kadar fiyat / performans oranıyla da ilgilenmelisiniz.

BİRİNCİLER

150 \$ ÜSTÜ ASUS EN9800 GX2

Diğer nVidia GeForce GX2 işlemcili kartlar arasından başarılı kutu içeriğiyle sıyrılan bu kart, uygun bir sistemde ayağınızı kolaylıkla yerden kesebilir. **FİYAT: Yaklaşık 713 dolar**

XPRT VİSİON 9600 GT SONİC 512MB

Sadece mükemmel fiyat / performans oranıyla değil, zengin donanım özellikleri ve başarılı soğutucusuyla beğenimizi kazanan bu kart oldukça etkileyici. **FİYAT: Yaklaşık 150 dolar**

150 \$ ALTI SAPPHIRE RA- DEON HD 3850

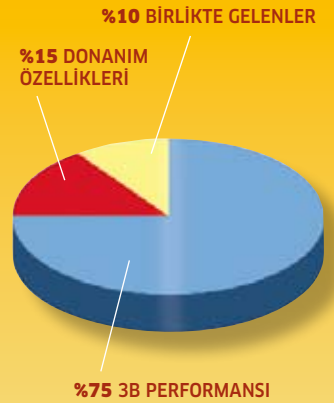
Bu fiyata bu kart, gerçek anlamda bir "düşüş". Eğer orta seviye bir bütçeniz varsa hele hele hızlı bir CPU ile bu kart, sizi rahatlıkla uzun süre idare edebilir. **FİYAT: Yaklaşık 139 dolar**

SAPPHIRE HD 3650 512 MB DDR2

18 adet 150 dolar altı ekran kartı arasından, sunduğu başarılı fiyat / performans oranıyla sıyrılan bu kart, dar bütçeli kullanıcılar için biçilmiş kaftan. **FİYAT: Yaklaşık 66 dolar**

NASIL TEST ETTİK?

Testlerde, Company of Heroes, Call of Duty 4 ve Crysis'i, 150 dolar üstü kategorisinde en yüksek grafik kalite ayarlarında 1.280 x 1.024 piksel (2x AA) çözünürlükte çalıştırırken 150 dolar altı kategorisinde daha mütevazı ayarlar kullandık. Bunun tek istisnası ise Half Life 2: Episode 2 oldu. 1.280 x 1.024 çözünürlük, 2x AA ve en yüksek kalite ayarları her iki kategori için de kullanıldı. Ayrıca kartların bellek türü ve miktarı, çıkardıkları gürültü ve ısınma miktarı gibi kriterler donanım özellikleri bölümünde dikkate alındı.

Test platformu:

Gigabyte X48T-DQ6
Intel Core 2 Extreme QX6700
2 x 2 GB OCZ3P1600EB4GK
Seagate ST31000320AS

PC Power&Cooling Silencer 750W
Vista Ultimate
AMD ATI Catalyst 8.6
nVidia ForceWare 175.16

22. SIRA	23. SIRA	24. SIRA	25. SIRA
MSI RX3870 T2D512E	Asus 3850 TOP	Sapphire 3850 1 GB	HIS Radeon HD 3850 IceQ3
Datagate, Koyuncu	Boğaziçi, Çizgi	Arena, Datagate, Penta	Mascom
202	189	189	195
msi.com.tr	asus.com.tr	sapphiretech.com/ty	hisdigital.com
53	51	51	50
41.5	39.3	38.1	39.5
85	85	83	85
95	90	100	75
66 orta	67 orta	67 orta	64 orta
Radeon HD 3870 (RV670)	Radeon HD 3850 (RV670)	Radeon HD 3850 (RV670)	Radeon HD 3850 (RV670)
800 MHz	730	702	720
512MB GDDR4	512 MB GDDR3	1GB GDDR3	512 MB GDDR3
1.126 MHz	950	828	910
-	-	-	-
256 bit	256 bit	256 bit	256 bit
PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0 x16	PCI-E 2.0, x16
16 / 320	16 / 320	16 / 320	16 / 320
10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1	10.1 / SM 4.1
72 GB/sn	60.5 GB/sn	53 GB/sn	58.2 GB/sn
12.7 GTeksel/sn	11.7 GTeksel/sn	11.2 GTeksel/sn	11.4 GTeksel/sn
1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin	1 x 6 pin
2	2	1	2
55 nm	55 nm	55 nm	55 nm
2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video	2 x DVI, 1 x video
Colin McRae Dirt, Lord of the Rings Online, MSI Multimedia Beyond 3D	Sürücü CD'si, Asus Gamer OSD, Asus Video Security Online, Asus Smart Doctor, DVD içinde Türkçe el kitabı	Sürücü CD'si, The Black Box: Half-Life 2 Episode:2, Team Fortress 2, Portal, Steam, Power DVD, Cyberlink PowerProducer, PowerDirector5 Express, Power2GO 5.5, Medi@show 3, 3D Mark 2006	Sürücü CD'si
Kurulum kitapçığı, Komponent çıkış kablosu, Ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, CrossFire aparatı, DVI-VGA dönüştürücü, S-Video-kompozit dönüştürücü.	Kurulum kitapçığı, Komponent çıkış kablosu, Ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, DVI-VGA dönüştürücü	Detaylı kurulum kitapçığı, komponent çıkış kablosu, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, CrossFire aparatı, DVI-VGA dönüştürücü, S-Video-kompozit dönüştürücü	Kurulum broşürü, ek güç girişi için kablo, DVI-HDMI dönüştürücü, CrossFire aparatı, DVI-VGA dönüştürücü, Işıklı tornavida
40,8	36	37	37.7
38	37,8	37	38
14,53	13,4	13,18	13,68
86,56	79,9	74,7	77,82
24,24	25,97	24,46	25,64

Donanım TESTLERİ

CHIP TEST MERKEZİ olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Bu sayfalarda en ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

BURAK AKMENEK

Klimalarımızın serin havasına şükrederek çalıştığımız bu sıcak günlerde Test Merkezi'miz birçok ürünle doldu taşı. Asus'un daha piyasaya çıkmadan ünlenen EEE PC'si en çok ilgiyi çeken cihazlardan oldu. Bu minik canavar, aslında dizüstü pazarındaki yeni trend'in de bir habercisi. Artık dizüstü ürünler daha da küçülecek. Hatta Sony PSP benzeri ürünler görmeye hazırlanın. Bu ay TV ve uydu kartları açısından çok zengin bir ay oldu. Sizlere çeşitli markaların farklı farklı ürünlerini sunduk. Tabii ki oyun-

cular için üretilen monitörleri de atlamadık. Sistemimizin güç odakları güç kaynaklarından taşınabilir belleklere kadar geniş çerçevede ürünler sunduk. Nokia'nın 8 GB'lık N95 modeli, bir cep telefonunun nasıl terfi ettirilebileceğine dair belki de rastlayabileceğiniz en iyi örnek. Test Merkezi'mize gelen tek yazıcı ise Epson'ın ürünü oldu. B300, Epson'ın mürekkep püskürtmeli yazıcı pazarında neden iddialı olduğunun çok açık bir örneği.

akmenek@chip.com.tr

BİLGİ

DEĞERLENDİRME

Test + Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandırarak bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■□	(89-75 Puan)
orta	■■■□□	(74-60 Puan)
vasat	■■□□□	(59-45 Puan)
kötü	■□□□□	(44-20 Puan)
çok kötü	□□□□□	(19-0 Puan)

FİYAT PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■□	(89-75 Puan)
orta	■■■□□	(74-60 Puan)
vasat	■■□□□	(59-45 Puan)
kötü	■□□□□	(44-20 Puan)
çok kötü	□□□□□	(19-0 Puan)

İÇİNDEKİLER DONANIM

103 Anakart:
ASUS P5Q Deluxe
TV kartı:
Avermedia Aver TV Speedy PCI-E
USB bellek:
Corsair Flash Voyager

104 Dizüstü bilgisayar:
ASUS EEE PC900

106 Anakart:
ECS Black Series P45T-A
Yazıcı:
Epson B-300
TV kartı:
Hauppauge WinTV-HVR 900

107 LCD monitör:
Samsung 2253BW
PDA:
HTC TyTN II
Ses sistemi:
Kensington FX300

108 Dizüstü PC:
Toshiba U400-112

109 Anakart:
Gigabyte EP45 Extreme
SD kart kiti:
Kingston Mobility Kit 2 GB
LCD monitör:
LG L227WT

110 Kasa:
REDRock 1859D
CPU soğutucu:
OCZ Vendetta 2
Cep telefonu:
Nokia N95 8GB

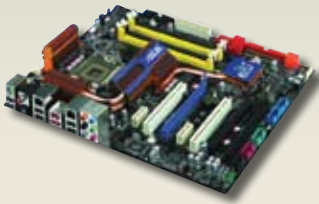
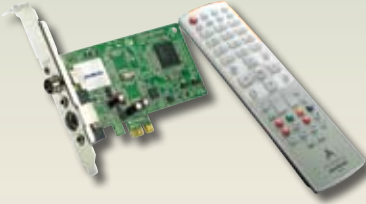
111 Web kamerası:
Philips SPC520NC
Güç kaynağı:
X-Spice Kira CS 530W
Şarj cihazı:
Hira MK 1003

112 Uydu kartı:
Technisat SkyStar2 TV
Kulaklık:
Samsung FX300
Cep telefonu:
Sony Ericsson W380i

113 Güç kaynağı:
Huntkey V-Power 550W
Harici sabit disk:
WD My Passport Elite
MP4 oynatıcı:
Trand PMP-638-2FM

Bu ürünleri
Hepsiburada.com'dan
satın alabilirsiniz

ANAKART	TV KARTI	USB BELLEK
ASUS P5Q DELUXE	AVERMEDIA AVER TV SPEEDY PCI-E	CORSAIR FLASH VOYAGER
		
CHIP PUANI ■■■■■■	CHIP PUANI ■■■■■■	CHIP PUANI ■■■■■■
FİYAT/PERFORMANS ■■■■■■	FİYAT/PERFORMANS ■■■■■■	FİYAT/PERFORMANS ■■■■■■
FİRMA Boğaziçi, Çizgi BİLGİ İÇİN (212) 331 00 00 WEB www.tr.asus.com FİYAT 199 \$ + KDV	FİRMA Multimedya, Kont BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46 WEB www.multimedya.com FİYAT 85 \$ + KDV	FİRMA Dijital Trend BİLGİ İÇİN (212) 266 8770 WEB www.dijitaltrend.com.tr FİYAT 257 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Form faktör ATX Yonga seti Intel P45 İşlemci yuvası LGA 775 FSB hızı 1.600 MHz Bellek yuvası 4 x DDR2 1200 Yuva sayısı 3 x PCI-E16X, 2X PCI-E X1, 2 x PCI 2.0	Arabirim PCI-E Yayın standardı NTSC / PAL / FM Video kayıt biçimi DVD, iPod, WMW, WAV, SVCD, MPEG2, MPEG1, VCD, AVI Fotoğraf kayıt biçimi JPEG, BMP, TIFF Uzaktan kumanda Var Diğer Teleteks.	Kapasite 32 GB LCD gösterge Var İşletim sistemi Win XP, Win. Vista, Mac. Ağırlık 54 g. Boyut 23 x 74 x 10 mm Diğer Darbelere dayanıklı

PERFORMANS TUTKUNLARINA: Test Merkezi'mizde ürünlerini en çok incelediğimiz firmalardan olan ASUS, bu kez farklı bir anakart ile karşımızda. İlk bakışta güney ve kuzey köprüleri arasında bağlantılı olan, bakır alaşımli pasif soğutucu sistemi dik-katleri üzerine çekiyor. 3 adet PCI-E 16X yuvası sayesinde bir SLI sistem kurmanız mümkün. Ürünün en dikkat çekici özelliklerinden biri de PCI-E 16X ve PCI 1X yuvaları arasına konuşlandırılmış ASUS Express Gate SSD. Bu yonga, ürün açıldıktan beş saniye sonra devreye giriyor ve kullanıcının Windows'a ulaşmadan internete bağlanıp tarayıcı aracılığıyla dolaşabilmesine, Skype ve MSN çalıştırabilmesine ya da fotoğraflarını görüntüleyebilmesine imkân tanıyor. Böylece eğer bilgisayarınızı bu ve benzeri işlemler için çalıştırıyorsanız, uzun uzun Windows'un yüklenmesini beklemeden işinizi yapmaya başlayabiliyorsunuz. ASUS ürünleriyle gelen yazılımlar, her zaman bilgisayarınız üzerinde tam hakimiyet kurmanızı sağlıyor. Bu kartta da aynı kural geçerli. İşlemci sıcaklığından fan hızlarına kadar bir çok veriyi gözlem altına alıp müdahale edebilmeniz yanında otomatik yedekleme de yapabilirsiniz. ■

SONUÇ ► Yüksek performanslı bir sistem kurmak isteyenlerin ilgisini çekebilecek anakart, sunduğu teknolojilerle de göz dolduruyor.

- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ Express Gate SSD
- ⊕ Zengin yazılım içeriği

YAZILIMIN GÜCÜ: Oldukça üretken markalardan olan Avermedia, bu kez PCI-E arabiriminin bağlanan bir TV kartıyla ürün inceleme sayfalarımızda kendine yer buldu. Kurulumu oldukça kolay olan kartın üzerinde beş adet giriş bulunuyor. Uzaktan kumandasıyla birlikte kullanılmak üzere bir kızıl ötesi verici beraberinde geliyor. Cihazda, anten girişi yanında FM anten girişi için ayrı bir yuva bulunuyor. Kutudan çıkan anteni buraya bağlayabiliyorsunuz. Eğer kablolu televizyon ya da anten haricinde başka bir görüntü kaynağından görüntü almak isterseniz, S-Video girişine bağlayacağınız bir video kamerayla da bilgisayarınıza görüntü aktarabiliyorsunuz. Son olarak ses girişi sayesinde harici kaynaklardan ses alabilirsiniz. Özetle tek kart üzerinde neredeyse her şey düşünülmüş. Tabii ki bu tip ürünlerin asıl önemli kısmı yazılımlardır. Ürünle gelen AverMedia Center yazılımı, hem arayüzü hem de işlevleriyle oldukça kullanışlı. TV izlemenin yanında fotoğraf görüntüleme, video izleme ve müzik dinlemenize de yardımcı olan yazılım, TV'den fotoğraf yakalamanıza da izin veriyor. Dilerseniz Türkçe arayüzlü AverTV 6 yazılımını da kullanabilirsiniz. ■

SONUÇ ► Eğer bilgisayarınızda televizyon izlemek veya radyo dinlemek istiyorsanız, kaliteli yazılımıyla bu ürün sizi tatmin edecektir.

- ⊕ Çoklu biçimde kayıt
- ⊕ Türkçe dil desteği
- ⊕ Uzaktan kumanda

GÜVENLİ VE ŞIK: İlk çıktığında moda olan şimdi ise 1 GB kapasiteli olanlara başımızı bile çevirip bakmadığımız, eşantiyon yerine dağıtılan USB bellekler veri taşımının kuşkusuz en kolay yolu. Hatta artan kapasiteleriyle yakında veri saklama medyalarının yerine bile geçecekler. Lakin bu ürünlerdeki kapasite tek belirleyici etkin değil. Tasarım da artık belirleyici bir rol oynuyor. Corsair Flash Voyager, öncelikle 32 GB kapasitesiyle gerçekten etkileyici bir depolama alanı sunuyor. Bu kapasiteye sığdıracağınız ve böylece cebinize atıp kolayca taşıyabileceğiniz verilerin neredeyse bir sınırı yok. Aklınıza gelen her şeyi bu kapasite sayesinde taşıyabilirsiniz. Corsair Flash Voyager'ın ikinci önemli yanı ise tasarımı. USB belleği saran plastik kaplama sayesinde ürün darbelere ve suya karşı dayanıklı. Bu da içindeki verilerin güvenliği açısından kullanıcıyı rahatlatan bir özellik. Ayrıca ürünün içinden çıkan yazılım sayesinde verilerinizi şifreleyebilirsiniz. Böylelikle USB bellek yalnızca fiziksel olarak değil yazılımla da veri güvenliğini garantilemiş. Ürünün 2,5 MB/s rasgele erişim, 22,4 MB/s yazma ve 10,9 MB/s okuma hızları ise ortalama değerlerdir. ■

SONUÇ ► Doğa koşullarında çalışanlar ya da verilerini yüzde yüz güven altına almak isteyenler için düşünülmüş, şık bir USB bellek

- ⊕ Darbelere dayanıklı
- ⊕ Yüksek kapasite
- ⊕ Ara kablo ve taşıma ipi

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR
ASUS EEE PC900

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Index, Boğaziçi
BİLGİ İÇİN	(216) 521 27 25
WEB	www.tr.asus.com
FİYAT	529 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Mobile Celeron M 900 MHz
RAM	1016 DDR2
Sabit Disk	12 GB Solid State
Ekran	8,9 inç Intel 915 GM
Boyut	22,5 x 17 x 3,38 cm
Ağırlık	0,99 kg

⊕ Yüksek taşınabilirlik

⊕ Sessiz çalışma

⊕ Uygun fiyat

Rengarenk ASUS'un EEE PC serisinde başka renk seçenekleri de bulunuyor.

Taşınabilirlik budur!

ASUS EEE PC, dizüstü bilgisayarlarda başlayan yeni devrin prototipi olma özelliğine sahip.

■ Test Merkezi'mize girdiği andan itibaren tüm CHIP dergisinin ilgi odağı olan EEE PC, bu ilgiyi hak edecek kadar "sevimli" bir dizüstü. Açıkçası ilk bakışta ürünün küçük boyutlarından dolayı elektronik bir oyuncakmış gibi yaklaştık. Küçük klavyesi, büyük elli kullanıcılar için ilk bakışta itici gelse de, herkesin ortak fikri bu ürünün taşınabilirlik alanına rakipsiz olduğu.

BİR KÜÇÜCÜK BİLGİSAYARCİK

Ürünü incelediğimiz uzun süre zarfında Computex fuarına gittik. Açıkçası böyle bir ürünü, sentetik testler yanında en iyi deneyebileceğimiz ortam bizzat kullanmaktı. Sırt çantasına kolayca sığan cihazı her güvenlik noktasında çıkarttığımızda güvenlik görevlilerin ve sıradaki yolcuların ilgi odağı oldu. Bir grup, ürünün hanımlar için üretildiğini düşünürken gençler ise EEE PC'ye bakmaktan kendilerini alamıyordu. 1 kg'dan az ağırlığıyla ürünü taşımak son derece kolaydı. Ayrıca az yer tuttuğundan bir kahve sehпасının üzerine koyarak taşıyabiliyorduk. Uçakta ise dar koltukların arasında sıkışmadan kolayca film izleyebildik ve çalışabildik. Dizüstüyle beraber yalnızca Windows XP geldiğinden ve ofis yüklü olmadığından daha çok e-postalarımızı kontrol edip cevap yazabildik. Tabii ki bu tecrübe küçük klavyenin sınanması açısından önemli bir denemeydi. Klavyeye ilk başta alışmak gerçekten de zordu. [Tab] tuşunun küçüklüğü sorun olabiliyor ve [Enter] tuşu oldukça küçük. Fakat bir süre sonra tuşlara daha dik basmaya başlıyor ve bu sorunu çözebiliyorsunuz. Yani ürünü kullanmak için ilk başta biraz pratik yaparak alışmanız gerekiyor.

Tasarım sırasında touchpad'den çalınmamış. Bu sayede kullanımı rahat bir touchpadle karşılaşıyorsunuz. 6,3 x 3,2 boyutundaki touchpad'in altında bulunan tuşlarla beraber tasarım tamamlanmış.

PERFORMANS

Tabii ki bu kadar küçük bir bilgisayar beklenen performansın büyük olmaması gerekiyor. 8,9 inçlik ekranıyla ve 1.024 x 600 çözünürlüğüyle bu üründe

oyun oynayamayacağınız aşikar. Fakat işlemci gücü ve bellek miktarı tüm ofis programlarını kolayca çalıştırabilmenizi sağlıyor. Açıkçası ürünle çalışırken hiçbir performans sorunuyla karşılaşmadık. Birden çok program açtığımızda, eğer ağır sunumlar ve büyük görseller içeren bir Power Point sunumu bu programların içine dâhilse de, ürün biraz zorlanabiliyor. Fakat birden fazla Word dokümanı ile kolayca çalışabilir ya da sunumunuzu bu ürün aracılığıyla yapabilirsiniz. Eğer öğrenciyseniz tam size göre diyebiliriz. Çantanızda taşıyıp tüm işlerinizi görebilirsiniz. Yere sıkıştığınız takdirde ürünün yan tarafında bulunan VGA çıkışı sayesinde daha büyük bir monitöre bağlayarak daha fazla hareket alanına kavuşabilir ve rahatça çalışabilirsiniz.

EĞLENCE

Gelelim işin eğlenceli kısmına. Açıkçası böyle bir ürüne sahip olmak bile başlı başına bir eğlence kaynağı. Ürünün ekranı hem kalite hem de görüntü açısından tatmin edici seviyede. Testlerimizde yaklaşık 120 derecelik bir görüntüleme açısı tespit ettik. Üzerinde bulunan 3 adet USB girişi sayesinde birden çok aparat bağlayabiliyorsunuz. Özellikle tatillerinizde çektiğiniz fotoğrafları kolayca depolamak için son derecede uygun.

Film seyretmek istediğinizde ise 3,7 saat boyunca size hizmet verebiliyor. Açıkçası böyle bir ürünün en güçlü yanlarından biri olmasını beklediğimiz pil süresi konusunda ASUS bizi hayal kırıklığına uğratmadı. Üzerinde bir mikrofon ve ses çıkışı da bulunuyor. Ayrıca üzerindeki bütünleşik hoparlörleri sayesinde müzik dinleyebilirsiniz. Dizüstündeki en büyük eksiklik bir DVD sürücüyü sahip olmaması. Fakat bu da taşınabilirlik adına feragat edilebilecek bir özellik. Sonuçta bir USB bellekle veri aktarımını kolayca gerçekleştirebilirsiniz. Son olarak 4 GB bütünleşik 8 GB flash bellekten oluşan depolama alanı size yeterli olmazsa SD kart girişi ile bu açığı kapatabilirsiniz.

SONUÇ ▶ ASUS EEE PC900, sık sık seyahat edenlerden öğrencilere, basit işlerde kullanmak isteyenlerden ilk PC sahibi olacaklara kadar herkese hitap ediyor. →

ANAKART	YAZICI	TV KARTI
ECS BLACK SERIES P45T-A	EPSON B-300	HAUPPAUGE WINTV-HVR 900
		
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■
FİRMA Mersa Sistem BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00 WEB www.mersasistem.com.tr FİYAT Belli değil	FİRMA Epson BİLGİ İÇİN (212) 336 03 03 WEB www.epson.com.tr FİYAT 299 Euro + KDV	FİRMA Hauppauge Türkiye BİLGİ İÇİN (212) 321 21 88 WEB www.hauppauge.com.tr FİYAT 125,89 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Form faktör ATX Yonga seti Intel P45 ICH10R İşlemci yuvası LGA 775 FSB hızı 1.300 MHz Bellek yuvası 4 x DDR2 Yuva sayısı 2 x PCI-E16X, 1 x PCI-E1X, 2 X PCI 2.3	Baskı teknolojisi Mürekkep püskürtmeli Baskı hızı 37 ppm S-B/Renkli Baskı çözünürlüğü 5.760 x 1.440 dpi Bağlantı USB 2.0 Çift taraflı baskı Manuel Boyut 480 x 420 x 312 mm	Arabirim USB Yayın standardı NTSC/PAL/ DVB-T/FM Video kayıt biçimi MPEG2 Fotoğraf kayıt biçimi JPEG, BMP, TIFF Uzaktan kumanda Var Diğer S video kablosu.

ALÇAK GÖNÜLLÜ OYUNCU: ECS'in performans meraklısı oyuncular için piyasaya sürdüğü Black serisinden P45T-A anakartı aslında tam olarak hedefini buluyor. DDR3 RAM'lerin performans farkının açılmasını beklerken bir yandan da uç tasarımı kartlar için bütçe bulamayanlara yönelik olan bu kart, hız aşırıya açık olan yapısıyla büyük bir avantaj sağlıyor. Çift DDR2 800 bellek desteği sayesinde performansı körükleyen kart, aynı zamanda iki adet PCI-E 16X yuvasıyla Crossfire'a olanak sağlayarak, sağlam bir Intel işlemcili sistem kurmak isteyenlere göz kırıyor. 6 adet SATA yuvasıyla 0,1,5,10 RAID konfigürasyonlarına olanak tanıyor. Anakartın aynı zamanda arka tarafında 1 adet E-SATA yuvası daha bulunuyor. Bunu yanında arka kısmında 6 adet USB yuvası bulunan cihazlı 7.1 kanal destekli Real Tek ALC 883 ses yongasına sahip. Anakartın üzerinde IDE yuvası da unutulmamış. Kartın üzerinde, SATA yuvalarının hemen yanında güç ve reset tuşları konumlandırılarak, açık sistem çalışmayı tercih edenlere kolaylık sağlanmış. BIOS üzerinde işlemci, bellek frekansı ve voltaj ayarlarını tek bir menü altında görebildiğimiz anakart, kolay hız aşırıya olanak sağlıyor. ■

SONUÇ ► Esnek hız aşırıya performansı ile tüm kullanıcıları memnun edebilecek bir anakart.

- + Pratik BIOS
- + Esnek hız aşırıya
- + Çift PCI-E 16X yuvası

YÜKSEK KALİTE: Epson'ın önümüzdeki aylarda incelemeyi planladığımız B-500DN ürününün bir alt modeli olarak piyasaya sürdüğü B-300, ofis içi kullanım için düşünülmüş bir yazıcı. İlk bakışta büyük görünse de, aslında uygun ebatlarıyla az yer kaplayan Epson'ın yazıcısı, kullanıcılarına sunduğu tipik avantajları da beraberinde getiriyor. Dört renk kartuş kullanan yazıcının kartuşlarını değiştirmek son derece kolay. Beraberindeki yazılım sayesinde, kartuşlardaki mürekkep seviyesini tek tek kolayca takip edebiliyorsunuz. Testlerimizde siyah beyaz ilk baskı hızını, ısınma süresi dâhil 21 saniye olarak saptadığımız cihaz, 3 saniyeden daha az bir süreyle baskıya devam ediyor. Baskı kalitesi son derece yüksek. Gerek siyah beyaz gerekse renkli çıktılardaki kaliteden etkilenmemek elde değil. Yanlızca USB arayüzünden bağlanan yazıcı, 10.000 adet baskılama vaat ediyor. Dilerseniz ürünün çift taraflı baskı aparatını da ayrıca satın alabiliyorsunuz. 170 sayfalık kâğıt çekmecesini bulunan Epson B-300'le yaptığımız testlerimizde, kâğıt sıkışması sorununa hiç rastlamadığımızı ve bir çok rakibinden farklı olarak ürünle beraber USB kablosunun verildiğini de belirtelim. ■

SONUÇ ► Baskı kalitesi son derece yüksek olan Epson B-300, ofisinde tasarruflu ve az yer kaplayan bir yazıcı isteyenlere göre.

- + Baskı kalitesi
- + Yüksek baskı hızı
- Gürültülü çalışıyor

DİZÜSTÜNDE TELEVİZYON: Bilgisayarda televizyon seyretmek uzun zamandır gündemde olan bir eğlence. Hauppauge'nin ürünü ise bunu henüz ülkemizde bulunmayan DVB-T desteği ekleyerek geleceğe yatırım yapmanızı sağlıyor. USB yuvasından bilgisayarınıza bağlayabileceğiniz cihaz, büyükçe bir yer kaplıyor. Yapısı dolayısıyla yakınındaki USB yuvalarını kapatan kartı, ayrı USB yuvaları bulunan bir anakartta kullanmak daha uygun. Elektrik akımından dolayı USB hub üzerinde çalışmıyor. Üzerindeki anten girişi sayesinde harici bir antenlere kullanabileceğiniz cihazın kutusunun bu anten çıkıyor. Tabii ki antenle verimli sinyal alabilmek için yüksek bir yerde bulunmanız gerekiyor. Genelde bu tip antenlerle çok net görüntü alamama sorunu burada da geçerli. Kartla gelen yazılım sayesinde, kayıt yapabileceğiniz zamanı ayarlayabilir, otomatik arama yapabilir ve dilediğiniz kanalı yazılım sayesinde kolayca seyredebilir, kanallar arasında geçiş yapabilirsiniz. Aynı zamanda seyrettiğiniz yayın içinden ekran görüntüsü de alabilirsiniz. Beraberinde gelen büyükçe bir uzaktan kumanda sayesinde, tıpkı televizyon kullanır gibi yayınları yönetebilmeniz mümkün. ■

SONUÇ ► Küçük boyutlarıyla kolayca taşınabilen TV kartı, yardımcı yazılım desteğiyle bilgisayarınızı bir TV'ye çeviriyor.

- + DVB-T desteği
- + Kamera gibi aygıtlardan görüntü alıyor
- + Türkçe dil desteği

LCD MONİTÖR	PDA	SES SİSTEMİ
SAMSUNG 2253BW	HTC TyTN II	KENSINGTON FX300
		
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■
FİRMA Koyuncu BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88 WEB www.koyuncu.com.tr FİYAT 384 \$ + KDV	FİRMA HTC BİLGİ İÇİN KVK WEB www.tytnseries.com FİYAT 890 \$ + KDV	FİRMA Albim BİLGİ İÇİN (216) 469 23 00 WEB www.albim.com FİYAT 49.90 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Ekran LCD TFT Görüntü alanı 22 inç Maksimum çözünürlük 1.680 x 1.050 Tepki süresi 2 ms (GTG) Parlaklık 300 cd/m² Kontrast 8000:1 (Dinamik)	Ekran 2,8 inç , 240 x 320 piksel, 65k renk TFT LCD Bellek 256 MB İşletim sistemi Windows Mobile 6.0 Boyut ve ağırlık 112 x 59 x 19; 190g Kamera 3 MP Diğer GPRS, EDGE, 3G, MP3, Bluetooth, Wi-Fi, GPS	Hoparlörler Tek parça Güç kaynağı 2 X AAA pil Kasa yapısı Plastik Kumanda Yok Boyut 145 x 109 x 47 Diğer Taşıma kılıflı

MÜKEMMELİYETÇİLERE: Samsung'un 2253BW model LCD monitörü 22 inç büyüklüğünde ve 1.680 x 1.050 çözünürlükte. Üründeki HDMI girişi ilk gözümüze çarpan özellikler arasında oldu. Bu sayede yüksek tanımlı videoları görüntüde hiçbir kayıp olmadan sorunsuzca izleyebiliyorsunuz. Firma bunun yanında ürüne eski tip VGA'den daha iyi bir sinyal kalitesi sunan DVI girişi eklemeyi de ihmal etmemiş. 170 derece görüş açısına sahip olan ürün, özellikle de ekran başında birden fazla kişi olduğunda ideal bir görüntü ortaya koyuyor. Bu sayede monitörü PC değil, aynı zamanda TV olarak da kullanabiliyorsunuz. Büyük ince ekranları seven kullanıcılar için tasarlanan cihaz 2 ms'lik tepki süresi ile hem oyun hem de film keyfi için ideal. Siyah parlak bir tasarıma sahip olan ürünün alt kısmı da cam şeffaflığında tasarlanmış. Yine Samsung'un ürünle beraber sunduğu yazılım sayesinde monitörünüze ince ayar yapabiliyorsunuz. Eğer otomatik ayarları kullanmak isterseniz Samsung size: Metin, internet, oyun, spor, film, kişisel ve de dinamik kontrast seçeneklerini sunuyor. Bu seçenekler arasında geçiş yapmak için ise tek tuşa basmanız yeterli oluyor. ■

SONUÇ ► Samsung 2253BW ister TV ister film isterseniz de oyun amaçlı kullanın bütün özellikleri bünyesinde barındırıyor.

- ⊕ HDMI girişi
- ⊕ Yüksek kontrast oranı
- ⊕ Tepki süresi

HTC YİNE GÖZDE: Ülkemize geldiğinden bu yana birbirinden güzel modellerle gözlerimizi kamaştıran HTC'i yeni PDA'i ile gene yapacağını yapmış. İlk bakışta oldukça kalın ve ağır görünen ürün, bu yapısını kullanılabilişliği ile donatmış. Ürünün yana doğru kayan kapağı aynı zamanda 45 derece doğrularak klavyeden kolayca görülebilir bir konuma geliyor. Büyük tuşları sayesinde ürünün klavyesini kullanmak gerçekten de çok kolay. Dokunmatik ekranı sayesinde kullanım kolaylığı sunan ürün, işletim sisteminin tüm avantajlarını kullanıyor. Ayrıca HTC'ye has yazılımlarla sahibine birçok bilgi sağlayan ürünün üzerinde bulunan 3 megapiksellek CMOS kamera 2.048 x 1.536 çözünürlüğe kadar fotoğraf çekebiliyor. Adres defterindeki kullanıcıları sesli komutla arama olanağı da veren ürün, aynı zamanda her zaman aradığınız isimleri kısa yol atayarak bir resimli menü aracılığıyla arayabilmenize de olanak tanıyor. 400 MHz gücündeki Qualcomm MSM 7200 işlemcisiyle üstüne konan yükü kolayca kaldıran ürün, micro SD kart desteği sayesinde bellek sorununu da ortadan kaldırmış. PDA aynı zamanda 420 dakikaya ulaşan konuşma süresiyle sizi yolda bırakmayacak. ■

SONUÇ ► Kolay kullanımı pratik bir tasarımla birleştiren HTC TyTN II, tüm ofisini yanında taşımak isteyenler için ve eğlence için ideal.

- ⊕ Pratik tasarım
- ⊕ GPS desteği
- ⊕ Uzun pil ömrü

YOLCULUKLAR İÇİN: Walkman icad olduğundan bu yana müzik dinlemenin de şekli değişti. Bizimle beraber her yere gelen ve dilediğimiz parçayı dinlememizi sağlayan bu aygıtlara en son örnek ise tabii ki iPod. Kensington, öyle bir tasarıma gitmiş ki, ister iPod olsun ister diğer müzik kaynakları, hepsini bir arada taşıyabileceğiniz sade bir tasarım ortaya koymuş. Kensington FX300 aslında bir el çantasıyla hoparlörün birleştirilmiş hali. Hoparlör, çantanın iç ön yüzüne yerleştirilmiş. Geri kalan kısma konan bir cep ile MP3 çalarınızın ve cüzdan, bozuk para gibi yanınızda ne taşıyorsanız koyabilmeniz hesaplanmış. Basit bir kilitte kemerinize ya da çantanıza bağlayabileceğiniz bu ürün, müziği gittiğiniz her yere taşıyabilmenizi sağlıyor. Plastik bir kaplama ile dış darbelerden korunan ürün su geçirmez değil. Fakat özellikle yanınıza götürdüğünüz her şeyin ister istemez kuma bulanacağı deniz kenarında böyle bir ürünü güvenle taşıyabilirsiniz. Çantanın kaplaması hoparlörün gücünü sınırlayarak sesin biraz boğuk çıkmasına sebep oluyor. Ayrıca böyle bir ürüne bir de radyo dâhil edilmesi, ürünü daha da çekici ve işlevli kılabilirmiş. ■

SONUÇ ► Bir el çantası içinde, güvenli bir ortamda, hem MP3 çalarınızı taşıyıp hem de müzik dinlemek istiyorsanız bu ürün size göre.

- ⊕ Farklı tasarım
- ⊕ Az yer kaplıyor
- ⊖ Ses biraz boğuk geliyor

DİZÜSTÜ PC

TOSHIBA U400-112

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	TNB Bilgisayar ve Görüntü Sistemleri A.Ş.
BİLGİ İÇİN	(216) 422 40 50
WEB	www.toshibatr.com
FİYAT	1.399 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

CPU	Intel Core 2 Duo T5550 1.83 GHz
Ekran	13.3 inç TruBright 1280 x 800
Bellek	2 GB DDR2
Sabit disk	250 GB SATA
Ağırlık	1.9 kg
Boyutlar	314 x 229 x 35 mm

- ⊕ Başarılı tasarım
- ⊕ Kaliteli ekran
- ⊕ Optik yüz tanıma

Yüz tanıma U400'deki yüz tanıma sistemi ile maksimum güvenlik sağlanıyor.

Zarafetin çizgileri

13.3 inç kategorisinin bu başarılı aktörü, gerek tasarımı gerekse ek özellikleriyle oldukça iddialı.

■ Dizüstü PC üreticileri arasında müstesna bir yere sahip olan Toshiba'nın yeni U400 serisi epey popüler olacak gibi. Bu seriye ait bir model olan ve Toshiba Türkiye tarafından Test Merkezi'mize yollanan U400-112 zengin özellikleri ve tasarımıyla dikkat çekiyor. Tasarımda ilk dikkat çeken, ürünün (tuşları da dahil) tüm görünen yüzeyini kaplayan parlak siyah materyal. Ürüne çekicilik kazandıran bu şık malzeme üzerindeki gri-beyaz çizgiler ise estetik açıdan dış görünümü tamamlayan bir faktör olarak göze çarpıyor. F tuşlarının hemen üstünde bulunan dokunmatik tuşlarla medya kontrolü sağlamak mümkün. Yine bu kısımdaki bir tuş ise dokunmatik tuşlarda ve touch pad üzerinde bulunan zarif aydınlatmayı açıp kapatıyor. Cihaz üzerinde bir ses şiddeti ayarlama düğmesi var. Fare tuşlarının hemen altında cihazın dik kısmında bulunan bu düğme ses ayarı, için sizi fonksiyon tuşu kombinasyonlarından kurtarıyor. Yeri gelmişken fonksiyon tuşlarını kullanırken ekranda Türkçe arabirimle tüm fonksiyon tuşlarının isimleri ve simgeleri beliriyor. Daha da ilginç bu üst kısımda beliren simgeleri fare tuşlarıyla yönetebiliyorsunuz.

YÜZ TANIMA İLE GÜVENLİK

Toshiba bu üründe parmak izi okuyucu kullanmamış çünkü U400-112'de pratikte parmak izi kadar başarılı bir güvenlik önlemi var: Yüz tanıma sistemi. 1.3 Megapiksel kamera ile Toshiba yüz tanıma yazılımı rehberliğinde yapacağınız özel bir video kaydı ile yüzünüzdeki oranlar farklı açılardan kaydedilerek güvenlik şifrenizin yerine geçecek biyometrik iziniz oluşturuluyor. Tanıma sırasında oranlar temel alındığı için saçınızı değiştirmeniz, tıraş olmamanız ya da benzeri durumlar, daha sonra dizüstü PC'nizin sizi tanımazlıktan gelmesine engel oluşturmuyor. Öte yandan yüz tanıma yazılımıyla yapılan ilk kayıta başarısız olursanız yazılım rehberliğindeki yüz tanıma işlemini birkaç kez tekrarlamanız gerekebilir. Öte yandan yüzünüz bir kere tanındıktan sonra başka birinin siz olarak algılanması ya da yüzünüzdeki ufak tefek de-

şiklikler yüzünden tanınmamanız mümkün değil.

ALTIN ANAHTAR: KALİTELİ EKRAN

13.3 inçlik parlak ekran, Toshiba kalitesini sonuna kadar yansıtıyor. Alışlageldiği üzere ekran çözünürlüğü 1280 x 1024. DVD film ya da MPEG izlerken ekranın kalitesi belirgin bir şekilde öne çıkıyor. Zira bazı ucuz dizüstü PC'lerde film izlerken sıkça görülen hayalet efektinden eser yok bu üründe. Film demişken Toshiba U400-112'de bulunan hoparlörler her ne kadar küçük gibi görünsün de boylarından büyük iş çıkartıyor. Tabii ses kalitesinde Dolby Sound Room özelliğinin de etkisi büyük. Böylece sağ ve sol kanallar arasındaki ayırımı rahatlıkla hissedebiliyorsunuz. Hem D-Sub hem de HDMI çıkışıyla donatılmış olan dizüstü, 3 saate yaklaşan bir pil süresine sahip. Tabii bu süre kullanım şekline göre de değişiklik gösterebiliyor. U400-112'nin yumuşak karnı ekran kartı. Eğer grafik performansı sizin için önemliyse ekran kartı olarak Intel GMA X3100 kullanan bu ürünün 3B performansı açısından ayağınızı yerden kesmeyeceğini bilmelisiniz. Diğer yandan bu dizüstü PC, üretim amacı doğrultusunda belirlenen işlevleri çok başarılı bir şekilde yerine getiriyor.

Toshiba'nın U400-112'ye kattığı önemli artı değerler var. Bunların arasında Radar hem BlueTooth hem de Wi-Fi için kapsamlı bir araştırma yaparak çevrenizdeki sinyal kaynaklarını bularak radar ekranında size gösteriyor. Toshiba Recovery Disc Creator ise adından da anlaşılacağı gibi mevcut sisteminizi DVD'ye ya da DVD'lere kaydederek herhangi bir istenmeyen durumdan, oluşturulan kurtarma diski sayesinde kazasız belasız çıkmanızı sağlıyor. Ayrıca Ulead'ın Toshiba'ya özel hazırladığı DVD Movie Factory ile video işleme yapabileceğiniz gibi kendi DVD'nizi de oluşturabilirsiniz. Sisteme kurulu olarak gelen Ulead DVD Movie Factory for Toshiba'nın yardım dosyaları da dahil olmak üzere tamamen Türkçe olmasını takdir ettik.

SONUÇ ▶ 2 kg'ın altındaki ağırlığı, zarif tasarımı ve kaliteli 13,3 inçlik ekranıyla bu dizüstüyü PC'yi ayıramayacaksınız.

ANAKART	SD KART KİTİ	LCD MONİTÖR
GIGABYTE EP45 EXTREME 	KINGSTON MOBILITY KIT 2 GB 	LG L227WT
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Kont, Arena, Mersa Sistem BİLGİ İÇİN (216) 499 62 99 WEB www.gigabyte.com.tr FİYAT Belli değil	FİRMA Kingston BİLGİ İÇİN Armada, Index, Asnet, Avnet.com (212) 467 38 00 WEB www.armada.com.tr FİYAT 20 \$ + KDV	FİRMA Boğaziçi BİLGİ İÇİN 331 10 00 WEB www.bogazici.com.tr FİYAT 405 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Form faktör ATX	Kapasite 2 GB	Ekran: LCD TFT
Yonga seti P45	Uyumluluk microSD, mini SD, SD	Görüntü Alanı 22 inç
İşlemci yuvası LGA 775	Okuma hızı 20.132 KB/s	Maksimum çözünürlük 1.680 x 1.050
FSB hızı 1.600 MHz	Yazma hızı 6.415 KB/s	Tepki süresi 2 ms (GTG)
Bellek yuvası 4 x DDR2 1200	Boyutlar 32,89mm x 15,3mm x 7,66mm	Parlaklık 300 cd/
Yuva sayısı 1 x PCI-E16X, 1 x PCI-E8X, 1 x PCI-E4X, 3 x PCI 2.2	Ağırlık 6,5 g	Kontrast 10,000:1 (Dinamik)

ETKİLİ SOĞUTMA: Tüm dünyada yalnızca Rusya ve Türkiye’de bulunan, Gigabyte’ın EP45 Extreme serisini, dergimizde ilk defa sizlere sunmaktan büyük bir heyecan duyduk. Kutusunu açtığınız anda ileri seviye kullanıcılar için tasarlandığı belli olan anakartla, üzerindeki pasif soğutucuya ek olarak bir soğutucu sistemi daha geliyor. Tıpkı bir PCI yuvasına kart takar gibi, kasanın arka tarafına vidalayabileceğiniz bakır boru ve 25 kanatçıktan oluşan bu sistem, kuzey köprüsü üzerinden, anakartın üzerindeki pasif soğutma sistemine vidalanıyor. Böylece soğutma sistemindeki ısı, kasanın dışına iletilerek etkili bir soğutma sağlanıyor. Bu sistem, gerçektende işe yarıyor. Testlerimizde sistem montajlı ve değilken yaptığımız denemeler arasında yüksek oranda bir sıcaklık performans farkı gözlemledik. DDR2 1200 destekli kart, 8 kanal destekli ses yongası, toplam 12 adet USB yuvası ile kullanıcıya çeşitli imkânlar sunuyor. SATA yuvalarından iki adedi kasanın dışına doğru yönlendirilerek kolay montaj imkanı sağlanmış. Tamamen katı kapasitörlerden oluşan anakart, sunduğu etkili soğutma, yüksek FSB hızı ve hız aşırıma imkânlarıyla ilgiyi kesinlikle hak ediyor.

SONUÇ ► Alışık olmadığımız bir soğutma sistemine sahip olan anakart, iyi bir sistem toplamak isteyenlerin dikkatini çekecektir.

- Etkili pasif soğutma
- Yüksek FSB hızı
- DDR2 1200 desteği

EVRENSEL SD KART BAĞDAŞTIRICISI: Hafıza kartları arasında bir standart belirlemek gerekse sanırım Test Merkezi’mize gelen ürünlerin çoğunda kullanılan SD hafıza kartları en mantıklı seçim olur. Cihazların değişen boyutları SD kartları da üçe böldü. Hali hazırda SD, mini SD ve micro SD kartları kullanılıyor. Eğer siz de bu yuvalara kart yetiştiremiyorum diyorsanız bir Kingston Mobility kit alıyorsunuz, rahata eriyorsunuz. Kingston Mobility kit’in ilk parçası asıl kapasiteyi oluşturan micro SD flash hafıza. 2 GB’lık bu parçanın 1 ve 4 GB’lık alternatifleri de var. Bu Micro SD flash hafızaya iki farklı adaptörü takarak mini SD veya standart SD yuvalarına uyumlu hale getirebiliyorsunuz. Kutudan çıkan son parça ise aslında ufak bir USB kart okuyucu. micro SD kartı bu 3 cm’lik kart okuyucuya taktığınızda ortaya minik bir USB bellek çıkıyor. Bu USB bellek SiSoft Sandra’da 19 MB/s okuma ve 4,5 MB/s yazma, ATTO benchmark’ta 20 MB/s okuma ve 6,5 MB/s yazma performansı sundu. Ortalama diyebileceğimiz bu performans ürünün genel tasarımıyla kapatılmış. Tek sorun ise USB belleğin güzel görünen kırmızı şeffaf plastiğin aynı derecede sağlamlık hissi uyandırmaması.

SONUÇ ► Üç farklı SD hafıza tipini destekleyen kitin USB bellek arabirimi kartın içindekilerin aktarımını da kolaylaştırıyor.

- Uyumluluk
- USB okuyucu/bellek
- Plastik koruyucu

GENİŞ EKRANDA OYUN: LG’nin yeni monitörü L227WT, özellikle oyunculara hitap ediyor. 2 ms tepki süresine sahip olan ürünle rakiplerinizi kolayca dize getirebilir ve en ufak ayrıntıyı bile kaçırmadan LCD monitörle oyun oynamanın keyfine varabilirsiniz. LG’nin ürüne eklediği kendine has “EZ Zooming” teknolojisi sayesinde, isterseniz görüntüyü çok hızlı ve kolay bir biçimde yakınlaştırebiliyorsunuz da. Yine ürünündeki parlaklık düşürme özelliği ile parlaklığı 26 cd/m²’ye kadar düşürerek ideal metin okuma ayarını yapabiliyorsunuz. Bu sayede gözleriniz yorulmadan web sayfalarını dolayabilir veya metinleriniz okuyabilirsiniz. Tüm bunlara ek olarak parlaklığa göre 18 ila 38 Watt arasında enerji tüketen cihaz çevreye duyarlılığıyla beğenimizi kazandı. Eğer profesyonel grafiklerle uğraşmıyorsanız ve sadece tatil fotoğraflarınıza bakacaksanız LG L227WT’yi kullanabilirsiniz. Fakat rengin önemli olduğu grafiksel uygulamalarda ürünün yetersiz görüş açısından dolayı zayıf kaldığını söyleyebiliriz. Sunduğu 10.000:1 dinamik kontrast oranı pratikte pek bir şey değiştirmezken, beraberinde gelen yazılım ile 10’a yakın kullanıcı profili yaratılabilmesi beğenimizi kazandı.

SONUÇ ► LG L227WT özellikle oyun tutkunlarını hedef alıyor ve bunun hakkını da 2 ms tepki süresi ile fazlasıyla veriyor.

- 2 ms tepki süresi
- Yüksek kontrast
- Dar görüş açısı

KASA	CPU SOĞUTUCU	CEP TELEFONU
REDROCK 1859D	OCZ VENDETTA 2	NOKIA N95 8GB
		
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■
FİRMA Aydın Bilg. Dış Tic. Ltd.	FİRMA OCZ	FİRMA Nokia
BİLGİ İÇİN (212) 275 30 36	BİLGİ İÇİN Akortek (212) 210 97 99	BİLGİ İÇİN (212) 337 17 17
WEB www.aydinbilgisayar.com	WEB www.akortek.com	WEB www.nokia.com.tr
FİYAT 30 \$ + KDV	FİYAT 58 \$ + KDV	FİYAT 565 Euro + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Renk Siyah	Soğutucu blok boyutu 120 X 50 X 159 mm	Ekran 2 inç , 240 x 320 piksel, 16,7 milyon renk TFT LCD
Genişleme yuvaları 5 x 3,5, 4 x 5,25, 2x FDD, 7x PCI	Fan boyutu 120 x 120 x 25 mm	Bellek 8 GB
Çoklu portlar 2x USB, Ses ve Mikrofon	Fan tipi Bilyalı	Frekans bandı 850/900/1.800/1.900 MHz
Güç kaynağı 250 Watt	Fan devir hızı 800 - 1.500 rpm	Boyut ve ağırlık 99 x 53 x 21; 120 g
Boyut 5,1 kg	Ses seviyesi 20-32 dBA	Kamera 5 MP
Ağırlık 426 x 194 x 440	Fan hava akışı 65 - 81 CFM	Diğer GPRS, WAP, MP3, Bluetooth, Wi-Fi, kulaklık

EKONOMİK ÇÖZÜM: Yeni toplayacağınız bilgisayarınız için uygun fiyatlı ve fazlasıyla sürücü takabileceğiniz bir kasa arıyorsanız REDRock'ın 1859D modelini tercih edebilirsiniz. Özellikle hafifliği ile dikkatimizi çeken cihaz, öndeki iki adet USB port'unun yanında, bir ses çıkışı ve bir de mikrofon girişi mevcut. Buradaki ses ve mikrofon giriş/çıkış'larının renkli olması ise kullanıcıların bu girişlere hangi cihazları bağlayacaklarını daha kolay saptamalarını sağlıyor. Ayrıca ürün, beraberinde 250 Watt'lık bir güç kaynağı ile geliyor fakat bu güç kaynağı günümüz sistemleri için yetersiz kalacağından en az 450 Watt'lık bir başka güç kaynağı ile değiştirmenizi tavsiye ediyoruz. Yine güç kaynağı üzerindeki bağlantıların, çok sayıda sabit disk veya optik sürücü bağlayacaksanız, yetersiz kalacağını belirtmemizde yarar var. Soğutma için arka kısmında 8 mm'lik egzoz görevi gören bir fanı bulunan kasa, yaz aylarında size zor anlar yaşatabilir fakat ön kısımdaki iki adet fan yuvasına takacağınız ekstra fanlarla bu sorunun üstesinden gelebilirsiniz. Üründe bulunan beş adet sabit disk sürücü ve dört adet optik sürücü yuvası da ileride ekleme yapmayı düşünüyorsanız ideal. ■

SONUÇ ► Ekonomik bir çözüm arıyorsanız, sunduğu olanaklarla REDRock 1859D'yi tercih edebilirsiniz.

- + Uygun fiyat
- Yetersiz güç kaynağı
- Yetersiz soğutma

SESSİZLİK İSTEYENLERE: Performans peşinde olanların özellikle aradığı markalardan biri olan OCZ'nin bir ürünü olan Vendetta 2, büyük yapısıyla dikkat çekiyor. 120 mm'lik bir fanla desteklenen bu büyük işlemci soğutucusunun en önemli özelliklerinden biri, işlemciye doğrudan temas etmesi. Bu sayede daha etkili bir soğutma sağlayan ürünün, bir yandan da fanıyla beraber geniş bir yer kapladığı tartışılmaz. Intel'in 775 ve AMD'nin AM2 serisi işlemcileriyle uyumlu olan ürünün kurulumu son derece basit. Klasik bir fan kurası gibi basıp çevirerek yerleştirebileceğiniz vidalara sahip olan soğutucu, bu sayede bir tornavidaya dahi ihtiyaç duymadan kolayca kurulabiliyor. Ürünün en önemli özelliklerinden bir diğeri ise 120 mm'lik fanın soğutucu ile temas ettiği noktada kullanılan silikon vidalar. Bu sayede fan çalışırken ortaya çıkan titreşim soğutucuya iletilmiyor. Bu da fanın en yüksek devir hızında dahi ürünün son derece makul bir ses seviyesi altında çalışarak kullanıcıyı kesinlikle rahatsız etmesiyle sonuçlanıyor. Testlerimizde, ürünün hız aşırma ya da gidilmiş bir sistemde dahi etkili bir soğutma performansı gösterdiğini gözlemledik. ■

SONUÇ ► Büyük boyutlarıyla işlemcinizi etkili bir şekilde soğutan Vendetta 2, aynı zamanda fan gürültüsünde bıkanlara ilaç gibi gelecek.

- + Rahat montaj
- + Sessiz performans
- + Etkili soğutma

BUNU DA İSTEYECEKSİNİZ: Nokia'nın en çok hayranı bulunan modellerinden olan N95, 8 GB'lık yeni sürümüyle yine göz kamaştırıyor. Bu devasa kapasitesiyle kullanıcılarına oldukça büyük bir bellek sunan marka, bu sayede cep telefonunuzun eğlence özelliklerinden daha çok yararlanabilmenizi sağlamış. Çift yöne çalışan kızaklı tasarımı sayesinde ürünü hem telefon hem de bir MP3 ve video oynatıcı gibi kullanabilirsiniz. Cep telefonunun en çekici yanlarından biri olan fotoğraf kalitesi, Carl Zeiss optikleriyle güçlendirilmiş. 5 megapikselli kamera gece çekimleri için bir flaşa sahip. Kameranın önü bu kez açık tutularak yanlışlıkla fotoğraf çekiminin de önüne geçilmiş. Önceki N95 modeline göre daha küçük olduğu daha ilk bakışta anlaşılan ürün, buna karşın selefine göre daha ağır. Fakat bu fark, kullanımınızı etkileyecek kadar büyük değil. Ürünün belleği telefona dâhil olduğundan USB üzerinde veri aktarım hızı da oldukça yüksek. Buna karşın ürün maalesef USB üzerinden şarj olmuyor. Cep telefonu ile beraber gelen yazılım sayesinde hem senkronizasyon hem de firmware güncellemelerini yapmak son derece kolay. Ayrıca kutu içeriği de oldukça zengin. ■

SONUÇ ► Artan belleği ve yeni tasarımıyla Nokia, favori modelini bir kez daha en yukarıda tutmayı başarmış.

- + Pratik tasarım
- + Yüksek fotoğraf kalitesi
- + Yüksek bellek

WEB KAMERASI	GÜÇ KAYNAĞI	ŞARJ CİHAZI
PHILIPS SPC520NC 	X-SPICE KIRA CS 530W 	HIRA MK 1003
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■
FİRMA Philips BİLGİ İÇİN (0 800) 261 33 02 WEB www.philips.com.tr FİYAT 35 \$ + KDV	FİRMA Akortek BİLGİ İÇİN (212) 210 97 99 WEB www.akortek.com FİYAT 119 YTL + KDV	FİRMA Sonnendach BİLGİ İÇİN (342) 231 77 27 WEB www.sonnendach.com.tr FİYAT 21,9 YTL + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Algılayıcı VGA CMOS	Form faktör ATX 24 pin	Arabirim USB 2.0
Arabirim USB	Maksimum güç 530 Watt	Pil Solar panel
Çözünürlük 1,3 MP	Soketler 1 x 20+4pin, 1 x 8 pin, 2 x 6 PCI-E, 6 X PATA, 1 x 4+4 pin, 4 x SATA	Şarj akımı 1.350 mA/H
Boyut 35 x 125 x 75 mm,	Gürültü oranı 20 dbA	Boyutlar 43 x 94 x 12 mm
Ağırlık 79 g	Fan 1 X 12cm	Ağırlık 54 g (piller hariç)
Diğer Türkçe yazılım		Diğer Çeşitli ürün adaptörleri

AKICI GÖRÜNTÜ: Messenger gibi anında mesajlaşma yazılımları ile görüntülü sohbet etmek günümüzde hayatın vazgeçilmez bir parçası oldu artık. Fakat sohbet esnasında mikrofon ve kameranın ayrı olması, görüntü kalitesinin düşük olması ve akıcı olmaması sohbet zevkinizi olumsuz yönde etkileyebiliyor. Philips'in SPC520NC web kamerası, yüksek görüntü kalitesi ve dahili mikrofonu ile tüm bu sorunları ortadan kaldırılabiliyor. 640 x 480 çözünürlükte saniyede 30 kare görüntü yakalayabilen ürün, konuşma esnasında eğer internet bağlantınız da el veriyorsa gayet akıcı bir görüntü sağlıyor. Ürünün üzerinde kaliteli bir mikrofon bulunuyor. Windows XP ve Vista'nın cihazı takar takmaz tanınması ise gerçekten kamerayı sisteme bağlamanızı hayli kolaylaştıracak bir özellik. Ürünün uzun ayağı sayesinde LCD monitörlere uyması ve yine dizüstü bilgisayarlarda kullanılabilmesi de beğenimizi kazanan bir başka özellik oldu. Beraberinde gelen yazılımın Türkçe desteği sunması, kullanımı kolaylaştıran başka bir özellik. Son olarak berrak ve net bir görüntü sağlayan ürünün bilgisayar başında fotoğraf çekiminde de kullanılabileceğini söyleyebiliriz. ■

SONUÇ ► Akıcı görüntü, dizüstü desteği ve dahili mikrofonu ile Philips SPC520NC ideal bir web kamerasındaki bütün özelliklere sahip.

- ⊕ Görüntü kalitesi
- ⊕ Yüz tanıma
- ⊕ Türkçe yazılım

CEP HERKÜLÜ: Piyasaya yeni çıkan ekran kartlarının ve işlemcilerin güç ihtiyacını karşılamak günümüzde artık çok daha önemli bir konu haline geldi. Herhangi bir güç yetmezliğinde mavi ekranlarla karşılaşılıyor ve hatta parçaların yanmasına kadar sorunlar çıkabiliyor. Test Merkezi'mize gelen X-Spice Kira güç kaynağı, sisteme gerçek 530 Watt güç sağlayabiliyor. Ürünü elimize aldığımızda özellikle boyutunun standart güç kaynaklarına oranla küçük olduğunu fark ettik. X-Spice firması güç kaynağını özellikle mini, midi, masaüstü ve HTPC kasalar ile uyumlu olması için küçük tasarlamış. Çift ekran kartı olan sistemleri bile doyuracak gücü üretebilen Kira, en son ATX12V v2.2 standartları ile de uyumlu. Yine ürünün alt kısmında yer alan düşük devirli 120mm led'li fan da, sesiz bir çalışmayı garantiliyor. Özellikle çoklu ortam PC'lerde oturma odanızda sessizlik istiyorsanız ürün tam size göre. Ürünün sunduğu gerçek 530 Watt'ın ne kadar yeterli olduğunu ölçmek için ise HD 3870X2'den oluşan bir sistem kurduk. Sonuçta Kira, en yüksek ayarlarda çalıştırdığımız 3DMark testinde bile kaya gibi sağlam bir performans ortaya koydu ve gücünü ispatladı. ■

SONUÇ ► Yüksek güç üretebilen ve sessiz çalışan X-Spice, sisteminde güç ve sessizliği bir arada isteyenler için son derece ideal.

- ⊕ Küçük boyut
- ⊕ Çoklu GPU desteği
- ⊕ Sessiz performans

GEZGİNLERE: İssiz bir adaya düşseniz yanınıza alacağınız şeylerden birisi şu anda inceleme yazısını okuduğunuz bu alet olacaktır. Günümüzde artık GSM operatörlerinin dünya üzerinde kapsamadığı neredeyse hiçbir yer kalmadığı göz önüne alındığında, elektriğin bulunmadığı bir yerde, güneş enerjisiyle şarj olan bir pilin değeri daha da artacaktır. Güneş altında 10 -15 saat içinde şarj olabilen pili sayesinde cep telefonunuzdan fotoğraf makinenize kadar birçok ürünü şarj edebilen ürün, elektrik prizinde ise 5 saatte şarj olabiliyor. Bu büyük bir avantaj. Ürünle beraber gelen farklı uçlar sayesinde değişik markalardaki cep telefonlarını şarj edebiliyorsunuz. Ayrıca elektrik prizine takılabilen kısma bağlanan kabloların bir ucu ise USB. Bu sayede tek kablo ile prizden veya bilgisayardan enerji alarak pili şarj edebilirsiniz. Küçük boyutlarıyla çantanıza kolayca sığabilen ve hafifliğiyle kolayca taşınabilen MK 1003'le beraber maalessif bir taşıma çantası gelmiyor. Ayrıca ürünün güneş paneli bir kapakla korunmadığından dolayı darbelere açık. Fakat bu eksik yanlarına rağmen acil durumlarda sizin ihtiyacınıza cevap verebilecek özelliklere ve aparatlara sahip. ■

SONUÇ ► Güneş enerjisinin yanı sıra elektrik prizinden de şarj olabilen ürün, seyahat etmeyi sevenler için ideal.

- ⊕ Birçok cihazla uyumluluk
- ⊕ Elektrik prizinden şarj olabiliyor
- ⊕ Çevre dostu

UYDU KARTI	KULAKLIK	CEP TELEFONU
TECHNISAT SKYSTAR2 TV	SAMSUNG WEB300	SONY ERICSSON W380I
		
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■
FİRMA: Arelka BİLGİ İÇİN: (216) 450 69 02 WEB: www.arelka.com.tr FİYAT: 79 YTL + KDV	FİRMA: Samsung BİLGİ İÇİN: Telpa, Başarı (212) 340 39 99 WEB: www.samsung.com.tr FİYAT: 50 YTL + KDV	FİRMA: Sony Ericsson BİLGİ İÇİN: (212) 473 77 77 WEB: www.sonyericsson.com FİYAT: 390 YTL + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Arabirim: PCI-E TV kanalları: Channel, Transponder, Satellite Auto Scan Video kayıt biçimi: MPEG2, PVA Fotoğraf kayıt: Yok Uzaktan kumanda: Var Diğer: Teletex	Arabirim: Bluetooth 2.0 Pil: Lityum iyon Konuşma süresi: 5 saat Mesafe: 10 m Ağırlık: 8,7g Diğer: Kulak içi	Ekran: 1,3 inç , 176 x 220 piksel, 256k renk TFT LCD Bellek: 14 MB (2 GB Memory Stick Micro destekli) Frekans band: 900/1.800/1.900 MHz Boyut ve ağırlık: 92 x 49 x 16; 100g Kamera: 1,3 MP Diğer: GPRS, MP3, Bluetooth, radyo, kulaklık

UYDU YAYINI PC'DE: Eğer evinizde veya apartmanınızda uydu yayınlarını alan bir çanak anteniniz bulunuyorsa şanslısınız demektir. Evinizin herhangi bir yerinden bir ara kabloyla yayınları alabilirsiniz. Test Merkezi'mize ilk defa konuk olan TechniSat'ın Skay Star 2 TV ürünü böyle bir evde yaşayan bilgisayar kullanıcıları için biçilmiş kaftan. PCI-E arabiriminden bağlanan ürün, uydu kanallarını kolayca bularak bilgisayarınızda televizyon izlemenize olanak tanıyor. Kurulumu oldukça kolay olan ürünle beraber gelen yazılım sayesinde tüm kanalları otomatik olarak tarayıp görüntüleyebilirsiniz. Ürünün içinden çıkan son derecede ayrıntılı kullanım kılavuzu sayesinde gerek ürünün kurulumu sırasında ve gerekse kullanırken hata yapmanız olanaksız. Kayıt işlemini dilediğiniz sırada başlatarak bilgisayar başında olmadığınız zaman izlemek istediğiniz yayınları sonradan yakalayabilirsiniz. Ürünle beraber gelen yazılımı yalnızca televizyon izlemek için değil bilgisayarınızdaki diğer video dosyalarını görüntülemek için de kullanabilirsiniz. Yazılım güncellemeleri, alt yazı ve teletex gibi özellikler için ürünün el kılavuzundaki notlara göz atmanızda fayda var. ■

SONUÇ ► Bilgisayarında uydu yayınlarını izlemek isteyen kullanıcılar için düşünülmüş, kurulumu ve kullanımı son derece kolay bir ürün.

- + Kolay kurulum
- + İşlevli yazılım
- + Uzaktan kumanda

KÜÇÜK VE HAFİF: Bluetooth kulaklıklar ilk piyasaya çıktıklarında, günümüzü modellere göre oldukça büyük ve kaba tasarımlara sahipti. Zamanla küçülen bu modeller her zaman kulak kepeğine takılan bir kancayla yerini sabitleyordu. Samsung yeni tasarımında kulak içine giren ve herhangi bir şekilde kepeğe asılmayan bir model geliştirmiş. 48 x 20,5 x 11 mm boyutlarıyla son derece küçük olan bu ürün, kulak içine girdiğinden ve tek dayanak noktası bu olduğundan oldukça hafif. Üzerindeki iki adet ses tuşu ve bir adet arama cevaplama tuşuyla kullanımı çok basit. Herhangi bir kanca olmadığında sağ ya da sol kulakla kullanımında hiçbir sorun bulunmuyor. Testlerimizde net bir ses performansı aldığımız ürün, uzun süre bekleme süresiyle de (ortalama 80 saat) ilgimizi çekti. Fakat bir yandan ürünün sağlam bir dayanak noktası bulunmadığından eliniz çarptığında kolayca düşebiliyor. Ayrıca kulak içi olduğundan, eğer kulaklığı birisiyle paylaşıyorsanız temizlik açısından çok ideal bir kullanım sunmuyor. Üzerindeki bir led ile şarj ve aranma durumu hakkında bilgi veren kulaklık, arabiriminin kendisine getirdiği mesafe avantajını kullanıyor. ■

SONUÇ ► Son derece küçük ve hafif boyutuyla trafikte cep telefonu ile görüşenlerin işini kolaylaştıracak bir ürün.

- + Rahat kullanım
- + Bekleme süresi
- Zayıf dayanak noktası

SESTE ÖNDE: Sony Ericsson'un başarılı walkman serisinden olan W380 ilk bakışta son derece havalı rengi ve tasarımıyla dikkati çekiyor. Test Merkezi'mizde eflatun rengini mercek altına aldığımız ürün, kapaklı ya da yaygın söylemiyle istiridye kabuğu şeklinde düşünülmüş. Alt kısma verilen eğim ve farklı bir rengin uygulanmasıyla telefon gerçekten de havalı görünüyor. Üstelik ön yüzde bulunan ve buğulu LCD ekran, sizi arayanı gece de kolaylıkla görmenizi sağlıyor. Ayrıca bu ekran sayesinde cep telefonunda dinlediğiniz parçayı da görebiliyorsunuz. Ekranın altında bulunan 3 adet kontrol tuşu sayesinde parçalar arasında geçiş yapabiliyor ve hemen telefonun sağ yanında bulunan minik bir tuş yardımıyla ses ayarını yapabiliyorsunuz. Telefonun kapağını açmadan aynı zamanda bir MP3 çalar gibi kullanabilmenizi sağlayan bu sistem, hem çok şık hem de çok işlevli görünüyor. Yanlışlıkla tuşlara basmanız ise arka kısımda kalan bir tuş kilitleme anahtarı ile önlenmiş. Telefonun üzerindeki 1,3 megapikselli kamera ön kısımda, hoparlörün hemen üstünde bulunuyor. Ürünün 256k renkli TFT ekranı ve kamerası ise oldukça zayıf bir performans sergiliyor. ■

SONUÇ ► Oldukça havalı tasarımıyla ön plana çıkan W380, ses performansı ile göz kamaştırırken genç kullanıcılara göz kırıyor.

- + Havalı tasarım ve pratik kontroller
- + Yüksek ses performansı
- Zayıf ekran ve kamera performansı

GÜÇ KAYNAĞI	HARİCİ SABİT DİSK	MP4 OYNATICI
HUNTKEY V-POWER 550W	WD MY PASSPORT ELITE	TRAND PMP-638-2FM
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Aydın Bilgisayar Dış. Tic. BİLGİ İÇİN (212) 275 30 36 WEB www.aydinbilgisayar.com FİYAT 90 \$ + KDV	FİRMA Rıdada BİLGİ İÇİN Endeks Bilişim (212) 313 68 68 WEB www.endeksbilisim FİYAT 24 \$ + KDV	FİRMA Sönmez AGB BİLGİ İÇİN (216) 576 50 56 WEB www.sonmezagb.com FİYAT 73 YTL + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Form faktör ATX 24 pin Maksimum güç 550 Watt Soketler 1 x 20+4pin, 2 x 6 PCI-E, 3 X PATA, 1 x 4+4 pin, 4 x SATA Gürültü oranı 20 dbA Fan 1 X 12cm	Kapasite 320 GB LCD gösterge Var İşletim sistemi Win XP, Win. Vista, Mac. Ağırlık 180 g Boyut 15 x 126 x 80 mm Diğer Ara kablo	Kapasite 2 GB Arabirim / Pil USB 2.0/Li-Ion Desteklediği biçimler WMA,MP3, WAV, JPG, AMW, TCT Boyutlar 77 x 40 x 13 mm Ağırlık 70 g Diğer Çift kulaklık çıkışı

UYGUN FİYAT: İster marka bilgisayar ister toplama, bilgisayarınızla beraber gelen güç kaynağını daha iyi bir modelle değiştirmek, sistemin ömrü için iyi bir yatırım olacaktır. Bu sayede ileride de sisteminize yeni bir ekran kartı veya bir başka bileşen eklerken güç konusunda herhangi bir sıkıntı çekmezsiniz. Huntkey firmasının LW-6550SG model güç kaynağı, sunduğu 550 Watt güç ile ortalamanın üstündeki bir sisteme yetecek gücü bile sağlayabiliyor. ATX12V v2.2 standardını da destekleyen ürüne sesiz çalışması için 12 mm'lik bir fan yerleştirilmiş. Çift ekran kartı olan SLI sistemler için de yeterli güç sağlayabilen cihaz beraberinde çift çekirdekli işlemciler de besleyebilecek kapasiteye sahip. %80 verimlilikte çalışan V-Power, aynı zamanda ısıya göre fan hızını ayarlayan bir teknolojiye de sahip. Yine sunduğu çift +12V yolu ile 18A çıkış sağlayan ürün kararlı bir çalışma sağlıyor. Ayrıca herhangi bir aşırı yükleme söz konusu olduğuna kendi kendini kapatabiliyor. Dört adet SATA bağlantısı sunan güç kaynağı, gerek sabit diskler gerek optik sürücüler için de yeterli bağlantıya sahip. Son olarak ürünün 80.000 saatlik çalışma ömrü yaklaşık dokuz yıllık çalışma süresi sunuyor.

SONUÇ ► Satın adlıığınız yeni sisteme uygun fiyatlı ve performanslı bir ürün arıyorsanız V-Power'ı tercih edebilirsiniz.

- Uygun fiyat
- Isıya duyarlı fan
- Az bağlantı kablosu

UYGUN BOYUTLU: Veri taşımanın yanında özellikle veri saklama açısından daha uzun süreli ve güvenli oldukları için tercih edilen harici diskler artan kapasitelerinin yanı sıra gün geçtikçe daha da küçülüyor. Western Digital'in My Passport Elite modeli son derece şık tasarıma sahip bir harici disk. Tek USB kablo üzerinde hem güç hem de veri aktarımı yapabilen disk, bu sayede oldukça pratik bir kullanım sunuyor. Yüksek kapasitesinin yanı sıra hızlı bir veri aktarımına da sahip. Testlerimizde 31.1 MB/s yazma ve 26 MB/s okuma hızına sahip olduğunu saptadığımız cihaz, içinde 5.400 rpm'lik, 2,5 inçlik bir sabit disk bulunduruyor. Veri aktarımında ister istemez USB yuvasının kapasitesiyle sınırlanan ürün yine de iyi bir performans sergiliyor. Üstelik ürün uzun süre kullanımda dahi oldukça az ısınırken, plastik kaplamasıyla dış darbelerle karşı da bir nebze olsun dayanıklı. Beraberinde gelen yazılımlar sayesinde kolayca otomatik yedekleme yapabiliyorsunuz. Yalnız ürünle gelen yazılım bir deneme sürümü olduğundan 30 gün sonra satın almanız gerekiyor. Üzerinde bulunan ışıklar sayesinde ürünün hangi modda olduğuna dair bilgi alabilirsiniz.

SONUÇ ► WD My Passport Elite, bilgilerinizi rahatlıkla taşıyabilmeniz için tasarlanmış, son derece şık ve hafif bir harici sabit disk.

- Dâhili yedekleme yazılımı
- Şık ve hafif
- USB kablosu çok kısa

ÇİFTLER İÇİN: Oldukça küçük boyutlara sahip olan Trand, gömlek cebinize bile kolayca sığabilecek bir ürün. 1,8 inç boyutlarındaki 65K renkli TFT ekrana sahip olan ürünle video izleyebilir veya fotoğraf görüntüleyebilirsiniz. Açıkçası ekranın çözünürlüğü çok düşük olduğundan, yansıma yapmasına karşın bu üründen ortalama bir performans bile elde edemedik. Bizi Türkçe olarak hoşgeldiniz mesajıyla karşılayan ürün, menülerinde de Türkçe destek vererek kullanıcıya kolaylık sağlıyor. USB 2.0 arabiriminde şarj olan MP4 çalar, bu birimin avantajını kullanarak veri aktarımında da yüksek bir hız sağlıyor. MP4 oynatıcısının tüm kontrolü, üzerinde bulunan yuvarlak tuş takımı sayesinde yapılıyor. Ses kayıt imkanı tanıyan cihazın üzerinde bulunan hoparlör sayesinde, kulaklık kullanmadan da müzik dinleyebilirsiniz. 7 kanal ekolayzıra sahip ürün aynı zamanda otomatik kanal araması olan bir radyoya da sahip. Ortalama ses kalitesine sahip cihazın en göze çarpan özelliği alt tarafında bulunan iki adet ses girişi. Bu sayede iki kişinin birden müzik dinlemesine olanak tanınmış. Ürün ayrıca uzun ömürlü piliyle şarj ihtiyacı duymadan kullanım olarak tanıyor.

SONUÇ ► Genel olarak ortalama performansla sahip olan Tran MP4 çalar, beraber müzik dinlemek isteyenlerin ilgisini çekebilir.

- Çift ses çıkışı
- Türkçe dil desteği
- Düşük ekran kalitesi

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.
esahin@chip.com.tr,
www.chip.com.tr/blog/sahin

Yaz sıcıağı

AMD'nin yeni GPU serisi hem performans hem de fiyat / performans açısından göz dolduran bir tablo çiziyor. Bakalım nVidia, GeForce 200 serisiyle buna ne ölçüde cevap verebilecek.

13 Haziran HP'nin Berlin çıkartması

Üreticiler zaman zaman benzer ürünlere imza atsalar da bazen gerçekten de ilginç ürünler ortaya koyabiliyor. HP'nin Berlin'de 10-11 Haziran tarihlerinde Connecting Your World sloganıyla gerçekleştirdiği bir etkinlikte gün yüzüne çıkardığı TouchSmart PC işte böyle bir ürün. Masaüstü PC olarak kullanılan 17 inç dizüstü PC'lerin ilgi görmemesi boşuna değil. Üreticiler hala masaüstü PC ile dizüstü PC "arası" bir form araştırırsun HP, SmartTouch PC ile bunu eni konu başarmış. Cihaz taşınabilir özelliklere sahipse de diz üstünde duracak gibi değil. Fakat kasası olmadığı için masaüstü PC'lerle karşılaştırılamayacak kadar zarif. Diğer yandan tablet PC araçlarına hatta dokunmatik ekran ve mükemmel bir kendine özel arayüze sahip. Zaten SmartTouch'un geleceğinin parlak olmasının sebebi yazılım ve donanımın iyi bir kombinasyonuna sahip olması.

Tom Cruise'un filmi Azınlık Raporu'ndaki (Minority Report) unutulmaz sahne, arayüz geliştiricilere azımsanmayacak ölçüde ilham kaynağı oldu. HP mühendisleri

Daha etkileşimli PC HP mühendisleri sıkı çalışıyor. Yeni TouchSmart hem tasarım ve genel donanım özellikleri hem de arayüz açısından beğenimi kazandı.

HP'nin yeni akıllı telefonu iPAQ 910, Windows Mobile 6.1, GPS, Wi-Fi ve dahili klavye gibi özellikleriyle cebinizdeki ofis olmaya aday.

ri ise Apple ürünlerinde de kullanılan dokunarak kaydırma konseptini etkileyici bir arayüzle TouchSmart PC'ye adapte etmişler. Peki sonuç olarak tüm bunlar ne işe yarıyor dersanız artık herkesin bilgisayarında bulunan ses, video ve resim dosyaları böylece çok büyük bir kolaylıkla indeksleniyor ve böylece aradığınız dosyaya kolayca erişebiliyorsunuz. Youtube (bizde hala yasaklı olsa da) ve iTunes entegrasyonu da cabası tabii TV Tuner da unutulmamış. Hala cihazın konfigürasyonundan bahsetmedim farkındayım. Lansmanda bize gösterilen üründe 22 inç ekran, Core 2 Duo T5750 CPU, 320 GB 7200 RPM SATA disk, ve 4 GB bellekle donatılmıştı. Bu PC, artık bilgisayarların masaüstü ya da dizüstü gibi kalıplaşmış kavramlardan kurtulması gerektiğinin iyi bir göstergesi.

HP'nin Berlinde görücüye çıkarttığı bir diğer iddialı ürün olan akıllı telefon iPAQ 910 ise özellikle iş dünyasından yoğun bir ilgi görebilir. Ürün ufak tefek sayılmaz doğrusu. Fakat dahili Q klavye, GPS, Wi-Fi bağlantı gibi özellikleri bünyesinde toplamış olmasına ek olarak HP'nin onlarca

katma değer özelliği bu ürünü benzerlerinden ayırıyor. Bu akıllı telefona ait detaylı bir incelemeyi yakında yayınlıyacağız. Fakat Berlin'deki etkinliğin belki de asıl yıldızı Envy oldu. Envy, son zamanlarda neredeyse tüm üreticilerin prestij meselesi haline getirdiği ince dizüstü anlayışına yeni bir boyut katıyor. 13.3 inçlik dizüstü çok ince olduğu için ağ bağlantısı için gereken RJ-45 soketi gövdede değil güç kaynağında yer alıyor. Karbon fiber gövde hem sağlamlık hem de incelik (1.75 cm) ve hafiflik (1.53 kg) sağlıyor. HP, Envy'de sadece ince ve şık bir dizüstü yapmaya çalışmamış. Üründe ince bir zevkin dokunuşu kolayca hissediliyor. Örneğin karanlıkta klavye hoş bir şekilde aydınlatılıyor. Fakat elinizi klavye üzerinden çektiğinizde aydınlatma da kapanıyor. Ayrıca klavye ile çalışırken touch pad kazayla dokunulmaması için iptal oluyor. Fakat tek elinizi klavye üzerindeyken touch pad çalışmaya devam ediyor. 2099 dolardan başlayan fiyatlarla satışa Envy, aslında HP'nin yeni bir alt markası olan Voodoo ailesine ait. Voodoo ailesinin masaüstü PC modeli olan Omen ise başlı başına bir olay. Umarım bu muhteşem cihazı Test Merkezi'mizde inceleme fırsatı bulurum.

22 Haziran AMD'nin yeni HD 4000 serisi

AMD'nin Malaga- İspanya'da yaptığı geniş ölçekli bir tanıtımla duyurduğu Yeni Radeon HD 4000 serisi, fiyat / performans konusunda mevcut algıları değiştirmeye aday. Oldukça detaylı özellikleri olan yeni HD 4000 serisinde şu anda için HD 4850 ve HD 4870 bulunuyor. Kafanızı teknik detaylarla şişirmek yerine doğrudan sonuca gidiyorum. Test Merkezi'mizde bizzat test ettiğim Radeon HD 4850, yaklaşık 199 dolardan satışa sunulacak ve performans testlerinde GeForce 9800 GTX'i geride bırakıyor. İlginç olansa kullandığımız sürücünün alfa safhasında olmasıydı. 512 MB GDDR3 bellek kullanan 200 dolarlık bu kartı sürücüleri optimize edilmiş olarak düşünmek gerçekten de hoş. 110 W güç çeken

AMD'nin yeni kozu
AMD, Radeon HD 4000 serisiyle fiyat / performans oranı konusunda yeni bir sayfa açmayı planlıyor.

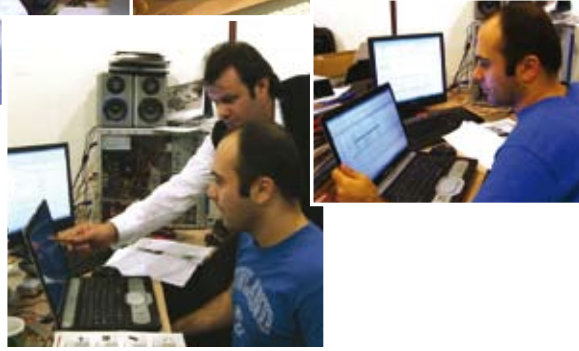
HD 4850'deki yeni bir özellik, videoları yeniden boyutlandırma ve formatını değiştirme gibi işlemleri kapsayan transcoding hızlandırmasını donanım olarak desteklemesi. Böylece 2 saatlik 1080p bir filmin dönüştürülmesi 2 saatten az sürüyor ki bu oldukça iyi bir değer. Gerekli yazılımsal desteği şu an için sadece mainconcept sağlıyor ama kart henüz piyasaya çıkmadı bile dolayısıyla yazılım desteği de gelecektir. Radeon HD 4870 hakkındaki önemli bir özelliği unutmadan belirtiyim kart yeni bir bellek türü olan GDDR5 ile satışa sunulacak. Kartta GDDR5 kullanılması, bu bellek tipinin GDDR3'e nazaran daha fazla bant genişliğini daha az güç tüketerek sunması açısından önemli bir gelişme. Bakalım nVidia'nın yeni GeForce 200 serisi ile Radeon HD 4000 serisinin savaşı nasıl sonuçlanacak.

23 Haziran Atom'a rakip geliyor

Asus Eee PC'nin başarısının ardından büyük dizüstü PC üreticileri kendi ultra taşınabilir uygun fiyatlı modellerini duyurmaya başladı. Intel'in Atom işlemcisinin bu noktada gittikçe popüler olacağını düşünmek yanlış olmaz. AMD de bu pazardaki hareketliliği görünce 2009 ortasında K8 temelli yeni bir işlemciyi piyasaya süreceğini duyurdu. Bu işlemci hem Intel'in Atom işlemcisine hem de VIA'nın Nano'suna rakip olacak ve 64 bit desteği de sunacak. Bu alanda rekabetin artması fiyatları da daha da düşüreceğinden oldukça iyi bir gelişme. Asus'un başlattığı Ultra taşınabilir uygun fiyatlı PC konsepti yayılıyor. Küçük PC'ler yakında lüks olmaktan çıkacak. Çok da iyi olacak.

Alternatifler geliyor MSI'nin Wind'i Asus Eee PC'den daha iyi donanım özelliklerine sahip olacak. Diğer üreticilerin modelleri ise eli kulağında.

TEST CİHAZLARI

Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

CHIP Top 10

En başarılı donanım ürünleri CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tabloları satın alma kararınıza yardımcı olacak.

CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlarıyoruz. Gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP TOP 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçırın okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip edebiliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyorsa bu tüm tabloyu etkiliyor. Bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz.

TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri

satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansını iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise diğer tüm Fiyat/Performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk, test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk, ortalama performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

DEĞERLENDİRME: CHIP her Top 10'u şu sınıflara ayırıyor.

- Zirve sınıfı (100-90 puan),
- Üst sınıf (89-75 puan)
- Orta sınıf (74-45 puan)

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri, ay içerisindeki değişiklikler nedeniyle daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat/Performans puanını 5'lik not sistemine göre hesaplıyoruz. Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor.

CHIP TOP 10

Donanım listeleri

- 117** CPU soğutucular
- 117** Giriş seviyesi 600 \$ altı dijital makineler
- 117** 250 \$ üstü ekran kartları
- 117** USB bellekler
- 118** Video ve resim gösteren MP çalarlar
- 118** Çok işlevli yazıcılar
- 118** 19 inç LCD monitörler
- 118** 22 inç LCD monitörler
- 119** DVD yazıcılar
- 119** SATA II sabit diskler
- 119** Avuçiçi PC'ler
- 119** 1.500 \$ altı dizüstü bilgisayarlar

CPU soğutucular

CPU soğutucular

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Soğutma performansı Fiyat (\$ + KDV)	Servis / Dokümantasyon Performans	Akustik	Ergonomi	Intel LGA 775	AMD AM2/939/754	Isı çıkuru taban	Isı çıkuru kanatlar	Elle fan kontrolü	Bölünebilir sıcaklık (Max. fan)	Yük altında sıcaklık (Max. fan)	Ses seviyesi (dBA)			
1	ThermalRight	95	Kötü	89	100	67	90	70	Uyumlu	Uyumlu	Aluminyum	Bakır	-	2.481	48	35	61
2	ZEROtherm	87	Vasat	69	87	83	90	95	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	+	2.600	55	39	49
3	Zalman	85	Kötü	91	86	79	100	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Bakır	-	2.667	56	36	51
4	OCZ Vendetta 2	84	Orta	58	82	85	80	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Bakır	-	1.500	60	32	38
5	3R System	78	Orta	47	76	84	90	85	Uyumlu	Uyumlu	Bakır/heatpipe	Aluminyum	+	1.721	63	44	48
6	CoolerMaster	77	Vasat	55	76	72	90	85	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	3.100	63	44	56
7	CoolerMaster	77	Orta	52	77	79	60	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	2.505	62	40	51
8	Titan	77	Vasat	69	76	77	80	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	2.076	63	41	53
9	NB-CoolScraper 3	75	Vasat	80	74	97	60	70	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	1.412	65	44	42
10	Scythe	74	Kötü	71	72	100	80	70	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	1.243	67	44	41

YENİ

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

ThermalRight Ultra-120 Extreme
Fan ile soğutmada en yüksek performansı arayanlara.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Giriş seviyesi 600 \$ altı dijital fotoğraf makineleri

Sıra	Model	Fotoğraf kalitesi Toplam puan	Fiyat (\$ + KDV)	Donanım özellikleri	Hız	Dokü.servisi	Değişir geçmesi	Pil süresi	Görüntü sabitleyici	Elektrikli ekran, pil, bellek kartı, ağırlık	
1	Sony Cyber-shot DSC-H3	81	94	450	66	90	69	0,25 s	180 / 590	optik	8,0 megapiksel, 38-380 mm, 2,5 inç, NP-BG1, Memory Stick Duo, 264 g
2	Fujifilm FinePix S5700	75	73	320	77	75	69	0,32 s	360 / 1.130	-	7,1 megapiksel, 38-380 mm, 2,5 inç, 4 x AA, SD-Card, xD-Card, 400 g
3	Casio Exilim EX-Z1050	68	87	250	43	93	48	0,13 s	250 / 720	-	10,0 megapiksel, 38-114 mm, 2,6 inç, NP-40, SD-Card, 155 g
4	Panasonic Lumix DMC-FX100	66	90	600	51	45	55	0,65 s	160 / 480	optik	12,0 megapiksel, 28-100 mm, 2,5 inç, CGA-S005E, SD-Card, 176 g
5	Samsung Digimax L77	66	83	300	51	61	72	0,47 s	90 / 290	-	7,1 megapiksel, 38-266 mm, 2,5 inç, SLB-0637, SD-Card, 160 g
6	Casio Exilim EX-V7	66	74	440	62	56	55	0,63 s	130 / 450	sensör	7,1 megapiksel, 38-266 mm, 2,5 inç, NP-50, SD-Card, 190 g
7	Canon PowerShot A590 IS	64	80	310	52	59	55	0,52 s	270 / 2.160	optik	8,0 megapiksel, 35-140 mm, 2,5 inç, 2 x AA, SD-Card, 220 g
8	Fujifilm FinePix Z5fd	64	91	290	39	62	59	0,49 s	120 / 340	-	6,1 megapiksel, 36-108 mm, 2,5 inç, NP-40, xD-Card, 148 g
9	Fujifilm FinePix F50fd	64	89	450	49	38	59	0,54 s	150 / 390	sensör	12,0 megapiksel, 35-105 mm, 2,7 inç, NP-50, SD-Card, xD-Card, 180 g
10	Sony Cyber-shot DSC-W55	63	75	210	43	80	72	0,36 s	210 / 860	-	7,1 megapiksel, 38-114 mm, 2,5 inç, NP-BG1, Memory Stick Duo, 147 g
11	Fujifilm FinePix F40fd	62	86	380	37	63	59	0,31 s	180 / 490	-	8,1 megapiksel, 36-108 mm, 2,5 inç, NP-70, SD-Card, xD-Card, 180 g

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Kompakt
Ele çok iyi oturan DSC-H3, ISO 400'e kadar olan ayarlarda iyi bir fotoğraf kalitesine sahip.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

250 \$ üstü ekran kartları

Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perf.	Fiyat (\$ + KDV)	DirectX 9	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek	Bellek tipi	Bellek arayüzü	Gfx girişi	Soğutma	Giriş çıkışlar	
1	Asus EN8800ULTRA	94	çok kötü	799	100	100	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
2	Gigabyte GeForce 8800GTX	91	çok kötü	677	95	94	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
3	Gigabyte GeForce 8800GT	90	orta	279	94	92	87	84	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
4	XpertVision Radeon HD 2900XT	90	kötü	463	92	91	100	85	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
5	PowerColor Radeon HD 2900XT	90	kötü	484	91	91	87	90	1000 MB	DDR3	512bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
6	Zotac Geforce8800GT AMP Edi	89	orta	354	92	90	91	82	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
7	Asus EAH2900 XT	87	kötü	459	87	87	100	90	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
8	Sapphire Radeon HD 2900XT	86	kötü	449	87	87	100	90	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
9	PowerColor HD2900XT	86	kötü	469	88	87	100	80	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
10	Palit GeForce 8800 GT	86	orta	289	88	87	87	85	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI

TEST DEĞERLERİ

TEKNIK VERİLER

ASUS EN8800 ULTRA
nVidia GeForce 8800 Ultra, performansta rakip tanımıyor.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

USB bellekler

Sıra	Model	Toplam puan		Fiyat / Performans	Fiyat (\$ + KDV)	Performans	Donanım özellikleri	Beraberinde gelenler	GB başına maliyet	Ortalama okuma (MB/s)	Ortalama yazma (MB/s)	Rasgele erişim süresi (ms)	Yazılım	Kapasite	Boyutlar (E x B) mm
1	Ridata Slider	91	3	61	96	100	86	50	15.25	34.807	22.519	1.3	+ / +	4 GB	72 x 23
2	Bigboy	80	5	19	94	50	42	50	4.75	30.573	24.512	2.1	- / +	4 GB	70 x 18
3	A-DATA MyFlash PD7	77	3	59	94	50	42	50	14.75	33.058	22.060	0.9	- / +	4 GB	66 x 18
4	Ridata Twister EZDrive	76	2	105	91	50	35	50	13.125	30.573	23.035	0.6	- / +	8 GB	
5	A-DATA MyFlash PD7	75	4	30	79	75	76	50	15	33.621	15.046	1.9	+ / +	2 GB	57 x 19
6	Ridata Twister	68	2	123	69	100	76	70	15.375	29.826	12.807	1.7	+ / +	8 GB	57 x 19
7	OCZ Rally2 Dual Channel	67	2	59	70	50	71	80	14.75	26.317	15.790	0.6	- / +	4 GB	68 x 16
8	OCZ ATV	65	1	249	68	25	63	60	7.78	29.845	12.484	0.6	- / -	32 GB	81 x 10
9	Kingston DataTr. ReadyFlash	63	4	44	66	50	68	50	22	19.433	18.504	1.8	- / +	2 GB	69 x 20
10	Corsair Flash Voyager	61	1	257	54	50	49	100	8.03	22.400	10.900	2.5	- / +	32 GB	23 x 74

YENİ

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Ridata Slider 4 GB
Yüksek okuma ve yazma hızı, aktarım süresini en aza indiriyor.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Video ve resim gösteren MP3 çalarlar

Sıra	Model	Fiyat/performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Ses kalitesi	Tasınabilirlik	Servis / Dokümantasyon Donanım / Ekstra özellikler	Ergonomi	Kapasite / Ekran	Harici yuvas	Bluetooth / WiFi	Metin / E-book gösterme		
1	Apple iPod Touch	83	Vasat	540	90	48	100	72	85	8 GB / 3,5" TFT LCD (480 x 320)	Yok	Var	Var
2	SamsungT10	81	Vasat	214	85	-	86	57	80	2 GB / 2,0" TFT LCD (320 x 240)	Yok	Var	Yok
3	Creative Zen V 4gb	79	Vasat	199	85	72	100	58	80	4 GB / 2,5" LCD (320 x 240)	Var	Yok	Yok
4	Creative Zen WAV 2gb	76	Orta	129	83	92	59	56	80	2 GB / 1,5" TFT LCD (176 x 132)	Yok	Yok	Var
5	CreativeZen V	75	yi	82	85	84	83	40	80	1 GB / 1,5" OLED (176 x 132)	Yok	Yok	Yok
6	Piranha Signum	75	Çok iyi	72	83	78	66	57	75	1 GB / 2,0" QVGA (320 x 240)	Var	Yok	Var
7	Philips SA 3345	74	Vasat	302	80	60	73	65	80	4 GB / 2,4" QVGA (320 x 240)	Yok	Yok	Var
8	Piranha Tornado	74	Orta	146	81	73	66	59	75	1 GB / 2,4" QVGA (320 x 240)	Var	Var	Var
9	Piranha Patriot Plus	73	Orta	156	82	58	49	65	75	2 GB / 2,8" QVGA (320 x 240)	Var	Yok	Var
10	Philips SA 6185	71	Vasat	490	80	41	73	57	80	8 GB / 3,5" QVGA (320 x 240)	Yok	Yok	Yok

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

iPod Touch

Ürünün üzerindeki kısa-yollarla video seyretmek, fotoğraf görüntülemek ve müzik dinlemek çok kolay.

Çok işlevli yazıcılar

Sıra	Model	Fiyat/performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Baskı maliyeti	Ergonomi	Donanım özellikleri	Baskı hızı	Baskı çöz./Tarama çöz.	Bellek kartı okuyucu	Faks işlevi	Baskı süresi	Baskı maliyeti Metin/Foto (Euro)		
1	Canon Pixma MP610	88	iyi	260	91	93	97	83	67	9.600 x 2.400 dpi/4.800 x 9.600 ppi	CF, MD, SD, MS	-	0:37/1:56	0,026/1,14
2	Canon Pixma MP830	88	orta	410	89	84	94	98	73	9.600 x 2.400 dpi/2.400 x 4.800 ppi	CF, MD, SM, SD, MS	Var	0:36/2:44	0,028/1,26
3	H. Packard OfficeJet Pro L7580	83	orta	320	85	97	77	75	77	4.800 x 1.200 dpi/2.400 x 4.800 ppi	CF, MD, SD, MS, SM, xD	Var	0:43/6:20	0,029/1,15
4	Epson Stylus Photo RX585	78	iyi	200	88	67	98	63	60	5.760 x 1.440 dpi/1.200 x 2.400 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:18/4:58	0,028/1,94
5	Lexmark X9350	76	orta	340	82	55	85	59	94	4.800 x 1.200 dpi/1.200 x 4.800 ppi	CF, MD, SD, MS, SM, xD	Var	1:05/4:49	0,071/1,24
6	Kodak Easy Share 5500	76	orta	370	76	100	77	57	61	k. A./1.200 x 1.200 ppi	CF, MD, SM, SD, MS	Var	1:47/2:06	0,023/0,97
7	H. Packard Photosmart C4280	75	çok iyi	100	93	73	82	43	63	4.800 x 2.400 dpi/1.200 x 2.400 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:02/8:59	0,031/1,25
8	Epson Stylus DX8450	74	iyi	140	84	63	95	55	60	5.760 x 1.440 dpi/1.200 x 2.400 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:24/8:06	0,035/1,91
9	Canon Pixma MP210	71	çok iyi	90	94	50	79	69	47	4.800 x 1.200 dpi/600 x 1.200 ppi	-	-	1:02/4:25	0,056/1,84
10	Lexmark X4550	67	orta	140	78	68	71	44	61	4.800 x 1.200 dpi/600 x 1.200 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:16/6:44	0,067/0,99

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Canon Pixma MP610

Baskı ve tarama çözünürlüğü ile şampiyon.

19 inç LCD monitörler

Sıra	Model	Fiyat/Performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Görüntü kalitesi	Teknik özellikler	Ergonomi	Servis dok.	Alan büyük. (inç)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı	Maks. kontrast	Maks. parlak. cd/m ²	Video girişleri	Tepti süresi (ms)	
1	Neovo X-19A	79	çok kötü	678	87	80	64	80	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	4
2	Samsung 961BF	77	orta	348	82	53	100	80	19	1.280 x 1.024	0.294	1000:1	300	DVI-D/D-Sub	2
3	Asus PG191	77	kötü	499	71	73	80	90	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
4	Philips 190X7FB/00	73	orta	353	76	61	70	90	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
5	Belinea 1975 S1	73	orta	335	80	63	70	80	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
6	Neovo E-19A	69	orta	420	72	61	64	80	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	4
7	Samsung SyncMaster 932B	68	çok iyi	250	80	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	5
8	Samsung 960BF	67	orta	348	65	53	90	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D	4
9	Philips 190C7FS/00	67	orta	294	76	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	5
10	Samsung SyncMaster 931C	63	orta	356	65	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	2

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Neovo X-19A

Görüntü kalitesi dışında video girişleriyle de beğenimiizi sağladı.

22 inç LCD monitörler

Sıra	Model	Fiyat/Performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Görüntü kalitesi	Donanım özellikleri	Ergonomi	Servis dok.	Maks. çözünürlük	Standart kontrast	Dinamik kontrast	Maks parlak. cd/m²	Tepti süresi (ms)	Video girişleri	Ağırlık (kg)	
1	HP W2207	86	çok iyi	450	100	82	100	100	1680 x 1050	1000	-	300	5	D-Sub/DVI	9
2	ASUS PG221	85	kötü	849	98	100	83	89	1680 x 1050	2000	-	350	2	D-Sub/DVI	10.7
3	Samsung T22	84	iyi	422	98	70	82	67	1680 x 1050	1000	-	300	2	D-Sub/DVI	5.8
4	Samsung 2232 GW	78	iyi	495	99	69	88	67	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.94
5	Samsung 2232 BW	75	iyi	475	94	69	86	67	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.95
6	Philips 220XW8FB/00	74	iyi	466	89	83	79	56	1680 x 1050	1000	3000	300	5	D-Sub/DVI/HDMI	7.29
7	LG L226WTQ-WF	74	iyi	475	94	69	80	56	1680 x 1050	-	3000	300	2	D-Sub/DVI	5.65
8	Benq FP222W H	72	iyi	439	84	73	73	89	1680 x 1050	700	-	300	5	D-Sub/DVI/HDMI	5.8
9	AOC 2217PWC	72	iyi	489	74	85	90	78	1680 x 1050	-	3000	300	5	D-Sub/DVI	5.58
10	Neovo E-W22	72	orta	549	82	76	80	78	1680 x 1050	-	3000	300	3	D-Sub/DVI	7.9

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

HP W 2207

Yüksek görüntü kalitesi ve ergonomiyi bir arada sunuyor.

DVD yazıcılar

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	DVD okuma p.	CD okuma p.	DVD yazma p.	CD yazma p.	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Ararım	DVD-R / DVD-R	DVD-RW / DVD-RW	DVD-R DL / DVD-R DL	Garanti süresi	
1	LG GSA-H55L	98	orta	50	99	98	98	100	96	91	S-ATA	16 / 16	6 / 8	0 / 4	2
2	Philips SPD2411BD/00	95	orta	49	100	99	86	100	91	100	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
3	Samsung SH-S203B	93	çok iyi	30	99	96	100	99	96	91	S-ATA	16/16	6 / 8	12 / 16	2
4	LG GSA-H42N	91	iyi	38	83	99	95	98	91	90	E-IDE	18/18	6 / 8	10 / 10	2
5	Samsung SH-S183L	91	çok iyi	35	79	100	86	100	100	100	S-ATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2
6	Samsung SH-S182M	90	çok iyi	33	79	100	89	100	100	90	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
7	Sony NEC Optiarc AD-7173S	89	iyi	44	80	98	88	96	96	95	S-ATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2
8	Sony NEC Optiarc AD-7173A	89	iyi	41	80	97	85	96	96	95	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
9	Sony NEC Optiarc AD-7170A	88	iyi	37	80	97	89	96	91	95	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
10	Asus DRW-1814BLT	88	orta	49	79	93	81	96	96	100	SATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

LG GSA-H55L
Okuma ve yazma performansında oldukça başarılı.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

SATA II sabit diskler

SATA II sabit diskler

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Okuma hız (MB/sn)	Yazma hız (MB/sn)	Rastgele erişim süresi (ms) (%30)	Sıkılık (derece) (%10)	Megabyte maliyeti (dolar)	Kapasite (GB)	Önbellek (MB)	Disk dönüş hızı (rpm)	
1	Samsung HD250HJ	97	çok iyi	71	91,9	86,6	13,5	33,0	0,28	250	8	7.200
2	Seagate ST3500320AS	95	orta	140	88,1	79,1	12,4	37	0,28	500	32	7.200
3	Seagate ST31000340AS	94	kötü	345	88,9	79,6	12,9	38,0	0,35	1.000	32	7.200
4	Seagate ST3250410AS	93	iyi	83	87,7	79,4	13	37	0,33	250	16	7.200
5	Western Digital WD7500AKS	87	kötü	250	75,6	69,9	13,4	31	0,33	750	16	7.200
6	Samsung HD320KJ	81	orta	85	67,7	65,6	14,1	33	0,27	320	8	7.200
7	Western Digital WD5000AAKS	80	kötü	135	66,9	62,2	13,1	37	0,27	500	16	7.200
8	Seagate ST3750640AS	79	kötü	240	66,6	62,9	13,1	43	0,32	750	16	7.200
9	Western Digital WD10EACS	76	çok kötü	292	63,6	58,6	14,8	31	0,29	1000	16	7.200

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Samsung HD250HJ
Gerek uygun fiyatı gerekse yüksek performansı ve az ısınmasıyla bu disk çok beğenildi.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Auçuçi PC'ler

Avuçlucu PC ler

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Donanım özellikleri	Tasınabilirlik	Ergonomi	Servis Dük.	İşlemci	Dahili hafıza (RAM) (MB)	Genişleme yuvası	Ekran	Kamera	Ağırlık		
YENİ	1 HTC Touch Cruise	88	orta	849	100	99	75	100	Qualcomm MSM7200	256	128	microSD (SD)	2,8 inç TFT	3 MP	130 g
YENİ	2 Asus P750	88	orta	749	84	84	73	95	Marvell PXA270M 520	256	64	microSD (SDHC)	2,6 inç TFT	3 MP	130 g
YENİ	3 i-mate Ultimate 8150	83	orta	999	91	72	78	93	PXA270 520	256	128	microSD (SD)	2,6 inç TFT	2 MP	152 g
YENİ	4 HTC Touch Dual	78	orta	749	75	88	73	100	Qualcomm MSM7200	256	128	microSD (SD)	2,6 inç TFT	2 MP	120 g
YENİ	5 HP iPAQ 614c	76	orta	649	80	75	75	89	PXA270 520	256	128	microSD (SD)	2,8 inç TFT	3 MP	145 g
YENİ	6 Toshiba Portege G900	76	orta	643	77	67	100	86	Marvell PXA270M 520	128	128	microSD (SD)	3 inç TFT	2 MP	196 g
YENİ	7 Asus M530w	76	çok iyi	429	69	81	55	88	PXA270 416	256	64	microSD (SD)	2,4 inç TFT	2 MP	135 g
YENİ	8 General Mobile	67	orta	545	56	69	75	86	TI OMAP850 200	256	64	microSD (SD)	2,8 inç TFT	2 MP	144 g
YENİ	9 DSTW1 Toshiba G500	60	çok iyi	377	57	82	29	66	PXA270 312	64	64	microSD (SD)	2,3 inç TFT	2 MP	135 g
YENİ	10 HP iPAQ 514	61	orta	499	42	100	26	89	OMAP 850 200	64	64	microSD (SD)	2 inç TFT	1,3 MP	102 g

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

HTC Touch Cruise
Adından da anlaşılacağı gibi HTC Touch Cruise neredeyse gittiğini bilmeyenler için tasarlanmıştır.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

1.500 \$ altı dizüstü bilgisayarlar

1.500 \$ altı dizüstü bilgisayarlar

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Tasınım	Ses kalitesi	Servis ve bakım kolaylığı	İşlemci	Yonga seti	Bellek (MB)	Grafik işlemci	Sabit disk (Gb)	Ekran boyutu (inç)	Ağırlık (kg)	
1	Benq S41	89	orta	1499	100	81	94	80	75	T7300	GeForce 8600M GS 256 MB	2048	GeForce 8600M GS 256 MB	140	14,1	2,393
2	Sony VAIO VGNF231E	86	orta	1420	76	95	96	80	93	T5450	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M GT	180	15,4	2,563
3	Monster T545FL901	85	iyi	1199	93	72	100	78	82	T5450	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8600M GT	150	15,4	2,893
4	Crea NWS-83M	85	orta	1399	92	71	75	94	100	T8300	Intel Crestline PM965	2048	ATI Mobility Radeon HD 2400	150	15,4	2,755
5	PackardBell EasyNote MB65-U-057	80	iyi	1099	75	76	100	92	85	T2370	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M G 128 MB DDR2	150	15,4	2,664
6	CASPER CPR2500-3F95B	80	orta	1299	84	75	95	70	75	T9300	GeForce 8400M GS 256 MB	3072	GeForce 8400M GS 256 MB	230	15,4	2,774
7	DATRON TW7A24SFWVPR1	80	orta	1499	83	70	92	69	93	T7700	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M GS 256	150	15,4	2,779
8	LG R405S	78	orta	1399	85	72	72	62	93	T7500	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M GS 128 MB DDR2	150	14,1	2,468
9	Acer Aspire 5920G-3A1G16Mi	78	çok iyi	999	81	63	77	100	93	T5450	Intel Crestline PM965	1024	GeForce 8600M GS	140	15,4	3,158
10	Aidata ALTIMA N547700-17	77	iyi	1199	70	74	79	82	100	T7700	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M G	180	15,4	2,569

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

BenQ Joybook S41
Performans, ergonomi, taşınabilirlik ve donanım özellikleri konusunda yüksek puanlar alıyor.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Vista için eski PC'nizi terfi ettirin

Donanımlarınıza sadece **BİRKAÇ KÜÇÜK İNCE AYAR** yaparak eski PC'nizi yeni Windows, HD videolar ve hatta en yeni 3B oyunlarla bile uyumlu hale getirebilirsiniz. Üstelik yüksek güç tüketiminden de kurtularak.

MAHMUT KARSLIOĞLU / DW

Gerçekten değer mi? Konu eski bilgisayarcınızın terfisi olunca insanın kendisine en fazla sorduğu sorulardan biri de herhalde budur. Aslında birçok durumda verilecek cevap olumludur. Eğer nasıl yapılacağını biliyorsanız, kendi başınıza bile eski bilgisayarınızdan çok iyi sonuçlar almanız mümkün olabilir. Sonuçta eski PC'nizi üzerinde Vista çalışan, Blu-ray filmleri izleyebileceğiniz ve en güncel 3B oyunları oynayabileceğiniz bir hale dönüştürebilirsiniz.

Ancak 2008 yılında olduğumuzu da unutmamak gerekiyor. Yani eğer PC'niz Athlon XP (64 bit olmayan) ya da 2 MHz'in altında bir

Yeni Platform (► S. 121, kutu)

BİLEŞENLER: Anakart: Gigabyte GA-MA78GM-S2H, İşlemci: Athlon 64 X2 5000+, Ana hafıza: 2 x 1 GByte DDR2-800-RAM Ortalama 265 \$

FİYAT:

ZORLUK SEVİYESİ: KOLAY ORTA ZOR

ETKİ:

- Sistem performansını ikiye katlıyor
- Yeni arabirim (HDMI, eSATA)
- Düşük enerji sarfiyatı

SADECE 666 \$'a ANTİKADAN OYUN MAKİNASINA

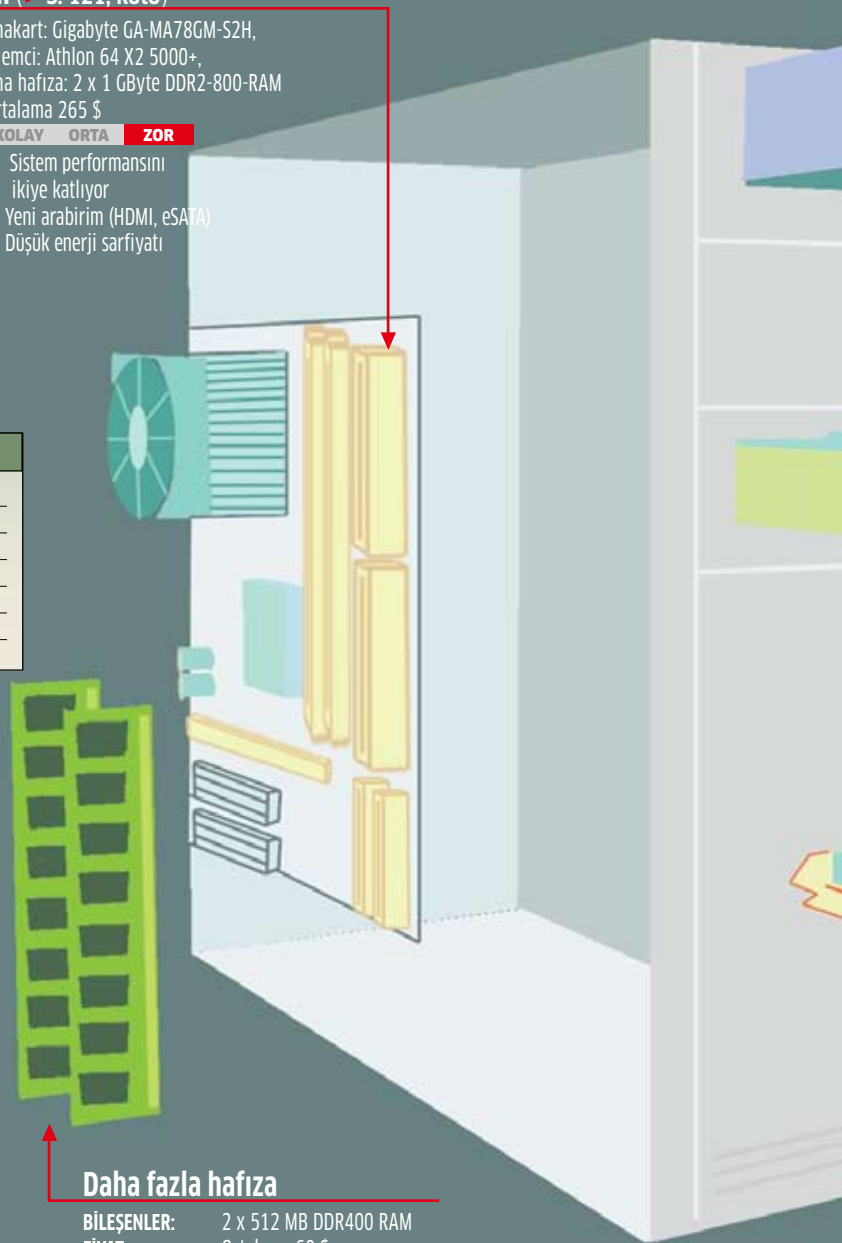
Önce	Sonra
Pentium 4/3,0 GHz (tek çekirdek)	► Pentium 4/3.0 GHz (tek çekirdek)
512 MB DDR400 RAM	► 1.5 GB DDR400 RAM
ATI Radeon 9800 XXL (AGP)	► Sapphire Radeon HD3850 AGP
200 GB sabit disk	► Seagate 500 GByte Barracuda 7200.10
DVD sürücü	► Blu-ray sürücü Lite-On DH-401S
Windows XP Home	► Windows Vista Home Premium

Pentium 4 ise gerçekten performansının sınırlarında olduğunu bilmeniz gerekiyor. Bu durumda terfi etmeyi düşünmek pek uygun bir seçenek değil. Artık neredeyse 400 \$'a köşe başındaki marketten bile yeni nesil bir PC alma şansınız var. Dolayısıyla bu durumdaysanız tüm verilerinizi yedekleyip bilgisayarını tamamen değiştirmek en iyi seçim olacaktır!

Bu yazıyı hazırlarken performans artışını ölçümlemek için örnek olarak kullandığımız PC'mizi 2004'ün hemen başlarında neredeyse 1.000 \$ gibi bir fiyata almıştık. Büyük bir olasılıkla bugün birçok evde hala buna benzer bir konfigürasyon kullanılıyor. PC'mizin orijinal donanımlarını ve yaptığımız terfiden sonraki halini hemen yukarıdaki kutudan takip edebilirsiniz.

Ana hafıza: RAM'i üç katına çıkardık, PC'miz web'de atağa kalktı

Terfi yaparken en basit ve en etkili yöntem, ana hafızanın artırılmasıdır. Temel olarak XP

Daha fazla hafıza

BİLEŞENLER: 2 x 512 MB DDR400 RAM Ortalama 60 \$

FİYAT:

ZORLUK SEVİYESİ: KOLAY ORTA ZOR

ETKİ:

- Takılmadan çalışma
- Sabit diske daha az iş düşüyor

kullanacaksanız 1 GB, Vista kullanacaksanız ise 2 GB bellek yeterli olacaktır. Peki bilgisayarımızda ne kadar bellek var ve yenilerini takabilmek için boş yuvalar bulunuyor mu? CPUZ ((b)www.cpuid.com(b)) gibi sistem yazılımları, tüm bu sorularınızı yanıtlıyor. Bilgisayarınızda kullanılan bellek modülleri ile ilgili tüm bilgiyi "SPD" sekmesinde bulabilirsiniz.

Örnek PC'mizde iki adet DDR400 256 MB bellek modülü bulunuyordu ve anakartımızda hala iki adet boş bellek yuvarımız mevcuttu. Bellek fiyatları bu kadar düşmüşken

tek bir bellek modülüyle yetinmek de mantıklı olmayacağı için sistemimize toplam 60 \$'a iki adet yine DDR400 512MB'lık RAM aldık. Toplamda 1.5 GB'a ulaşan hafıza Windows XP için yeterli. Kurulum da dünyadaki en kolay işlemlerden biri: PC'nizin kasasını açtıktan sonra bellek modüllerini diğerlerinin yanındaki boş yuvalara, alttaki çentiğinin doğru hizalandığına dikkat ederek, hafifçe bastırarak takmaktan ibaret. Hafif bir "klik" sesi belleğin yerine oturduğunu anlatabilirsiniz. Bir sonraki sefer, sistemi başlattığınızda BIOS, bellek kapasitenizi görmüş →

BİLGİ

Anakart değişimi: Eski PC'yi yamalayın

Bu makalede neden işlemcinin değiştirilmesinden hiç bahsedilmediğini merak edebilirsiniz. Cevap aslında basit: Birçok durumda yapılan harcamaya değmeyecektir. Çünkü anakartlar yeni nesil işlemcileri desteklemeyeceği için, alabileceğiniz desteklenen en iyi işlemci bile size çok fazla performans artışı sağlamaz. Örnek PC'miz 3 GHz'lik Pentium 4 ile iyi bir şekilde çalışıyor. Ancak hiçbir şekilde buna modern çift ya da dört çekirdekli işlemcileri takamayacağımız için en iyisi hiç değiştirmemek olacaktır.

Bu noktada eğer bilgisayarınıza daha fazla performans kazandırmak istiyorsanız terfi yerine en iyisi sistemi değiştirmek olacaktır. Bu durumda AMD işlemci için tercihimizi Gigabyte GA-MA78GM-S2H (ortalama 110\$) modelinden yana kullanmaya karar verdik. Çünkü bu anakart üzerinde yer alan yeni 780G yonga seti, tüm istediklerimizi sunuyor. Dahili DirectX 10 ve HD desteği de sunan anakart üzerindeki güçlü Radeon HD3200, HDMI ya da ESATA gibi modern arabirimler ve tamamen düşük güç tüketimi için tasarlanmış 55 nanometre teknolojisi bunların başında yer alıyor. Athlon 64 X2 5000+ (ortalama 105 \$) ve 2 GB DDR2-800 RAM (ortalama 50 \$) ile yeni sistem platformu bize 300 \$'ın altına mal olacaktır

DİKKAT: Terfi işlemine başlamadan önce tüm önemli verilerinizi bir başka yere yedeklemenizi öneririz. Ek olarak sistemi de baştan kurmanız iyi olacaktır. Özellikle de bu örneğimizde olduğu gibi Intel'den AMD'ye geçtiğinizde ya da tam tersi durumda da sistemi mutlaka baştan yükleyin. Güç kaynağını ise hiç sorun etmeyin. Yeni anakartınız da var olan güç kaynağı ile uyumlu bir şekilde çalışacak ve yeterli olacaktır.

İKİ KAT HIZ, DÜŞÜK GÜÇ TÜKETİMİ

Athlon 5000+, (CineBench R10 ile 4.058 puan) eski kasamızın içinde çok başarılı bir şekilde çalıştı ve çift çekirdeği ile Pentium 4, 3 GHz (CineBench ile 2,055 puan) ile kıyaslandığında neredeyse performansı ikiye katladı. Üstelik ölçülen güç tüketim değerleri de gerçekten etkileyici: Yeni PC'miz normal çalışmada sadece 57 Watt harcarken, daha önceki halinde bu değer 120 Watt ile iki katından fazlaydı. Üstelik dahili Radeon HD3200 grafik kartı, bir önceki 9800XXL'den çok da kötü değil. Performansı sadece %20 daha az. Bu da çok önemli değil çünkü anakartı yenilediğiniz için birkaç yıl içinde isterseniz daha iyi bir ekran kartı ve işlemciye çok ekonomik bir şekilde terfi edebilirsiniz.

Yeni Blu-ray sürücü

BİLEŞENLER:	Lite-On DH-401S (oem)
FİYAT:	Ortalama 170 \$ + 20 \$ (SATA PCI kart için)
ZORLUK SEVİYESİ:	KOLAY ORTA ZOR
ETKİ:	▶ Blu-ray filmleri oynatabilirsiniz

Ek sabit disk

BİLEŞENLER:	Seagate 500 GB Barracuda 7200.10
FİYAT:	Ortalama 110 \$
ZORLUK SEVİYESİ:	KOLAY ORTA ZOR
ETKİ:	▶ Kapasitenin iki katına çıkması ▶ Daha hızlı ilk açılış ve kopyalama ▶ Düşük sistem çalışma sesi

Modern grafik kartı

BİLEŞENLER:	Sapphire Radeon HD3850 AGP
FİYAT:	Ortalama 200 \$
ZORLUK SEVİYESİ:	KOLAY ORTA ZOR
ETKİ:	▶ Akıcı 3B animasyonlar ▶ Düşük güç tüketimi ▶ Blu-ray filmleri oynatabilme

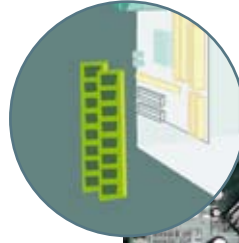
olacak. Aynı şekilde Windows Denetim Masası'ndan ya da daha önce bahsettiğimiz gibi CPUZ aracı ile yeni donanım bileşenini kontrol edebilirsiniz.

Hafızayı artırmanın etkisini en çok bilgisayarınız ile aynı anda birden fazla işlem yaptığınız zaman fark edeceksiniz. Örneğin birden fazla Flash banner ile ağırlaşmış birçok web sayfası üzerinde, aynı anda sörf yaparken farkı hissedeceksiniz. Ek olarak yeterli hafıza olduğu için sabit diskiniz sürekli çalışmak zorunda kalmayacak ve dolayısıyla bir anti virüs yazılımı devreye girdiğinde sisteminiz de duraklamayacak. Daha fazla etki: Çalıştırılan yazılımlar kapatıldıktan sonra da bir süre hafızada kalmaya devam eder. Bu şekilde örneğin Word'ü kapattıktan sonra kısa bir süre içinde tekrar bir şeyler yazmanız gerekirse yazılım çok hızlı bir şekilde açılacaktır.

Grafik kartı: %465 daha fazla hız. Üstelik daha az güç harcayarak

Eğer bilgisayarınıza günümüzün 3B işlem ya da video hızlandırma gücünü eklemek istiyorsanız yeni bir grafik kartına ihtiyacınız var demektir. Bunun için ilk olarak PC'nizde ne tür bir grafik kartı yuvası olduğunu bilmeniz gerekiyor. Bu ya 2005 sonuna kadar sistemlerde yer alan eski AGP ya da daha sonradan onun yerini alan yeni PCI Express (x16) portu'dur. Bununla ilgili bilgiyi grafik sürücüsünden ya da GPUZ www.techpowerup.com/downloads aracı yardımıyla edinebilirsiniz.

Eğer sizin PC'nizde de bizim örnek PC'mizin olduğu gibi bir AGP kartı ya-

Ana hafıza Hafıza modülünün ortasındaki çıkıntıların hafıza soketindeki yerine nasıl oturduğuna dikkat edin. RAM modülünü dikkatlice sokete bastırın. Kenarlardaki klipsler kapanınca RAM'in oynamasını engelleyecektir.

ni AGP yuvası varsa, o zaman ATI'nin Radeon HD3850 grafik yongası en iyi terfi seçeneği olacaktır. Sapphire'in Radeon HD3850 için AGP (ortalama 200 \$) modeli de bulunuyor. Bu grafik kartı maksimum 100 watt güç çekiyor. Dolayısıyla neredeyse tüm eski güç kaynakları ile de sorunsuz bir şekilde çalışabilir.

Bilgisayarınızı kapatıp eski kartı sökmeden önce mutlaka eski grafik kartı sürücülerinizi sistemden kaldırın. Bundan sonra bilgisayarınızın kasasını açın, AGP kartını kasaya sabitleyen vidayı gevşetin ve kendinize doğru çekerek çıkartın. Bunu yaparken ana kart üzerinde grafik kartını sabitlemeye yarayan klipsi de diğer elinizle açık konumda tuttuğunuzdan emin olun. Şimdi yeni grafik kartınızı bu yuvaya aynı şekilde yerleştirin. Hafifçe bastırmanız yeterli olacaktır. Ardından ek güç kablosunu da bağlayın. Bunun için kart ile verilen adaptörü kullanabilirsiniz. Bunun 8 pin'lik ucunu ekran kartına diğer iki ucunu ise güç kaynağından çıkan 2 farklı 4 pin'lik beyaz güç kablosuna bağlamanız yeterli olacaktır. (örnek için sol alttaki diyagrama bakabilirsiniz)

En son ATI sürücülerini (<http://ati.amd.com/support/driver.html>) de yükledikten sonra, Radeon 3850 AGP içindeki gücü ortaya çıkartacaktır. Her ne kadar yeni kart bize eski PC'mizdeki ekran kartı ile aynı miktarda hafıza sunsa da, testlerimizde 3D-Mark06 değeri 777'den 4.390 puan çıktı. Bu da %465 bir artış anlamına geliyor.

Bu haliyle yüksek performans gerektiren bir 3B FPS oyun olan Crysis'ı bile 1.280 x 1.024 çözünürlükte or-

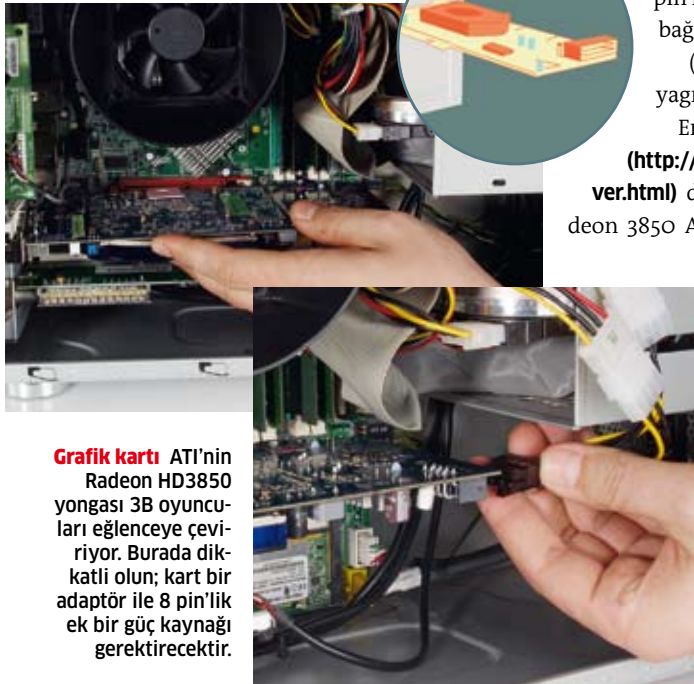
talama efektler ve kabul edilebilir bir kare oranı ile oynamayı başardık. Orijinal sistem konfigürasyonunda kimse bunu denemeyi bile aklından geçirmeydi. Güç kaynağı tüketimi de eskisinden daha az: Terfi ettiğimiz PC'miz tam yüklendiğimizde bile (Crysis oyununu demo döngüsünde çalıştırırken) 180 watt harcıyor. Eski Radeon 9800-XXL karlı sistemimiz ise 210 watt harcıyordu. Yani grafik kartın sistemimize kattığı diğer bir avantaj ise UVD desteği. Bu şekilde işlemcimiz artık video codec'leri ile uğraşmak zorunda kalmıyor. Özellikle yüksek çözünürlüklü videoların oynatılmasında bu farkı rahatlıkla anlayabiliyorsunuz. Ayrıca yeni grafik kartının DVI arabirimi HDCP şifrelemesini desteklediği için terfi ettiğimiz PC'miz ile artık Blu-ray içeriğini de HD televizyonumuza gönderebiliyoruz.

Aslında yeni grafik kartının sunduğu başka bir avantaj daha var: Bir öncekine göre çok az ses çıkartıyor. Terfi ettiğimiz sistemin gürültü oranı 3.1 sone'den 2.8'e düştü. Artık yeni sistemi daha bir huzurlu kullanabiliriz.

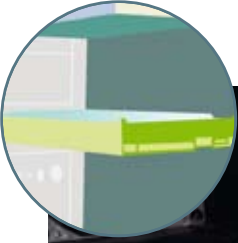
Sabit disk: Sadece 110 \$'a üç kat hız ve sınırsız kapasite

Son dört yıl içinde sabit disk teknolojisinde kapasitede olduğu kadar erişim ve okuma hızlarında da büyük gelişmeler (ilgili makaleyi ► **S. 78**'de okuyabilirsiniz) oldu. Yeni bir sabit disk, eski PC'nizin ihtiyacı olan saygıyı geri kazandırabilir. Eğer IDE teknolojisinde devam etmek istiyorsanız, bunun için gerekli olan yuvalar ile elektrik ve veri aktarımı için gerekli tüm bağlantılar zaten sisteminizde mevcuttur. Burada ikinci bir alternatifiniz daha var. İsterseniz ekstra bir SATA kontrol kartı edinerek (ortalama 20 \$) daha büyük bir SATA sabit disk de edinebilirsiniz.

Bazen nispeten daha eski sistemleri terfi ederken anakartın BIOS'u 128 GB'ın üzerindeki sabit diskleri düzgün tanımlamayabilir. Eğer BIOS güncellemesi bu sorunu çözüyorsa uygun fiyatlı 80 ya da 120 GB'lık

Grafik kartı ATI'nin Radeon HD3850 yongası 3B oyuncuları eğlenceye çeviriyor. Burada dikkatli olun; kart bir adaptör ile 8 pin'lik ek bir güç kaynağı gerektirecektir.

Sabit disk Eğer yeni bir sabit disk takıyorsanız (örneğin Seagate Barracuda 7200.10) eski sürücünüzü de yedekleme için sistemde tutun. Ancak mutlaka Windows'u yeni diskten çalıştırın.

sabit disklerin de yeterli olabileceği ihtimalini her zaman aklınızın bir köşesinde bulundurun. Biz PC'mizdeki Intel'in 865 yonga seti ile böyle bir problem yaşamadık. Bu yüzden de tercihimizi Seagate Barracuda 7200.10 500 GB IDE sürümünden (ortalama 110 \$) yana kullanmaya karar verdik. Bu sadece kapasiteyi 200 GB'tan 700 GB'a çıkarmakla kalmadı, eski diske göre üç kat daha fazla hız elde ettik. Bir test yazılımı olan HD Tune 2.55 yeni diskin aktarım hızı olarak 61,3 MB/s gibi bir değer gösterdi. Yine bir Seagate olan eski 200 GB'lık diskimiz için ise bu değer 22,2 MB/s idi. Erişim süresini de etkili bir şekilde 19'dan 13,3 ms'ye indirmeyi başardık.

Eğer kasanızın içinde yeterli yeriniz varsa eski sabit diski de korumayı düşünebilirsiniz. Tabii eğer IDE sürücüler kullanıyorsanız disklerin arkasındaki jumper ayarlarından yenisini master eskisini slave şeklinde doğru bir şekilde ayarlamaya da özen göstermelisiniz. Ayrıca diskler arasında da yeteri kadar boşluk olması da diğer bir dikkat edilmesi gereken nokta. Böylelikle diskleri zor durumda bırakacak yüksek ısıların oluşmasını engelleyebilirsiniz. Yeni diskin hız potansiyelinden yararlanmak için ilk olarak önemli bir işlemi tamamlamanız gerekiyor: İşletim sistemi mutlaka yeni ve hızlı olan diskin üzerine kurulmalı. Bunu gerçekleştirebilmek için iki yöntem bulunuyor.

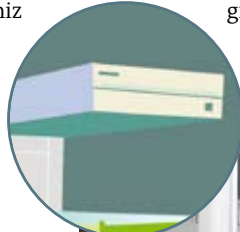
- Acronis True Image ya da Norton Ghost gibi araçlar kullanarak sistemin bire bir imajını oluşturup, daha sonradan bunu yeni diskin üzerine yükleyebilirsiniz. Daha sonra BIOS altından boot önceliğini yeni disk ilk sırada olacak şekilde ayarlayın. Hepsi bu.

- Durumdan faydalanıp sistemi baştan kurabilirsiniz. Bu durumda sistemi büyük ve yeni diske kurun. Fazladan birkaç saat daha harcamanıza neden olsa da ileride size geri dönüşü çok daha fazla olacaktır. Çünkü sıfırdan kurulmuş sistem her zaman uzun bir süre kullanılmış sisteme göre daha fazla

performans sunacaktır. Örneğin 650 MB'lık bir CD imajının kopyalanması eski orijinal sistemde 80 saniye zaman alırken yeni disk üzerinde bu süre sadece 22 saniyeye indi.

Blu-ray sürücü: Eski PC'miz artık HD televizyona çıkış verebilecek

Eğer üzerinde terfi işlemi gerçekleştirdiğiniz eski PC'nizi oturma odanızda yeni HD-ready televizyonunuzun altında bir multimedia merkezi olarak kullanmak istiyorsanız ya da en azından HDMI çıkışlı ya da HDCP desteği sunan DVI çıkışlı yeni bir TFT ekran aldıysanız eski PC'nizi eksiksiz bir Blu-ray oynatıcıya dönüştürebilirsiniz. Bunun için sadece sisteme yeni bir AGP grafik kartı (bakınız sayfa 122)

eklemiş olmanız gerekiyor. Çünkü Blu-ray içeriğini aktarmak için HDMI ya da HDCP destekli DVI çıkışı ve yeni nesil HD hızlandırma özelliğini ancak bu şekilde elde edebiliriz. Aksi takdirde eski işlemcimiz, Blu-ray codec'leri ve yüksek veri aktarım ihtiyaçları ile kapasitesi üzerinde çalışacaktır.

Şu günlerde PC için Blu-ray okuyabilen sürücüler, ortalama 200 \$ civarında satılıyor. Bunun en büyük nedeni HD-DVD'nin yüksek çözünürlük savaşını kaybetmiş olması. Bu konuda uygun fiyatı ile Lite-On DH-401S (170 \$), SATA sürümünü iyi bir seçim olabilir. Eğer sizin PC'niz de bizimki gibi sadece IDE port'larına sahipse, PCI yuvasına takabileceğiniz ortalama 20 \$ bir fiyatla satılan SATA kontrol kartlarından birini edinmeniz gerekir.

Eğer sizin bilgisayarınız da bizim örneğimizde olduğu gibi sürücülerin takılmasında ön kapağın sökülmesini gerektiriyorsa Blu-ray sürücünün yerleştirilmesi işlemi biraz zor olabilir. Bu durumda PC'nin ön panelinin komple sökülmesi gerekiyor. Genelde ön kapak kasanın kenarlarındaki küçük plastik klipslerle tutulur.

Bunları kırmadan açmak için dikkatli olmakta yarar var. DVD sürücünüzü yeni Blu-ray sürücü ile değiştirdikten (eğer boş yuvarsa eski DVD sürücünüzü de sistemde bırakabilirsiniz) sonra normalden büyük ön kapağı size problem çıkartabilir. Kasanın sürücü kapağı için bırakılan boşluğunu sığmayacaktır. Bunun için sürücünün ön kapağındaki iki plastik çıkıntıyı çıkarıp yerinden çıkardıktan sonra kasayı kapatıp tekrar ayarlayarak yerine takabilirsiniz ya da hiç kullanmayabilirsiniz.

Lite-On sürücü ile verilen Power DVD 7.3 Ultra ile eski PC'miz artık Blu-ray filmleri

HDTV televizyonunuz ya da yeni TFT monitörünüzde akıcı bir şekilde seyredebilirsiniz. Blu-ray filmler ortalama %35'lik bir işlemci gücü harcar. Ancak ATI/AMD'nin grafik yongalarındaki eksiksiz HD desteği zayıf sistemlerde bile işlemciyi yormadan bunu mümkün kılabilir.

mkars@chip.com.tr

Blu-ray sürücü Eğer kasanıza önden takılamıyorsa, nispeten uygun fiyatlı BD sürücü Lite-On DH-401S'un ön panelini çok dikkatli bir şekilde sökün. Kasaya yerleştirdikten sonra geri takabilirsiniz. BD sürücüyü PCI yuvasına takacağınız ek bir SATA kontrol kartına bağlayabilirsiniz (ortalama 30 \$).

İnternet mafyası

Suç mahalli
internet

Casusluk, şantaj ve terör: Organize suç örgütlerinin web'deki yöntemi de aynı. Buradaki hilelerin farkına varmak daha da zor. CHIP, internet mafyasının **MİLYONLARCA BİLGİSAYARI** nasıl ele geçirdiğini açıklıyor.

BARIŞ EMRE ALKIM / VP

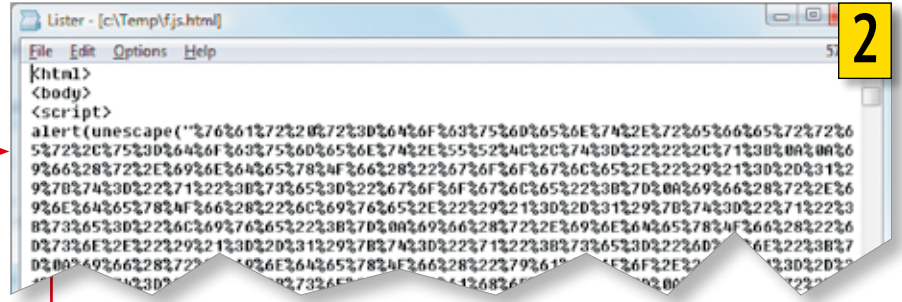
Efsanevi 29 A grubunun geriye kalan son virüs yazarı da 26 Şubat 2008'de bu işten çekildiğini açıkladı. Peki, sevinilecek bir haber miydi bu? Hiç de değil. 29A adlı grubun üyeleri, yazdıkları çok sayıda örnek virüsle üne, şan ve şöhrete kavuştular. Ama zararlı kod yazarlarının büyük kısmı günümüzde yapılabirlik kanıtlarına (proof-of-concepts) önem vermiyorlar. Hatta zararlı kod yazmalarının altında ciddi maddi çıkarlar yatıyor. İnternet artık organize suçun vazgeçilmez bir parçası. Virüs test laboratuvarı AV'nin verdiği rakamlar da aynı sonucu ortaya koyuyor.

1999 yılında, burada sadece 100.000 yeni zararlı kaydedilmişti. Oysa 2007'de bu rakam 5,5 milyona çıktı. Hepsi bu da değil; bundan on yıl önce liste neredeyse baştan aşağı virüslerden oluşuyordu. Oysa artık interneti bize dar edecek olan Truva atları, botlar ve casus yazılımlar da kol geziyor.

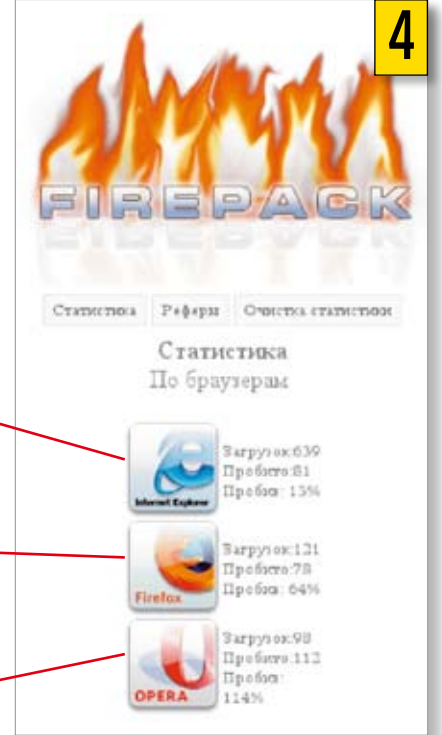
Web mafyasının neden güçlendiğini görmek için bir başka araştırmaya göz atmak yeterli: Alman E-Ticaret ve Uzaktan Satış Meslek Birliği, çevrimiçi ticaretin bu yıl sırf Almanya'da %9 büyüyerek 11,9 milyar Euro'ya eriştiğini açıkladı. Organize suç şebekeleri de bu pastadan pay kapmak için yarışıyorlar. Kendilerine bir destek bulmalarına da şaşmamalı: Rus İş Ağı (Russian Business Network). Bu yetmezmiş gibi, bilinmeyen güvenlik açıkları karşılığında para ödüyor, hatta hacker olarak yetiştirmeleri için gençleri üniversitelerde okutuyorlar.

Bu saçmalığın sona ereceğine dair hiç bir umut yok. Zira mafya, internette bir

Çok tehlikeli Forum yazılımındaki **1**, bir güvenlik açığı aracılığıyla internet mafyası sisteme güvensiz betikleri **2** sızdırabiliyor. Yazılım kurbanın bilgisayar yapılandırmasını analiz ediyor, sonra kullanılan tarayıcıya uygun şekilde, Truva atını indirmesi için uygun düşen zararlı kodu yüklüyor **3** Korsan, Firepack yazılımı sayesinde betikleri kontrol ediyor **4** Başarı ve başarısızlık oranları burada görülüyor.

3

Internet Explorer en çok kurbanı yol açıyor.

Firefox %64 oranında etkileniyor.

Opera Firepack'in burada bir hatası görülüyor.

CD / DVD'DE

PC'nizi korumak için araçlar

- AntiVir PersonalEdition Classic ► Virüsten koruma paketi
- Spybot - Search & Destroy ► Casuslara karşı koruma paketi
- Spamihilator ► İstenmeyen postalara ve yemleme saldırılarına karşı
- McAfee SiteAdvisor ► Zararlı siteleri tanıyor
- UpdateStar ► Tüm programları tek tıklamayla güncelliyor
- Ad-Aware 2007 ► Casuslara karşı alternatif güvenlik yazılımı
- Firefox ► Açık kaynak kodlu güvenli tarayıcı
- NoScript ► Firefox için ek güvenlik yazılımı
- Mozilla Thunderbird ► Güvenli e-posta istemcisi
- Recuva ► Silinen dosyaları geri getiriyor
- Windows servislerini kapama ► XP'yi güvenli hale getirin

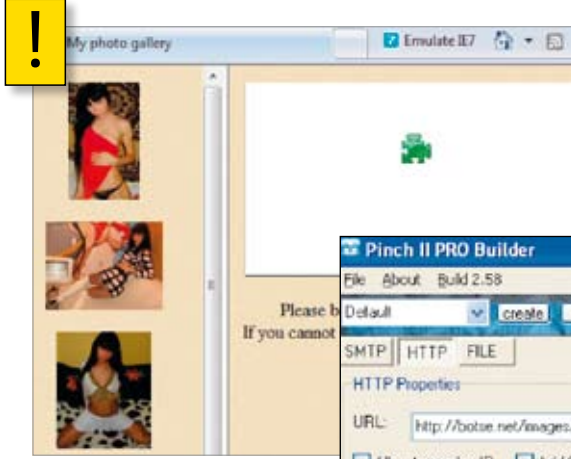
► **CD / DVD'DE:** Firefox için gereken tüm eklentilere CHIP-Code **INTERNET MAFYASI** ile erişebilirsiniz.

CHIP DVD'de

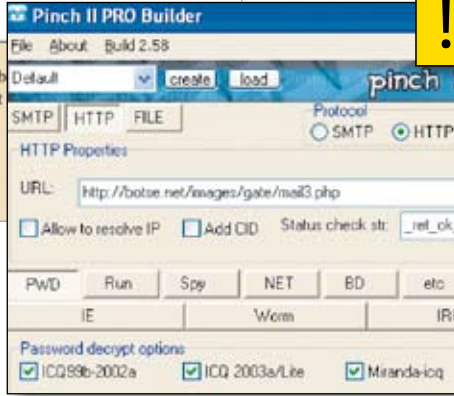
sessizlik perdesinin ardında yürütüyor işlerini. Çoğu zaman polisin ve diğer kamuoyu yetkililerinin eli kolu bağlı kalıyor. Suç şebekeleri tüm dünyada etkinlik gösteriyor ve Web'de bir Interpol yok.

Anti virüs üreticilerinin güvenlik uzmanlarının bile yapabileceği bir şey yok. Rusya ya da Çin gibi ülkelerde temas kurulabilecek yetkililer bile bulunmuyor. Kurbanlar sessiz kalıyor ya da imajlarının sarılacağından korkuyor. Hangi aklı başında şirket bir organize suç kurbanı olduğunu itiraf eder ki?

Görünüşte zararsız internet siteleri bile organize suç örgütlerinin avucuna düştükçe, internette küçük bir gezinti bile tehlikeli bir hal alıyor. İşte size bir örnek: Bir grup Çinli hacker, sunucu yazılımındaki bir açık üzerinden yaklaşık 20.000 internet sitesine bir kod sızdırmayı başardılar. Sonucu ne mi oldu? Ormancılık ve Ziraat Federal Biyolojik Araştırma Merkezi'nin sitesi de dahil birçok siteyi ziyaret edenler tehlikeli bir porno siteye yönlendirildiler. Ancak asıl →

Truva kiti Pinch en popüler zararlı. Mafyanın isteği doğrultusunda modüler olarak yapılandırılabilir.

Pornoyla gelen tehlike Bu web sitelerini ziyaret edenlerin bilgisayarına er ya da geç bir şeyler bulaşıyor.

Sahte güvenlik Bu web sitesinin sahibi, bir anti virüs üreticisi McAfee değil, hünarlı bir sahtekâr.

tehlike sitede yer alan açık saçık fotoğraflarda değil, bu fotoğraflar görüntülediği sırada çalışmaya başlayan ve ziyaretçinin tarayıcısında güvenlik açığı arayan JavaScript'teydi.

Örneğin, ziyaretçinin bilgisayarında RealPlayer'ın eski bir sürümü varsa, kullanıcının bilgisayarına, onun ruhu bile duymadan otomatikman bir "indirici" kurulabiliyordu.

İndiriciler (downloader) internet mafyasının kullandığı, bilgisayarlara hemen yüklenebilen küçük araçlar. Bir kez etkinleştirildiler mi, bilgisayara bulaşan zararlı kodların daima güncellenmesini sağlıyorlar. Böyle bir saldırıya maruz kalan sistem üçüncü şahıslarca uzaktan yönetilebiliyor ve bu-

yuk olasılıkla da kötü amaçlar için kullanılıyor. Virüs tarayıcılar indiriciyi tanımasını diye de, dosya sıkıştırılıyor ve bir başka EXE paketleyici kullanılıyor.

Böylelikle, daha anti virüs üreticileri tepki verip güncelleme yayınlayana kadar zararlı kodun imzası değiştirilmiş oluyor. Bu yüzden, önlemeye yönelik koruma mekanizmalarının önemi gitgide artıyor.

Mart ayında gerçekleşen büyük, kitlesel hack eyleminde de bir indiriciden faydalanılmıştı. Bu vakada indirici, sistemlere dünyanın en büyük bot ağının istemci yazılımı olan Zlob Truva atını kuruyordu. İnternet mafyası tedbirli davranmış, indiricinin güvenlik açığını kullanarak sisteme gizlice sokulamaması olasılığına karşı bir

önlem daha almıştı: Pornografik resimlerin yer aldığı site, kullanıcılara videolar da sunuyordu. Web sitesinde yazana bakılırsa, kullanıcının bu videoları oynatabilmesi için bir de video codec'i gerekecekti.

Tahmin edersiniz ki, bahsi geçen codec de indiricinin bir başka sürümüydü. CHIP'in operatörlere yaptığı duyurunun ardından etkilenen tüm sunucular ağdan çıkarıldı ve temizlendi.

Birçok insan bot ağlarının sadece sürü posta (spam) göndermeye yaradığını düşünüyor. Aslında, bot ağları internet mafyasının akıllara durgunluk verici eylemlerini gerçekleştiren bir araç çantası. En temeline baktığınızda, bir bot ağının aslında bir alt yapı olduğu görülüyor. Mafyanın izini sü-

Web'deki saldırılara karşı koyun: Nasıl korunacaksınız?

Eğer internet bağlantınızı gösteren ışık sürekli yanıp sönüyor ve sabit diskiniz durduk yere çalışıyorsa sistemi-nizi gözden geçirmenizde yarar var. Bilgisayarınız zombiye dönüşmeden önlem alın.

Siz işi sağlama bağlayın, veri hırsızlığının önüne geçin. Çünkü bilgisayarınıza bir bot-tun ya da bir başka zararlının bulaşması, parolalarınızın ve hesap bilgilerinizin çalınması an meselesi.

İŞLETİM SİSTEMİ: Windows'un otomatik güncelleme hizmetinden yararlanın. Sisteminiz daima güncel olmalı. Çünkü bazı saldırılar karşısında hiçbir güvenlik duvarı ya da virüs tarayıcı para etmiyor.

UYGULAMALAR: Kullandığınız tüm yazılımları sürekli güncelleyin. Buna güvenlik

yazılımınız ve internet tarayıcınız da dahil. Zira çoğu saldırı PDF, DOC ve AVI gibi dosya biçimleri üzerinden gerçekleştiriliyor. İyi bir virüs tarayıcı ile Firefox'u kullanmak iyi bir başlangıç ama yeterli değil.

CASUS ÖNLEYİCİ: AntiVir ve birçok ücretsiz araç reklam ve casusluk amaçlı yazılımları bulamıyor. Bu özellikler sadece paralı sürümlerde mevcut. Bu yüzden, Ad-Aware 2007 ya da Spybot Search & Destroy gibi programlar kurup bilgisayarınızı sıkça denetleyin.

SPAM ÖNLEYİCİ: İstenmeyen e-postalar can sıkırmakla kalmıyor, güvenliği de tehlikeye atıyor. Eksiksiz bir güvenlik paketinin güvenli e-posta istemcisinin yanı sıra iyi de bir yığın posta süzgecine gereksinmesi bu yüzden. Mozilla Thunderbird'ü Spamihilator'le kullanmayı deneyin. Spami-hilator bilgisayarınızla e-posta sunucusu arasında şeffaf bir vekil olarak çalıştından, farklı istemcilerle de deneyebilirsiniz. Araç eklentilerinin de yardımıyla spam postaları ayıklar.

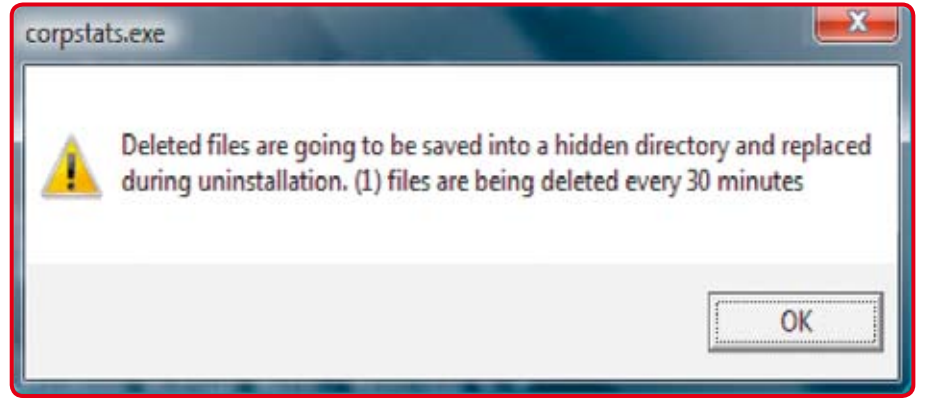
renlerin başlıca sorunu da işte burada karşımıza çıkıyor: Eski botlar tek bir merkezden yönetilirken, yeni bot ağlarında iletişim hem merkezi değil hem de şifreli.

Eskiden bir bot ağını felce uğratmak için ana sunucuyu bulup devre dışı bırakmak yeterdi. Başsız kalan zombi bilgisayar ordusu böylelikle dağıtılmış olurdu. Oysa günümüzde dosya paylaşım topluluklarına benzer ağlar faaliyet gösteriyor. Yani, her bir bot hem sunucu hem de istemci olarak görev yapabiliyor ve bir sunucu devre dışı kalırsa bir diğeri bu role soyunuyor. Dahası, bot ağını bir başkası ele geçirip kendi komutlarını vermesini diye tüm iletişim şifrelenmiş olarak gerçekleştiriliyor.

Bir botun kabul ettiği komutlar, ağın yapısına göre değişiyor ve bu yapı çok esnek. Modern bot yazılımları modüler yapıya sahip. Tıpkı Firefox'taki gibi, her bir bot istemcisi sadece basit bir yapıyla geliyor ve özel bir saldırı için gereken işlevler tıpkı tarayıcı eklentileri gibi sonradan eklenebiliyor. Ya da bot bir indirici görevi yapıp internetten diğer zararlıları davet edebiliyor, örneğin en popüler Truva atı "Pinch."

Pinch muhteşem bir casusluk aracı ve organize suç şebekelerinde neredeyse bir standart. Bu Truva atı çalışır çalışmaz ele geçirebildiği tüm parolaların bir listesini oluşturuyor ve tarayıcı bilgilerini kaydediyor. Bu veri şifreli bir metin dosyasında saklanıyor ve korsana gönderiliyor. Genelde internet mafyası için küçük ve fason işler yapan korsanlar, bu bilgileri süzerek işverenlerinin işine yarayacak bilgileri ayıklıyor. Geriye kalan bilgi ise forumlarda paylaşılıyor. Eğer isteyen başka korsan olursa, adına "dump" (döküm) denilen bu bilgiyi satın alabiliyor ve kendi çıkarları doğrultu-

AĞ GÜVENLİĞİ: Dünyanın dört bir köşesindeki güvenlik uzmanları yazılımsal güvenlik duvarı kullanmanın yararı olup olmadığını tartışıyor. Ancak tek bir konuda hepsi hemfikir: Hiçbir Windows hizmetine internetten erişilememeli. Bu yüzden, PC'lerini doğrudan ADSL hattına bağlayan XP kullanıcılarına istenmeyen Windows hizmetlerini tümenden devre dışı bırakmalarını salık veriyoruz. Windows Vista kullanıcıları bu konuda şanslı, çünkü isteseler de internetten hizmetlere erişilemiyor. Aynı şekilde, bir yönlendirici aracılığıyla internete bağlanan kullanıcılar için de geçerli. Network Adres Translation yani NAT teknolojisi, birçok PC'nin tek bir IP'den internete erişmesine izin verirken, korsanların bilgisayarlarla doğrudan iletişim kurmasını engelliyor.

Şantaj yazılımı My Documents klasöründeki tüm dosyalar önce şifreleniyor, sonra bunlar için fidye isteniyor. Eğer boyun eğmezseniz verileriniz yok oluyor.

sunda kullanabiliyor.

Böylelikle, örneğin lisanslı yazılımların seri numaraları toplanıyor ve korsan kopyalarla birlikte internetten satılıyor.

Korkuya dayalı iş: Satın almaya mecbur bıraktıran yazılımlar

İnternette virüs tarayıcı satın almak bile adeta Rus ruletine döndü. Zira piyasada bizzat Web mafyası tarafından programlanmış çok sayıda araç var. Hatta kimi uç vakalarda haydut casus önleyici denilen casus engelleyiciler ve sahte virüs öldürücüler göze çarpıyor. Yazılım bilinen ürünlerin görünümünü taklit ediyor ama vaatlerini yerine getirmiyor. Sahtekârların birçoğu ürünlerine farklı isimler verse de, biz yaptığımız araştırmada McAfee, Panda ve Avira'yı en ince ayrıntısına kadar kopyalayan, hatta web sitesinin bile benzerini yapan firmalara rastladık.

Bu haydut programlar kullanıcıları zarara uğrattıyor. Güvenlik yazılımı beklerlerken ellerine tam tersi, yani bir casus program geçiyor. Casus, sistemi gözetlemekle kalmıyor, zararlı yazılımları bulduğunu iddia ediyor ve bunları silmek için ücret istiyor. Elbette sistemden kaldırılmayı da şiddetle reddediyor.

Bu yasadışı etkinliklerden ağzı yanan sadece bireysel kullanıcılar değil. Web mafyası çoğu zaman büyük firmaları da gözüne kestiriyor. Ama özellikle bir şirket ağını hedef alan saldırılara sık rastlanmıyor. Bunun yerine, korsanın attığı yeme ara sıra büyük şirketler takılabilir. Botlar ve Truva atları işe yarayabilecek her şeyi topluyor, belgeleri arşivliyor ve tüm bunları döküm sitesi (dump site) denilen bir yere yolluyor. Saldırgan buradaki malzemeyi tarayıp işine geleni alıyor.

Kendi işine yaramayacak ancak başkalarına değer ifade edebilecek bilgileri ise açık artırma usulü satıyor. Böylece, gizli kalma-

sı gereken belgeler internette elden ele dolaşmış oluyor.

Ancak sinekten yağ çıkaran internet mafyası, verilerin hiçbirini kendi işine yaramazsa da bundan para kazanmanın yolunu

Her 30 dakikada bir, bir dosya siliniyor

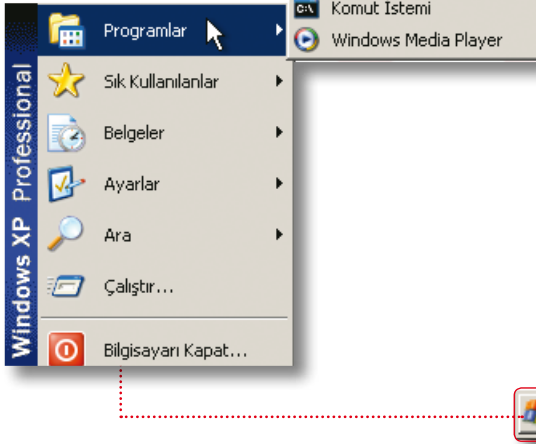
bulmuş. Kurbanlardan, verilerin iadesi için para isteniyor. İstenen bedel her seferinde değişiyor: Örneğin anti virüs üreticisi Sophos sadece 11 dolar istendiği durumlar da görmüş, bir seferinde 300 dolar istendiğine de rastlamış. Bazı durumlarda, özel bir prosedür sayesinde kurbandan anında para alınabiliyor. Para ödenmezse yazılım her 30 dakikada bir, bir dosyayı geri dönüşü olmayacak şekilde siliyor.

Karar: İnternet mafyası ancak herkes bir araya gelirse durdurulabilir

Güvenlik uzmanları ve güvenlik şirketleri ne yaparsa yapsın, sonuçta sorumluluk bireysel kullanıcılara düşüyor. Kullanıcı kendi işletim sistemini sürekli güncel tutmalı, virüs imzalarını yenilemeli ve güvenlik duvarı kullanmalı. Küresel bir çözümün, yani internette çalışacak bir Interpol'ün kurulması yakın zamanda olanaklı görülüyor. Dahası, gelecekte güvensiz tüm PC'lerin yerini güvenli PC'ler almadan böyle bir yargı ve ceza kurumu oluşturulamaz da. Siz kendinizi ne denli güvenceye alırsanız alın, eski ve ihmal edilmiş bilgisayarlar herkesin güvenliğini tehlikeye atıyor.

balkim@chip.com.tr

Başlat menüsü Buradan Kurtarma DVD'sine entegre edilmiş tüm araçlara ulaşabilirsiniz.

İlk yardım DVD'si

Kolay, hızlı ve güvenilir: CHIP Kurtarma DVD'siyle virüs ve Truva atlarını temizleyebilir, **KAYBOLAN VERİLERİNİZİ KURTARABİLİR**, sabit disklerinizi tamir edebilir ve temizleyebilirsiniz. PC'nizin acil durumlarına karşı kullanabileceğiniz bu mucize silahı hazırlamak çocuk oyuncağı.

MH - Ufuk Yamankılıoğlu

Hiçbir şey çalışmıyor... Bilgisayar açılmıyor ve Windows'tan tık yok. Şimdi başınız belada demektir... Ya da değildir. Zira bir CHIP okuru olarak böyle bir durumda paniğe kapılmamak için ihtiyaç duyacağınız her şeye sahipsiniz. Windows XP tabanlı kurtarma DVD'miz bozuk bir Windows disk bölümünü hayata döndürmek için en iyi araçları içeriyor. Ayrıca bu silahı DVD'miz yardımıyla kolayca oluşturabilir ve kişisel ihtiyaçlarınıza göre özelleştirebilirsiniz. Bunun için sadece SP2 entegreli bir XP kurulum diskine, bir disk yazma programına ve DVD'mizdeki ZIP arşivine ihtiyacınız

var. Bunlarla her PC sorununa karşı hazırlıklı olabilirsiniz.

1. ADIM

OEM CD'den XP'ye

ARAÇLAR: XP ISO BUILDER, IMGBURN

Her şeyi kurtaran DVD'mize Windows XP'den bazı bileşenleri entegre etmeniz gerekiyor. Service Pack 2'li bir Windows tam sürümüne sahip olanlar doğrudan bir sonraki adıma geçebilirler. Satın aldığınız PC'nizle birlikte sadece bir OEM veya kurtarma CD'si verildiyse işiniz biraz daha zahmetli olacak. Bu CD'yi eksiksiz

bir Windows XP kurulum CD'sine dönüştürmeniz ve işletim sistemi için bir de Service Pack 2'yi entegre etmeniz gerekiyor. SP2 henüz entegre edilmemişse, www.microsoft.com adresinden indirin.

Daha sonra DVD'mizden XP-Iso-Builder programını kurup çalıştırın. »Convert Recovery Disc« düğmesine tıklayın. Şimdi bir sihirbaz açılacak ve size kurtarma CD'sini (kurtarma dosyaları sabit diskte de olabilir) dönüştürmeniz için yardımcı olacak. Aynı şekilde indirdiğiniz Service Pack'i de kolayca entegre edebilirsiniz. Hazırlanan ISO dosyasını Nero veya ImgBurn ile (DVD'mizde var) boş bir diske

P Kurtarma DVD'si v3.0

e + XPE tabanlı

Sabit disk kontrolü

hD Tune, disk bölümünü SMART teknolojisiyle analiz ediyor.

Sistem analizi

Fresh Diagnose ile tüm donanım bileşenlerini kontrol edebilir ve hızlarını ölçebilirsiniz.

Tam kopyalama

unstopable Copier garantili bir şekilde işletim sistemi tarafından engellenseler bile tüm dosyaları kopyalıyor.

Mucize silahımız neler yapabiliyor:

Bilinmeyen aygıtları bulma

Tanınmayan birleşenleri sisteme tanıtmak için unknown Devices aracı yeterli.

Dosya kurtarma

PC Inspector File Recovery, Geri Dönüşüm Kutusu'ndan silinen verileri geri alıyor.

Virüs temizliği

AntiVir Pe, her türlü dijital zararlı yazılımı ayırtıyor, Master Boot Record (MBR)'den bile.

Veri yedekleme

PC'nizde bir tane sabit disk varsa, DeepBurner ile verileri CD veya DVD'ye kaydedebilirsiniz.

Veri çöplüğü temizleme

CCleaner portable geçici dosyaları, Kayıt Defteri'ni ve Başlangıç dizinini güvenilir bir şekilde temizliyor.

yazabilirsiniz.

2. ADIM

DVD'yi yazma ve test etme

ARAÇLAR: BART PE-BUILDER, VIRTUALBOX

Kurtarma DVD'sini oluştururken işinizi büyük ölçüde kolaylaştırdık. Bir ZIP dosyasında kurtarma DVD'sinin hemen bütün bileşenleri özel bir dizin yapısında hazır bulunuyor. Öncelikle sabit diskinizde »XPCD« adında bir dizin oluşturun. Buraya XP SP2 kurulum diskindeki »i386« dizininin bütün içeriğini kopyalayın. Şimdi www.chip.com.tr/chipdergi/kurtarmadvd adresinden indirebileceğiniz »pebuilder-3110a.zip« arşivini Windows disk bölümünün kök dizini-

ne, mesela »C:« dizinine açın. Böylece tüm komut dosyaları (script) ve araçlarla birlikte aynı adlı bir dizin oluşturulur. Bu dizini açın ve »pebuilder.exe« dosyasına çift tıklayın. "Kaynak" altında »XPCD« dizinine giden yolu girin ve »ISO imajı oluşturun« seçeneğini etkinleştirin. Şimdi Bart PE-Builder'ın ISO dosyasını nereye kaydedeceğinizi belirleyin ve »Oluştur« düğmesine tıklayın. Birkaç dakika sonra Windows kurtarma DVD'niz hazır.

Şimdi ISO dosyasını bir DVD'ye yazabilir veya DVD'yi önceden sanal bir ortamda test edebilirsiniz. Bunun için DVD'mizden VirtualBox yazılımını kurun. Programda "Yeni" düğmesine tıklayın. Açılan bir sihirbaz size sanal bilgisayarın kurulumunda yardımcı olacaktır. Sanal bilgisayara bir isim verin ve işletim sistemi tipi altında "Windows XP"yi seçin. Bellek olarak mev-

CHIP DVD'DE

DVD'deki en iyi araçlar

- AntiVir Personal Edition Classic 7 ► Virüsleri yok eder
- AutoRamDiskResizer ► RAM diski büyütür
- Bart PE-Builder ► Kurtarma DVD'sini oluşturur
- Build Scripts ► En önemli komut dosyalarını içerir
- CCleaner portable ► Sabit diski ve Kayıt Defteri'ni temizler
- DeepBurner ► Verileri CD ve DVD'lere kaydedir
- Fresh Diagnose ► Bilgisayarın donanımlarını analiz eder
- HD Tune ► Sabit diskteki hataları tespit eder
- HWPnP ► Donanımların otomatik olarak tanınmasını sağlar
- ImgBurn ► CD ve DVD'ye boot edebilir ISO'lar yazar
- PC Inspector File Recovery ► Kayıp verileri kurtarır
- Unknown Devices ► Bilinmeyen donanımlar hakkında bilgi
- Unstopable Copier ► Kolayca her şeyi kopyalar
- VirtualBox ► Kurtarma Windows'u için deneme ortamı sağlar
- Windows XPE ► Başlat menüsü ve görev çubuğunu ekler
- xp-Iso-Builder ► OEM ve kurtarma CD'lerini dönüştürür

► **CHIP DVD'DE:** İhtiyaç duyacağınız tüm araçları CHIP-Code **KURTARMA DVD'Sİ** altında bulabilirsiniz.

cut RAM'inizin yaklaşık yarısını sanal sisteme ayırın. Sanal bir sabit disk, sabit disk araçlarımızı denemek istiyorsanız mantıklı olacaktır. 10 GB fazlasıyla yeterli olacaktır. "Bitir" ile sihirbazdan çıktıktan sonra VirtualBox'ın sağ pencere bölümünde »CD/DVD-ROM«a tıklayın. »CD/DVD-ROM Sürücüsünü Bağla – ISO Kalıp Dosyası« seçenekleriyle Bart PE-Builder ile oluşturduğunuz ISO dosyasına giden yolu girin. »Başlat« düğmesine tıkladığınızda, kurtarma DVD'si Windows arayüzüyle açılacaktır. 3. adımda açıkladığımız kurtarma senaryosunu takip ederek tüm işlevleri ve programları test edin. Her şey çalışıyorsa, ISO dosyasını boş bir DVD'ye yazın.

İpucu: Kurtarma DVD'mizi istediğiniz gibi genişletebilmeniz (► S. 131'deki kutu) ve AntiVir Personal Edition (PE) Classic gibi araçları düzenli olarak güncelleyebilmeniz için, ISO dosyasını yeniden yazılabilir bir DVD-RW medyaya yazmanızı öneriyoruz. Böylece kurtarma DVD'nizi istediğiniz zaman güncelleyebilirsiniz.

3. ADIM

Kurtarma DVD'sinin kullanımı

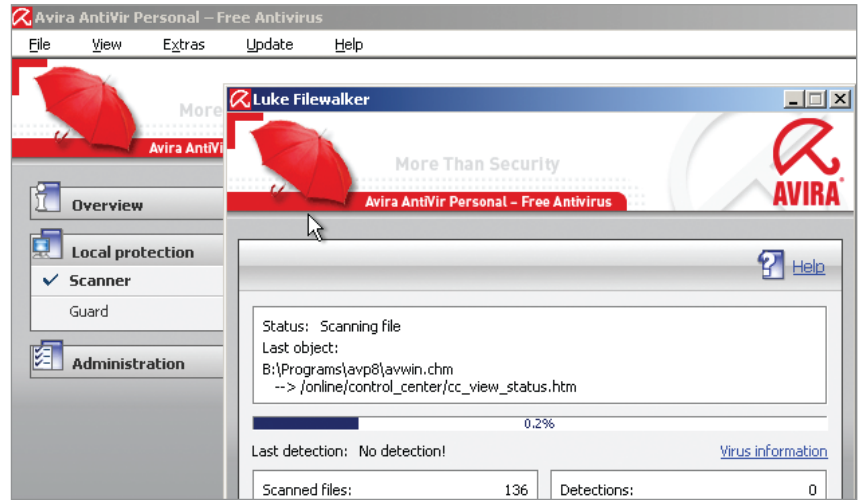
TÜM ENTEGRE ARAÇLAR

DVD'nin nasıl çalıştığını göstermek için, hayali bir senaryodan hareket edeceğiz. Bu örnekte Bay X adında bir kullanıcımız var. Bay X'in sistemi artık açılmıyor. Onun için bu büyük bir şok. Tüm verileri kayıp gibi görünüyor. Ancak neyse ki Bay X zamanında CHIP Kurtarma DVD'sini oluşturmuş.

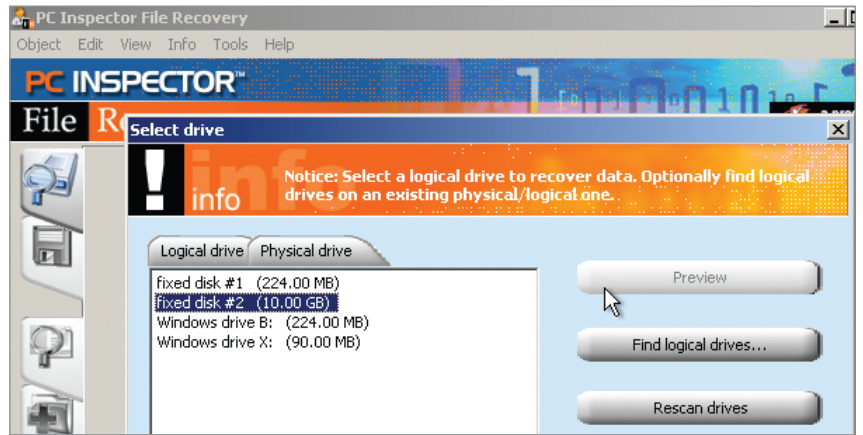
KURTARMA DVD'SİNİ ÇALIŞTIRIN: Bay X, kurtarma DVD'sini çalıştırmak için bilgisayarı açıyor ve BIOS'a giriyor. Burada DVD sürücüsünü »First Boot Device« olarak ayarlıyor ve bilgisayarı yeniden başlatıyor. Şimdi komut istemi açılıyor ve RAM diskin istenilen büyüklüğünü soruyor. Bay X burada »L« ile maksimum büyüklük olan 224 MB'ı seçiyor.

Kurtarma Windows'u bundan sonra ağ desteğinin henüz başlamadığına işaret ediyor. »Yes« düğmesine tıklayarak Bay X »PE Network Configurator« aracını çalıştırıyor. »OK« düğmesine tıklayarak ağı kuruyor ve »OK« ile çalıştırıyor. Şimdi masaüstü simgeleri ve görev çubuğu oluşturuluyor. Kurtarma DVD'si artık göreve hazır.

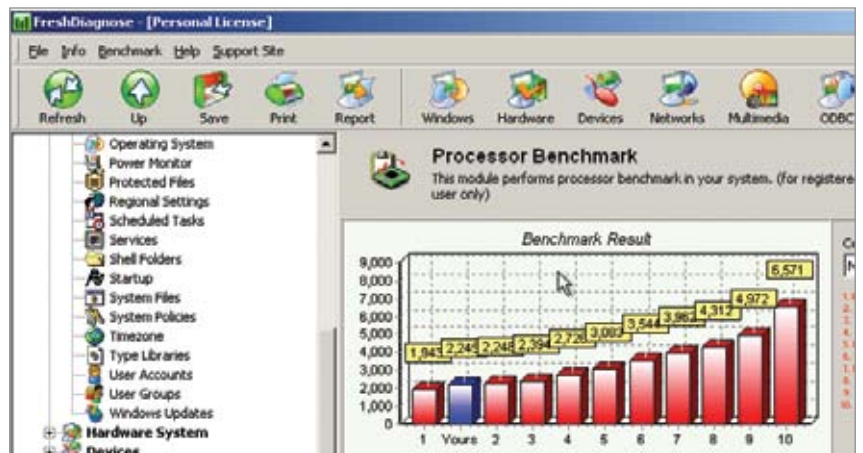
PC VİRÜSLERİNİ TEMİZLEME: Felaketin nedeni bir virüs müydü? Bay X, AntiVir PE'yi »Başlat / Programlar / Antivirüs« ile çalıştırıyor. Virüs tarayıcı bu durumda sadece

Virüs temizleme Kontrol edilecek sürücüler seçtikten sonra Kurtarma DVD'sindeki virüs tarayıcıyı çalıştırabilir ve sistemi zararlılardan temizleyebilirsiniz.

Veri kurtarma Açılıştan sonra PC Inspector File Recovery aracını çalıştırın. Bununla yanlışlıkla silinmiş dosyaları kurtarabilirsiniz.

Sistem analizi Fresh Diagnose adlı yazılım bilgisayarınız ve bileşenleri hakkında daha fazla bilgi almak için oldukça kullanışlı bir araç.

RAM-Disk »B:«yi tarayacağı için, "Local protection" altında »Scanner«a tıklıyor ve »Manual Selection« ile bilgisayarının sabit diskini seçiyor. Virüs Windows açılışından önce devreye girdiği için sabit diskin Master Boot Record'una (MBR) bulaşmış olabilir. Bay X bu yüzden »Configuration« ile »Scan master boot sectors« seçeneğini işaretliyor ve taramayı büyütec simgesine tıklayarak başlatıyor. AntiVir PE bir süre sonra her şeyin yolunda olduğunu bildiriyor.

Peki bu gerçekten doğru mu? Bay X, ne olur ne olmaz virüs tarayıcıyı »Start update « ile güncelliyor. Bu deneme ağ ayarları doğru yapılmadığı için başarısızlıkla sonuçlanıyor. Çözüm: Bay X, Internet Explorer'ı çift tıklayarak çalıştırıyor ve www.avira.com adresine giriyor. »Support / Downloads« ile en güncel virüs tanımlama dosyasını (VDF Update) indiriyor ve RAM-Disk »B:«'ye kaydediyor. AntiVir PE'ye dönüyor ve burada »Update / Manual Update«e tıklıyor. İndirdiği VDF dosyasına giden yolu girdikten sonra virüs veritabanı güncelleniyor. Gerçekten de AntiVir PE sistem yeniden tarandığında virüsü anında buluyor ve temizliyor.

VERİ KURTARMA: Bay X, »Bilgisayarım«dan tüm verilerin mevcut olup olmadığını kontrol ediyor. Maalesef bazı önemli dosyalar eksik ve silinmiş. Bay X, bu nedenle PC Inspector File Recovery aracını çalıştırıyor ve burada dil olarak İngilizce'yi seçiyor. Bir sonraki pencerede kırmızı artı işaretine (Find lost data) tıklıyor. File Recovery, silinen dosya bulduğu tüm sürücülerini gösteriyor. Bay X, sürücüsünü seçip »Preview« düğmesine tıklayınca silinen dosyalarını görüyor. Önizleme penceresini kapatıyor ve yeşil onay işaretini tıklıyor. Bulunan dosyalara sağ tıklayarak RAM diske kaydediyor. Ancak bunun kapasitesi tüm dokümanları kaydetmek için yeterli gelmiyor.

CD/DVD'YE YEDEKLEME: Bay X'in sadece bir tane sabit diski var ve bu diske yapılacak bir kayıt başka dosyaların geri döndürülemez bir şekilde kaybedilmesine neden olabilir. Bu yüzden »Başlat / Programlar / CD ve DVD yazma« ile DeepBurner'ı açıyor ve »Create data CD/DVD«yi seçiyor. Bay X, kayıt yöntemi olarak »Multisession« seçiyor, zira verilerini yeniden yazılabilir bir CD-RW diske kaydetmek istiyor. »Burn Disk«e tıklayarak yazma işlemini

başlatıyor.

SABİT DİSK TAMİRİ: Bay X, tedbir ve dikkatin ne kadar önemli olduğunu bilincinde ve bu yüzden sabit disk kontrol aracı HD Tune ile »Error Scan«e tıklayarak sürücüsündeki fiziksel hataları kontrol ediyor ve sonra »Health« ile sabit diskin genel sağlık durumuna bakıyor. Gerçekten de bazı sektörler bozuk. Kurtarma DVD'mizdeki HD Tune'un küçük bir dezavantajı var: Bu aracın tamir işlevleri sadece ücretli sürümünde bulunuyor. Bu yine de Bay X için sorun değil, zira CHIP bu duru-

mu da düşündü. Kurtarma DVD'sinin avantajı, Windows XP'nin hemen hemen tüm işlevselliğine sahip olması. Bay X, »Komut İstemi«ne çift tıklayarak çalıştırıyor ve

chkdsk c: /f /r

komutunu giriyor. Windows aracı Check Disk bunun üzerine hasarlı tüm sektörleri tespit ediyor, bozuk dosyaları yeniden oluşturmaya çalışıyor ve fiziksel hataları tamir ediyor.

SÜRÜCÜ TAMİRİ: En fena problemler giderildi, Bay X artık Windows'u kendi sabit diskinden başlatabilir. Bu sırada BIOS'ta »First Boot Device« olarak tekrar sabit diskini seçmeyi unutmuyor. Ancak bilgisayara bağlı bir USB cihazının düzgün çalışmadığını fark ediyor.

Böyle bir durumda bakacağı ilk yer elbette Aygıt Yöneticisi. Aygıt Yöneticisi'ne girmek için Bay X sağ fare tuşuyla "Bilgisayarım"a tıklıyor ve "Özellikler"i seçiyor. "Donanım" sekmesinden "Aygıt Yöneticisi"ne tıklıyor. USB aygıtının yanındaki sarı bir ünlem işareti, bir şeylerin yolunda olmadığını gösteriyor. Bay X, ilgili cihaza sağ tıklıyor ve "Sürücüyü Güncelleştir"i seçiyor. Bir sürücü CD'si yardımıyla bileşeni tekrar yüklüyor.

Bir başka cihazda da sarı ünlem işareti can sıkıcı bir eksiklik olduğunu işareti. Ancak Bay X bu cihazın ne olduğunu bilmiyor, zira Aygıt Yöneticisi buna "bilinmeyen aygıt" ifadesini uygun görmüş. Harika! Çaresiz, CHIP Kurtarma DVD'sini sürücüye yerleştiriyor, zira bu DVD, Windows çalışırken de açılıyor. »Go / Programs / Unknown Devices« simgelerine tıklıyor. Bu araç, Aygıt Yöneticisi'ne göre daha ayrıntılı bilgiler veriyor, mesela aygıtın ID ve revizyon numarası gibi.

Bilinmeyen bileşeni işaretledikten

BİLGİ

Kurtarma DVD'nizi genişletin

Sizin için seçtiğimiz kurtarma araçları size yetmiyorsa, DVD'nizi internette indirebileceğiniz eklentilerle genişletebilirsiniz.

Kurtarma DVD'sine başka programlar eklemek istiyorsanız, iki şeye ihtiyacınız var: Programın kendisine ve bunun için geliştirilmiş Bart-PE Plug-in'ine. <http://www.nu2.net/pebuilder/plugins/> adresinde çeşitli eklentilere bağlantılar bulabilirsiniz. Ayrıca <http://reatogo.de/REATOGO.htm> adresinde BartPE+XPE tabanlı hazır bir kurtarma CD'si bulabilirsiniz. Burada indirilmeye ve entegre edilmeye hazır 200'den fazla eklenti bulunuyor.

KURTARMA DVD'SİNDE FIREFOX:

Başka programları kurtarma diskine nasıl ekleyebileceğinizi Firefox örneğiyle açıklayacağız.

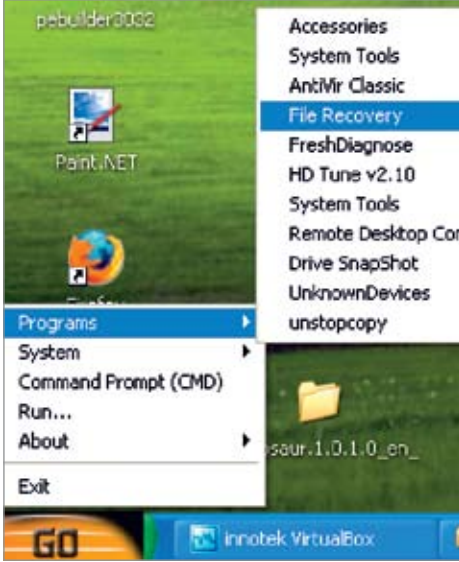
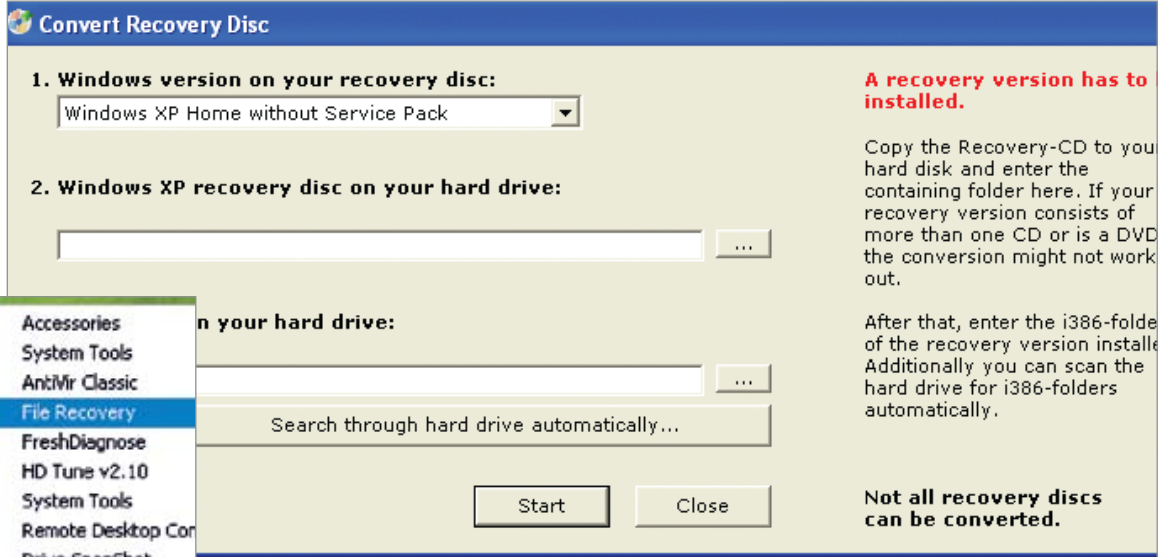
<http://oss.netfarm.it/winpe> adresinden Firefox eklentisini indirin. Plug-in bir ZIP arşivine sıkıştırılmış durumda, bunu »pebuilder3110a\plugin« dizinine açın. Daha sonra bu dizini açın ve burada »Firefox« alt dizinine girin. Eklenti oldukça büyük

boyutlu. »firefox\files« dizinine baktığınızda bunun nedenini görebilirsiniz, zira tarayıcı eksiksiz olarak geliyor. Firefox tarayıcısını Türkçeleştirmek istiyorsanız www.mozilla.org adresinden »tr.xpi« dil dosyasını indirebilirsiniz. Burada indirdiğiniz Firefox eklentisinin sürümüne göre (2.0.0.9 gibi) uygun dil dosyasını indirmeye dikkat edin. İndirdiğiniz dosyayı »firefox\ext« dizinine kaydedin. Firefox'un Türkçe dil dosyasını kabul etmesi için »firefox.inf« dosyasını Notepad ile açın. »Localized versions shortcuts,...« satırını arayın. Bunun iki satır altında »-UILocale en-EN -contentLocale EN« ifadesini

-UILocale tr-TR -contentLocale TR

olarak değiştirin. INF dosyasını kaydedin, ISO'yu oluşturun. Artık Firefox da Kurtarma DVD'nizde kullanılabilir durumda.

Dönüştürme Windows XP'nin OEM ve kurtarma sürümlerini önce eksiksiz bir kurulum CD'sine dönüştürün. xp-Iso-Builder ile bunu kolay ve hızlı bir şekilde yapabilirsiniz

Windows'tan açılış Entegre edilmiş kurtarma araçlarının çoğuna Windows çalışırken de ulaşabilirsiniz. Kurtarma DVD'nizi sürücüye yerleştirin ve »Go« ile istediğiniz programı seçin.

sonra »[F3]« tuşuyla Google'dan çok sayıda arama sonucu alınıyor. Bunlar, sorunlu aygıt için nereden en güncel sürücüyü temin edebileceğini belirten arama sonuçları. Birkaç dakika sonra bileşen Aygıt Yöneticisi'nde de tekrar doğru bir şekilde gösteriliyor ve sorunsuz olarak çalışıyor.

TAM SİSTEM ANALİZİ: Bay X, sistemi hakkında herhangi bir belirsizliğin kalmasına tamamen karşı. Fresh Diagnose adlı aracı çalıştırmak istiyor. Ancak bunda da başarısız oluyor. AntiVir PE gibi bu program da verileri RAM-Disk »B:« ye yazmış. Ancak Windows çalışırken etkin değil. Bu nedenle AntiVir PE de bu mod'da çalışmıyor.

Gizemli Bay, bilgisayarı Kurtarma DVD'siyle yeniden başlatıyor ve Fresh Diagnose'u

»Başlat / Programlar / Sistem analizi« ile açıyor. PC'sinin performansını ölçebilmek için öncelikle »Benchmark / Processor Benchmark« ile işlemcinin performansını ölçüyor. Aynı şeyi daha sonra aracın listelediği diğer bileşenlerle yapıyor. Şimdi arayüzü yenilemek istiyor, zira benchmark'lar yüzünden biraz dağınık halde. Ancak bunun için bir düğme bula-

miyor. Web tarayıcılarda alışık olduğu [F5] hilesi işe yaramıyor. Ancak başka bir hile devreye giriyor: Fresh Diagnose'un arayüzü »File / Refresh« ile güncelleniyor. Fresh Diagnose bir dizi faydalı özellik sunuyor ve paralı hale gelen Lavalys Everest'e iyi bir alternatif teşkil ediyor. PC'yi esaslı bir şekilde analiz ediyor ve bileşenlerin nasıl çalıştıklarını gösteriyor.

SABİT DİSK TEMİZLİĞİ: »Başlat / Programlar / Sistem temizleme« ile Bay X CCleaner portable aracını çalıştırıyor ve bununla Windows disk bölümünü temizliyor. Sistem Kayıt Defteri'ni (registry) bununla gereksiz kayıtlardan temizliyor. Windows'u artık eskisinden bile daha hızlı ve sağlam bir şekilde çalışıyor.

4. ADIM

Kendi sürücülerinizi ekleyin

BART PE-BUILDER

Kurtarma DVD'nizi 3. adımdaki gibi kullanabiliyorsanız, artık sis perdesi dağılmış demektir; rahat bir şekilde arkanıza yaslanabilirsiniz. Sorun varsa büyük ihtimalle sisteminizin bazı bileşenleri için sürücüler eksik demektir, mesela ağ kartı veya sabit disk için. Şimdi bu sürücüler Kurtarma DVD'sine nasıl ekleyeceğinizi anlatcağız.

Burada anlatılan sorundan etkilenip etkilenmediğinizi iki testle öğrenebilirsiniz: Bilgisayarınızı kurtarma DVD'sinden açın. Masaüstünde tüm simgeleri görebiliyorsanız, Internet Explorer'ı açın ve herhangi bir web sitesine girin. İnternet bağlantısı kurulamıyorsa, buna karşı bir şey yapmalısınız. İkinci test sabit disk için:

»Bilgisayarım« da diskin gösterilip gösterilmediğini kontrol edin. Sadece bir »B:« sürücüsü (RAM-Disk) ve »X:« sürücüsü (Kurtarma DVD'si) görüyorsanız, duruma müdahale etmelisiniz. Her iki durumda da aynı şeyi yapmanız gerekiyor. Önce ilgili sürücüyü entegre etmeli, daha sonra Kurtarma DVD'si ISO dosyasını Bart PE-Builder ile yeniden oluşturmalısınız.

Windows'u sabit diskten açın ve »pebuilder3110a\drivers« dizinine girin. Ağ kartının sürücüsünü eklemek istiyorsanız, »Net« dizininde yeni bir alt dizin oluşturun ve buna en iyisi ağ kartınızın ismini verin.

Şimdi kartın sürücü CD'sini takın ve buradan INF, CAT, SYS ve DLL uzantılı tüm dosyaları »NET« dizinine kopyalayın. Sabit disk sürücüsünde de benzer bir yol izlemeniz gerekiyor: »pebuilder3110a\drivers\SCSIAdapter« dizininde yeni bir klasör oluşturun. Buraya anakartın sürücü CD'sinde bulabileceğiniz sabit disk sürücüsünü kopyalayın.

İpucu! Sabit disk sürücüsünü içeren dizin çoğunlukla »txtsetup.oem« adında bir dosya içerir. Bu dosya sayesinde sürücünüzü tanımlayabilirsiniz.

Sürücüler ekledikten sonra ne yapmanız gerektiğini zaten biliyorsunuz: »pebuilder.exe« dosyasına çift tıklayın ve »Oluştur« ile Kurtarma DVD'si ISO dosyasını oluşturun. Kurtarma DVD'niz bundan böyle ağ kartınızı ve tüm sabit diskleri tanıyacaktır. Artık tüm felaketlere karşı hazırlıklısınız demektir. ☐

uyaman@chip.com.tr

BİLGİ İÇİN: www.chip.com.tr/chipdergi/kurtarmadvd, www.nu2.nu/pebuilder

Dostlarla

Facebook
Çılgınlığı

Sosyal ağ sitelerinin oluşturduğu akıma kapılmaya hazır mısınız? Hemen harekete geçmek için **EN PRATİK OLANINI** seçmekte fayda var... Facebook!

MAHMUT KARSLIOĞLU

Çok fazla arkadaşınız var ve onlarla sürekli bağlantıda olmak sizi yoruyor mu? Ya da diğer arkadaşlarınızı ihmal edeceksiniz diye yeni arkadaş edinmekten mi çekiniyorsunuz? Yeter ki en büyük problemi-
niz bu olsun. Çünkü sizin için bu sorunları aşabileceğiniz test edilmiş ve onaylanmış bir çözümümüz var.

Eğer çok sosyal bir insansanız ve bağlantılarınızı yönetmek için bir yol arıyorsanız Facebook bu konuda size çözüm sunuyor. Üstelik sadece işinizi kolaylaştırmakla kalmayacak, arkadaşlarınızın arkadaşları ya da aileleri ile tanışıp yeni arkadaşlıklar kurmanıza da yardımcı olacak. Kişisel bağlantılarınızın yanı sıra dilerseniz siteyi iş bağlantılarınız için de kullanabilirsiniz. Seçim size kalmış.

Facebook, internet üzerindeki en büyük ikinci sosyal ağ olma ayrıcalığına sahip. Sitenin ortalama 60 milyon civarındaki üyesi her geçen gün çok hızlı bir şekilde artmaya da devam ediyor. Diğer sosyal ağ siteleri ile rekabet ederken çok fazla özelliği bir pa-

ket şeklinde tek bir site üzerinden sunma avantajını kullanan siteden, mesaj gönderilir, sohbet edebilir, fotoğraflarınızı paylaşabilir, sevdiklerinize hediye gönderebilir ve bunun gibi daha birçok etkinliği gerçekleştirebilirsiniz.

Tamamen ücretsiz bir site olan Facebook, kullanıcıların okul, iş ya da coğrafi bölgelere dayanan sosyal ağları bir araya toplamalarına imkân tanıyor. Bu kadar yaygın kullanılması ve popüler olması Facebook'u tüm diğer siteler arasında 7. sıraya oturtmuş durumda. Eğer siz de bu grup içine katılmak istiyorsanız hemen **www.facebook.com** adresine girip ücretsiz üyelik kaydınızı yaptırabilirsiniz. Bu çok kısa ve basit işlem tanınmanız için profil oluşturmanıza yardımcı olacak.

Facebook gerçekten eğlenceli ancak dikkat etmeniz gereken bazı noktalar var. Tanımladığınız kişisel bilgileriniz çok geniş bir kitleye açık olacağı için herkesin okuyabileceğini unutmayın. Bu en iyi arkadaşınız olabileceği gibi belki de gelecekteki patronunuz hatta düşmanınız da olabilir. Bu

yüzden profiliniz içinde yer alan bilgileri ve fotoğrafları çok dikkatli seçmelisiniz.

Başlarken

Facebook'a giriş yaptıktan sonra, hiç beklemeden harekete geçmek en iyisi. Bu yüzden ilk iş olarak arkadaşlarınızı bulup listenize eklemekle başlayabilirsiniz.

Gözünüz arkadaşlarınızın üstünde olsun

İyi arkadaşlar ailenin bir uzantısı gibidir. Bu yüzden ailenizle olduğu kadar arkadaşlarınızla da sürekli bağlantı halinde olmak isteyebilirsiniz. Şimdi bunu kolayca nasıl yapabileceğimize bir bakalım.

Facebook'a yeni hesabınızla bağlandıktan sonra arkadaşlarınızın da orada olup olmadığını bilmek isteyebilirsiniz. Çünkü eğer onlar da kayıt olmuşlarsa arkadaş listenize eklemeniz için önünüzde hiçbir engel bulunmuyor. Bu işlem arama motorunda bir şey aratmak kadar basit. Tek yapmanız gereken sol tarafta hemen Facebook logosunun altındaki arama satırına arkada-

Arkadaş arama Bir isim girip arama tuşuna bastıktan sonra kritere uyan üyelerin isimleri ekranda listelenecektir.

Arkadaş listesi »To« alanına e-posta adresini »Message« alanına da mesajı yazdıktan sonra »Invite« tuşuna tıklayın.

şınızın ismini yazıp büyüteç simgesine tıklamak. Facebook bu ismi taşıyan tüm kayıtları bir iste şeklinde görüntüleyecektir.

Arkadaşlarınızı listeye ekleyin

Bir kere arkadaşlarınızı bulduktan sonra

onları listeye eklemek için sadece tek bir tıklama yeterli. Arkadaşınızın isminin hemen sağında »Add as friend« bağlantısını göreceksiniz. Buna tıkladığınızda karşınıza seçtiğiniz kişiyi gerçekten arkadaşınız olarak eklemek isteyip istemediğinizi soran

bir uyarı penceresi gelecek. Burada »Add friend« tuşuna tıklayın. Ekrandaki kodu güvenlik kutusu içine yazın ve tekrar »Add friend« tuşuna tıklayın, hepsi bu. Artık listenizde bir arkadaşınız var.

Peki eklemek istediğiniz arkadaşınız Facebook üyesi değilse ne yapmanız gerekiyor? Cevap basit. Arkadaşınıza Facebook'a kayıt olması için bir davetiye gönderin. Ardından onu listenize ekleyebilirsiniz. Dave-

BİLGİ

Hızlı arama ipuçları

- ▶ Arkadaşınızın ismini doğru yazdığınızdan emi olun. Yoksa onları bulamayabilirsiniz. Bulamazsanız ismi Türkçe karakterler kullanmadan bir defa daha aratmayı deneyin.
- ▶ Sonuç sayısını azaltmak için hem ismi hem de soyadını birden aramayı deneyebilirsiniz. Aksi takdirde sonuca ulaşmak için onlarca üye arasında gezinmeniz gerekebilir.
- ▶ Hala bulmakta problem yaşıyorsanız, ek

olarak yaşadıkları yer gibi özel kriterleri de belirtmeniz gerekebilir.

- ▶ Arkadaşınızın halihazırda Facebook'a üye olup olmadığından emin olun. Aksi halde zaten boşa çabalıyorsunuz demektir.
- ▶ Hiçbir şey bulmanıza yardımcı olmadıysa, Facebook aramanın sonunda "Can't find who you are looking for" kutusunu görüntüleyecektir. Burada istenen verileri girdikten sonra arkadaşınızı bulacağınıza emin olabilirsiniz.

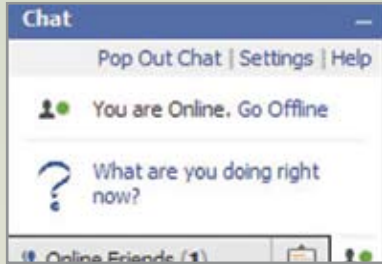

Graffiti "The Wall" altında yer alan metin alanına mesajınızı yazın ve »Post« tuşuna tıklayın.

PROFESYONEL İPUÇU

SOHBET

Sohbet servisi ziyaretçilerin neredeyse bağlandıkları her siteden bekledikleri bir özellik. Çünkü çok hızlı bir şekilde iletişime imkân tanıyor.

»Chat« simgesine tıklayın. Sohbet uygulaması başlayacaktır ve arkadaşlarınızla online iletişime geçeceksiniz.

Şimdi »What are yo doing right now« bağlantısına tıklayıp, o anda ne yaptığınızı yazın

»Pop Out Chat« seçeneğine tıklayarak sohbet uygulamasının daha büyük yeni bir pencerede açılmasını sağlayabilirsiniz.

Çevrimiçi olan arkadaşınızın isminin üstüne tıklayarak sohbet etmeye başlayabilirsiniz.

tiye göndermek için ise üst bölümde mavi banttaki "Friends" seçeneğine tıklayın. Sağ tarafta arkadaşlarınızı Facebook'a üye olmaya davet etmek için bir seçenek yer alıyor. »Invite your friends« bağlantısına tıklayın. "To" satırına arkadaşınızın e-posta adresini girin. Burada aralarına virgül koyarak birden fazla e-posta adresi de belirtilebilirsiniz. "Message" alanına ise davetiye ile birlikte arkadaşlarınıza göndermek istediğiniz mesajı yazabilirsiniz. Artık »Invite« tuşuna tıklayarak davetiye gönderilebilir. Davetiye arkadaşınızın posta adresine gönderilecektir. Eğer kabul ederse Facebook'a kaydını yaptırdıktan sonra onu arkadaş listenize ekleyebilirsiniz.

Facebook'u diğerlerinden ayıran ne? Çocuklaşın - Duvarlara yazılar yazın

Çocukluğunuzu hatırlar mısınız? Ya da sprey boyalarla geceleri sokaklara çıkan lise arkadaşlarınızı? Evde duvarlara yazı yazdığınız için hiç anneniz sizi cezalandırmış mıydı? Artık Facebook size üzerine istediğiniz her şeyi yazabileceğiniz çok özel bir duvar sunuyor.

Facebook içinde her üye için ayrı bir duvar "The Wall" bulunuyor. Arkadaşlarınız buraya mesajlar bırakabiliyor ve profilinize bakarken buraya bırakılmış mesajları okuyabiliyor. Profilinizi görebilen herkes bu mesajları okuma şansına sahip. Genel mesajlar için "The Wall" çok uygun. Özel mesajlar ise inbox'a gönderiliyor.

Bir arkadaşınızın duvarına yazı yazmak için arkadaş listenizden arkadaşınızı seçin. Profili ekranda görüntülediği zaman sağ bölümde "The Wall"u bulana kadar sayfayı aşağı kaydırın. Buradaki metin alanına mesajınızı yazdıktan sonra »Post« tuşuna tıklamanız yeterli. Daha önce gönderilen tüm mesajları alt bölümden okuyabilirsiniz.

Arkadaşlarınıza hediye gönderin

Bugün yakın bir arkadaşınızın doğum günü ve siz son anda mı hatırladınız? Hediye almaya gidecek vaktiniz yok ve iş yerinde

tıkılıp kaldınız. Şimdi ne yapacaksınız? Eminiz bu sık sık başınıza geliyordur. Artık sorun etmenize gerek yok. Tek yapmanız gereken Facebook'a girmek ve oradan arkadaşınıza bir hediye göndermek. Üstelik işten ya da evden dışarı çıkmanıza da gerek yok. Şimdi nasıl yapacağımıza bir bakalım.

Arkadaşınıza bir hediye göndermek için ilk olarak profil sayfasını açın. Burada "Send [arkadaşınızın adı] a Gift" tuşuna tıklayın.

► Arkadaşınıza göndermek istediğiniz hediyeyi seçin. Sağ tarafta »Item Filters« altında »Free« bağlantısını kullanarak ücretsiz bir hediye seçebilirsiniz.

► »Choose your recipient« kutusundan arkadaşınızın ismini seçin.

► »Add your message« kutusuna hediye ile birlikte gönderilmesini istediğiniz mesajı yazabilirsiniz.

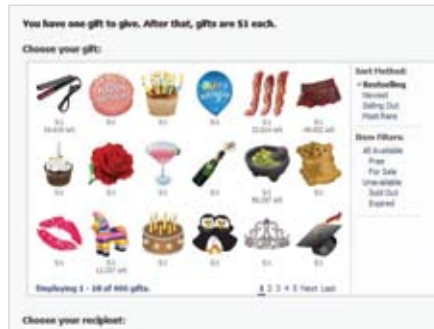
► İsterseniz bir gönderim yöntemi de belirleyebilirsiniz. Public seçimi hediyeyi arkadaşınızın hediye kutusuna (Gift Box) ek olarak duvara da (The Wall) ekleyecektir. Böylece herkes isminizle birlikte gönderdiğiniz hediyeyi ve mesajınızı görebilir. Private seçeneği ise hediyeyi sadece hediye kutusuna gönderir. Diğer izleyiciler sadece hediye görür, isminiz ve mesajınız saklı kalır. Anonymous'un seçilmesi gönderenin ismini anonim yapar. Hediye sadece arkadaşınızın hediye kutusuna gönderilir ve yine diğer izleyiciler ne adınızı ne de mesajınızı göremez. Bu seçenekte hediyeyi alan arkadaşınız isminizi göremeyecek ama mesajınızı okuyacaktır.

► Hediye göndermek için »Continue« tuşuna tıklayın.

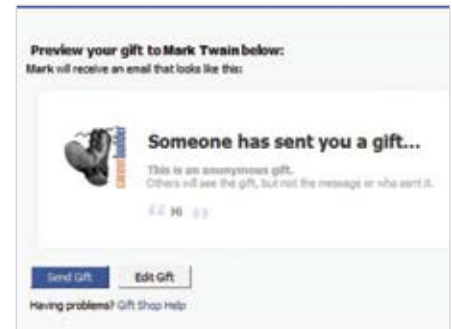
► Son olarak »Send Gift« tuşuna tıklayın.

Arkadaşlarınızı dürtmek ayıp mı?

Dürtmek anlamına gelen "Poke" adındaki bu sıra dışı özellik çoğunluğun dikkatini çoktan çekti bile. Gerçek hayatta çok ilkel bir hareket olsa da, Facebook'da dürtme (Poke) eylemi arkadaşlarınızla mesaj yazmadan bağlantıda kalmak için sıkça kullanılan bir

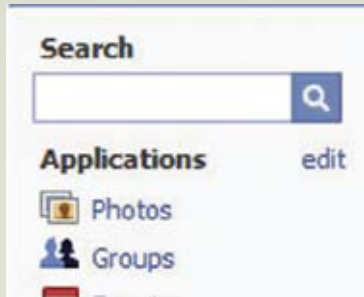
Hediye Bir hediye seçin, arkadaşınızın ismini girin, mesajınızı yazın ve gönderin.

İleti »Send gift« tuşuna tıklayarak, sanal da olsa hediyelerinizle arkadaşlarınızı sevindirir.

Fotoğraf galerinize yer açın

Cep telefonu seçerken kamera özelliğinin olmasına ve bu kameranin kaliteli olmasına çok fazla dikkat eder olduk. Peki eğer arkadaşlarımızla paylaşamayacaksak bu kadar fotoğrafı ne yapacağız ki? Kısıtlı kotalara sahip e-posta hesapları yüzünden, bu şekilde göndermeye çalışmak başımıza iş açabilir. Facebook ise sadece tek tek fotoğrafları değil tüm bir albümü bile kolayca paylaşmanıza imkân tanıyor. Evet artık siz de yaratıcı fotoğrafçı yönünüzü öne çıkarıp çektiğiniz fotoğrafları sevdikleriniz ile paylaşabilirsiniz. Üstelik hiç ücret ödmeden.

1 Albüm Sol tarafta uygulamalar altında, »Photos« bağlantısına tıklayın. Arkadaşlarınızın tüm fotoğraf albümlerine buradan ulaşabilirsiniz.

2 Ön izleme »Create a Photo Album« tuşuna tıklayın. İşlemden önce daha önceki var olan albümlerinize bir göz atmak isteyebilirsiniz.

3 Detay Albüm ismi, yeri ve tanımı gibi detayları doldurmayı ihmal etmeyin. Kişisel gizlilik seçeneğini ayarlamayı unutmayın.

4 İsim »Create Album« tuşuna tıklayın. Not: Bu noktada bir ActiveX denetimi yüklemeniz istenebilir. Bunu yükleyebilirsiniz.

5 Seçim Sol tarafta, siteye yollamak istediğiniz fotoğrafların bulunduğu klasöre gelin. Sağ tarafta fotoğraflara göz atabilirsiniz.

6 Son Yükleme istediğiniz fotoğrafları seçin ve üstteki »Upload« tuşuna tıklayın. Bir onay mesajı alacaksınız. »OK«a tıklayın.

Hedef kitle böyle yakalanmaz!

CHIP okurunu tanıımıyorsanız işiniz Zor tabii...

CHIP okuru sadece "CHIP Okuru" değildir. O, aynı zamanda bir girişimci ruh, bir trendsetter, bir moda takipçisi, bir maceracı, bir teknoloji avcısı, bir sporsever, bir stil sahibi, bir iletişim kurdu ya da bir vizyonerdir... Yani CHIP okuru, Türkiye'dir; CHIP'te çıkan ilanlar Türkiye'ye ulaşır. CHIP kaliteli anlayışı ve özenli yayıncılığı ile okurları için tam bir referans kaynağıdır. O yüzden CHIP'te çıkan ilanlar tam hedefini vurur, yüksek etkilere gücüne sahiptir.

yöntem. Poke için çok kesin bir tanım yok, gönderen ve alıcı tarafından farklı şekillerde yorumlanabiliyor. Örneğin bazıları için "ben buralardayım" demenin bir yolu. Çoğu kimse de sadece arkadaşça bir hareket olarak kullanıyor. Bir kesim için ise aşkını göstermenin bir yöntemi.

Arkadaşınızı dürtmek (Poke) için arkadaş listenizden isminin üzerine tıklayın. Profil bilgileri ekrana geldikten sonra »Poke [arkadaşınızın adı]« seçeneğine tıklayın. Karşınıza bir onay penceresi gelecek. Burada »Poke« tuşuna basın. Arkadaşınız, sevgiliniz ya da ev sahibiniz dürtüldü bile...

Sürekli güncel kalın, durumunuzu belli edin

Birçok sohbet uygulamasında olduğu gibi Facebook içinde de o anda ne yaptığınızı diğerlerinin görmesi için bir durum (Status) özelliği de bulunuyor. Durumunuzu sürekli güncelleyerek arkadaşlarınıza o anda nerede olduğunuz, ne yaptığınızı belirtebilir ya da size hoş gelen bir sözü ya da mesajı da iletebilirsiniz. Arkadaşlarınızın durumunu görmek için ise »Friends« seçeneğine tıkladıktan sonra »Recently Updated« sekmesine gidebilirsiniz.

Sonuç

Facebook ile bu kadar eğlendikten sonra daha fazlasını araştırıp diğer ilginç özellikleri keşfetmek tamamen sizin elinizde. Bu dev sitede e-posta göndermekten fotoğraf albümü oluşturmaya her geçen gün aralarına yenileri eklenen birçok özellik yer alıyor. Zaten Facebook'un özellikle genç kesim arasında bu kadar popüler olmasının en büyük nedeni bu.

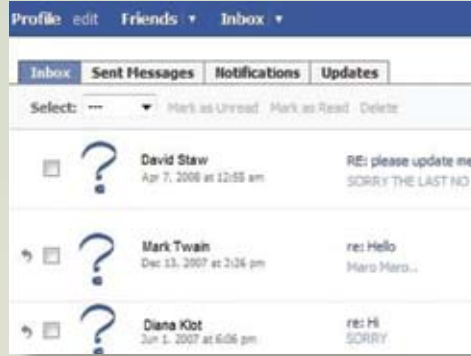
Facebook sadece eğlence ve kullanmak için çeşitli uygulamalar değil ana sayfanızdaki haberler gibi eğitici bilgiler de sunuyor. İçeriği ile birçok kez haberlere konu olmuş durumda ve olmaya da devam edecek gibi görünüyor. Bunlardan en büyüğü "Connect U" ile yaşadıkları anlaşmazlık. Bir başka sosyal ağ sitesi olan Connect U, Facebook'un sahibi Zuckerberg'e dava açmış ve kendileri için hazırlamasını istedikleri kodu, yasadışı bir şekilde kendisinin de kullandığını iddia etmişti. Dava, delil yetersizliğinden düşmüştü. Connect U'nun ikinci kez açtığı dava ise halen devam ediyor. Kim ne derse desin, Facebook kullanıcılarının sayısı hızla artmaya devam ediyor. Bugün Facebook, en hızlı büyüyen ve en popüler sosyal ağ sitesi unvanlarını elinde tutuyor. Sitenin sürekli güncellenmesi yeni kullanıcıların da üye olmasında en büyük etken.

mkars@chip.com.tr

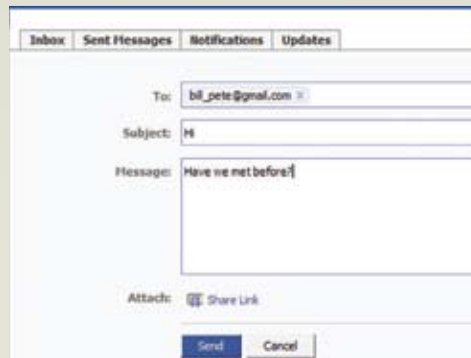
MINİ ATÖLYE

Sosyal ağ siteleri, e-postalar

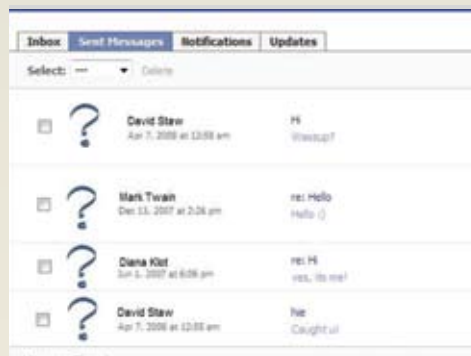
Diğer birçok sosyal ağ sitesinin aksine Facebook kullanıcılarına bir e-posta özelliği de sunuyor. Yani e-postanızı kontrol etmek için Facebook'tan çıkıp bir başka siteye gitmeniz gerekmiyor. Bu size büyük zaman kazandırıyor.

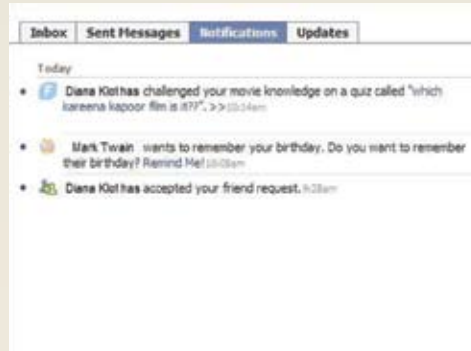
1 Inbox Size gelmiş olan e-postaları kontrol etmek için sayfanın üstündeki »inbox« seçeneğine tıklayın. Tüm gelen postalar gönderenin ismi ve konusu ile birlikte listelenecektir. Detayları okumak için konu satırına tıklamanız yeterli.

2 Mesaj Yeni bir mesaj oluşturmak için »Compose Message« sekmesine tıklayın. "To:" satırına göndermek istediğiniz e-posta adresini, "Subject" satırına konuyu ve "Message" satırına da mesajınızı yazdıktan sonra »Send« tuşuna tıklayın.

3 Kontrol Gönderdiğiniz tüm mesajları görebilmek için »Sent messages« sekmesine tıklayabilirsiniz. Gönderilen postalar alıcının adı ve konusu ile birlikte listelenecektir. Detayları okumak için konu satırına tıklamanız yeterli.

4 Duyuru Arkadaşlarınızdan gelen duyuruları görebilmek için »Notification« sekmesini kullanabilirsiniz. Arkadaşlık tekliflerinizin kabul bilgisi ve benzeri güncellemeler de burada yer alır. Görmek istediğiniz duyuruları buradan seçebilirsiniz.

Sosyal ağlar

Sosyal ağ siteleri karşı karşıya

Seçeneklerin çokluğu karşısında şaşkınlığa mı düştünüz? Hangisi sizin için en iyisi, bilemiyor musunuz? Yanıtınız “evet” ise, işte bu yazımız tam sizin için.

BARIŞ ALKIM

Günümüzde internet üzerinden e-posta alıp göndermek ya da sohbet etmek kimseye yetmiyor. Daha da sosyalleşmek, arkadaş çevremizi genişletmek istiyoruz. E-posta ve sohbet bizi sadece arkadaşlarımızla kısıtlıyor. Oysa hepimizin isteği yeni ve güvenilir dostlar edinmek. Bunu nasıl mı başaracağız? Yanıt ortada: Arkadaşlarımızın arkadaşlarını tanıyarak. Böylelikle sadece çevrenizi genişletmiş olmayacaksınız, tanıştığınız kimseler güvenilir kimseler de olacak.

Ziyaretçilerine sadece e-posta ve sohbet olanağı sunan sitelerin yıldızı giderek sönüyor. En son moda, sosyal ağ siteleri. Peki, bu siteleri birbirinden ayıran nedir? Birçok sosyal ağ sitesi özelliklerinin arasında geleneksel e-posta ve sohbete yer verse de, dostlarınıza herkesin okuyabileceği notlar bırakmak, fotoğraf albümlerini paylaşmak,

arkadaşlarınızın ve onların arkadaşlarının profillerini görüntülemek, sanal hediyeler alıp göndermek, doğumgünleri ya da mekan değişikliği gibi durumlardan haberdar edilmek gibi yeni özellikler de sunuyorlar.

Birbirleriyle kıyasıya yarışan siteler farklı özellikler sundukları için, hangilerinin en güvenli ya da en iyi olduğunu belirlemek biraz güç. Kimi siteler kişisel verilerinizi saklama konusunda daha hassasken, kimileri çekinmeden bu bilgileri paylaşmakta sakınca görmüyor. Özelliklerin yanı sıra, gereksinimlerinize uygun güvenlik ve mahremiyet düzeylerini de kontrol etmelisiniz. Peki, piyasada hangi sosyal ağ siteleri var, biliyor musunuz? Birkaçını hemen sayalım: Bebo, Classmates.com, Facebook, Flickr, Friendster, Habbo, hi5, LinkedIn,

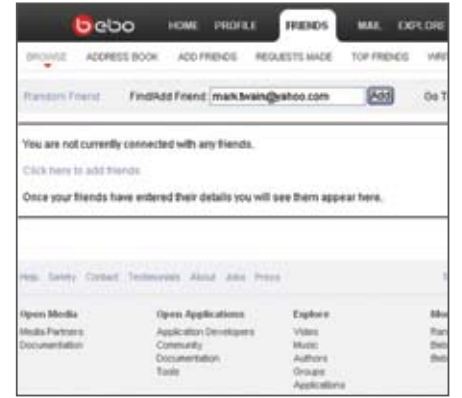
MySpace, Neopets, Orkut, Ryze ve Tagged. com en sık kullanılan, adı duyulmuş sosyal ağ sitelerinden bazıları.

Şu anda 350'den fazla sosyal ağ sitesi bulunuyor. Peki, siz hangisine kaydolacaksınız? Kıyasıya bir rekabetin hüküm sürdüğü bu alanda size yardımcı olmak için, yaygın olarak kullanılan sosyal ağ sitelerine genel bir bakış attık ve seçtiklerimizi kıyasladık. Okumaya devam edin ve çevrimiçi dünyayı keşfedin.

Bebo'yla hep “bağlantıda” kalın

Bebo günümüzde sosyal ağ siteleri arasın-

Ekleme "Find/Add Friend" kutusuna e-posta adresini girip "Add" düğmesine basın.

da giderek parlıyor. Daha çok ABD, İngiltere, İrlanda, Yeni Zelanda ve Pasifik adalarında popüler olan ağ, sunduğu özelliklerin sayısı ve güvenlik düzeyi nedeniyle en heyecan verici sosyal ağ sitelerinden.

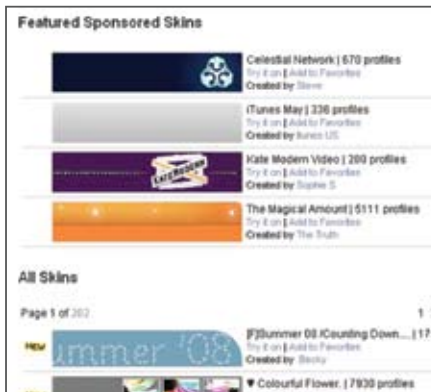
Bebo, size profilinize uygulayabileceğiniz farklı görünümler sağlıyor. Bu "kabuk"ları seçerek profilinizi özelleştirebilirsiniz. Çoğu sosyal ağ sitesi sadece salt metin bilgisi girmenize izin verirken, Bebo dış görünümün önemini kavramışa benziyor. Bu benzersiz özellikten nasıl yararlanacağınızı anlatalım. Hesabınızla oturum açtığınızda »Explore« sekmesine ve oradan da »Skins« bağlantısına tıklayın. Tüm mevcut kabuklar (skins) görüntülenecektir. Profilinize uygulamak istediğinizi seçin ve »Yes«e basın.

Kendimize yaraşır bir görünüm edindiğimize göre, sıra geldi arkadaşlarımızı buraya davet etmeye ve Bebo üyesi olduğumuzu herkese duyurmaya. »Friends« sekmesine geçin, »Find / Add Friend« kutusuna arkadaşınızın e-posta adresini yazın ve »Add« düğmesine tıklayın. Eğer dostunuz da bir Bebo üyesiyse doğrudan listenize ekleyebilirsiniz. Değilse, »Invite Them« düğmesine basarak, arkadaşınızın e-posta adresine bir davetiye yollayabilirsiniz.

Bebo kişisel hesabınızın adres listesindeki kişileri aramanıza da izin veriyor. Böylece, e-posta adresini bilmediğiniz arkadaşlarınıza da erişebileceksiniz! Bebo'nun sunduğu diğer özelliklerse şöyle: Çevrimiçi videolar, bir dizi farklı uygulama, fotoğraf albümü yükleme, beyaz tahta, web günlükleri, bilgi yarışmaları, mesaj panosu ve siteye Skype ya da AIM gibi anında mesajlaşma hizmetlerinin eklenebilmesi. Ayrıca güvenlik ve mahremiyet ayarları Bebo'nun rakiplerinin arasından sıyrılmasını sağlıyor.

Orkut'ta çevrimiçi olun

Orkut özellikle üniversitelerinden büyük rağbet gören bir diğer site. En çok Brezilya

Kabuk Profilinize uygulamak istediğiniz kabuğun yanındaki "Try it on" bağlantısına tıklayın.

Profil ziyaretleri "Show Profile Visits" seçeneğine ve "Save Changes" düğmesine basın.

ve Hindistan'da tutulan hizmet, dostlarını- zı Tanıdık değil, Tanıdık, Arkadaş, İyi arkadaş ya da en iyi dost gibi sınıflandırmanıza da izin veriyor.

Kimi aktör ve aktrislerin dünya çapında milyonlarca hayranı olduğunu duymuşsunuzdur. Siz de kendinize bir hayran kitlesi oluşturmak istemez miydiniz? Bakalım Orkut arkadaşlarınızı puanlamana ve onlara "hayranlığınıza" bildirmenize nasıl izin veriyor. Öncelikle, »Friends« sekmesine tıklayın. Burada tüm arkadaşlarınızı görebilirsiniz. Her birine buradan puan verebilirsiniz.

Bir arkadaşınızın "hayranı" olduğunuzu bildirmek için, resminin yanındaki yıldıza tıklayın. Adınız arkadaşınızın »My Fans« kısmına eklenecektir. Arkadaşınızı güvenilir biri olarak işaretlemek istiyorsanız gülen yüze tıklayın; rengi sarı olacaktır. Ne kadar çok gülen yüz seçerseniz, arkadaşınıza o kadar güveniyorsunuz demektir. Eğer dostunuzu "havalı" buluyorsanız rengi mavkiye dönüşen kutulara, seksi buluyorsanız da kırmızıya dönen kalplere tıklayabilirsiniz. Kutu ya da kalp ne kadar fazlaysa, dostunuz sizin için o kadar havalı ya da seksi demektir.

Bu puanlar arkadaşınızın diğer arkadaşlarının verdiği puanlarla birleştirilerek ve arkadaşınızın profilini ziyaret eden herkes bunları görebilecek.

Orkut'un çok yararlı bir özelliği de sizin profilinizi gezen kişilerin kaydını tutması. Bu özelliği açıp kapayabilirsiniz. Açıkça, profilinize bakan kullanıcıların isimlerini görebilirsiniz ve benzer bir şekilde, siz başkasının profilini bakarsanız o kişi de sizin isminizi görür. Bu özelliği kapatırsanız profilinizi ziyaret edenleri öğrenemiyorsunuz ve başkaları da sizin onları ziyaret ettiğinizi bilemiyor.

Bunun için sol bölmeden »Settings« e tıklayın. »Privacy« sekmesine geçin. »Profi-

Kategoriler İlginç bulduğunuz kategoriye tıklayarak altındaki yazıları okuyabilirsiniz.

le Visitors« kısmından »Show Profile Visits« seçeneğine işaret koyun. »Save Changes« a basın.

Facebook'ta dostlarınızı bulun

Üniversite öğrencileri arasında çok tutulan bir diğer site de Facebook. Zira Facebook mesajlarınızı iletmeniz ve duygularınızı belirtmeniz için birçok seçenek sunuyor. Arkadaşınızın duvarına bir mesaj karalayabilir, onu dürtebilir, fotoğraf değiştirebilirsiniz, sanal hediyeler yollayabilirsiniz.

Facebook'un en kullanışlı uygulamalarından biri "Marketplace" (Pazar yeri) adını taşıyor. Buradan iş, ev, kitap, mobilya, araba ve daha aklınıza ne gelirse arayabilirsiniz. Diyelim ki yurt dışında eğitim için burs kazanmış bir öğrencisiniz. Oraya gitmeden önce kalacak bir yer ayarlamamız gerekiyor, değil mi? İşte Facebook'un pazar yeri böyle durumlarda gücünü gösteriyor.

Sol bölmede, »Applications« kısmından »Marketplace« bağlantısına tıklayın. Kalacak bir yer arıyorsanız »Housing« e basın. Nerede kalacak bir yer aradığınızı ve konaklama türünü (örneğin: kira / ev), konaklama süresini ve oda sayısını seçip »Search« düğmesine basın. Şimdi ölçütlerinize uyan seçenekleri görebilirsiniz.

İş arama Gelişmiş iş arama kısmında ayrıntıları girip »Search« e basabilirsiniz.

MySpace ile sesinizi duyurun

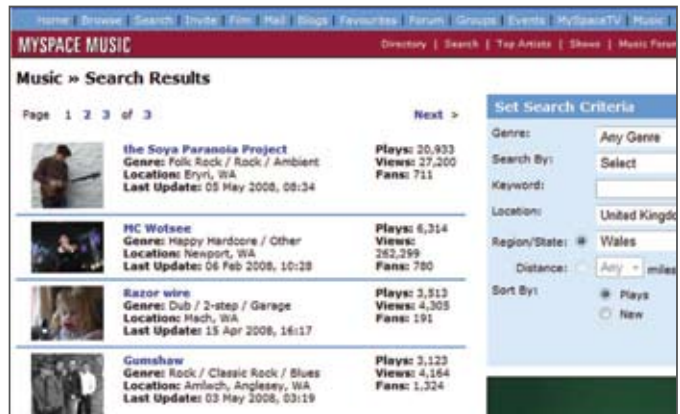
MySpace'in müzik endüstrisine yeni bir boyut kattığını kimse inkar etmeyecektir. Evet, bu sosyal ağ yeni müzik gruplarına müziklerini satabilecekleri bir platform sunuyor. MySpace özellikle çiçeği burnunda grupların bir numaralı uğrak yeri. Birçok firma grup profilini ve buradaki arkadaş sayısını inceledikten sonra anlaşma yapma kararı alıyor. MySpace tasarımı özelleştirmenize, slayt şovları ve resim eklemenize de olanak sağlıyor.

MySpace'in her konuda gönderilmiş yorumları okuyabileceğiniz çok ilginç bir de forumu var. Burada kendi fikirlerinizi dile getirmek için »Forum« sekmesine tıklayın. Bir konu listesi göreceksiniz. İlginizi çeken bir konu olursa üzerine tıklayıp altındaki yazıları okuyabilirsiniz. Tıkladığınızda konuya dair kişilerin görüşlerini ve deneyimlerini göreceksiniz. Siz de kendi fikir ve yorumlarınızı eklemek isterseniz »Reply« düğmesine basın, mesajınızı yazıp »Post« a tıklayın.

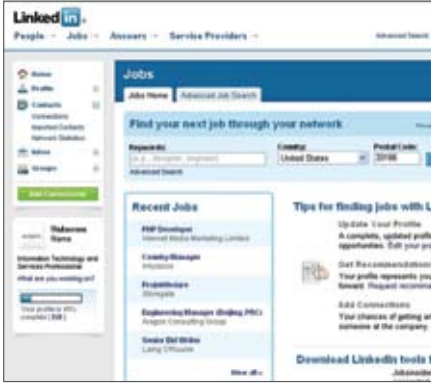
Tüm müzik tutkunları için de müzik gruplarını aramanızı sağlayan özel bir »Music« sekmesi var. Buradan kurulma aşamasında olan ya da yerel gruplar da gö-

Rezervasyon Konaklama yerini, şeklini, süresini, oda sayısını girip »Search« basın.

Arama kriterleri "Set Search Criteria" kısmında grup listesi için istediğiniz ölçütleri belirleyip "Update" e tıklamalısınız.

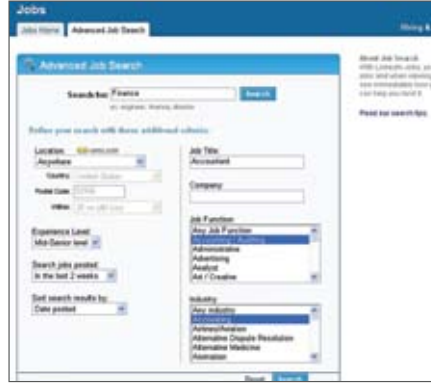
Kayıt Uygun seçenekleri seçip, kişileri listenize eklemek için »Save Settings«e basın.

rülebiliyor. »Music« sekmesinden »Search«e basarak burada grup arayabilirsiniz. »Set Search Criteria« kısmından grupların hangi ölçüte göre listeleneceğini seçebilirsiniz. Bunu yaptıktan sonra »Update«e basın. İstedığınız grubun adına tıklayarak şarkılarını dinleyebilir, indirebilir ya da haklarında bilgi sahibi olabilirsiniz.

İş bağlantılarınızı sağlamlaştırın

LinkedIn iş odaklı bir sosyal ağ sitesi. Site'nin sunduğu özellikler iş ağı yaratmak için gerekenler. LinkedIn tanıdığınız ve güvendiğiniz profesyonellerden (bunlar 'Connections' diye anılıyor) bir liste oluşturmanızı sağlıyor. Bu bağlantılardan yola çıkarak ağlar yaratabilir, arıyorsanız iş bulabilir ya da potansiyel çalışan adaylarınızı belirleyebilirsiniz.

Diğer sosyal ağ sitelerinin aksine, daha kayıt yaptırdığınız anda tüm iş geçmişinizi vermeniz gerekiyor ve bu zorunlu. Seçtiğiniz şıklara göre, mesleğinizle ilgili ayrıntılı

İşiniz hazır İş aramak için temel iş kıstaslarını girip »Search«e tıklayın.

bilgi vermeniz gerekebilir.

Öncelikle www.linkedin.com adresine gidip »Join now« düğmesine tıklayın. İstenen tüm bilgileri girip »Join LinkedIn« düğmesine tıkladığınızda, LinkedIn'i nasıl kullanmak istediğiniz sorulacak. Uygun düşen seçeneği işaretleyip »Save Settings«e basın. İlk ayarlarınız yapıldı ve artık profilinizi daha da geliştirebilirsiniz. LinkedIn'e profesyonel nedenlerden ötürü geldiğinize göre, biraz daha ciddi konulara bakalım. LinkedIn'de nasıl iş ararsınız? Öncelikle sayfanın üstündeki »Jobs« sekmesine tıklayın. Temel iş ölçütlerini buraya girip »Search« düğmesine basabilirsiniz. Ayrıntılı bir arama içinse »Advanced Job Search« sekmesine tıklamalısınız.

Buraya ayrıntıları girip yine »Search«e basın. Diğer sosyal ağ sitelerinin de iş bulma kısmı olsa da, hiçbiri bu konuda LinkedIn kadar kuvvetli değil. LinkedIn'de çok daha fazla iş ve işverene rastlamak mümkün.

balkim@chip.com.tr

Soru 1
Ortak ilgi alanları teknoloji olan **50.000** kişiyi nerede bulabilirsiniz?

- a) konserde
- b) stadyumda
- c) mitingde
- d) CHIP Online forumlarında**
- e) diğer forumlarda

Sadece teknoloji çatısı altında bir araya gelen kullanıcıların her türlü konuyu rahatlıkla tartışabileceği Türkiye'deki en nezih forum CHIP Online'da olduğu için doğru cevap **(D)** şıkkı olmalıdır.

Soru 2
Adres satırındaki boşluğa **50.000** köşe yazarı olan bir web sitesi yazınız

www.chip.com.tr

Tamamen ücretsiz olarak sığdırıp haber ve makalelere yorum yapan herkese özel bir web sayfası açan ve tüm yorumları tek bir sayfada görüntülemeye izin veren Türkiye'nin en iyi teknoloji sitesi chip olduğu için cevap da **CHIP** olmalıdır.

HEMEN KAYIT OLUN SİZ DE CHIP AİLESİ İÇİNDE YERİNİZİ ALIN

Windows'dan Linux'a, dijital fotoğraftan, cep telefonlarına, web tasarımından, programcılığa kadar onlarca etkili forum başlığı altında çocuklarınızın bile güvenle tartışabileceği kontrollü temiz forum

Tümü Türkiye'nin en iyi teknoloji sitesinde

www.chip.com.tr

En gözde beş sosyal ağ sitesi					
	Bebo	Orkut	LinkedIn	FaceBook	MySpace
Hedef kitle	Öğrenci	Öğrenci	İş	Öğrenci	Müzik grupları
Güvenlik (1-5 arası, 5 en iyi)	5	3	4	2	4
Sohbet odaları	Uygulama indirmek gerekiyor	Uygulama indirmek gerekiyor	Yok	Dahili	Uygulama indirmek gerekiyor
Profil özelleştirme	Kabuklar	Yok	Yok	Yok	HTML kullanılabiliyor
Forumlar	✗	✓	✗	✗	✓
İş arama	Yok	Yok	Çok etkili	Etkisiz	Yok
Sanal hediyeler	✗	✗	✗	✓	✗
Profil görüntüleme	Sadece dostlar	Herkes	Herkes	Sadece dostlar	Herkes

Dünyanın en iyi tarayıcısı

Doğru eklentileri kurduğunuzda Firefox dünyanın en iyi web tarayıcısına dönüşüyor. CHIP en iyi **25 FIREFOX EKLENTİSİNİ** sizler için buldu ve CD / DVD'ye koydu.

BARIŞ EMRE ALKIM / MS

Tilki ağır ağır zirveye tırmanıyor. Firefox 3'ün kararlı sürümü piyasaya çıkana kadar neresinden baksanız aylar geçecek. Ama sırf bu yüzden gözünüz yollarda kalmasin. Doğru araçları kullanarak gelecek nesil tarayıcınızın işlevlerini geliştirebilirsiniz. CHIP size bu amaca hizmet eden en son eklentileri sunuyor. Bunlar CD / DVD'de kullanıma hazır linklerin olarak bulunuyor ve tüm eklentiler tek tıklamayla tarayıcınıza otomatikman kuruluyor.

Sörf keyfi için: Daha eğlenceli sörf, yarıda kalan dosyalara son

Kimi zaman internette dolanırken sonu gelmeyen bağlantılara tıklayıp durmak insanın canını sıkır. **Interclue** sayesinde bu zahmet artık tarihe karışıyor. Siz sadece farenin imlecini bağlantının üzerine götürün, karşılık gelen metin ve görüntüler açılır bir pencerede görüntülenecek. Pencereyi dilediğiniz gibi büyütebilir ya da bağlantıları doğrudan e-postayla gönderebilir, hatta yer imi olarak kaydedebilirsiniz.

All-in-one Sidebar ise Firefox'un tümleşik özelliklerini elinizin altında topluyor: Ekranın sol tarafında bir araç çubuğu açan

eklenti, aradığınız web sitelerinin güvenlik sertifikalarını, entegre formlarını, bağlantılarını görüntülüyor ve tarayıcı yapılandırmasına doğrudan erişim, dosya indirme işlemlerine düzen sağlıyor.

Eğer internetten sürekli veri indiriyorsanız Firefox'un İndirme Yöneticisi yeterli değil. Eğer dosya inmeden önce ağ bağlantınız bir şekilde kesilirse, o ana kadar indirdiğiniz kısım heba oluyor. Bu durumun üstesinden gelmek için **DownThemAll** yöneticisini kullanabilirsiniz.

Tilkiyi geleceğin internetiyle tanıştırın

Bu eklenti yarıda kesilmiş dosya indirme işlemlerine hayat öpücüğü vermekle kalmıyor, bu süreci çok daha hızlı ve zahmetsiz hale de getiriyor. Örneğin, bir web sitesinin tüm unsurlarını kaydedebilir ve

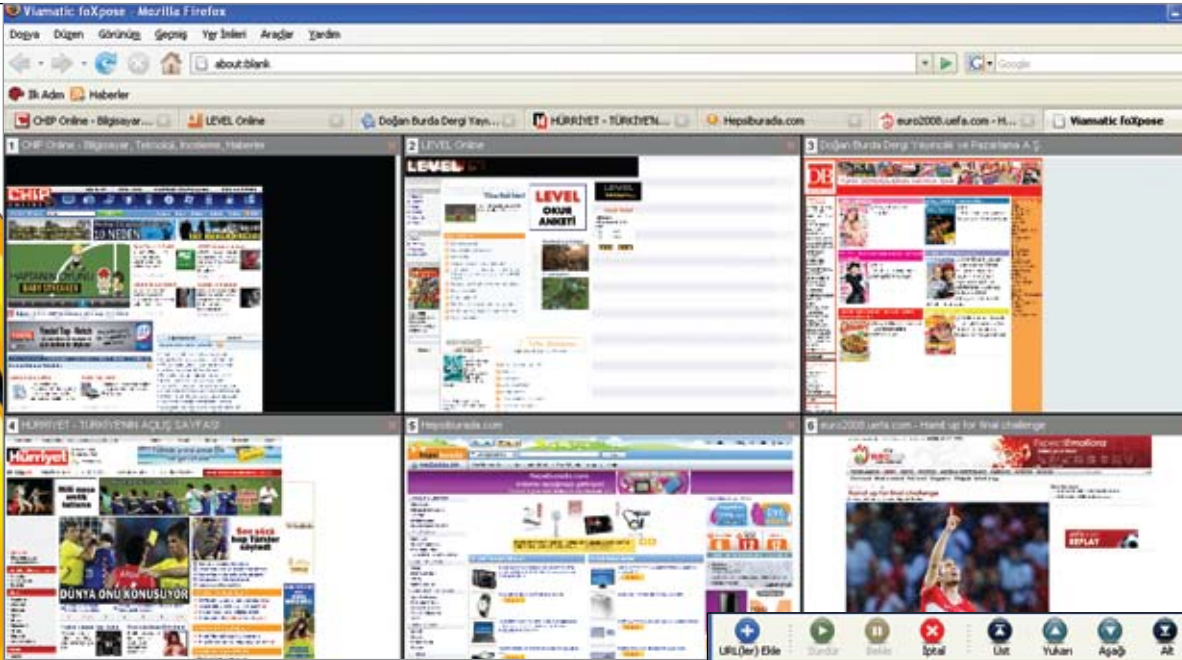
sayısız süzgeç sayesinde özellikle aradığınız veri türünü (mesela resimler ya da metinler) indirebilirsiniz.

Firefox'taki Google arama çubuğu hiç şüphesiz çok kullanışlı. Ama **ConQuery** işleri bir adım ileri götürüyor. Artık tek yapmanız gereken bir sözcüğü farenizle seçmeniz. Araç, bu sözcüğü aralarında Google'ın da bulunduğu birçok siteye gönderiyor. Anahtar sözcükler farklı sağlayıcılardan aynı anda taranabiliyor. Bu sırada çok fazla sekme açmış olabilirsiniz. **Viamatic foXpose** aracı da işte bu noktada devreye giriyor ve tek bir tıklamayla tüm pencereleri bir arada görüntüleyebiliyor.

Web'de güvenlik: Betikleri ve reklâmları engelleyin, internette iz bırakmayın

Firefox geliştiricileri tarayıcının güvenlik açıklarını muntazaman kapatıyor. Ancak buna güvenmekle olmaz zira korsanlar göz açıp kapayana değin saklanacak bir yer buluyor. Bu amaca yönelik güvenlik araçlarını kullanın ve tilkinizi tehlikeden koruyun.

JavaScript muazzam bir güvenlik açığı kaynağı. Sorun şu ki JavaScript işlevlerini tümünden iptal ettiğinizde web sitelerinin

Kuşbakışı görünüm
Viamatic foXpose tarayıcıda açık olan tüm sayfaları bir arada gösterebiliyor. Hem akıllıca hem de zaman tasarrufu sağlıyor.

Dosyaları daha hızlı indirin DownThemAll yarıda kalmış işlemleri tamamlıyor ve web sitelerindeki tüm öğeleri indirebiliyor.

büyük kısmı çalışmıyor. **No-Script** eklentisi sayesinde hangi betiklerin çalıştırılacağını belirleyebilir, hangi sayfaların daima görüntüleneceğini, hangilerinin engellenmesini belirtebilirsiniz. Buna yolculuk sırasında kullanacağınız **SecureBrowse** eklentisini de eklerseniz güvenlik iki katına çıkıyor. Bu araç farklı kullanıcı profilleri yaratıyor ve sıkça ziyaret ettiğiniz sitelere göre farklı güvenlik düzeyleri belirleyebiliyorsunuz. SecureBrowse ile kendi profilinizi yaratmak da adeta çocuk oyunu. Ama bunlara ek olarak reklam banner'larının ve açılan pencerelerin ortadan kalkmasını istiyorsanız, **Adblock Plus** sizin için biçilmiş kaftan. Bu eklenti istenmeyen unsurları engellemek için çeşitli süzgeçler kullanıyor. Bununla birlikte, reklâm hâlâ görüntü-

leniyorsa tek tıklamayla Adblock süzgecine ekleyebilir, belirlediğiniz kurallarla bazı internet sitelerini bu uygulama dışında tutabilirsiniz.

Betik ve reklâm engelleyiciler PC'nizi halihazırda büyük oranda koruyor olabilir, ancak buna rağmen ağda attığınız her tur arkanızda size ait izler bırakır. Dahası, kimi aşırı durumlarda veri casusları bu kişiye özel bilgileri kullanabiliyor. Kendinizi buna karşı korumak için, IP adresinizi gizleyen birçok yazılım var. Çoğu program gibi, **FoxyProxy** de şifreleme için Tor ve Privoxy'den faydalaniyor. Rakiplerinin aksine, bu eklenti deneyimli kullanıcılara yönelik çok miktarda ek bilgi sunuyor ve türlü ayar seçenekleri sağlıyor.

Eğer bu dört eklentiği birleştirirseniz, neredeyse kusursuz ve benzersiz bir gezinti keyfine yelken açacaksınız. Bununla beraber, en iyi güvenlik ayarları bile, şayet güvensiz parolalar belirliyor ve koruma olmadan saklıyorsanız bir işe yaramayacak. Firefox'un standart parola yöneticisi hiç şüphesiz kullanışlı ama çok güvenli olduğu söylenemez. Eğer konfordan ödün vermek istemiyorsanız **Secure Login**'i kullanmanız yerinde olur. Bu araç parola yöneticisini kullanıyor ama onu kendi yararlı işlevleriyle geliştiriyor. Örneğin, artık JavaScript korumasını açmak isteyip istemediğinizi ya da otomatik oturum açılıp açılmayacağını belirleyebilirsiniz.

Buna ek olarak, Secure Login ikinci düzey alan adlarını karşılaştıran ve bir tutarsızlık saptayınca sizi uyaran bir de yemleme (phishing) filtresine sahip. Parola yöne-

timi ise Firefox'un parola yöneticisi üzerinden gerçekleşiyor.

Eksiksiz multimedya: Tüm şarkıları çalın, filmleri indirin

Müzik dinleme, fotoğraf görüntüleme, video kaydetme. Firefox tüm bu çoklu ortam işlevlerinin altından başarıyla kalkabiliyor. **FoxyTunes** sayesinde Firefox'u hızlı bir müzik çalara dönüştürebilirsiniz. Bu araç PC'nize kurulu oynatıcıları kullanıyor ve last.fm gibi internet hizmetlerine bile erişebiliyor. Üreticinin ana sayfasından indirilebilen kabuklar ve albüm kapağı görüntüleme gibi ayrıntılı özellikler sayesinde, FoxyTunes çok esnek bir araç olmayı başarıyor.

Eğer tarayıcınızı sadece müzik değil de görüntüler için de optimize etmek isterseniz o zaman çözüm yolu **PicLens**. Bu eklenti Flickr, Facebook ve Google gibi portallarda ve arama motorlarında yer alan fotoğrafları çok cazip bir 3B görüntüsüyle sunuyor (► **S. 146**)'daki resme bakınız) ve hatta tam ekranda slayt şov şeklinde gösterebiliyor. Eğer Web'deki grafikleri kendi sunumlarınız için kullanmak istiyorsanız, **FireShot** aracı işinizi görecektir. Bu araç ekran görüntüsü almak ve üzerine kendi yorumlarınızı, bilgi çubuklarını ve grafiklerinizi kaydetmek için birebir.

Web'deki çoğu videoyu indirmek mümkün değil. **VideoDownloadHelper** eklentisi sayesinde hemen her sitedeki videoları tek tıklamayla kaydedebilirsiniz. Otomatik arama özelliği de çok başarılı bir araç. Tek tıklamayla DownloadHeper size yüzlerce

CD / DVD'DE

İşte süper paketler

Konfor paketi ► All-in-one sidebar, ConQuery, DownThemAll, Interclue, Viamatic foXpose

Güvenlik paketi ► Adblock Plus, FoxyProxy, NoScript, Secure Browse, Secure Login

Multimedya paketi ► BlogRovR, ChatZilla, Locator, ReminderFox, SamePlace

Profesyonel paket ► Firebug, FireFTP, Stylish, SQLite Manager, Web Developer

► **DVD'DE:** Gereken tüm eklentilere CHIP-Code **FIREFOX EKLENTİLERİ** ile erişebilirsiniz.

PROFESYONEL İPUCU

Greasemonkey ile nasıl eklenti yazılır?

Kendinize ait, kişisel internet. Küçük JavaScript parçaları kullanarak dilediğiniz gibi bir web sitesi tasarlayabilirsiniz.

KENDİ EKLENTİLERİNİZİ YAZIN

İster kişisel web arabirimlerini özelleştirin, ister anlaşılır tasarımlı internet siteleri yaratsın ister eksik işlevleri tamamlayın. Greasemonkey için hiçbir sorun değil. Bu yazılım web'e çeki düzen vermenizi ve hayal gücünüz doğrultusunda web sitesi tasarlamayı sağlıyor. Bu eklentinin altında yatan temel ilke hem basit hem de parlak: JavaScript dosyaları sayesinde, istediğiniz web sitesini yeniden programlayabilirsiniz. Sadece yerel olarak yazdığınız kod parçacığını kaydedin. Tarayıcınızı her çalıştırışınızda Greasemonkey kişisel ayarlarınızı etkinleştirecektir. Böylece, haber sayfalarında sadece belirlediğiniz konulardaki haberleri okuyabilecek, bir sayfanın belirli kısımlarını işaretleyebilecek ya da başka sitelere kendi bağlantılarınızı ekleyebileceksiniz. Ücretsiz kullanım kılavuzuna <http://diveintogreasemonkey.org> adresinden ulaşabilirsiniz.

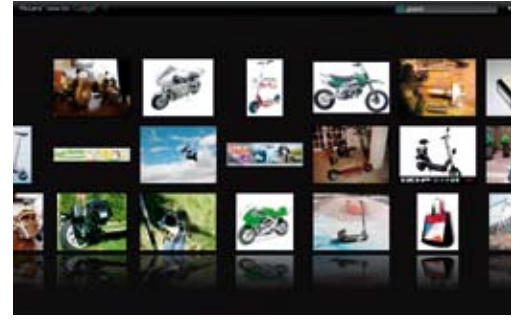
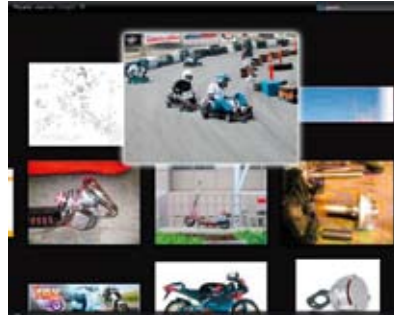
SÖRF İPUCU

Eğer Greasemonkey için eklenti yazmak istemiyorsanız, Google, YouTube, eBay ve MySpace gibi siteler için yazılmış binlerce betiğe <http://userscripts.org> adresinden erişebilirsiniz. Uygun bir eklenti bulduğunuzda Install this script düğmesine basmanız yeterli. Sonra da gerekiyorsa program kodunu etkinleştirmelisiniz. Tarayıcı tüm değişiklikleri kabul edecek ve yeniden başlatmaya gerek kalmayacak. BetterTube sizi betiklerle ne yapılabileceği konusunda bilgilendiriyor. Bu Greasemonkey aracılığıyla YouTube videolarını %80'e kadar büyütebilir ve hatta bir de dosya indirme bağlantısı ekleyebilirsiniz.

video portalının listesini sunuyor. Eğer indirdiğiniz klipleri saklayacak yeriniz yoksa, çevrimiçi bir sabit disk de kullanabilirsiniz: Gspace uygulaması Google e-posta hesabınızı sıradan bir sabit disk bölümü gibi kullanmanızı sağlıyor.

Sosyalleşme araçları: Daima güncel kalın, arkadaşlarınızla bağınızı koparmayın

Sosyal ağ dünyası tümüyle topluluklardan ve bloglara ya da forumlara etkin katılımı olan kullanıcılardan oluşuyor. Tek sorun,

Göz ziyafeti: PicLens, Flickr ve MySpace gibi topluluk sitelerindeki fotoğrafları görüntülemek için DirectX kullanıyor. Kullanıcı istediği görünümü seçebiliyor.

bu sitelerin sayısının son zamanlarda akıl almaz şekilde artması ve her gün yenilerinin eklenmesi. Hepsine birden yetişmek mümkün olmadığından, en son yenilikleri size ulaştıracak **BlogRovR** eklentisi yardımınıza koşuyor. Eğer ilginç web sitelerini saklıyor, hoşunuza giden konulara göre sınıflandırıyorsanız, bu yazılım sizin adınıza haber ve yorumları kaydediyor. Eklentiye, yorumları takip etmek için de kullanabiliyorsunuz. Eğer sörf sırasında ilginç sunumlara denk gelerseniz, tarayıcınızda planlama yapabilir ve **ReminderFox** sayesinde, arkadaşlarınızla eşgüdüm içinde çalışabilirsiniz. Bu araç, Google Calendar gibi harici hizmetlerden de veri alabiliyor.

Dostlarıyla sohbet etmeyi sevenler içinse **ChatZilla** ve **SamePlace** eklentileri biçilmiş kaftan. ChatZilla, IRC (Internet Relay Chat) sohbet sistemini kullanan küçük bir istemci. Ama Google Talk, MSN ya da AIM kullanıcıysanız, Jabber tabanlı SamePlace tam aradığınız anında mesajlaşma yazılımı. Araç sadece sohbet için değil, satranç gibi oyunlar oynamak ya da fotoğraf alışverişi yapmak için de uygun.

Locator ile adres bulmak adeta çocuk oyuncağı. Tek yapmanız gereken bir adres seçip farenin sağ tuşuna tıklamak. Açılan pencerede Google Maps'ten alınmış tüm önemli bilgilere erişebilirsiniz. Eğer web sayfalarıyla uğraşmak ya da sunucularla çalışmak istiyorsanız özelleşmiş web uygulamalarını kullanmanız şarttır. Neyse ki Firefox için de bunu kolaylaştıran eklentiler mevcut.

Bilgisayar meraklıları için: İnterneti mercek altına almak isteyenlere

Kapsamlı **Firebug** eklentisi, web sitelerini analiz etmeye yarıyor. Sitelerdeki en ufak kıpırtı bile bu eklentinin gözünden kaçmıyor. Firebug gizli işlemleri de saptıyor. Eğer isterseniz web sitelerinin tüm görünümünü değiştirebiliyor. Ama sırf bu maksat için üretilmiş bir eklenti de var: **Stylish** ile CSS kullanarak istediğiniz sitenin görünümünü değiştirebilir, üreticinin web sitesinden eksiksiz betikler indirebilirsiniz.

Web-Developer paketi ise meraklılar için paha biçilmez bir araç. Bu araç çubuğu, profesyonellerin web sitelerini test için kullandığı tüm uygulamaları içeriyor. Bununla birlikte acemiler de yararlanabilir, çünkü güvenliği artıran çeşitli ayarlar da var. Örneğin Java ya da JavaScript tabanlı form alanlarını etkinleştirebilir, tüm özel bilgilerinizi tek tıklamayla silebilirsiniz.

FireFTP ve **SQLite Manager** ise paketimizi tamamlayan son unsurlar. FireFTP, çok işlevsel, az yer kaplayan bir FTP istemcisi. Bu araçlar kolayca veri indirebilir, sunucuları ve web sitelerini idare edebilirsiniz. SQLite Manager ile de veritabanlarınızı denetim altında tutabilirsiniz. Burada saydığımız 25 eklentiye de kurduğunuzda her işe uygun mükemmel tarayıcıya ulaşımış olacaksınız. Eklentilerin tümünü de anında kullanıma hazır bir arşiv halinde CD / DVD'ye koyduk. İlgilendiğiniz kategoriye tıkladığınız anda, o sınıftaki tüm eklentiler bir seferde bilgisayarınıza kurulacaktır.

balkim@chip.com.tr

Korsana karşı savaş

Microsoft, **WINDOWS'UN KORSAN KULLANIMINI** engellemek için geniş önlemler alıyor. Vista'da doğrulama daha sistemin başında devreye giriyor.

RECEP BALTAŞ

Korsanlık yazılım sektöründe de ciddi bir problem. Business Software Alliance'ın (BSA/ www.bsa.org) bildirdiğine göre ülkemizde kullanılan her beş yazılımdan biri korsan. Bir zamanlar Windows, elden ele dolaşan CD'lerde bir numaralı korsan yazılım niteliğindedi. Tabii ki bugün Microsoft'un bunu engellemek için aldığı önlemlere şaşırmamak gerekiyor. Windows 95 döneminde herhangi bir yerden bulduğunuz ürün anahtarını girerek, sistemi kurup sorunsuzca kullanabilmeniz Microsoft'un Windows XP'ye çok tartışılan ve eleştirilen aktivasyon sistemini eklemesine neden oldu.

1. Aktivasyon

Satın aldığınız bir Windows, yükleme esnasında 25 haneli ürün anahtarı sorulduktan

sonra hangi Windows sürümünü satın aldığınızı seçmenizi istiyor. Dilerseniz ürün anahtarını girmeden de kurulumu gerçekleştirebiliyorsunuz. Bu sayede işletim sisteminizi 30 gün boyunca ücretsiz olarak test edilebiliyor. Süre bitiminde ise ürün anahtarını girmeniz gerekiyor. Sonrasında ise ister otomatik isterseniz de elle aktivasyon işlemini gerçekleştirebilirsiniz. Üstelik bu tür bir kullanımda işletim sisteminde hiçbir kısıtlama olmuyor ve Microsoft'a da herhangi bir bildirim yapmanıza gerek bulunmuyor. Fakat süre bitiminde aktivasyon şart. İsterseniz bu işlemi internet üzerinden otomatik olarak yapabilir isterseniz de telefon aracılığıyla gerçekleştirebilirsiniz. Aktivasyon işlemi için arayacağınız numara 0800'ü olduğundan ücretsiz.

Eğer telefonla aktivasyonda bir sorun yaşıyorsanız sorunu çözmek için o anda bir

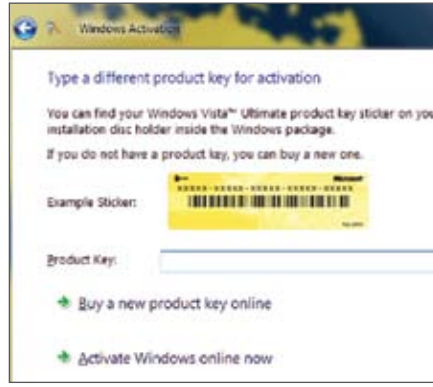
Microsoft yetkilisi ile temasa geçebilirsiniz. Eğer kurulum sırasında otomatik aktivasyonu işaretlediyseniz, Vista kurulumundan 3 gün sonra otomatik olarak internet üzerinden aktivasyonu gerçekleştirmeye başlıyor.

Aktivasyon sırasında ne oluyor?

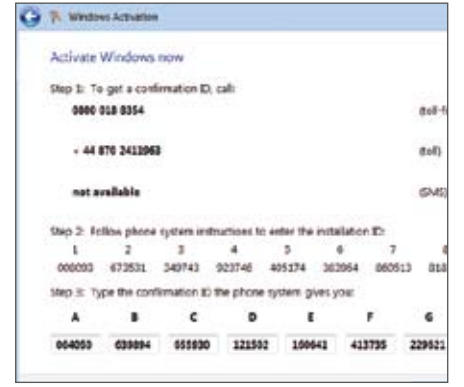
İlk olarak bir defaya mahsus veriler aktarılıyor. Microsoft'un gizlilik ilkelerine göre belirli IP adresi üzerinden Vista'nın ve Internet Explorer'ın sürüm numarası, dil ayarlarınız ve donanım yapılandırmanızın bilgisini içeren bir yığın değeri oluşturuluyor. Bu değer üzerinden sisteminiz ile ilgili hiçbir bilgi gönderilmezken kaydedilen verilerde de herhangi bir kişisel bilgi yer almıyor. Bu işlemlerden sonra donanımlarınızla ilişkilendirilen ürün anahtarınız, Microsoft sunucularında kaydediliyor. Şimdi

Aktivasyon İnternet bağlantınızı sağladıktan sonra Windows'u etkinleştirmelisiniz.

Anahtar 30 gün sonunda aktivasyon için ürün anahtarını girmeniz zorunlu.

Telefon 0800'lü ücretsiz hattı arayarak da Windows'u etkileştirebilirsiniz.

eğer Vista'yı bir başka bilgisayarda çalıştırmak isterseniz, başka bir yığın değeri oluşturacağı için sistem bunu kabul etmiyor.

2. Herhangi bir sorun olduğunda

Burada akıllara bir soru geliyor: Bilgisayarınızın herhangi bir parçasını değiştirdiğinizde ne olacak? Microsoft'un belirttiği üzere genelde hiçbir sorun olmuyor. Belleğin, ses ve ekran kartı gibi ufak bileşenlerin değiştirilmesi tolerans seviyesine giriyor ve her şey eskisi gibi devam ediyor. Fakat anakartınızı değiştirdiğinizde önceden oluşturulan yığın değeri, artık Microsoft'un veritabanındaki ile eşleşmiyor. Bu durumda yapmanız gereken üç gün içerisinde Windows'u tekrar etkinleştirmek. Bundan sonra her şey eskisi gibi normale dönüyor. Ayrıca yeni kurulumlardan sonra ve başka bilgisayarlara yaptığınız kurulumlardan sonra da, tekrar aktivasyon gerekiyor. Normal şartlarda bir işletim sisteminin aynı anda iki bilgisayarda birden yüklü olması mümkün değil. Bu durum yeni bir bilgisayarla birlikte gelen OEM Windows'lar için de geçerli. Bu gibi durumlarda Microsoft, işletim sisteminin başka bilgisayarlar kurulumasını engelleyecektir. Size verilen 30 günlük süre dolduktan sonra veya yaptığınız donanım değişikliğinden sonra geçen 3 günden sonra aktivasyon işlemini gerçekleştirmezseniz, sistem "Reduced Functionality Mode"da yani kısıtlandırılmış mod'da çalışıyor. Bu mod'da sistem internet bağlantınız sayesinde Microsoft'tan bir lisans anahtarı almaktan başka bir şeye izin vermiyor. Aktivasyon işleminden sonra her şey normale dönüyor.

3. Orijinal Windows avantajları

Geçtiğimiz yıllarda Microsoft, Windows Update üzerinden Windows Genuine Advantage'ı (WGA) bilgisayarlara dağıtmaya başladı. Bu sistem bilgisayarınızdaki lisansınızı düzenli olarak kontrol ediyor ve eğer

sonuçlar Microsoft sunucularındaki ile eşleşirse gerekli güncelleştirmeyi indirmenize izin veriyor. Eğer kontrol işleminden sonra bilgisayarınızdaki lisansın yasadışı olduğu belirlenirse sistem belirli aralıklarla "Yazılım sahteciliği kurbanı olabilirsiniz." uyarısı verip kullanıcıyı uyarıyor. Windows XP'de WGA'dan kurtulma mümkünken, Windows Vista'da bu özellik sistemin bir parçası. Microsoft'un sitesinden kritik olmayan güncellemeler ve diğer indirmelerden önce bir doğrulama sınavı gerçekleştiriliyor. Eğer bu sınavı geçersiz olursa sistemin bazı özellikleri kısıtlanıyor.

Böylece USB belleklerin performans arttırmada kullanılmasını sağlayan ReadyBoost, Antispyware yazılımı Windows Defender ve Windows'un şaşalı arabirimi Aero devre dışı bırakılıyor. Sistemin sağ alt kısmında çıkan ve yasadışı bir Windows kopyası kullandığınıza dair uyarı veren bir kutucuk belirliyor. WGA sınavı sırasında Microsoft'a gönderilen veriler, aktivasyon işleminde gönderilen veriden kapsamlı. Söz konusu bilgiler arasında sabit diskinizin seri numarası ve BIOS'unuza ait bilgiler de var.

4. Görüş farklılıkları

Bir yandan Microsoft, yazılım korsanlarına karşı mücadeleyi tam gaz sürdürürken diğer taraftan işi mümkün olduğunca basitleştirmeye çalışıyor. Gerçekte de son kullanıcı uzun yıllardan beri mecburi olan ürün anahtarının girilmesi hariç aktivasyon ve WGA ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaşmıyor. Tüm bunlara karşın Microsoft zor durumda kalıyor. Üstelik toplanan bilgiler anonim bir biçimde işlenmekle kalmıyor, sınavı için kullanıcının sisteminden mümkün olan en az veri toplanıyor ve bu veriler şifrelendikten sonra Microsoft'a iletiliyor.

Microsoft yasal sistemleri yasadışı olarak devre dışı bıraktığında problemler olmuyor değil. Bazı yazılım sorunları olduğunda bu durum ortaya çıkabiliyor; geçmişte böyle durumlar yaşamadı değil. Windows Vista'da nasıl böyle bir durumla karşılaşılacağı ise henüz bilinmiyor. Yine de aktivasyon sunucularının çökmesi, en son olması beklenen felaket. Yazıda üzerinde durduğumuz kopya korumasının ne kadar işe yarayacağını ise zaman gösterecek.

rbaltas@chip.com.tr

BİLGİ

Kırılmış Vista

Windows Vista aktivasyon kodunda çok duyarlı. Aksi takdirde özellikler kısıtlanıyor.

DOĞRULAMA Aktivasyon ve WGA sınavı, yeni Windows sürümünün Microsoft sunucularıyla iletişim kurduğu tek yöntem değil. Windows Vista'nın gizlilik ilkeleri içinde hangi işletim sistemi özelliklerine göre hangi bilgilerin hangi amaçla sunuculara gönderileceği ayrıntılarıyla bildirilmiş.

Böylece oyun gezgini, yüklü oyunlarla ilgili bilgileri gönderiyor, kimlik avı filtre-

si ise dolaştığınız siteleri listedeki siteler ile karşılaştırıyor ve aygıt yöneticisi de çevrimiçi kontroller yaparak yeni sürücüler olup olmadığını kontrole diyor. Bu kontrollerin çoğunu ise devre dışı bırakabilirsiniz. Bu sayede Microsoft'a hiçbir bilgi gönderilmeyecek, tabii bu durumda birçok özellikten de mahrum kalacağınız da belirtmek isteriz.

Ücretsiz yazılımlar

Her ay
YENİ

FREEWARE ► AÇIK KAYNAK ► GÜNCEL

CHIP, her ay yüzlerce ücretsiz yazılımı inceliyor ve en iyilerini sizlerle paylaşıyor. Bu ücretsiz araçlar pek çok ihtiyacınıza çözüm sağlıyor.

1 AVIRA ANTIVIR PERSONAL

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 2000, XP, VISTA
İNGİLİZCE

Sisteminizi koruyun

Avira Antivir Personal sayesinde; bilgisayarınıza gizlice giren virüslere, truva atlarına, solucanlara, dialer'lara, internet üzerinden banka işlemlerinizi gerçekleştirirken güvenliğinizi tehdit eden gizli yazılımlara, zararlılara ve daha pek çok duruma karşı tam koruma sağlayabilirsiniz.

ipucu 1 ► Local Protection menüsünden ulaşabileceğiniz sistem tarama özelliği ile ister sürücülerinizi, ister sistem klasörlerinizi, ister sabit diskinizi, isterseniz de belgelerinizi rahatlıkla tarayabilir ve bu sırada zararlı bir yazılım tespit edildiğinde nasıl bir çözüm getirilmesi gerektiğini de rahatlıkla ayarlayabilirsiniz.

ipucu 2 ► Diğer anti virüs yazılımlarının sistem kaynaklarınızı sömürmesinden sıkıldysanız, Avira Antivir Personal sayesinde sistem kaynaklarınıza yeniden kavuşabilirsiniz. Zira yazılımın en önemli özelliklerinden biri, işlemci ve bellek kullanımını en düşük seviyede tutması.

Bilgi için: www.avira.com

2 MIRO 1.2.4

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 2K, XP, VISTA
TÜRKÇE

Eğlence zamanı

Miro sayesinde internet üzerinden çeşitli TV kanallarını ve videoları izleyebilir ve bu videoları rahatlıkla bilgisayarınıza indirebilirsiniz. Geniş HD video ağı kullanan, torrent desteği sunan, her biçimde medya dosyasını kolaylıkla oynatabilen ve YouTube videolarını bilgisayarınıza indirebilmeniz için imkân tanıyan Miro, bu özellikleri ile diğer medya oynatıcılarına iyi bir alternatif olarak gösterilebilir.

ipucu 1 ► Ücretsiz ve açık kaynak kodlu bir yazılım olan Miro ile MOV, MPEG, AVI, XVID, WMV ve daha pek çok biçimde video dosyasını açabilirsiniz. Ayrıca, Podcast, RSS Feed ve çeşitli video blog'larına üye olabilir, ücretsiz kanalları programın içerdiği Kanal Rehberi ile gezebilirsiniz.

ipucu 2 ► HD videolarını tam ekran olarak görüntüleyebilmeniz için imkân tanıyan yazılım ile YouTube başta olmak üzere Google Video, Yahoo Video ve daha birçok video sitesinden video izleyebilirsiniz.

Bilgi için: www.getmiro.com

BİLGİ

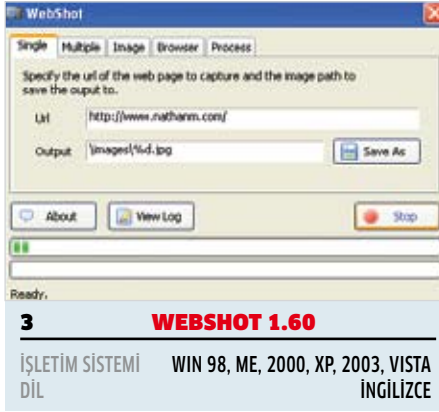
Tüm programlar ücretsiz

- 1 Avira AntiVir Personal ► Ücretsiz anti virüs
- 2 miro 1.2.4 ► Online eğlence
- 3 WebShot 1.60 ► Ekran görüntüsü
- 4 7-Zip 4.59 a2 ► Sıkıştırma programı
- 5 Cobian Backup 9.1.1.178 ► Veri yedekleme
- 6 FFDShow 20080609 ► Codec uygulaması
- 7 DAZ Studio 2.2.2.15 ► Karakter modelleme
- 8 Windows Inspection Tool Set 2.1 ► Sistem takibi
- 9 AYIN ARACI
Spicebird ► Hepsini bir arada çözümü
- 10 UltraDefrag 1.3.4 ► Disk birleştirme
- 11 Daphne 1.35 ► Uygulama takibi
- 12 Orbit Downloader 2.7.1 ► İndirme yöneticisi

Güncellemeler

- 1 Google Earth
- 2 AntiFreeze
- 3 vLite 1.1.6

► DVD'DE: Yazıda adı geçen bütün araçları CHIP CODE **FREEWARE** altında bulabilirsiniz.

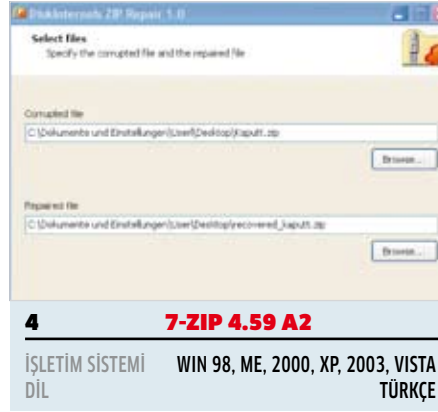

Ekran görüntüsü

Bir web sitesinin ekran görüntüsünü tamamlamak istiyorsanız, Webshot 1.60 işinize çok yarayacak. Zira yazılım, adresini girdiğiniz internet sayfasının ekran görüntüsünü bir bütün olarak alıyor.

ipucu ► Sadece belirlediğiniz ölçüdeki bir kısmının da görüntüsünü alabiliyorsunuz. Yalnız, sitenin görüntüsünü aldıktan sonra bir başka web sitesinin daha görüntüsünü almak istediğinizde, View Log butonu yardımıyla kayıtları temizlemeniz gerekiyor.

Bilgi için: www.websitescreenshots.com

Sıkıştırma öncü

Dosyalarınıza yüksek oranda sıkıştırma desteği sağlayan bir yazılım olan 7-Zip ile diğer sıkıştırma yazılımlarından %50'ye kadar daha fazla performans alabiliyorsunuz.

ipucu ► Türkçe dil desteği sunan yazılım, kurulum işleminin ardından kendini sağ tuş menüsüne dâhil ederek, size kullanım kolaylığı sağlıyor. Bu sayede, sıkıştırmak istediğiniz dosyanın üzerine sağ tıkladığınızda açılan menüden 7-Zip menüsüne geçiş yapabiliyorsunuz.

Bilgi için: www.7-zip.org

GÜNCELLEMELER

Buradan, popüler araçların son sürümleri, en iyi eklenti araçları ve ilginç Freeware projeleri hakkında bilgi alabilirsiniz.

GOOGLE EARTH

Yerinizden kıpırdamadan dünyayı dolaşabileceğiniz, hatta bununla da yetinmeyip uzay boşluğuna çıkarak diğer gezegenlere yolculuk yapabileceğiniz oldukça kullanışlı bir yazılım olan Google Earth'ün son güncellemesi.

Bilgi için: earth.google.com

ANTIFREEZE

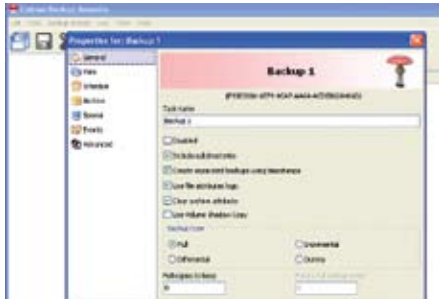
Bilgisayarınız kilitleniyor ve siz bilgisayarınızı yeniden başlatana kadar o şekilde kalıyorsa, bu gibi durumlar için geliştirilmiş ve Görev Yöneticisi mantığına sahip olan AntiFreeze'i deneyebilirsiniz.

Bilgi için: <http://resplendence.com>

VLITE 1.1.6

VLite, Windows Vista'daki gereksiz uygulamaları kaldırarak sisteminizin daha hızlı çalışmasını sağlayan bir yazılım. VLite, yalnızca Vista ile uyumlu.

Bilgi için: www.vlite.net

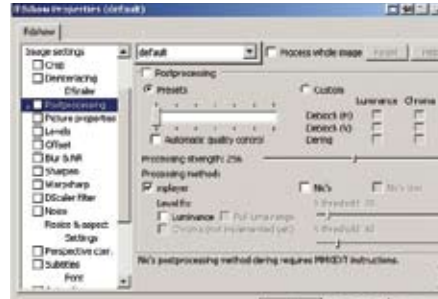
5 COBIAN BACKUP 9.1.1.178
İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, 2000, XP, 2003, VISTA
DİL İNGİLİZCE

Verilerinizi yedekleyin

Cobian Backup; dosyalarınızı ve dizinlerinizi, aynı bilgisayar ya da ağ üzerindeki farklı bir bilgisayara veya harici sabit diske yedekleyebilmenizi sağlayan, ZIP ve 7-Zip gibi sıkıştırma yöntemlerini destekleyen, sistem kaynaklarınızı iyi bir şekilde kullanan ve tüm bunların yanında FTP desteği de sunan bir yedekleme yazılımı.

ipucu ► Dosyalarınızı bir FTP adresine yedeklemek için, »Create a New Task« butonundan ulaşacağınız pencere üzerindeki sağ tarafta bulunan listede »Files« seçeneğine tıklayın.

Bilgi için: www.cobian.se

6 FFDSHOW 20080609
İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, 2000, XP, 2003, VISTA
DİL İNGİLİZCE

Codec uygulaması

Oldukça popüler bir codec yazılımı olan FFDSHOW, XVID, H264, FLV1, MPEG uzantılı video dosyaları ile MP3, AAC, AC3, DTS uzantılı ses dosyaları başta olmak üzere daha birçok biçimi destekliyor. Hızlı ve kaliteli görüntü sunmasının yanı sıra açık kaynak kodlu olması ve sürekli olarak geliştirilmesiyle de, tüm Codec yazılımları arasında farkını ortaya koymakta.

ipucu ► FFDSHOW, birçok codec paketi içinde yer alıyor. Bu nedenle eğer sisteminizde güncel bir codec paketi varsa, bu uygulamayı kurmanıza gerek bulunmuyor.

Bilgi için: www.free-codecs.com

7 DAZ STUDIO 2.2.2.15
İŞLETİM SİSTEMİ WIN 2000, XP, VISTA
DİL İNGİLİZCE

Modelleme harikası

Karakter modelleme konusuyla yakından ilgilenen kullanıcıların oldukça hoşlanacakları bir yazılım olan Daz Studio ile ister kendi modellerinizi yaratabilir, ister internet üzerinde hazır olan modeller üzerinden işlem yapmaya devam edebilir ve OpenGL üzerinden Render işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

ipucu ► Yazılım açıldığında sizden seri numarası girmenizi isteyecek. Ancak pencerenin alt kısmında bulunan »Finish« butonuna tıklayarak burayı atlayabilir ve yazılımı ücretsiz olarak çalıştırabilirsiniz.

Bilgi için: www.daz3d.com

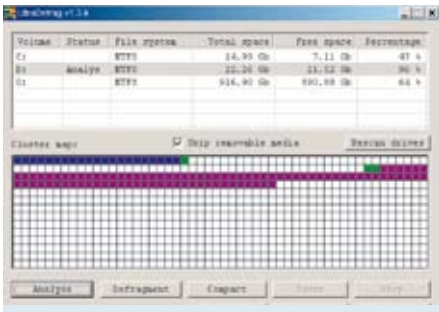

8 WINDOWS INSPECTION TOOL SET 2.1
İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 2K, XP, 2003
İNGİLİZCE

Sistem takibi

İşletim sisteminizin sistem bilgilerini kolayca takip altına alabileceğiniz Windows Inspection Tool Set sayesinde; yapılan işlemleri, donanım araçlarını, sistem bilgilerinizi, ağ bağlantılarını, servisleri, kullanıcıları görebiliyorsunuz.

İpucu ► »Command« kısmına »help« yazıp, [»Enter«] tuşuna bastığınızda alttaki »See detailed command line help« yazısına tıklayarak, önemli komutları görebilirsiniz.
Bilgi için: <http://wits.magicsplat.com>

10 ULTRADEFRAG 1.3.4
İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 98, ME, 2000, XP, 2003, VISTA
İNGİLİZCE

Diskinizi birleştirin

Oldukça basit ve kullanışlı bir arayüz ile gelen UltraDefrag; küçük boyutlu, hızlı bir çalışma yapısına sahip olan, açık kaynak kodlu bir sabit disk birleştirme (Defrag) yazılımı. Sabit diskinizdeki zamanla dağılmış olan dosya parçacıklarını bir araya getiren yazılım, bu dağılmadan ötürü düşen sistem performansınızı yeniden arttırmayı hedefliyor.

İpucu ► Windows'un içerdiği birleştirme yazılımına göre daha hızlı bir şekilde çalışan UltraDefrag, ne yazık ki Windows'un dâhili birleştirme yazılımından farklı bir avantaj sağlıyor.

Bilgi için: <http://ultradefrag.sourceforge.net>

AYIN ARACI

9 SPICEBIRD: Hepsi bir arada

Spicebird ile birçok farklı uygulamayı bir arada çalıştırıyor ve bunu yaparken hiç zorlanmıyorsunuz. Yazılımın sunduğu basit arabirimi sayesinde, aynı ekran üzerinden e-postalarınızı kontrol edebiliyorsunuz. Ayrıca hem Microsoft Outlook benzeri bir arabirime sahip olan takvim üzerinden aldığınız notlara ulaşabiliyor, hem çeşitli internet sayfalarından RSS ve Blog kayıtlarını tek tıkla görüntüleyebiliyor, kişilerin adres ve iletişim bilgilerini tutabiliyorsunuz.

İpucu ► Eğer dinlemekte olduğunuz şarkının sözleri Minilyrics tarafından bulunamadıysa, şarkının sözlerini kendiniz yazıp »Şarkı Sözü Gönder« e tıklayın. Hazırlamış olduğunuz TXT biçimindeki şarkı sözü dosyanızı seçtikten

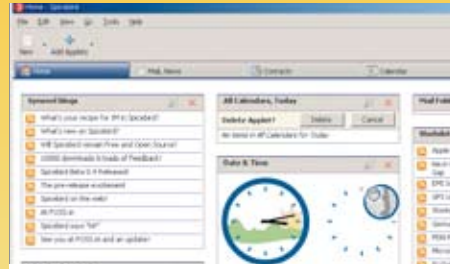
sonra da, »Gönder« butonuna basın. İşte bu kadar.

İpucu 1 ► Basit olmasının yanı sıra oldukça şık bir arabirime sahip olan yazılımın ana ekranında yer alan kutuların yerlerini, fare-nizle üst kısımlarından tutarak değiştirebiliyorsunuz.

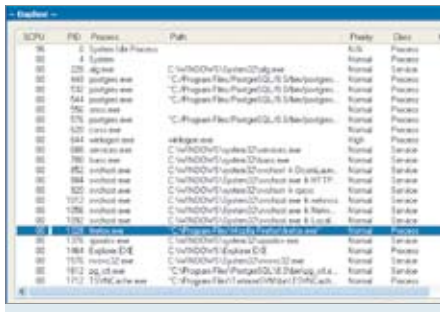
İpucu 2 ► Yazılım ilk açıldığında karşınıza gelen pencereden RSS ve blog kayıtlarını ekleyebilir, e-posta, Gmail ve ve çeşitli haber grupları hesaplarınızı yaratabilirsiniz.

İpucu 3 ► »File / Import« yolunu takip ederek Microsoft Outlook'ta kayıtlı olan adres defterinizdeki kayıtları kolaylıkla alabilirsiniz.

Bilgi için: www.spicebird.com

9 SPICEBIRD
İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 98, ME, 2000, XP, 2003, VISTA
İNGİLİZCE

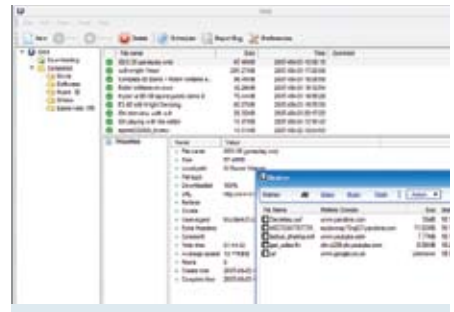
11 DAPHNE 1.35
İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 2K, XP, 2003
İNGİLİZCE

Uygulama takibi

Daphne, sisteminizin arka planında o an çalışan uygulamaları listelerek gösteren ve bu uygulamaları kontrol altına alabilmenize imkân tanıyan bir sistem yazılımı. Sunduğu basit arabirimi sayesinde listelenen uygulamalardan istediğinizi kolayca kapatabilmenizi, aktif ya da pasif hale getirebilmenizi sağlıyor. Ayrıca, uygulamalar hakkında işlemci, anlık bellek, toplam bellek kullanımları gibi bilgiler alabilirsiniz.

İpucu ► Kapatmak istediğiniz ve adını bildiğiniz uygulamaları listeden bulmak yerine, »Daphne / Kill all by name« yolunu izlediğinizde, açılan pencereye uygulamanın adını girdikten sonra »OK« e basın.

Bilgi için: www.drk.com.ar

12 ORBIT DOWNLOADER 2.7.1
İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 98, ME, 2000, XP, 2003, VISTA
TÜRKÇE

İndirme yöneticisi

P2P ve çok kaynaklı indirme teknolojisi temel alınarak hazırlanan Orbit Downloader, kullanıcılara gayet kolay bir kullanım sunuyor. Kurulum işleminin ardından, internet üzerinden indirmek istediğiniz bir dosyaya tıkladığınız anda karşınıza bir pencere getirerek, size dosyayı nereye kaydetmek istediğinizi soruyor ve indirme işlemi boyunca da oldukça hızlı bir veri aktarımı sağlıyor. Ayrıca yarıda kalan indirmeleri daha sonra devam ettirebiliyorsunuz.

İpucu ► İlk çalıştırdığınızda İngilizce olarak açılan programı, »View / Language / Turkish« yolunu izleyerek Türkçe'ye çevirmeniz mümkün.

Bilgi için: www.orbitdownloader.com

Tips + Tricks

DONANIM VE YAZILIM sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP, size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

RECEP BALTAŞ

1. 2000, XP: Gereksiz klasörleri otomatik olarak silin

Haftada bir defa bütün önemli dosya ve klasörlerinizi harici sabit diskinize yedekliyorsunuz. Yine de güvenlikten ödün vermemek için devam etmekte olan projelerinizi her gün bir başka bir klasöre kopyalyorsunuz. Fakat art arda o kadar çok dosya birikiyor ki, bunların birçoğuna bir sonraki yedekleme işleminde hiç ihtiyacınız kalmıyor. İşte bu durumda en iyi çözüm bu dosyaları otomatik ve zamanlı bir biçimde silmek.

İPUÇU ► Bu işlemi otomatiğe bağlamak için klasörün yaratılma tarihini belirleyen ve sizin silmenizi sağlayan bir betiğe (script) ihtiyacınız var. Görev zamanlayıcısını kullanarak bu betiğin otomatik olarak çalıştırılmasını sağlayabilirsiniz. Şimdi bir metin dosyası açın ve aşağıdaki kodları girin:

```
Dim i,fso,flag,f,ff,sf,Pfad,Alter,MinAlter,
fNameArray()

If WScript.Arguments.Count=0 Then

Pfad=InputBox("Ana klasöre ait tam yolu giriniz: ")

MinAlter=InputBox("Silinecek klasör en az su kadar gün eski olmalı: ")

Else

Pfad=WScript.Arguments(0)

MinAlter=WScript.Arguments(1)

End If

flag=0

If Instr(Pfad,"Windows") Then flag=1

If Instr(Pfad,"Programme") Then flag=1

If (Pfad="C:") Or (Pfad="C:\") Then flag=1

Set fso=CreateObject("Scripting.FileSystemObject")

Set f=fso.GetFolder(Pfad)

Set sf=f.SubFolders

For Each ff In sf

Alter=DateDiff("d",ff.DateCreated,Now)

If Alter-MinAlter>0 Then

ReDim Preserve fNameArray<
```

```
fNameArray<f.Name

i=i+1

End If

Next

If flag=0 Then

For Each ff In fNameArray

Fso.DeleteFolder(Pfad & "\" & ff)

Next

End If
```

Şimdi bu dosyayı "eskiklasorler.vbs" olarak kaydedin. Betiğin otomatik çalışması için temel klasörün tam yolunu ve ne kadar eski dosyaların silineceğini girmeniz gerekiyor. Örneğin:

```
eskiklasorler.vbs D:\Güvenlik 8
```

Bu komutu isterseniz görev zamanlayıcısı ile isterseniz de sistem başlangıcına yerleştirerek otomatik olarak çalıştırabilirsiniz. DİKKAT! Mümkün olduğunca kısa bir klasör yolunuz olsun ve mümkünse aracı ilk defa kullanırken geçici bir klasörde denemeler yapmanızı öneriyoruz. Herhangi bir yanlışlıkta betiğin klasörleri herhangi bir soru sormadan sileceğiniz unutmayın. Programcılar için ise betiğimizi yönetme imkânı tanıyoruz: Betik ilkin kullanıcının girmesi gereken verileri kontrol ediyor. Eğer değerler verilmediyse bir pencere açılıyor ve silinecek klasörlerin bulunduğu klasörlerin yolunu girmeniz isteniyor. Arından da bu klasörde ne kadar eski dosyaların silineceği soruluyor. Tanımlanan istisnalar sayesinde betiğin sistem dosyalarını silmesi de engellenmiş oluyor. Bu bağlamda belirtilen yol izleniyor ve uyum anahtarı "1"e alınıyor. Bu satırları isterseniz kendiniz de değiştirilirsiniz. Bu işlemlerde sonra ise betik klasörün içindeki alt klasörleri de inceliyor ve bu klasörlerin tarihlerini okuyor. Eğer klasörlerde biri belirtilen süreden daha uzun sürede oluşturulmuş

İçindekiler

WINDOWS ► SAYFA 154

1. 2000, XP: Gereksiz klasörleri otomatik silin
2. Windows 2000, XP, Vista: İçerik menüsü komutu ile klasör haklarını alın
3. Pratik ipuçları: Otomatik başlangıç, hazırda bekleme, araç çubuğu, Media Player, ikili sayılarla hesaplama
4. Windows 2000, XP, Vista: Geçici klasöre çıkartılan dosyalara yükleme arşivinden ulaşın
5. Windows XP, Vista: Media Player 11 ile AVI dosyalarını oynatabilirsiniz
6. CHIP Online forumunda: Windows XP gizli klasörleri görememe sorunu
7. Profesyonel ipucu: Kaybolan dosyaları ışık hızında bulun

UYGULAMALAR ► SAYFA 156

8. Word 2007: Metinleri mini araç çubuğu olmadan seçip düzenleyin
9. iPod: Çoklu ortam oynatıcısının tam model numarasını öğrenin
10. Winamp: Çalma listenizi oluşturun

DONANIM ► SAYFA 158

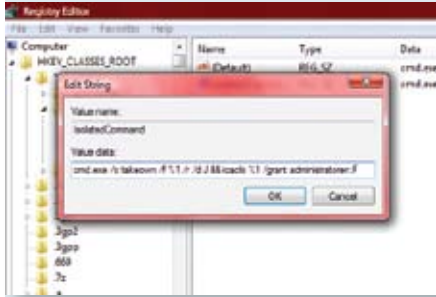
11. Intel ekran kartı: 20 ve 22 inç ekranları doğru çözünürlükte kullanın
12. Ayın hatası: Harici sabit disk
13. Profesyonel ipucu: PS3'e sekiz kat daha fazla kapasite

DİKKAT Program kodlarının verildiği bölümdeki çizgiler bir program satırını diğerinden ayırıyor. Komut satırını bu çizgiye gelene kadar [Enter] tuşuna basmadan tam olarak yazın. Kodu yazarken boşluklara dikkat edin. Boşluklar kod içerisinde kırmızı nokta (><) ile belirtiliyor.

bir alt klasör mevcutsa, betik bu klasörün adını bir yere kaydediyor. Son olarak toplanan bu verilerin bulunduğu listedeki klasörlerin hepsi topluca silinmesi için işaretleniyor. Son olarak işaretlenen bu klasörler silinerek gereksiz yer kaplamaları engellenmiş oluyor.

2. Windows 2000, XP, Vista: İçerik menüsü komutu ile klasör haklarını alın

Hayır, olamaz! Windows'u yeni sabit diskinize yüklediniz ama veriler mahvoldu. Sistem artık bir önceki sabit diskinizde bulunan dosyalarınıza erişimden izin vermiyor.

Teslim alma: Bu komut ile klasörlerinize erişim hakkını tekrar alabilirsiniz.

İPUÇU ► Yönetici hakları sayesinde klasöre sağ tıklayıp özellikler menüsüne girip, güvenlik seçenekleri yolunu izleyerek klasöre erişim haklarınızı tekrar geri alabilirsiniz. Fakat bu işlem gerçekten de çok fazla fare tıklaması gerektiriyor ve bir süreden sonra sinir bozucu bir hal alıyor. İçerik menüsüne ekleyeceğimiz yeni bir komut ile bu işlemi otomatik olarak gerçekleştirebilirsiniz. Vista hâlihazırda içinde bu aracı barındırıyor: "TakeOwn". Ne yazık ki bu araç XP altında çalışmıyor. Windows 2000 ve XP için ise Windows 2000 Resource Kit içindeki farklı bir araç imdadınıza yetişiyor. Bu aracı internette ayrı bir biçimde <http://www.dynawell.com/support/Reskit/download/w2ktakeown.asp> adresinde bulabilirsiniz. Aracı kullanmak için ilk olarak dosyayı indirin ve gelen ZIP dosyasının içindeki "takeown.exe" adlı dosyayı Windows klasörüne kopyalayın.

İÇERİK MENÜSÜNE KOMUT EKLEME: Bu işlem bütün işletim sistemleri için aynı: Kayıt Defteri'ni açın ve »HKEY_CLASSES_ROOT*\Shell« anahtarına gidin. Burada »Düzen / Yeni / Anahtar« komutu ile "Devral" adında bir anahtar oluşturun. Bu ismi istediğinize göre değiştirebilirsiniz. Şimdi pencerenin sağ kısmındaki »Varsayılan« a çift tıklayın ve değer olarak da »Hakları Devral« yazın ve »Tamam« deyin. Daha sonra bu yazıyı komut olarak göreceksiniz. Şimdi

3. Pratik ipuçları

OTOMATİK BAŞLANGICI ÖNLEMEK

Herhangi bir CD veya DVD taktıktan sonra [Shift] tuşuna basılı tutun. Bu otomatik çalıştırmayı devre dışı bırakacaktır.

HAZIRDA BEKLEMİYİ TEKRAR DEVREYE SOKMA

Herhangi bir disk temizlemesi yaptıktan sonra hazırda beklet artık devreye girmeyebiliyor. Bu durumda »powercfg / hibernate on« komutunu çalıştırarak tekrar bu özelliği devreye sokabilirsiniz.

ALİŞİLDIK MENÜLERİ GÖSTERME

Windows Vista'da klasik menüleri tekrar göstermek için »Düzenle / Yerleşim / Menü Çubuğu« yolunu izlemeniz yeterli. Artık herhangi bir klasör açtığınızda menüler daima görünecektir.

MEDIA PLAYER'I YÖNETMEK

İzlediğiniz videoları hızlı bir biçimde ileri veya geri sarmak istiyorsanız [CTRL+SHIFT+F] veya [CTRL+SHIFT+B] tuş birleşimini kullanabilirsiniz.

İKİLİ SAYILARLA HESAPLAMA

Hesap makinesini açtıktan sonra »Görünüm / Bilimsel« seçeneğini etkinleştirdikten sonra, artık ondalık sistemde işlemler gerçekleştirebilirsiniz.

»Düzen / Yeni / Dize Değeri« ile "NoWorkingDirectory" adında yeni bir girdi oluşturun. Bu girdiye herhangi bir değer vermeniz gerek yok. Şimdi yine »Düzen / Yeni / Anahtar« komutu ile "command" alt anahtarını oluşturun ve yine sağ kısımdaki "Varsayılan" a çift tıklayın. Vista kullanıyorsanız komut olarak:

```
cmd.exe /c:takeown /f:%1 /r /d:j.&&icacls %1 /grant:administrator:F
```

verin ve »Tamam« ile onaylayın. Ardından "IsolatedCommand" adlı dize değerini oluşturun ve buna da aynı komutu girdikten sonra yeniden »Tamam« deyin. Windows 2000 veya XP kullanıyorsanız daha basit olan şu komutu kullanın:

```
cmd.exe /c:takeown "%1"
```

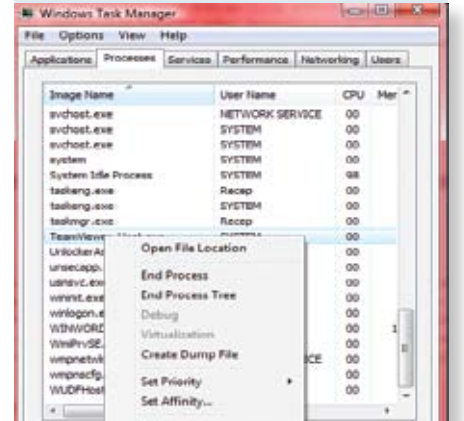
Burada dikkat edilmesi gereken husus şu: Tırnak işareti içerisindeki "%1" değeri ile klasör sahipliğini değiştirmiyorsunuz, aksine var olan kısıtlamaları kaldırmış oluyorsunuz. Eğer dosyayı sadece kopyalaya-

caksanız bile yeni bir kullanıcı konumuna gireceksiniz. Şimdi oluşturduğunuz bu komutu içerik menüsüne yerleştirmek için »HKEY_CLASSES_ROOT\Directory\shell« anahtarına gidin. Yukarıda anlatılan adımların hepsini tekrarlayın. Bu işlem bütün sistemler için gerekiyor.

BİLGİ: Bu ipucunun çalışması için kullanıcı hesabınızın yönetici haklarına sahip olması gerekiyor. Bu işlemi kısıtlı bir hesapla da yapabilirsiniz. Bunun için »Araçlar / Klasör Seçenekleri / Görünüm« yolunu izleyin. Burada gelişmiş bölümünden »Klasörleri yeni bir pencerede aç« seçeneğini etkinleştirin, »Uygula« ve ardından da »Tamam« diyerek işlemi tamamlayın. Daha sonra »Başlat« menüsünden Windows Explorer'ı bulun, sağ tıklayın ve »Yönetici olarak çalıştır«ı seçin.

4. Windows 2000, XP, Vista: Geçici klasöre çıkartılan dosyalara yükleme arşivinden ulaşma

Birçok donanım üreticisi ses veya ekran kartları için, içerisinde sürücüler ve gerekli programları içeren uygulamaları artık tek bir paket olarak piyasaya sürüyor. Fakat sizin yapmak istediğiniz sadece bir sürücüyü güncellemek olduğunda, bütün paketi de beraberinde yüklemek zorunda kalıyorsunuz.

Arama: Görev yöneticisi ile bir yüklemeye ait işlemin bulunduğu klasöre geçiş yapabilirsiniz.

İPUÇU ► Çoğu durumda bu arşivler, içeriğini geçici bir klasöre çıkarttıktan sonra işlemlere başlayacak şekilde ayarlanmıştır. İşte bu durumda dosyaları saptayabilirsiniz. Kurulumu başlatın ve hoş geldiniz ekranının çıkmasını bekleyin. »İleri« seçeneği geldiğinde, işlemlere başladığımız için bu butona tıklamayın. Eğer Windows XP kullanıyorsanız herhangi bir klasör açın ve adres satırına "%userprofile%" yazın. Şimdi açılan pencereden »Local Settings / Temp« yolunu izleyin. Menüden »Görünüm / Ayrıntılar«ı seçin ve "TMP" uzantılı klasörleri arayın. Bulunana sonuçlar içerisinde →

de değiştirilme tarihi en son olanları bulun. İşte bu klasörlerin içinde geçici olarak çıkartılan dosyaları bulacaksınız.

Windows Vista altında ise yolunuz [CTRL + ALT + DEL] tuş kombinasyonu ile veya görev çubuğuna sağ tıkladığınızda açılan menüden çalıştırabileceğiniz görev yöneticisi ile gerçekleştiriliyor. Görev yöneticisini açtıktan sonra »Uygulamalar« bölümünden az önce başlattığınız kurulumu bulun. Şimdi bulduğunuz bu uygulamaya sağ tıklayın ve »İşleme Git« komutunu verin. Kayıt Defteri şimdi bir sonraki sekmede ilgili işlemi bulup işaretleyecektir. Şimdi bu işleme bir kez daha sağ tıklayıp »Dosya konumunu aç« komutunu verin. Böylece Windows Explorer aradığınız geçici klasörü doğrudan açmış olacaktır. Artık burada aradığınız dosyaları kolayca bulabilirsiniz.

5. Windows XP, Vista: Media Player 11 ile AVI dosyalarını oynatmak

Windows Media Player 11'i yüklediniz fakat bilgisayarınız AVI dosyalarını oynatmıyor. Ses var ama görüntü yok. Üstelik codec'lerin indirilmesi başarısız oluyor.

AVI'lere özgürlük: K-Lite Codec Pack'i yükledikten sonra bütün AVI dosyalarını Media player ile oynatabilirsiniz.

İPUÇU ► Windows Media Player beraberinde bütün video biçimlerini oynatmak için codec'leri içermediği için bazı codec'lerin internetten indirilmesi gerekiyor. Filmler farklı teknolojilerle sıkıştırıldıklarından farklı codec'ler gerektiriyor. Yine AVI, bir video biçimi olmadığı, aksine video dosyalarını içinde barındıran bir tür kitaplık olduğu için farklı AVI filmlerini izlemek için farklı codec'lerin gerekmesi gayet doğal zira kitaplıktaki film, değişik sıkıştırma yöntemleri kullanılarak sıkıştırılmış olabilir. Microsoft'un bunları Media Player'a dâhil edememesindeki en büyük neden ise lisans sorunları. Sonuç olarak Media Player WMV biçimi ile sınırlı. İnternette, bilgisayarınızdaki bütün filmleri rahatça izleyebilmeniz için codec paketleri bulunuyor. Bunlardan bir tanesi de K-Lite

6. CHIP ONLINE FORUMUNDAN WINDOWS

Windows XP gizli klasörleri görememe sorunu

mvltt sormuş:

Bilgisayarım gizli dosyaları göstermiyor; "gizli dosyaları göster" dediğim halde sistem otomatik olarak tekrar „gizli dosyaları gösterme“ komutunu etkinleştiriyor, bu sorunu nasıl düzeltebilirim? Teşekkürler.

hayali98'in yanıtı:

Selam arkadaşım. Bilgisayarına virüs bulmuş. Adı Amvo.exe. Gizli klasörleri görememize neden oluyor. Belki arka tarafta işlediği başka etkinlikler de vardır. Çözüm için cmd'yi tavsiye ederim. Yapılacak işler şunlardan ibaret:

[CTRL + ALT + DEL] tuş kombinasyonu ile Windows Görev Yöneticisi'ni açıp, işlemler kısmından wscript.exe adlı uygulamayı arıyoruz. Eğer listede görünüyorsa sonlandırıyoruz. Akabinde »Başlat / Çalıştır / cmd« ile "del X:\autorun.* /f /a /s /q"

komutunu çalıştırıyoruz. Burada 'X' olan yere hali hazırda sabit disklerinizi yazmalısınız.

Örneğin, "del c:\autorun.* /f /a /s /q" ve "del d:\autorun.* /f /a /s /q". Aynı işlemi "del X:\uxdei.* /f /a /s /q" kullanarak da yapın. "cd c:\windows\system32" ardından da "dir /a amv.*" Ancak "amvo.exe", "amvo.dll", "amvo.dll" adında dosyalar görüyorsanız aşağıdaki komutla silin. "attrib -r -s -h amvo.exe" "del amvo.exe"

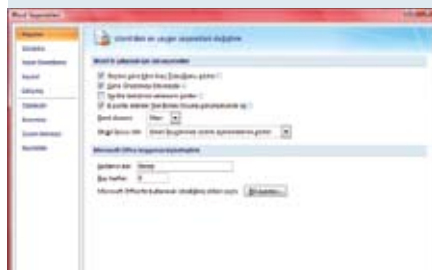
Bu işlemten sonra »Başlat / Çalıştır« a "regedit" yazıp [Enter]'a basın. Daha sonra:

«HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced\Folder\Hidden\SHOWALL« yolundan sağ taraftaki CheckedValue girdisini silin. Ardından »Yeni / DWORD değeri« komutu ile "CheckedValue" adında bir girdi oluşturun ve bu girdiye de "1" değerini verin.

Codec Pack. Bu codec paketinin birçok farklı sürümü mevcut. Bu sürümler içerisinde Full sürümü gerekli birçok codec'i içeriyor. DVD arabirimindeki Basic Kit bölümünde bulabileceğimiz bu aracı kurduktan sonra, bütün AVI dosyalarını Media Player ile oynatabilirsiniz.

8. Word 2007: Metinleri mini araç çubuğu olmadan seçip düzenlemek

Office'in en son sürümü 2007'de herhangi bir metni seçtiğinizde en sık kullanılan düzenleme araçları metnin üzerinde beliriyor. Bu seçenekler zaten üst taraftaki menüde bulunduğu için ve bu ufak menüyü pek kullanmadığınız için belli bir süre sonra rahtsız edici oluyor.

Sinir bozucu: Metinler seçildikten sonra çıkan mini araç çubuğunu devre dışı bırakabilirsiniz.

İPUÇU ► Mini araç çubuğunu devre dışı bırakmak için sol üst köşedeki Office simgesine tıklayın. Ardından da açılan menüden »Word Seçenleri« ne tıklayın. Sol kısımdan »Popüler« sekmesine geçtikten sonra, »Seçime göre mini araç çubuğunu göster« se-

çeneğindeki işareti kaldırın ve »Tamam« diyerek işlemi onaylayın. Artık mini araç çubuğu metinleri seçtiğinizde belirmeyecek.

9. iPod: Çoklu ortam oynatıcısının tam model numarasını öğrenin

Klasik iPod, nano veya shuffle -Apple'ın başarılı çoklu ortam oynatıcıları arasındaki farkı anlamak sorun değil. Fakat forumlarda bir soru sormak için daha fazla bilgiye ihtiyacınız var.

Tanımlama servisi: Bir web sayfasından iPod'unuza ait tüm bilgileri öğrenebilirsiniz, hatta hangi fabrikada üretildiğini bile.

İPUÇU ► iPod'unuzun tam model tanımlaması için uygulamaların veya cihazın başında vakit harcamanıza gerek yok. Yapmanız gereken tek şey www.portatronix.de/ipod-ident adresine girmek. Burada cihazınızın seri numarasını verin ve »show« a tıklayın. Seri numarasını doğrudan cihazınızın arkasında bulabilirsiniz. Sitede ürünün ne zaman ve hangi fabrikada üretildiğine kadar her türlü bilgiye ulaşabilirsiniz.

7. PROFESYONEL İPUCU WINDOWS

Kaybolan dosyaları şimşek hızında bulun

Yıllar boyunca farklı klasörlerde yüzlerce Word dosyanız birikip duruyor. Basılabilir bir demirbaş listesi ile bu dosyalara hızlı bir içimde göz atabilirsiniz.

Böyle bir listeyi oluşturmak için in-ce eleyip sık dokumak gerekiyor. Fakat bu işlemi siz yapmak zorunda değilsiniz: Bırakın Windows halletsin. Sistemde gerekli araçlar mevcut. Oluşturduğumuz bir program olan "LISTDOC.VBS" sayesinde bu dosyaların adlarını ve bulunduğu yerleri bir iste halinde çıkartabilirsiniz. Gerekli betiği hazırlamak için aşağıdaki kodları bir metin dosyasına girin ve dosyayı "vbs" olarak kaydedin:

```
Option Explicit
Dim listArgs
Dim objFileSystem
Dim objFolder, objSubFolder, objFile, objCsvFile
Dim strFolder
Dim strCsvFile
Set listArgs = WScript.Arguments
Set objFileSystem = CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
If listArgs.Count = 0 Then
strFolder = InputBox("Aranacak klasörün adı? .", "Klasör seçimi", "C:\")
Else
strFolder = listArgs(0)
End If
strCsvFile = "C:\Temp\ListeDOC.csv"
strCsvFile = InputBox("Oluşturulacak liste için isim ve konum? .", "CVS-dosyasını adlandırma", strCsvFile)
If Right(strCsvFile, 4) <> ".csv" Then
strCsvFile = strCsvFile & ".csv"
End If
Set objCsvFile = objFileSystem.CreateTextFile(strCsvFile, True)
objCsvFile.Write "Dosyanın adı" & ";" & "Dosya konumu" & vbNewLine
listFiles strFolder
```

```
objCsvFile.Close
MsgBox "Dosya" & strCsvFile & " oluşturulacak!"
WScript.Quit
Function listFiles(strFolder)
If objFileSystem.FolderExists(strFolder) Then
Set objFolder = objFileSystem.GetFolder(strFolder)
For Each objFile In objFolder.Files
If UCase(Right(objFile.Name, 4)) = ".DOC" Or UCase(Right(objFile.Name, 5)) = ".DOCX" Then
objCsvFile.Write objFile.Name & ";" & objFolder.Path & vbNewLine
End If
Next
For Each objSubFolder In objFolder.SubFolders
listFiles objSubFolder.Path
Next
Else
MsgBox "Verilen klasör" & strFolder & " bulunamıyor!"
End If
End Function
```

Listeyi oluşturmak

Bir çift tıklama ile betiği çalıştırın. İlk pencerede aranmaya dâhil edilmesini istediğiniz klasör adını girin. Bir sonraki diyalog penceresinde ise betik, size oluşturulacak dosyanın yeri ve konumunu soracaktır. "LISTDOC.VBS" verdiğiniz klasör ve tüm alt klasörlerinde "DOC" ve "DOCX" biçimli dosyaları arıyor ve bulunduğu isimleri bir CSV dosyasında kaydediyor. Excel ile bu dosya biçimin kolayca açabilirsiniz. Daha sonra isterseniz bu uygulamayı masaüstünüzde de kullanabilir hatta sistem başlangıcına koyarak belli açılışlarda liste oluşturmasını sağlayabilirsiniz.

Birazdan kopacak fırtınanın habercisi gibi gökyüzünü sarmış bulutların arkasına gizlenmiş güneşin son ışıkları Rockefeller merkezinin devasa boyutlarındaki camlarından içeri süzülüp hala ortalığı aydınlatmaya devam ediyordu. Empire State binasının hemen kuzeyinde kalan bu yapı aşağıda Manhattan, ufukta ise New York limanı ve özgürlük heykeli barındıran biraz kasvetli ama muhteşem bir manzaraya sahipti. Ama onun için bunların hiçbiri önem taşımıyordu. Bekleme salonundaki krem renkli deri pufflardan birini cam kenarına çekmiş, kimbilir ne kadar zamandır başı önünde derin düşüncelere dalmıştı. Fotoğrafının çekildiğini bile umursamamıştı...

"Bir resim bin kelimeye bedeldir. Saniyede 25 tanesi ise size neler anlatabilir, varn siz tahmin edin..."

video galeri

- ✓ Video donanım incelemeleri
- ✓ Adım adım video dersler
- ✓ CHIP'e özel röportajlar
- ✓ Kaçırduğunuz fuarlardan görüntüler

resim galeri

- ✓ En yeni donanımların ilk görüntüleri
- ✓ 4:3 ve 16:9 en güzel masaüstü resimleri
- ✓ Tüm dünyadan çarpıcı fuar görüntüleri

Tümü Türkiye'nin en iyi teknoloji sitesinde

www.chip.com.tr

10. Winamp: Çalma listenizi oluşturmak

Winamp'ı her açtığınızda farklı şarkılarla karşılaşmaktan ve şarkılarınızın kaybolmasından bıkmış olabilirsiniz. Özellikle sadece tek bir şarkı için bütün listenin silinmiş olması ise ayrı bir durum.

Çalma listesi Artık Winamp'ı her açtığınızda silinmiş bir listeye karşılaşmayacaksınız.

İPUÇU ► Bu sorunu kendi çalma listenizi oluşturarak çözebilirsiniz. İlk olarak Winamp'ı açtıktan sonra karışık olan çalma listenizi temizleyerek işe başlayın. Bunun için çalma listesinin alt kısmındaki "Rem"e ardından da "Clear Playlist"e tıklayın. Daha sonra boşalan listeyi tekrar şarkılarınızla doldurmak için »Add / Add Folder« yolunu izleyin. Buradan seçtiğiniz klasördeki bütün şarkılar listeye eklenecektir. Son olarak bu şarkıları bir çalma listesi haline getirmek için »Manage Playlist / Save Playlist«e tıklayabilir veya [CTRL + S] tuşlarına basabilirsiniz. Artık yapmanız gereken tek şey

listenin adını belirleyip, kaydedileceği konumu göstermek. Bundan sonra bu listedeki şarkılarınızı doğrudan, uğraşmadan açabilirsiniz.

11. Intel ekran kartı: 20 ve 22 inç ekranları doğru çözünürlükte kullanmak

Yepyeni bir 20 veya 22 inç bir TFT monitör aldınız ve eve geldiniz. Heyecanla cihazı Intel ekran kartı olan dizüstü bilgisayarınıza bağladınız. Ama o da nesi: Görüntü bulanık ve keskinlik yok.

Güncel sürücü Intel'in download sitesinden en son sürücüyü indirdiğinizde büyük ekran sorunu ortadan kalkıyor.

İPUÇU ► Intel yonga setlerine bütünleşik olan, masaüstü için 945G, G965 ve G33/ G35, dizüstüler için de 945GM ve 965GM grafik işlemcileri 1.440 x 900 ve 1.680 x 1.050 çözünürlükleri doğru vermeyebiliyor. Bu sorunu düzeltmek için www.intel.com/support/graphics adresine gidin ve Windows XP için PV14.33 veya daha üstü, Vista için ise PV15.8 veya daha üstü olan sürücüyü indirip kurun.

13. CHIP ONLINE FORUMUNDAN

SATA sabit disk tanınmama sorunu

"musener" sormuş:

40 GB'lık hard diskimin yanına 250 GB'lık SATA sabit disk bağlamak istiyorum. Ancak ne birincil olarak ne de ikincil olarak bilgisayar görmüyor SATA'yı. SATA'yı tek başına taktığımda „not proper device“ gibi yazılar çıkıyor ve BIOS'a baktığımda da SATA sabit disk görünmüyor.

SATA sabit diskimi 40 GB'lık PATA sabit diskimin yanına taktığımda „Hardware initiate failed“ diyor ve [G] tuşuna basarak devam edin uyarısı veriyor. Bu durumda BIOS'a girdiğimde sadece PATA diskim görünüyor. Anakartın üzerinde SATA I ve SATA II girişleri var. Bütün kombinasyonları denedim diyebilirim ama bir türlü başarılı olamadım. Kablo-ların bozuk olmadığına eminim çünkü ben bu SATA'yı başka bir bilgisayarda 60 GB'lık HDD yanında ikincil olarak kullandım. Bu bilgisayarda aynı şekilde kullanamıyorum ne yazık ki. Muhtemelen sorun BIOS ile ilgili ama çözemedim.

Ayrıca 40 GB PATA ile SATA'yı bağlayıp bilgisayarı [G] tuşuna basarak açtığımda bilgisayar geç açılıyor ve aygıt yöneticisinde VIA RAID Controller bölümünde problem var görünüyor. Bu sorunu da anakartın CD'sini takıp RAID Controller sürücüsünü yükleyerek gidermeye çalıştım ama olmadı.

Sonuç olarak SATA'yı tanıtamadım bir türlü ve yardımlarınızı bekliyorum. Şimdiden teşekkürler.

Recep Baltaş'ın yanıtı:

Anakartınız Asus A8V sanırım. O anakarttaki SATA kontrolcüsü sadece SATA I teknolojisini destekliyor. Aldığınız disk ise SATA II. Sabit diskinizin arkasında bulunan beyaz jumper'ı olduğu konumdan çıkartıp yan tarafa takın. Bu sayede diski SATA I uyumluluk mod'una almış olacaksınız. Sabit diskinizi bu şekilde tekrar bağlayınca sorunsuz çalışacaktır.

Sata jumper Sağ kısımdaki beyaz jumper'ı çıkartıp bir sola aldığınızda disk SATA I konumuna gelecek ve sorun düzelecektir.

12. AYIN HATASI DONANIM

Harici sabit disk

CHIP editörü Berk Ergin, çıktığı bir seyahat esnasında taşınabilir sabit diskini de yanına aldı. Seyahat bittiğinde Berk Bey'i kötü bir sürpriz bekliyordu. Çektiği onlarca fotoğraf ve kişisel bilgilerinin bulunduğu sabit diski artık çalışmıyordu. Disk seyahat esnasında bozulmuştu.

Sarsılma

Hemen sabit diski Test Merkezi'mize alarak incelemeye başladık. Sorunu ilk başlarda sarsılmadan meydana geldiğini ve bunun yüksek ihtimalle düzeltilmeyeceğini düşünüyorduk. Zira bu tip durumlarda diskin plakaları zarar görüyor ve veriler okunamaz hale geliyordu. Böyle bir durumda yapılması gereken tek şey profesyonel veri kurtarma çözümleri. Fakat ilginç olan, harici sabit disk kutusu-

Yanan devre: Disk kutusunun yanan devresi sabit diskin de çalışmasını engelliyordu.

nun led ışığının yanması idi. Sabit diskin çalışması gereken motorundan ise hiç ses gelmiyordu.

Yanan devre

Eğer sabit disk çalışmıyorsa diske elektrik gitmiyor demektir. Bu durumda harici sabit diskin kutusunu söktük ve başka bir kutu bulduk. Daha sonra Seagate marka diski bu kutuya monte ettik. Sonuç şaşırtıcıydı. Disk sorunsuz çalışıyordu ve içindeki verilere de erişebiliyorduk. Sorunun harici diskin kutusundaki yanan devrelerden kaynaklandığını fark ettik.

PS3'e sekiz kat daha fazla kapasite

PS3'ün 40 GB kapasitesi size yetmiyor mu? O zaman CHIP bu cihaza nasıl 320 GB'lık bir sabit disk takabileceğiniz gösteriyor.

Her ne kadar PS3 oyun konsolu olarak tabir edilse de, bazı eksiklikleri yok değil. Sony'nin PS3'ünden çok daha başarılı yararlanabilirsiniz: Çok amaçlı bir medya istemcisi, bir bilgisayar ve bir oyun arşivcisi. Dâhili sabit diske filmleri ve MP3'leri kaydedebilir daha sonra bunları HDTV'nizde izleyebilirsiniz. Fakat maalesef ürünün 40 GB sabit disk var ve bu kapasite bir iki oyundan sonra doluyor. Sorun değil: PS3'ün kapasitesini, garantiyi devre dışı bırakmadan, sekiz kat daha fazla arttırabilirsiniz.

Dizüstü sabit diskli PS3

Oyun konsoluna koyacağı sabit diskte ileri teknolojiyi seçen Sony, günümüz modern dizüstü bilgisayarlarında kullanılan 2,5 inç SATA diskleri tercih etmiş. Şu sıralar da 320 GB'lık SATA bir dizüstü sabit disk yaklaşık 200 YTL'ye satın alabiliyorsunuz. Bizim seçiminiz Samsung'un HM320JI modelinden yana oldu. Şu anda 320 GB üstü diskler cihaza uymuyor. Nedeni ise bu modellerin cihazın kasasındaki disk yuvasından daha büyük olmaları. İşleme başlamadan önce yıldız tornavidanızı hazır etmeyi unutmayın.

Verilerinizi yedeklemeyi unutmayın

Eğer cihazınızı uzun zamandır kullanıyorsanız sabit diskiniz birçok veriyle doludur. Montaj işlemine başlamadan önce bu verilerinizi yedeklemenizi tavsiye ediyoruz. Verilerinizi bir USB belleğe veya harici bir sabit diske yedekleyebilirsiniz. Montaj işlemi bittikten sonra ise tekrar bu verilerinizi geri yükleyebilirsiniz.

1. Oyunları ve verileri yedekleyin

Güvenlik PlayStation 3'ün menüsünde »Settings« bölümünden verilerinizi yedekleyeceğinizi kısmına ulaşabilirsiniz. Eğer az sayıda dosyanızı yedekleyecekseniz 4 GB'lık bir USB bellek yeterli. Fakat yedekleyeceğinizi dosyalar büyük miktarda ise harici bir USB sabit disk kullanmanız gerekiyor. Hangi ortam olursa olsun, biçimlendirme işleminde dosya sistemi olarak FAT32 seçmeniz gerekiyor.

2. Eski sabit disk sökün

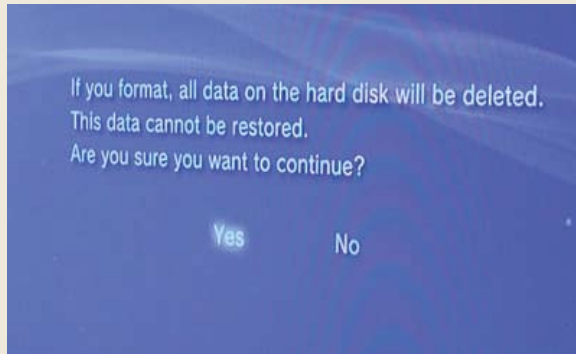
Küçük disk dışarı PS3'ün alt kısmına baktığınızda sabit diskin burada olduğunu ve diskin önünde de bir koruyucu plastik olduğunu göreceksiniz. Şimdi buradaki mavi vidayı sökün. Yalnız dikkatli olmakta yarar var zira bu vida bayağı bir zayıf ve sökme işlemi esnasında zarar verebilirsiniz. Kapağı söktükten sonra sabit disk doğrudan karşınıza göreceksiniz.

3. Yeni SATA disk takın

Büyük disk içeri Eski sabit disk tam dört vidayla korunuyor. Dikkat: Bu dört vidada çok zayıf. Vidaları hafifçe söküp, kızıağı çıkartın, disk söküp ve yeni disk takın. Kızıağı yerine takın ve tekrar vidalayın. Kapağı da kapattıktan sonra PS3'ü tekrar dik konuma getirip çalıştırabilirsiniz.

4. Sabit disk biçimlendirin.

Nihayet yer hazır Açılıştan sonra PS3 yeni bir sabit disk takıldığını anlıyor ve aygıtı biçimlendiriyor. Bu adımı da uyguladığınızda tamamen boş bir sabit diskle ve bol kapasiteyle işe başlıyorsunuz. Şimdi daha önce yedeklediğiniz verileri tekrar geri yükleyebilirsiniz. PS3'ün yüksek kapasiteli modellerinin ayrı bir ürün olduğunu ele alırsak "yeni PS3'ünüzü zevkle kullanabilirsiniz" diyebiliriz.

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini uguronur@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

İsmimizi didikleyen site

“İsminizi didikleyen site” sloganıyla yayın yapan bu ilginç site, gerçekten de isimleri didikleme üzerine başarıyla hizmet veriyor. Siteyi ziyaret ederek arama kutucuğuna istediğiniz bir ismi yazıyorsunuz ve sonrasında karşınıza o isimle ilgili detaylı bilgiler geliyor. Arattığınız ismin ne derece yaygın olduğunu, Türkiye’de en çok kullanılan isimler arasında kaçınıcı sırada olduğunu öğrenebileceğiniz gibi, görme özürlüler, işitme engelliler ve mors alfabelerinde nasıl yazıldığı veya simgelendiğini de görebiliyorsunuz. Bu sitenin gerekliliğini sorgulayanlara “Eğlenip, hoşça vakit geçirmek için, o kadar!” diye cevap veren yöneticiler, detaylı bir çalışma sonrası, en çok kullanılan 2.472 adet ismi derleyerek sitenin veritabanını oluşturmuşlar.

“Biz istatistikleri derlerken işi mümkün olduğunca ciddi yapmaya çalıştık ama siz yine de siteyi ciddiye almayın. Okuyun, eğlenin.” diye de ekliyorlar.

Sağlık hakkında

Şifa olsun web sitesinde, “Sağlık Adına Herşey” sloganı adı altında, doğada bulunan bitkilerin faydalarına ve kökenlerine yer veriliyor. Önemli olduğunu bildiğimiz ya da bilmediğimiz, her türlü hastalığa şifa bulan bitkiler hakkındaki yararlı bilgileri ve fotoğraflarını en ince ayrıntısına kadar bu sitede bulabilirsiniz. Ayrıca ilgili bitkiler doğrultusunda verilen resimli yemek tarifleri hanımların ilgisini çekecek gibi görünüyor.

İllüzyon sanatı

Türkiye’de illüzyon sanatı ile tanışmamış fakat tanışmayı düşünen birçok kişi olduğunu düşünen site yapımcısı, illuzyonist.com adlı web sayfasını kurarak, bu sanata ilgi gösterenlere bir kaynak oluşturmuş. Site de insanların illüzyon ile ilgili bilgileri birbirleriyle paylaşacakları ortamlara ulaşabileceği gibi, bazı sihirbazlık numaralarının nasıl yapıldığına dair video ve ilginç bilgilere ulaşabilirsiniz.

Karadeniz kültürü

Serander.Net, Karadeniz bölgesinin kültürel değerleri hakkında bilgiler içeren ve bu bilgileri tarih, kültür, folklor, sanat, gezi inceleme gibi ana başlıklar altından yayınlarak bölge halkına kültürel hizmet vermeye gayret sarf eden bir internet sitesi. Sitede bölge tarihi gibi ana konular üzerine, Karadeniz adına yaptığı çalışmalarla bilinen yazarların ve akademisyenlerin orijinal makalelerine yer veriliyor.

Kısa filmler

KisaFilm.com, ülkemizde ilk olarak 1921 yılında yönetmen ve oyuncu Şadi Fikret Karagözoğlu’nun oyunculuğunu ve yönetmenliğini yaptığı her biri 20 dakika uzunluğunda olan film serisiyle başlayan kısa filmler üzerine bilgilere ulaşabileceğiniz bir web sayfası. Site de kronolojik olarak sıralanmış geniş bir Kısa Filmler Listesi bulunduğu gibi, Türkiye ve Dünyadaki film festivalleri ile ilgili ilanlara da yer veriliyor.

Turistik

Yazın gelmesiyle birlikte, içimizdeki yeni yerleri gezme ve görme isteğinin de arttığı su götürmez bir gerçek. Hangi şehirde, görülmesi gereken hangi turistik yerler var? Bu gibi soruların cevaplarına ulaşabileceğiniz web sayfasında, kategorilere ayrılmış bir şekilde, mutlaka görmeniz gereken turistik yerlere ve bu yerlerle ilgili geniş bilgilere ulaşabilir, gezeceğiniz yerler hakkında bilgi sahibi olabilirsiniz.

Karikatürler

Karikatürler, çoğu zaman güldürü amacıyla çiziliyor olsalar da, bazen de hakkında sayfalarca yazı yazılabilecek olayları, sadece 1 kareyle anlatabiliyorlar. Böylesine yaratıcılık ve yetenek isteyen bu sanata ilgi duyuyorsanız, KarikaturOkulu.com web sayfası tam size göre. Sitede karikatürle ilgili bilgiler bulabileceğiniz gibi, kategorilere ayrılmış bir çok karikatüre ulaşabilir, kendi karikatürünüzü gönderebilirsiniz.

Çocuklara

KulturCocuk.com, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın kurduğu, "Haydi Hep Birlikte Eğlenelim Öğrenelim" sloganıyla yayın hayatını sürdüren bir eğitim sitesi. Çocuklara eğlenceli bir ortam sunarak eğitmeyi amaçlayan sitede, Atatürk, sağlık, kültür, trafik, vücudumuz, çevremiz vs. gibi ana konularda bilgiler bulunuyor. Eğer çocuğunuz varsa, bu web sayfasını ziyaret ederek hem eğlenip hem öğrenmesini sağlayabilirsiniz.

Güzel hareketler

Kanal D'de yayımlanmaya başlayan ve skeçleriyle tiyatro sahnelerinden sonra televizyon izleyicilerini de kahkahaya boğan "Çok güzel hareketler bunlar" isimli komedi programının resmi web sayfasını ziyaret ederek, programa hayat veren her biri birbirinden yetenekli genç tiyatro oyuncularını hakkında detaylı bilgilere erişebilirsiniz. Sitede, ziyaretçilerin izleyebilmesi için büyük beğeni toplayan skeçlere de yer veriliyor.

Yemek tarifleri

Portakal Ağacı, Hatice Özdemir Tülün tarafından hazırlanan bir yemek tarifleri sitesi. Temel olarak blog yani günlük biçiminde yayın yapan siteye eklenen tarifler, ziyaretçileri tarafından merakla takip ediliyor ve yorumlanıyor. "Günlük mutfak maceraları" sloganına sahip olan bu şirin sitede yer alan menümatik bölümünde ise, ne yemek yapacağını şaşırmış olanlara yardımcı olmak için tavsiyeler sunuluyor.

Programlama

Ajax-tr.com sitesi Erhan BURHAN ve Erhan YAKUT tarafından, AJAX programlama dili ile ilgili Türkçe kaynakları bir araya toplamak ve kendi yazdıkları makalelerle bu konuda bilgi sahibi olmak isteyen kişilere bir kaynak sunabilmek amacıyla kurulmuş. Sitede, ziyaretçilerin yararlanabileceği, başlangıç, orta ve ileri seviyeler için ders makaleleri yer aldığı gibi, AJAX içerikli yerli ve yabancı birçok kaynağa da bağlantı veriliyor.

Otomatik portakal

İsmi, Stanley Kubrick'in sansasyonel A Clockwork Orange isimli filminden alan Otomatik Portakal, ekşisözlük benzeri bir sözlük sitesi. Yaklaşık 141.700 konu başlığı altına 370.500 açıklama yazılmış olan bu başlıklı sitede, 3.630 editör aktif olarak görev alıyor. Sitenin sol üst kısmında yer alan "Kelime Ara" bölümünü kullanarak, açıklamalarına erişmek istediğiniz kelimeleri aratabilir ve yapılan yorumları okuyabilirsiniz.

Keneler hakkında

Son günlerin en büyük gündem maddelerinden biri olan keneler hakkında bilinçlenmemizi sağlayacak, sadece bu amaca yönelik hazırlanan bir web sayfasına erişemesek de, özgür ansiklopedi Vikipedi'de yer alan kene sayfasının mutlaka gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Kene saldırısına maruz kaldıktan sonra nelerin yapılabileceğiyle ilgili bilgilere bu sayfayı ziyaret ederek ulaşabilirsiniz.

DVD'de göze çarpanlar

PC'NİZ İÇİN EN İYİ YAZILIMLAR: Sizler için seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

O&O DISKIMAGE SPECIAL EDITION Windows dostu

TAM SÜRÜM

Tüm işletim sistemini ister adım adım ister bir kerede kopyalayabilen, bu verileri daha sonra şifreleyebilen, birçok farklı boyutta sıkıştırabilen ve daha pek çok özellik içeren bir yazılım. Lisansı alabilmek için <http://www.oo-software.com/home/en/special/chipturkey> adresindeki formu doldurun. ► **5,12 MB**
► **Windows Vista / XP / 2000**

ASHAMPOO BURNING STUDIO 2008 ADVANCED Verileriniz güvende

TAM SÜRÜM

Bir veri yazdırma aracı olan Ashampoo Burning Studio, kullanıcılara basit arayüzü ile mükemmel derecede kullanımı kolaylığı sağlıyor. Bu sayede verilerinizi kolayca yazılabilir medyalarla yedekleyebiliyorsunuz. ► **6,64 MB**
► **Windows 2K / XP / Vista**

TÜRKİYE KARAYOLLARI HARİTASI Karayolları haritası

TAM SÜRÜM

Neredeyse herhangi bir kurulum işlemine bile gerek duymayan ve Türkiye karayolları ile ilgili bilgilere oldukça rahat bir şekilde ulaşabileceğiniz kullanışlı bir yazılım. Karayolları haritası yola çıkmadan önce en büyük yardımcınız olacak. ► **52 MB**
► **Windows XP / Vista**

CHIP KURTARMA DVD'Sİ

HİJACKTHIS 1.99.1 Temizlik yazılımı

ÜCRETSİZ

İnternet tarayıcınızı istenmediğiniz sayfalara yönlendirebilen, başlangıç sayfanızı değiştiren, tarayıcınızı kullandığınız sırada kendiliğinden çalışmaya başlayan zararlı araçları sistemden temizleyen bir program. ► **276 KB**
► **Win 95/98/ME/NT4/ 2000/XP**

VIRTUALBOX 1.6.2 Sanal bilgisayar yazılımı

ÜCRETSİZ

VirtualBox sayesinde var olan bilgisayar ayarlarınızı bozmadan sanal bilgisayarlar oluşturabilir ve bu sanal bilgisayarlara istediğiniz işletim sistemlerini ve yazılımları test etmek için kurabilirsiniz. ► **21,4 MB**
► **Windows 2K / XP / 2003 / Vista**

DEEPCURNER FREE 1.9.0.228 Tasarım aracı

ÜCRETSİZ

Bu yazılımla her türlü veri, müzik ve fotoğraf diski oluşturabilir ve kapak tasarımıyla kendi kapaklarınızı, etiketlerinizi ve booklet'lerinizi oluşturabilirsiniz. Üstelik tamamen ücretsiz. ► **2,67 MB**
► **Windows 98 / ME / 2000 / XP / 2003 / Vista**

AVİRA ANTİVİR PERSONAL 8 Virüslere geçit yok

ÜCRETSİZ

Bilgisayarınızı virüslerden korumak için bir bütçe ayırmadıysanız AntiVir sizin için en ideal çözüm. Güncellemeleri ve anında kontrol araçlarıyla oldukça performanslı. ► **21,2 MB**
► **Windows 2000 / XP / Vista**

MEDIA PLAYER CLASSIC Video şöleni

ÜCRETSİZ

Neredeyse tüm ses ve video biçimlerini başarıyla çalıştırabilen program, Quick Time biçimini oynatma yeteneği sayesinde videolarınızdan en yüksek kaliteyi almanızı ve bunları oynatmanızı sağlıyor. ► **2,25 MB**
► **Win 2K / XP**

SPYBOT SEARCH & DESTROY Korunmadan olmaz

ÜCRETSİZ

Çasus ve reklam yazılımı, korsanlar ve diğer zararlı yazılımların taranması için kullanabileceğiniz ücretsiz ve Türkçe dil desteği bulunan yararlı bir yazılım. Yazılımı sık sık güncellemeyi unutmayın. ► **9,27 MB**
► **Windows 98 / ME / 2000 / XP / 2003 / Vista**

KOMPOZER 0.7.10

HTML düzenleyici

ÜCRETSİZ

Kolay bir kullanıma sahip olan bu yazılım sayesinde, deneyimli kullanıcıların yanı sıra neredeyse hiç HTML bilgisi olmayan kullanıcılar da, oldukça kolay bir şekilde bir internet sitesi kurabilecek.

Kompozer aynı zamanda ücretsiz.

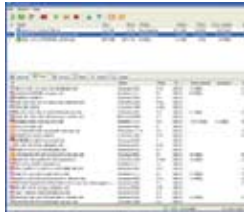
► **7,60 MB**
► **Win 98 / ME / 2000 / XP**

UTORRENT V1.7.7

İndirme yöneticisi

ÜCRETSİZ

Bittorrent ağlarında aradığınız filmi, yazılımı veya şarkıyı hızlıca bulmak ve güvenli bir şekilde indirmek istiyorsanız kurulum gerektirmeyen bu küçük yazılım tam size göre.

► **214 KB**
► **Windows 98 / ME / XP / 2000 / 2003 / NT / Vista**

AD-AWARE 2007 V7.0.2.7

Sisteminize dost

ÜCRETSİZ

İnternet üzerinden bulaşan casus yazılımlara karşı oldukça etkili olan Ad-Aware; bilgisayarınızın hafızasının, Kayıt

Defteri'nin veya sabit diskinin gördüğü tüm zararlı uygulamaları başarılı bir şekilde temizliyor.

► **18,9 MB**
► **Win 2000 / XP**

MCAFFEE SITEADVISOR 2.5

Güvenlik yazılımı

ÜCRETSİZ

Firefox ile çalışan McAfee SiteAdvisor sayesinde; casus yazılımlardan, internet reklamlardan, virüslerden, internet korsanlarından ve diğer web tabanlı saldırılardan korunabileceksiniz.

► **1,66 MB**
► **Windows XP / Vista**

DVD program kütüphanesi

TAM SÜRÜM ► CHIP-CODE: TAM_SURUM

O&O DiskImage Special Edition (32 bit)
O&O DiskImage Special Edition (64 bit)
Ashampoo Burning Studio 2008 Advanced
Türkiye Karayolları Haritası

CHIP KURTARMA DVD'Sİ ►

Avira AntiVir Personal 8
AutoRamDiskResizer 2.1
Bart PE-Builder
Build Scripts
CCleaner Portable 2.08.588
DeepBurner Free 1.9.0.228
Fresh Diagnose 7.82
HD Tune 2.55
HWPnP
ImgBurn 2.4.1.0
PC Inspector File Recovery 4.0
Unknown Devices
Unstoppable Copier 3.5
VirtualBox 1.6.2
Windows XPE
WinFuture xp-Iso-Builder 3.0.5
avast 4 Home 4.8.1169
Handy Recovery 1.0
HijackThis 1.99.1
McAfee AVERT Stinger 3.8

HIZLI WINDOWS ►

SpyBot Search & Destroy
NTRegOpt 1.1j
VLC Player 0.8.6h
CleanHandlers 2.4
HDCleaner
UpdateStar 2.2 Build 596
CCleaner 2.08.588
Portable GIMP 2.4.6
Portable Thunderbird 2.0.0.14
Foxit Reader 2.3 Build 2923
Revo Uninstaller 1.60
Opcion Font Viewer 1.1.0
Secunia Personal Software Inspector
0.9.0.3 RC2
JkDefrag 3.34

Autoruns 9.21
Media Player Classic
QuickTime Alternative 2.5.1
Real Alternative 1.80

İNTERNET MAFYASI ►

Ad-aware 2007 v7.0.2.7
Avira AntiVir Personal 8
Firefox 2.0.0.14
McAfee SiteAdvisor 2.5
Thunderbird 2.0.0.14 Türkçe
NoScript 1.5.6
Recuva 1.12
Spamihilator 0.9.9.38
SpyBot Search & Destroy
UpdateStar 2.2 Build 596

FIREFOX EKLENTİLERİ ►

All-in-One Sidebar 0.7.5
ConQuery
DownThemAll! 1.0.3
Interclue 1.5.5
Viamatic foXpose 0.6
Adblock Plus 0.7.5.4
FoxyProxy 2.7.4
NoScript 1.6.9
SecureBrowse 1.2
Secure Login 0.9.2.2
FireShot 0.50
FoxyTunes 2.9.5
Gspace 0.5.94
PicLens 1.6.3.2361
Video DownloadHelper 3.0.4
BlogRovr 1.1.779
ChatZilla 0.9.82.1
Locator 3.0.20080407
ReminderFox 1.7.2
SamePlace Instant Messenger 0.9.2
Firebug 1.05
FireFTP 0.97.3
Stylish 0.5.7
SQLite Manager 0.2.43
Web Developer 1.1.6

THUNDERBIRD 2.0.0.14 TÜRKÇE

E-posta yazılımı

ÜCRETSİZ

Outlook Express'e benzer arayüzü, gelişmiş özellikleri ve kullanıcı dostu arabirimi ile bir kez denedikten sonra vazgeçmeyeceğiniz bir e-posta istemcisi. Türkçe ve ücretsiz.

► **6,23 MB**
► **Windows 9x / ME / 2000 / XP / NT / Vista**

WINDOWS INSPECTION TOOL SET

Sistem aracı

ÜCRETSİZ

WiTS sayesinde; sistem bilgilerinizi, yapılan işlemleri, donanım araçlarını, servisleri, ağ bağlantılarını, kullanıcıları, yazıcıları ve dosya paylaşımlarını ayrıntılı olarak görebiliyorsunuz.

► **2,19 MB**
► **Windows XP / 2000**

Tam sürüm

Ashampoo Burning Studio

CD / DVD / BD yazma işlemi için bilgisayarınıza 500 MB'lık programları kurmanıza gerek yok! Ashampoo Burning Studio 2008 Advanced, bütün ihtiyaçlarınızı karşılıyor.

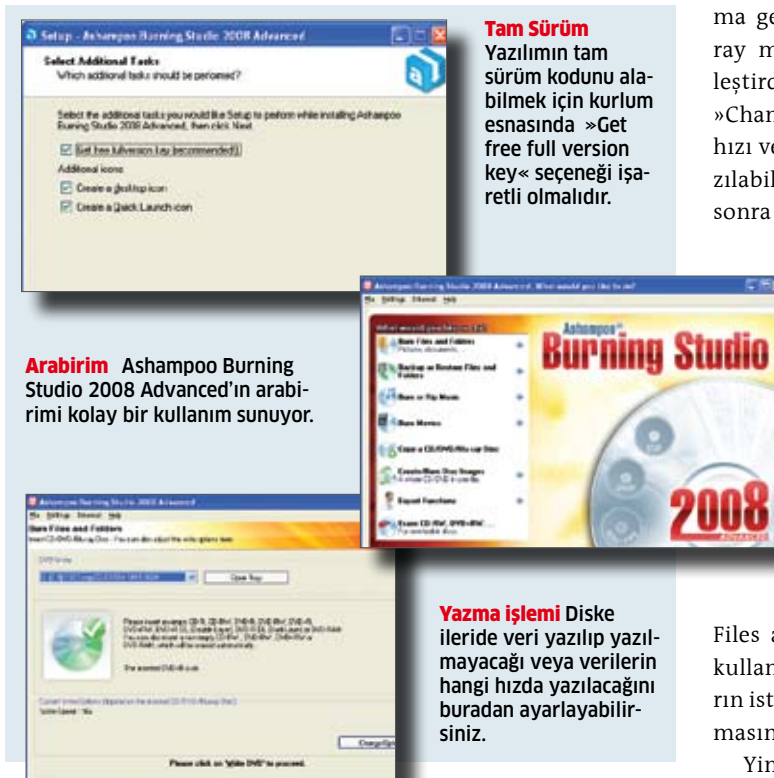
RECEP BALTAŞ

İster GB'larca veri yedekleyin, ister müzik arşivinizi CD'ye yazın, isterseniz de fotoğraflarınızı depolayın: Tüm bu işlemler için sisteminizde 500 MB yer kaplayan programlara gerek yok. Ashampoo Burning Studio 2008 Advanced bir CD / DVD / BD yazma programında olması gereken tüm özelliklere sahip.

1. Kurulum:

CHIP DVD arabiriminden kurulumu çalıştırın. »Next« ve »I accept the agreement« diyerek anlaşmayı kabul edin ve kurulumla devam edin. Kurulum esnasında »Get free full version key« seçeneğinin etkin olduğundan emin olun. Kurulum işlemi bittiğinde, kayıt anahtarınızı almanız için Ashampoo web sayfası açılacaktır. Burada e-posta adresinizi girmeniz yeterli.

Daha sonra kayıt anahtarınız e-posta adresinize gönderilecektir. Posta kutunuzu kontrol ettikten sonra, karşınıza çıkan ilk ekranda »Enter key« seçeneğini seçin ve »OK«e tıklayın. Daha sonra size verilen anahtarı girin ve »Register«a tıklayın. Artık yazılımı sınırsız bir şekilde tam sürüm olarak kullanabilirsiniz.

Arabirim Ashampoo Burning Studio 2008 Advanced'in arabirimi kolay bir kullanım sunuyor.

Tam Sürüm Yazılımın tam sürüm kodunu alabilmek için kurulum esnasında »Get free full version key« seçeneği işaretli olmalıdır.

Yazma işlemi Diske ileride veri yazılıp yazılmayacağı veya verilerin hangi hızda yazılacağını buradan ayarlayabilirsiniz.

2. Kullanım:

Ashampoo Burning Studio 2008 Advanced, diğer Ashampoo ürünleri gibi kolay kullanım sunan kullanıcı dostu bir arabirime sahip. Eğer verilerinizi CD, DVD veya Blu-Ray Disc gibi ortamlara yazmak istiyorsanız »Burn Files and Folders / Create a New CD / DVD / Blu-ray Disc« yolunu izlemeniz

yeterli. Daha sonra karşınıza çıkan menüden sağ üstteki »Add« butonuna tıklayarak, istediğiniz dosyaları seçebilir ve »Finish« ile yazma işlemine ekleyebilirsiniz. »Title« kısmından ise diske vermek istediğiniz ismi belirleyebilirsiniz. Yazacağınız dosyaları belirledikten sonra »Next« butonuna tıklayın ve bir sonraki adı-

ma geçin. DVD, CD veya Blu-ray medyanızı sürücüye yerleştirdikten sonra, isterseniz »Change Options« seçeneği ile hızı ve diske sonradan veri yazılabilmesini ayarladıktan sonra son olarak »Write DVD« butonu ile yazma işlemi başlatabilirsiniz.

Ashampoo Burning Studio 2008 Advanced aynı zamanda yedekleme özelliği barındırmasıyla öne çıkıyor. Ana menüdeki »Backup or Restore Files and Folders / Backup Files and Folders« seçeneğini kullanarak, seçtiğiniz dosyaların istediğiniz ortamlara yazılmasını sağlayabilirsiniz.

Yine bu programı kullanarak, normalde başka araçlar kullanarak yapılan, müzik CD'lerinden bilgisayarınıza kolaylıkla aktarma yapabilirsiniz.

Bu işlem için ise »Burn or Rip Music / Rip an Audio CD« yolunu izlemeniz yeterli. Bu sayede normalde elle kopyalayamadığınız müzikleri bilgisayarınıza aktarabilmeniz mümkün oluyor.

rbaltas@chip.com.tr

Tam sürüm

DiskImage 2 Special Edition

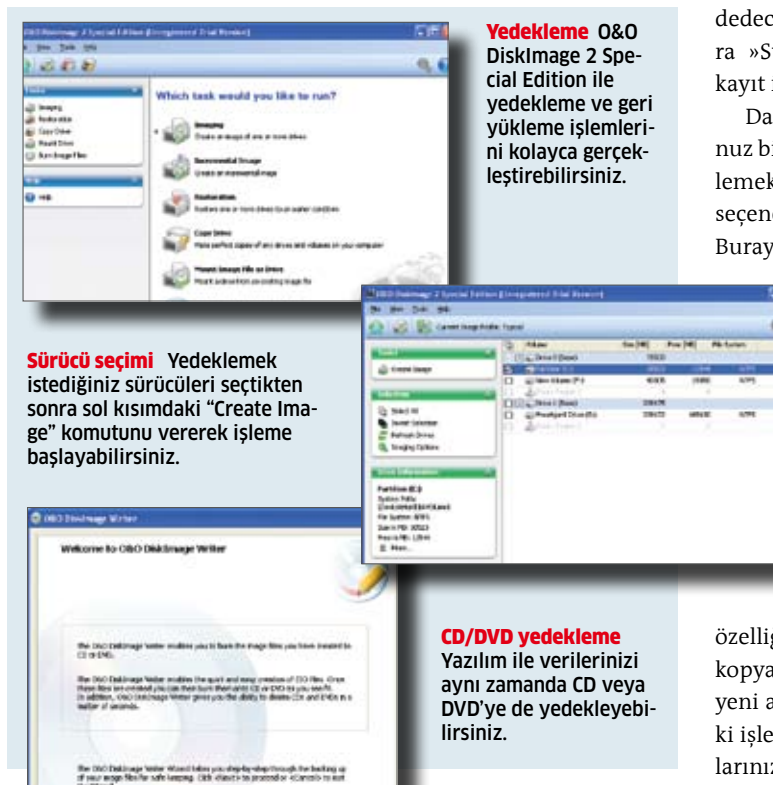
Verilerinizi yedeklemek için tonlarca para harcamanıza gerek yok. O&O DiskImage 2 Special Edition ile kolayca dosyalarınızı güvenceye alabilirsiniz.

RECEP BALTAŞ

Bütün verilerinizi sakladığınız bilgisayarınızın çökmeyeceğine dair bir garanti yok. Olası bir virüs saldırısından veya çökme durumundan hiçbir veri kaybınız olmadan kurtulmanın tek yolu, düzenli yedek almaktan geçiyor. O&O DiskImage 2 Special Edition ile sadece kolay yedek almakla kalmayacak, aynı zamanda bu yedeklerinizi geri yüklerken de herhangi bir zorlukla karşılaşmayacaksınız.

1. Kurulum

DVD arabiriminden kurlumu başlatın. »Next« ve »I accept the licensce agreement« seçenekleri ile kurulumu ilerletin. İşlem bittiğinde »Finish« e tıklayın, karşınıza bilgisayarınızı yeniden başlatmak isteyip istemediğiniz sorusu gelecek. Çalışan uygulamalarınızı kapatın, çalışmalarınızı kaydedin ve »Yes« tuşuna tıklayarak bilgisayarın yeniden başlamasını sağlayın. Bilgisayarınız yeniden başladıktan sonra, internet tarayıcınızı açın ve adres satırına <http://www.oo-software.com/home/en/special/chipturkey/> yazın. Açılan sayfada yanında yıldız (*) olan tüm boşlukları kişisel bilgileriniz doğrultusunda doldurun. Son olarak »submit

form« dediğinizde, bilgileriniz doğrultusunda e-posta adresinize yazılımın lisans kodu gönderilecek. Programı açtığınızda karşınıza çıkan pencereden »Enter your registration code« seçeneğini seçin ve lisans bilgilerinizi girin.

2 Kullanım

O&O DiskImage 2 Special Edition kolay kullanımı ile ön plana

çıkan bir uygulama. Yedekleme işlemi için ana menüdeki »Imaging« seçeneğine tıklıyorsunuz. Daha sonra karşınıza gelen ekrandan yedekleyeceğiniz sürücüyü seçiyor ve sol kısımdan »Create Image« seçeneğine tıklıyorsunuz. Açılan pencerede oluşturulacak yedek dosyasının nereye kaydedileceği belirleniyor. Görüntü dosyasını kay-

dedecek yeri belirledikten sonra »Start« komutunu vererek kayıt işlemini başlatabilirsiniz.

Daha önceden oluşturduğunuz bir imaj dosyasını geri yüklemek için ise »Restoration« seçeneğini kullanabilirsiniz. Buraya tıkladıktan sonra sol kısımdan önceki imaj dosyasını seçmek için »Select Image« seçeneğine tıklamanız gerekiyor. Burada açılan pencereden gerekli imaj dosyasını seçtikten sonra geri yükleme işlemini başlatabilirsiniz.

Yazılımın bir başka özelliği ise disklerin birebir kopyasını alabilmesi. Bu sayede yeni aldığınız sabit diskinize eski işletim sisteminizi ve dosyalarınızı aktarmak çok daha kolay oluyor. »Copy Drive« seçeneğine tıkladıktan sonra, kopyalayacağınız sürücüyü seçiyorsunuz ve »Start Copy« diyerek işleme başlıyorsunuz.

O&O DiskImage 2 Special Edition'ın yedekleri CD veya DVD'ye yazabildiğini belirtmemizde de yarar var. Bu özelliği kullanmak için ise, »Write Image File(s) to CD/DVD« seçeneğini kullanabilirsiniz.

rbaltas@chip.com.tr

Borsaya e-vurgun

Milyarlık dolandırmalar, hisse senedi spam'i ve yanlış haberler: Tüm dünya borsaları tehdit altında. **BORSADA MANİPÜLASYONLAR** yüksek teknolojiyle adeta çocuk oyuncağı. Dolandırılan paralar dudak uçuklatıyor.

BERK ERGİN / GARO ANTİKACIOĞLU

Geçtiğimiz aylarda Almanya'daki internet kullanıcıları Gisela Blecher Stratmann adıyla bir hayli meşgul oldu. Alman yatırımcıların şirket raporlarını e-posta yoluyla gönderen zat, kar düzeyi çok yüksek hisse senetlerinin alımını tavsiye ediyordu. Tavsiye ettiği senetler hiç de öyle tanınmış şirketlerin değildi ve bu sürpriz kağıtlar, kulağa oldukça hoş geliyordu. Öyle ki, değerleri bir haftada yirmiyeye katlanacak ve böylelikle bir aylık maaş tutarıyla bir limuzin almak mümkün olacaktı.

Bu tip bir mucizevi para artışı tabii ki yaşanmadı. İpuçlarına uyanlar ellerindeki paralardan oldular. Elbette Gisela Blecher-Stratmann diye biri yok; onun yerine Penny-Stocks adlı reklam yığın postaları (spam) var. Gayet açık ki dolandırıcılar bu tip ucuz numaraların ardına gizleniyor ve söz konusu dolandırıcılığı yığın postalar üzerinden gerçekleştiriyorlar. Yalnızca birkaç bin posta alıcısının oltaya takılması yapılan hesapların tutmasına yarıyor. Hisse senedi borsada hızla yükseliyor, manüplatörler ellerindeki kağıtları hızla satıyor, bunun üzerine rayiç yeniden aşağılara düşüyor. Tüm bu tahta hareketleri birkaç saat içinde gerçekleşiyor. Şu sıralar ABD'de davalı durumda olan yığın posta kralı Alan Ralsky,

FOTO: GETTY IMAGES, MAURITIUS IMAGES

bu dolandırıcılık hilesiyle üç milyon dolar'ı gasp etmiş durumda. Teknik aynı, senet alanların paraları hortulanmış çünkü kağıtlar ya manüpile edilmiş yüksek fiyattan alınmış ya da seans sırasında doğru zamanda kağıtları ellerinden çıkartamamışlar.

Milyarlık dolandırıcılık: Fare tıklarından lüks hayata

Bilgisayar ve internetin giderek menkul değerler alanındaki dolandırıcıların gözdesi haline geldiği bir gerçek. Aslında bu çok da şaşırtıcı değil. Artık hiçbir dönemde olmadığı kadar PC üzerinden hızlı haberleşme, al – sat mümkün. Ayrıca internet sayesinde her daim tek bir fare tıklamasıyla değerli kâğıtları sipariş etmek, kuruşu kuruşuna tanımlanmış bedelden alım yapmak ve istenildiği zaman satış yapmak mümkün; hem de tüm dünya borsalarında. Bu doğal olarak hisse senedi ticaretini basitleştiriyor; aynı zamanda dolandırıcılığı da. Böylelikle enformasyon suçu olarak değerlendirildiği borsa yığın postalarıyla hisse se-

Hisse senedi kurbanları ortalama 3.500 dolar kaybediyor

netlerine ilişkin kasıtlı çarpıtılan enformasyon yoluyla piyasa manipülasyonları deniyor. Uzmanlar bunu "Scalping" olarak adlandırıyor.

2006 yılında yapılan finans analizlerinde bu tip vakalardan on biri açığa çıkartıldı. 2007'de ise Ba-Fin (Almanya federal finans müfettişliği) basın sözcüsü Anja Neukötter'e göre bu rakam "bariz bir biçimde daha fazlaydı". Bu yılın yaz aylarındaki en büyük hisse senedi yığın posta dalgası sı-

rasında Ba-Fin birkaç yüz yatırımcı şikâyetini inceleme altına aldı. Bu yatırımcıların ne kadarının gerçekten yığın posta hilesiyle kandırıldığı henüz bilinmiyor.

ABD'de yayınlanan bir istatistik, dolandırıcılığın boyutlarını gözler önüne seriyor: FBI ile çalışan ve tüm sanal suçlarla ilgilenmekle yükümlü Internet Crime Complaint Center'a geçtiğimiz yıl içinde hisse senetleri üzerinden dolandırıldığını düşünen tam 5.000 kurban başvurmuş. Henüz kurum tarafından onaylanmamış rakam muhtemelen bunun daha da üzerinde. Başvuru sayısından çok durumun vehametini gösteren istatistik şu: Her bir mağdurun ortalama 3.500 dolar dolandırıldığı belirtiliyor. Aslına bakarsanız 15 milyon dolarlık bu hacim güncel vakalarla karşılaştırıldığında solda sıfır kalıyor. Mart ayında kimliği meçhul kişiler Londra Borsası'nda e-posta üzerinden, HBOS bankasının mali zorluk çektiği haberini yaymışlardı. Yalnızca bir saat içerisinde bankanın hisse senedi yüzde 20 geriledi. Gerilemenin maliyeti 3,8 milyar Euro idi. Olayın tetiklemesiyle New York broker firmalarından MF'in rayici yüzde 65 geriledi. Söylentiler arasında büyük bir iştirakçinin mali sorunlardan dolayı geri şirketten geri çekilmek zorunda kaldığı bulunuyordu. İşin tuhafı adı geçen kişinin işletmeyle hiçbir bağının olmamasıydı. Her iki durumdan da kazançlı çıkan, değer düşmesine yönelik spekülasyonlarda bulunan manüpiyatörlerdi. Karları 100 milyon Euro'dan fazla oldu.

Fransız banka memuru Jérôme Kerviel adlı şahıs birkaç saniye içinde 5 milyar Euro'yu yok etti. İşvereni Société Générale'in dahili kontrol mekanizmalarını aşarak terminalin-

den en abartı spekülasyonları gerçekleştirdi. Hauck & Aufhauser bankası Frankfurt borsa işlemleri yöneticisi Fidel Helmer'e göre bu adli vaka çok da dramatik değil. Çünkü ona göre "Borsa çevresinde yanlış haberler ve söylentiler yeni bir şey değil, sadece yaygınlaşma oranları ve yöntemleri değişti." 1970'ten beri Main'de çalışan Hemler, o yıllarda posta ve internetin hayallerin ötesinde olduğunu söylüyor ve telefon ve harfli telgrafın o yegane haberleşme araçları olduğunu belirtiyor. Monitör başında oturan broker'ların haberleşme sistemlerinin artık tamamıyla farklı olduğunu söyleyen 61 yaşındaki Helmer, 70'li yıllarda borsa işlemleri sırasında sesli haberleşmenin bile çok zor olduğunu ifade

Felaket senaryosu: Borsada bilgisayar arızaları

Kara Pazartesi 19 Ekim 1987, borsa tarihine kara pazartesi olarak geçti. Birkaç saat içinde New York hisse senedi endeksi, Dow Jones değerinin yüzde 22'sini kaybetti. Suçlu olan Stop-Loss siparişi ile çığ gibi döken kötü programlanmış bilgisayarlardı: Hisse senedi belirlenen değerlerden aşağıya düştüğünde, değerli kâğıtları otomatik olarak satmaya başladılar ve dünya borsalarını beraberinde sürüklediler.

Borsacıların kabusu Borsa PC'leri çöktüğünde, değerler derhal aşağı düşmeye başlıyor.

20 dakika Tokyo Borsası Nikkei, 19 Ocak 2006'da 20 dakika önce kapanmak zorunda kaldı. Borsa yöneticileri bilgisayarlar konusunda endişeliydi. Sistem günde dört milyonluk sipariş hacmine sahip. Yöneticilerin yaptığı müdahale endeksi yüzde üç aşağıya çekti. Hisse senetlerinin beş haneli değerlerini New York Borsası'nın bilgisayarları önce görmüyordu. Kasım 1992'de bir öge 10.000 dolar'lık bir değere ulaştığında sistem çöktü. Kanadalı hisse senedi endeksi VSEI 1983 yılında yalnızca bir günde %50'lik bir yükseliş kaydetti. Bilgisayar yazılımları endeksin hesaplamasını iki yıldır yanlış yuvarlıyordu. Hata düzeltildikten sonra VSEI'nin yeniden hesaplaması gerekti.

Beş basamaklı değerler Eskiden borsalarda işlemler hummalı ve gürültülü yapılıyordu. Bilgisayarların hayata geçmesinden önce simsarlar ve tacirler, siparişleri saloon içine doğru kükrüyordu.

%50'lik artış Wallstreet'teki New York Stock Exchange, dünyanın en büyük borsası. Her gün burada 5 milyarlık hisse senedi ticareti yapılıyor.

Otomatik Eskiden borsalarda işlemler hummalı ve gürültülü yapılıyordu. Bilgisayarların hayata geçmesinden önce simsarlar ve tacirler, siparişleri salonun içine doğru kükrüyordu.

1	168.60	168.90	16	168.00	168.00
174	2,256.00	2,256.90	17	2,256.00	2,256.00
504	1,688.10	1,688.00	18	1,688.00	1,688.00
20	260.00	260.40	19	260.00	260.00
25	213.05	213.75	20	213.05	213.75
545	674.00	674.05	21	674.00	674.05
147	371.75	372.00	22	371.75	372.00
50	275.00	277.00	23	275.00	277.00
50	116.15	116.20	24	116.15	116.20
274	105.35	105.40	25	105.35	105.40
31,111.35	1,112.75	1,112.75	26	1,112.75	1,112.75
50	183.40	183.70	27	183.40	183.70
75	440.05	440.25	28	440.05	440.25
2187	65.05	65.10	29	65.05	65.10

ediyor: "Bilgiler yalnızca parket üzerinde mevcuttu. Dolar seviyesini ve Dow Jones'taki durumun bilgisini öğrenmek için, ben Amerika'daki bir simsara telefon ediyordum. Konuşmaların neticesinde bir dizi bilgi elde ediliyordu; söylentiler de. Tüm bu bilgiler medyada henüz istismar edilmiyordu."

Türkiye'de borsa sık sık manüplasyon haberleriyle anılıyor. Ancak e-dolandırıcılık henüz İMKB'ye sızmamış değil. Hacker'lar daha çok banka işlemlerini hedef almış durumda. Özellikle kredi kartı numaralarını ele geçirmek, havale ve EFT işlemleri hacker'ların gözde vurgunları arasında. Tabii ki saldırıların uluslararası mafyayla bağlantılı olduğu biliniyor. Mağdurlar, www.sanalbankamagdurlari.com adresinde mağduriyet hikayelerini kamuya paylaşımaya başlamış.

Hummalı ticaret: Borsa transaksyonu başına onda bir saniye

1970'de Frankfurt borsasında yalnızca bir bilgisayar bulunuyordu. PC, 24 KB belleğe, 1 MHz işlemciye sahip bir IBM 360-30 idi. Üzerinde Frankfurt kasa cemiyetinin (Alman borsasının öncülü) hesaplama yazılımı çalışıyordu. Asıl ticaret, borsa salonunda cereyan ediyordu: Yüksek sesli, hummalı ve de "manuel". Salondaki işleyiş çok farklıydı. Tacirler ve simsarlar yoğunluk ve koşturma içinde serinlemek için yelpaze kullanıyor, siparişlerini kâğıt üzerine yazıyor, salonun içine doğru bağırarak al-satları

Wallstreet'teki New York Stock Exchange dünyanın en büyük borsası. Her gün burada 5 milyarlık hisse senedi ticareti yapılıyor.

bildirmeye çalışıyordu. Çoğunlukla telefon ahizesi omuzda, müşteri ise hattaydı. Bugün salona sessizlik hüküm sürüyor. "Artık yalnızca gösterge tablosunun çıkardığı gürültü duyuluyor", diye betimliyor şimdiki durumu Helmer. "Bu salon bugün aslında yalnızca ziyaretçiler ve televizyon muhabirleri için kulis teşkil ediyor."

Ticaretin hummalı hükümlerliği artık bit'ler üzerinden gerçekleşiyor. Borsa salonunda 250 Thin Client'ler duruyor, bunlar Alman Borsa'sının sunucu yapısına bağlanmış ağ terminaleri. Grup toplamda ticaret, test ve simülasyon işlemleri için 1.000 sunucuyu barındırıyor. Hisse senedi ticaretinin yüzde 98'i Xetra (Exchange Electronic Trading) isimli bilgisayar borsasında gerçekleşiyor. 19 ülkeden 4,600'ün üzerinde tacir, bu sisteme bağlı ve bunun üzerinden 9.000 kâğıdın işlemleri sürüyor.

Bunun hızla ve kesintisiz işlemesi için, Frankfurt kendini bir Backbone ağı üzerinden büyük uluslararası mali ağa bağlamış. New York, Chicago, Paris, Amsterdam, Milano ve Dublin'de performans kapasitesi 1,25

Gbit/s'nin altına düşmüyor. Hatta Londra ile arasında bir 5 Gbit'lik bir hat bulunuyor. Alman Borsa'sı Büyük Britanya ile bağlantı için dört denizaltı kablosu kullanıyor. Ayrıca önlemler şu düzeyde: Bu dört kablunun da bağlantısının kesilmesi durumunda devreye girecek uydu ağı hazırda bekletiliyor. Tek bir transaksyonu Xetra bilgisayarları, saniyenin onda biri kadar bir sürede gerçekleştiriyor. Karşılaştırmayı şu biçimde yapabiliriz: Eskiden bir kâğıdın siparişi ve alımı arasında en azından birkaç dakika gerekiyordu; bazen işlemler saatler, hatta olağanüstü durumlarda günler alıyordu. Yoğun günlerde Xetra şu sıralar 8,5 milyon transaksyon ve 1,3 milyon ticari hareketlilik yürütüyor. Sistemin çöküşü büyük felaket senaryosu. Bankalar eğer müşterilerine hisse senetlerini referans fiyatlarıyla sata-mazsa para kaybının ne olacağı tahmin edilemiyor. Bu yüzden sistemlerin güvenliğinde biraz abartı söz konusu. Bu yüzden bir bileşenin çöküşü ticareti engellemiyor. Borsa iki servis sağlayıcı üzerinden dünya ağına bağlı. Üstelik hatlar borsa binasına

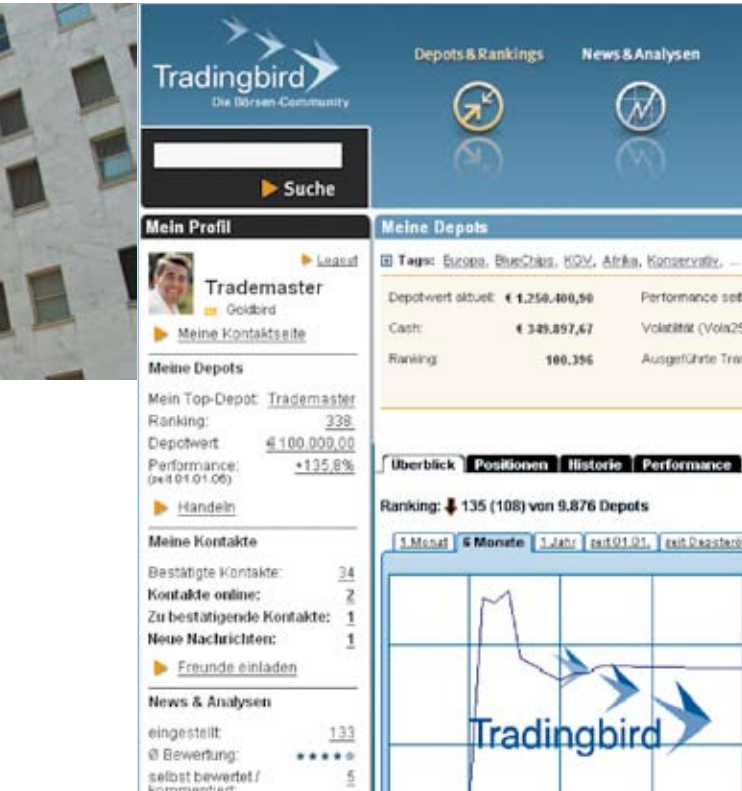
Bilgisayar Bilgisayarlar parketi devralmışlar ve al - satlar tam otomatik gerçekleştiriliyor. Frankfurt/Main'deki borsa salonları artık yalnızca ziyaretçiler ve medya için kulis görevi görüyor.

yor. Örneğin Cortal Consors veya OnVista gibi borsa portalları ve online broker'lar, hisse senetleriyle ticareti çocuk oyuncağına çeviriyor. Daha 15 yıl önce hisse senedi tacirleri bankalara mecburdu. Bu yüzden yürütülen al - sat emirleri için yüzlerce Mark'lık banka masrafı çıkıyordu. Önceleri şu ya da bu şekilde işinin ehli banka görevlilerine ihtiyaç duyulurken, günümüzde Wallstreet Online gibi borsa portallarına bankaların yerine Web 2.0 teknolojisi hizmet veriyor.

Quant fonlar: Bilgisayar senetlerin karlılığını algılayabilir mi?

Oyun oynama ve deneme aşamasını Peter Dreide çoktandır geride bırakmış bulunuyor. Dreide, TBF Global Asset Management'in fon menajeri, kurucusu ve yöneticisi. Ama uzun zamandır hiçbir hisse senedine elini değmiyor. İş bilgisayar yapıyor. Saf yapay zeka tarafından bulunan yatırımlar Quant fonlar adını alıyor. Hisse senedi portföyünü bilgisayarın kendisi bir araya getiriyor. Bu işlemi eski ve güncel borsa verilerinden yola çıkarak bir araya getiriyor. TBF'nin Oracle veritabanında yaklaşık 50.000 kayıt bulunuyor. Bunlar 120 yıllık borsa tarihinden hisse senedi kotaları, hammadde fiyatları gibi. Bu muazzam veri yığınından bilgisayar bağlantılar okumayı deniyor: Hangi piyasa koşullarında bankalar, sigortalar ve enerji üreticilerinin hisse senetleri düşüyor ya da artıyor. Piyasanın durumu bugün nasıl? İçinde bulunduğumuz zaman diliminde belirli hisse senetleri satın almak için iyi mi? Ya satmak için? Hangi değerlerin hangi zamanda doğru olduğunu bilgisayara bir algoritma söylüyor. Her sabah 100.000 Euro tutarındaki sistem, günlük programını baştan aşağı tarıyor. Bir dakika içinde analiz hazır; akabinde bilgisayar gün için listesine hazırlıyor: Hangi fon satın alınacak, hangi kesitlerden yenileri eklenecek? Fon menajeri yalnızca sonuçları sınavan bir göz gezdirmeye yetiniyor: "Yalnızca programlıyoruz, gerisini bilgisayar hallediyor." Bilgisayarın yapacağı hatalar içinse, "Bu durumda bilgisayar hiçbir şey yapamaz. O kendine verilen algoritma ne kadar iyiye yalnızca o denli iyi çalışıyor. O da hala insanlar tarafından yapılıyor" diyor.

berk@chip.com.tr

Borsa oyunu Web 2.0 borsada. Tradingbird topluluğu 100.000 yapay Euro başlangıç sermayesiyle oyunu başlatıyor.

farklı yollardan geliyor. Asfaltı kazmaya çalışan bir tarak makinesi kabloyu kesecek olursa, veriler otomatikman ikinci hat üzerinden yollanmak üzere güvenlik altına alınmış. Hesaplama merkezleri bile her iki sürümde mevcut. Alman Borsa AG basın sözcüleri, acil durum senaryolarının simülasyon yoluyla tecrübe edildiğini söylüyor. Güvenlik düzeyi %99,998. Yüzde 0,002'lik riskten çoğunlukla yazılım hataları sorumlu. Peki pratikte durum nasıl? Şöyle özetli-

hacminin bu kadar artmış olması." Borsacıların bilgisayarları başlangıçta istememelerinin nedeni, belki de bu kontrolden kaynaklanıyordu. Belki de yeni sistemi küçümsemişlerdi. Bilgisayar ticareti daha ucuz hale getirdi ve hisse senedi geniş kitleler tarafından yatırım aracı haline geldi. Şüphesiz eğer bilgisayarlar olmasaydı son yirmi yıldaki hisse senedi patlamaları yaşanmayacaktı. Bugün herkes 50 Euro'luk bir kağıt alımı için Xetra'nın numarasını çevirebili-

Murahas Üye (CEO) Mehmet Y. Yılmaz
Yayın Direktörü Gökhan Sungurtekin
Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Yayın Kurulu Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
 Berk Ergin, berk@chip.com.tr
 Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr
 Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr
 Burak Akmenek, akmenek@chip.com.tr
Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar Barış Emre Alkim, Ercan Uğurlu, Onur Seven, Nazan Öztaykutlu, Uğur Seven, Recep Baltaş, Andy Ilmberger (AI), Fabian von Keudell (FvK), Markus Hermannsdorfer (MH), Martin Jaeger (MJ), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager (TL), Valentin Pletzer (VP)
Marka Müdürü Asu Bozyayla, abozyayla@doganburda.com
Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95
İzmir Temsilcisi Ziyet Atilla, 0 232 463 78 30
Web www.chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel
Tüzel Kişi Temsilcisi Murat Köksal
Satış Direktörü Orhan Taşkın
Finans Direktörü Didem Kurucu
Üretim Direktörü Servet Kavasoglu

REKLAM

Grup Başkanı Cem M. Başar
CHIP Reklam Satış Müdürü Sevil Hoşman, shosman@doganburda.com
 Tel: 0 212 336 53 49, Faks: 0 212 336 53 93
Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırımlıoğlu
 Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90
Maya Akar Center Kat: 7 Büyükdere Cad. No: 100 - 102 34394 Esentepe / İstanbul

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59
Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93
Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73
İzmir Reklam Tel. 0 232 463 78 30
Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336- 53 91
Yönetim Yeri Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli / İSTANBUL
 Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16
Baskı APA Uniprint Basım San ve Tic. A.Ş.
 Ömerli Köyü Mevkii 34555 Hadımköy / İSTANBUL
 Tel: 0 212 798 28 40
Dağıtım Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22
Yayın Türü Yerel, süreli, aylık

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansı ile T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. izinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300
 okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300,
 Faks: 0 212 410 35 12 - 13
 abone@doganburda.com
 www.doganburda.com
 Pazar hariç her gün saat 09.00 - 18.00
 arasında hizmet verilmektedir.

REKLAM İNDEKSİ

AMD	29	IHS	85
ASHAMPOO	167	KARİYET.NET	15
ASNET	43	KOYUNCU	Ö.K.İÇİ 3,5
ASUS	19	LOGITECH	27
ATEN	21	MSI	39
AUTOSHOW	153	ÖZEL BİLGİ İŞLEM	13
BİLGE ADAM	81	PHILIPS	ARKA KAPAK
BLUE JEAN	176	PIRANHA	105
BRAVOO	17	SAPHİRRE	67
DATAGATE	33	SNC	31
DERİNDERE	69	TURANLI	ARKA KAPAK İÇİ
EİZO	35	TÜRK TELEKOM	7
EVCİLER	133	ZYXEL	59
GIGABYTE	23		
GOLDAŞ	9	MARKET	
HAN ELEKTRONİK	77	İSTANBUL BİLİŞİM A.Ş.	170-171

10 hain PC tuzağı

PRATİK:

Yazılım ve sistem hataları ne kadar sinir bozucu olursa olsun, bunların çözümü genelde şaşılacak derecede basittir. CHIP, en hain PC tuzaklarına karşı en etkili çözüm yollarını açıklıyor. Fare başına!

Başkalarının bilgisayarı

İNTERNET:

Windows sizi dinliyor ve gizli protokoller sizi ispiyonluyor olabilir. Bunlara karşı önlem alabilirsiniz: Biraz teknik bilgi ve doğru araçlarla PC'nizi casusluğa karşı koruyabilir ve karşı saldırıya geçebilirsiniz.

Diğerleri

► WEB'DEKİ FOTOĞRAF EDITÖRLERİ

İnternette ücretsiz ve hızlı fotoğraf düzenleme hizmetleri

► MÜKEMMEL AĞ

Kablo terörüne yüksek hızlı kablosuz ağlarla son

► RİKSİZ KURULUM

Sanal PC'lerle her yazılımı korkmadan test edin

► WINDOWS ZAMAN TÜNELİNDE

Windows bilişim dünyasını nasıl değiştirdi?

Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler olabilir.

Düello: XP Vista'ya karşı

TEST:

Emektar XP, 3. servis paketiyle bir kez daha güncellendi. Yeni Vista ise SP1 ile çocukluk hastalıklarından kurtulmuş görünüyor. Artık her iki işletim sistemi için kıran kırana bir düello zamanı.